

การบริหารจัดการปัญหาอุทกภัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสิงห์บุรี
FLOOD PROBLEM ADMINISTRATION OF LOCAL ADMINISTRATIVE ORGANIZATION
OF SINGBURI PROVINCE

นางสาวสุวิมล สัจวรรณ

สารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
พุทธศักราช ๒๕๖๑

การบริหารจัดการปัญหาอุทกภัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสิงห์บุรี

นางสาวสุวิมล สัจวรรณ

สารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
พุทธศักราช ๒๕๖๑

(ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย)

Flood Problem Administration of Local Administrative
Organization of Singburi Province

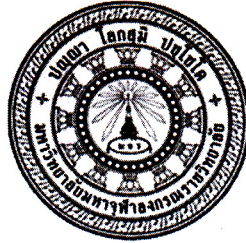
Miss. Suwimon Sangwon

A Research Paper Submitted in Partial Fulfillment of
the Requirements for the Degree of
Master of Public Administration

Graduate School
Mahachulalongkornrajavidyalaya University

C.E. 2018

(Copyright by Mahachulalongkornrajavidyalaya University)

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย อนุมัติให้นับสารนิพนธ์
เรื่อง “การบริหารจัดการปัญหาอุทกภัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสิงห์บุรี” เป็นส่วน
หนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต

(พระมหาสมบุรณ์ วุฑฒิกโร, ดร.)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

คณะกรรมการตรวจสอบสารนิพนธ์

(รศ.ดร.สุรินทร์ นียมางกูร)

ประธานกรรมการ

(ผศ.ดร.อภิชาติ พานสุวรรณ)

กรรมการ

(ผศ.ดร.รัฐพล เย็นใจมา)

กรรมการ

(ผศ.ดร.อนุวัต กระสังข์)

กรรมการ

คณะกรรมการควบคุมสารนิพนธ์

ผศ.ดร.รัฐพล เย็นใจมา

ประธานกรรมการ

ผศ.ดร.อนุวัต กระสังข์

กรรมการ

ชื่อผู้วิจัย

(นางสาวสุวิมล สัจวงษ์)

ชื่อสารนิพนธ์ : การบริหารจัดการปัญหาอุทกภัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัด
สิงห์บุรี

ผู้วิจัย : นางสาวสุวิมล สัจวรรณ

ปริญญา : รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต

คณะกรรมการควบคุมสารนิพนธ์

: ผศ. ดร.รัฐพล เย็นใจมา, พธ.บ. (บริหารรัฐกิจ),
พธ.ม. (รัฐประศาสนศาสตร), พธ.ด. (รัฐประศาสนศาสตร)

: ผศ. ดร.อนุวัต กระสังข์, พธ.บ. (พระพุทธศาสนา),
พธ.ม. (พระพุทธศาสนา), พธ.ด. (รัฐประศาสนศาสตร)

วันสำเร็จการศึกษา : ๑๒ มีนาคม ๒๕๖๒

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์ ๑. เพื่อศึกษาการบริหารจัดการปัญหาอุทกภัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสิงห์บุรี ๒. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนในการบริหารจัดการปัญหาอุทกภัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสิงห์บุรี โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล และ ๓. เพื่อศึกษาแนวทางการบริหารจัดการปัญหาอุทกภัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสิงห์บุรี

ระเบียบวิธีวิจัยเป็นแบบผสมวิธี โดยการวิจัยเชิงปริมาณ ใช้แบบสอบถามซึ่งมีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ ๐.๘๖๒ สืบจากกลุ่มตัวอย่าง คือ ประชาชนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ใน ๓ อำเภอ ของจังหวัดสิงห์บุรี จำนวน ๓๘๐ คน จากประชากรทั้งหมด ๗,๔๒๒ คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที และการทดสอบค่าเอฟ ด้วยวิธีการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว เมื่อพบว่ามีความแตกต่างจะทำการเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด และการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยวิธีการสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญจำนวน ๑๒ คน ด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึก วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหาเชิงพรรณนา

ผลการวิจัยพบว่า

๑. ประชาชนมีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการปัญหาอุทกภัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสิงห์บุรี โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = ๓.๗๒$) เมื่อจำแนกเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน ได้แก่ ๑) ด้านการบรรเทา ($\bar{X}=๓.๗๗$) ๒) ด้านการเตรียมการ ($\bar{X}= ๓.๖๓$) ๓) ด้านการสู้ภัย ($\bar{X} = ๓.๗๓$) และ ๔) ด้านการฟื้นฟู ($\bar{X} = ๓.๗๖$)

๒. เปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนในการบริหารจัดการปัญหาอุทกภัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสิงห์บุรี โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า ประชาชนที่มีอาชีพ และรายได้ต่อเดือน ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการปัญหาอุทกภัย โดยภาพรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ จึงยอมรับสมมติฐานการวิจัย ส่วนประชาชนที่มีเพศ อายุ และระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการปัญหาอุทกภัย โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานการวิจัย

๓. แนวทางการบริหารจัดการปัญหาอุทกภัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสิงห์บุรี คือ ๑) ด้านการบรรเทาเป็นการแก้ไขปัญหาน้ำหลากท่วมในระดับลุ่มน้ำ ควรทำการจัดการอ่างเก็บน้ำในพื้นที่ตอนบนและการก่อสร้างอ่างเก็บน้ำเพิ่มเติมในพื้นที่ตอนบน สำหรับในจังหวัดสิงห์บุรีต้องมีการป้องกันน้ำท่วมพื้นที่ชุมชนเมือง ได้แก่ เทศบาลเมืองสิงห์บุรี เทศบาลตำบล ๓ แห่ง (อินทร์บุรี ปากบาง และบางน้ำเชี่ยว) อย่างถาวร ๒) ด้านการเตรียมการ ควรทำการปรับปรุงฟื้นฟูหนองบึงธรรมชาติในพื้นที่ โดยการปรับปรุงระบบระบายน้ำ เช่น ทำการขุดลอกระบายคู คลองน้ำ และควรมีแหล่งเก็บกักน้ำขนาดใหญ่ในจังหวัด ๓) ด้านการสู้ภัยเป็นการดำเนินในช่วงขณะเกิดภัย ควรมีการติดต่อสื่อสารระหว่างผู้ประสบภัยกับเจ้าหน้าที่ สนับสนุนให้ชุมชนมีส่วนร่วมกับอบต.ในการแก้ไขปัญา และควรมีอาสาสมัครด้านอุทกภัย ๔) ด้านการฟื้นฟูเป็นการจัดการหลังเกิดภัย ควรมีการใช้หลักเกณฑ์ความเสียหายที่เป็นจริงมาประเมินให้ความช่วยเหลือ โดยประชาชนจำต้องปฏิบัติตามเงื่อนไขจะทำให้ปัญหาต่างๆลดน้อยลง และควรดำเนินการให้เอกชนหรือมีหน่วยงานภายนอกที่เกี่ยวข้องหลายหน่วยงานที่มีภารกิจเกี่ยวกับการจัดการทรัพยากรน้ำในลุ่มน้ำเข้ามาบริหารจัดการน้ำ เพื่อให้มีการจัดการน้ำอย่างมีประสิทธิภาพ

Research Paper Title : Flood Problem Administration of Local Administrative Organization of Singburi Province

Researcher : Miss. Suwimon Sangwon

Degree : Master of Public Administration

Research Paper Supervisory Committee

: Asst. Prof. Dr. Ratthapol Yenjaima, B.A. (Public Administration), M.A. (Public Administration), Ph.D. (Public Administration)

: Asst. Prof. Dr. Anuwat Krasang, B.A. (Buddhist Studies), M.A. (Buddhist Studies), Ph.D. (Public Administration)

Date of Graduation : March 12, 2019

Abstract

Objectives of this research were to: 1. study the flood problems of local administrative Organizations of Singburi Province, 2. compare the flood problems administration of Local Administrative Organizations in Singburi Province and 3. study guidelines for the flood problems administration of Local Administrative Organizations in Singburi Province.

Methodology was the mixed methods: The quantitative research collected data with questionnaires with the validity value at 0.962 from 380 sample derived from 7,422 people 3 districts, analyzed data with frequency, percentile, mean, standard deviation, t-test and F-test, One way analysis of variance, ANOVA, testing hypothesis and paired variables with least significant difference, LSD. The qualitative research collected data from 12 key informants by in-depth-interview and analyzed data by descriptive interpretation.

Findings of this research were as follows:

1. People had opinions on the flood problems administration of Local Administrative Organizations in Singburi Province at high level ($\bar{X} = 3.72$), Each aspects were also at high levels as: 1) Relief operation was at high level ($\bar{X} = 3.77$), preparation was at ($\bar{X} = 3.63$), Disaster tolerance was at ($\bar{X} = 3.73$), Rehabilitation was at ($\bar{X} = 3.76$).

2. Comparison of people's opinions on the flood problem administration of Local Administrative Organizations in Singburi Province classified by personal data indicated that people with different occupations and monthly income had different opinions at the statistically significant level at 0.05, accepting the set hypothesis. People with different gender, age and educational level did not have different opinions on the flood problem administration of Local Administrative Organizations in Singburi Province, rejecting he set hypothesis.

3. The guidelines for the flood problem administration of Local Administrative Organization were as follows: 1) Relief aspect; flood problem at lower basin, additional dams should be built at upper basins. There must be permanent flood preventing dams for the Province, at Singburi municipality and at 3 District municipalities (Intaburi, Pakbang, and Bang Namchiew), 2) Preparation aspect; there should rebuild the natural ponds, reservoirs at the areas, by improving canals, ditches and drainage ditches and there should be large reservoirs in the Provinces, 3) Disaster tolerance; there should be communication networking between flood victims and officers, supporting people and Local Administrative Organizations to solve flood problems and flood volunteers should be recruited, 4) Rehabilitation aspect; after the flood relief fund should be calculated on the basis of real value. People have to abide by terules and regulations resulting the problem reduction. There also should open opportunities for agencies, private firms, or those involving water management to manage the water for more efficiency.

กิตติกรรมประกาศ

สารนิพนธ์ เรื่อง การบริหารจัดการปัญหาอุทกภัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสิงห์บุรี สำเร็จได้รับความอนุเคราะห์ ให้คำปรึกษา แนะนำ และช่วยเหลือจากบุคคลหลายฝ่าย ซึ่งผู้วิจัยขอระบุนามไว้เพื่อแสดงความขอบคุณไว้ ดังนี้

ขอขอบคุณ รศ.ดร.สุรพล สุยะพรหม ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา ภาควิชา รัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ ที่บริหารการจัดการและให้ข้อเสนอแนะอันเป็นประโยชน์ต่อการเรียน การสอน และการพัฒนาความรู้ จนทำให้สารนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

ขอขอบคุณ ผศ.ดร.รัฐพล เย็นใจมา ประธานกรรมการที่ปรึกษาสารนิพนธ์, ผศ.ดร.อนุวัต กระสังข์ กรรมการที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ที่ได้ให้คำปรึกษาข้อชี้แนะ ข้อแนะนำ และ ข้อคิดเห็น ที่เป็นประโยชน์ต่อการทำสารนิพนธ์ทุกขั้นตอน ตลอดจนให้กำลังใจแก่ผู้ทำวิจัยในการทำ สารนิพนธ์เล่มนี้ตลอดมา จนกระทั่งสารนิพนธ์นี้สำเร็จลงด้วยดี ผู้วิจัยขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณ พระปลัดระพิน พุทธิสารโร, ผศ.ดร. และขอขอบคุณ ผศ.ดร. เกียรติศักดิ์ สุขเหลือง, ผศ.ดร.สุรินทร์ นิยมางกูร, ดร.ประเสริฐ ธิลาว, ดร.กาญจนา ดำจตุ ที่กรุณา รับ เป็นผู้ทรงคุณวุฒิที่ให้คำแนะนำ ตรวจสอบ แนะนำ ปรับปรุงแบบสอบถามที่เป็นเครื่องมือที่ใช้ใน การทำสารนิพนธ์ครั้งนี้

ขอขอบคุณ นายคมสัน เกิดพิทักษ์ นายกเทศมนตรีตำบลพรหมบุรี, จ.ส.อ.ประกาศ นนท์สกุล หัวหน้าฝ่ายอำนวยการ, นายสุริโย นุวรรณโณ นายกอบต.ต้นโพธิ์, นายจิรศักดิ์ ร่มแสง เลขานุการนายกอบต.ต้นโพธิ์, นายประเสริฐ เข้มแจ้ง นายกอบต.ชีน้ำร้าย, นายสุพัทธ์ รุ่งโรจน์ ปลัด อบต.ชีน้ำร้าย ที่ท่านให้ความอนุเคราะห์ในการให้ข้อมูลในการสัมภาษณ์

ขอขอบคุณคณะกรรมการสอบป้องกันสารนิพนธ์ทั้ง ๔ ท่าน คือ รศ.ดร.สุรินทร์ นิยมางกูร ประธานกรรมการ ผศ.ดร.อภิชาติ พานสุวรรณ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ผศ.ดร.เกียรติศักดิ์ สุขเหลือง รองคณบดีคณะสังคมศาสตร์ ฝ่ายวิชาการ กรรมการ ผศ.ดร.ธิดาวุฒิ หมั่นมี กรรมการและ เลขานุการ ที่ได้ให้ข้อเสนอแนะเพื่อให้สารนิพนธ์ฉบับนี้มีความถูกต้องและสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

คุณค่าและประโยชน์ที่เกิดจากสารนิพนธ์นี้ ขอยกคุณความดีนี้บูชาพระคุณของ บิดา มารดา ครู อุปัชฌาย์ อาจารย์ ผู้มีพระคุณทุกๆ ท่าน ที่ได้อบรม สั่งสอน แนะนำ เป็นที่ปรึกษาให้ ความรู้จนถึงปัจจุบันนี้

นางสาวสุวิมล สัจวงษ์

๑๐ มีนาคม ๒๕๖๒

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	(ก)
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	(ข)
กิตติกรรมประกาศ	(จ)
สารบัญ	(ฉ)
สารบัญตาราง	(ช)
สารบัญแผนภาพ	(ฎ)
บทที่ ๑ บทนำ	๑
๑.๑ ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	๑
๑.๒ คำถามการวิจัย	๕
๑.๓ วัตถุประสงค์ของการวิจัย	๕
๑.๔ ขอบเขตการวิจัย	๕
๑.๕ สมมุติฐานการวิจัย	๖
๑.๖ นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย	๗
๑.๗ ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย	๘
บทที่ ๒ แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	๙
๒.๑ แนวคิดและทฤษฎีที่การบริหารจัดการทั่วไป	๙
๒.๒ แนวคิดและทฤษฎีการบริหารจัดการน้ำ	๒๘
๒.๓ แนวคิดและสาเหตุปัญหาอุทกภัย	๔๑
๒.๔ บริบทพื้นที่การทำวิจัย	๔๖
๒.๕ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	๕๕
๒.๕.๑ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วม	๕๕
๒.๕.๒ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหาร	๕๙
๒.๕.๓ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวทางการป้องกัน	๖๑
๒.๖ กรอบแนวคิดในการวิจัย	๖๔

สารบัญ (ต่อ)

เรื่อง	หน้า
บทที่ ๓ วิธีการดำเนินการวิจัย	๖๕
๓.๑ รูปแบบการวิจัย	๖๕
๓.๒ ประชากร กลุ่มตัวอย่างและผู้ให้ข้อมูลสำคัญ	๖๕
๓.๓ เครื่องมือในการวิจัย	๖๗
๓.๔ การเก็บรวบรวมข้อมูล	๗๑
๓.๕ การวิเคราะห์ข้อมูล	๗๒
บทที่ ๔ ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	๗๔
๔.๑ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม	๗๔
๔.๒ ผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นในการบริหารจัดการปัญหาอุทกภัย ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสิงห์บุรี	๗๗
๔.๓ ผลการวิเคราะห์การเปรียบเทียบการบริหารจัดการปัญหาอุทกภัยของ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสิงห์บุรี	๘๓
๔.๔ ผลการวิเคราะห์แนวทางการบริหารจัดการปัญหาอุทกภัยขององค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสิงห์บุรี	๑๐๐
๔.๕ สรุปองค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย	๑๐๘
บทที่ ๕ สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ	๑๑๐
๕.๑ สรุปผลการวิจัย	๑๑๑
๕.๒ อภิปรายผลการวิจัย	๑๑๘
๕.๓ ข้อเสนอแนะ	๑๒๔
๕.๓.๑ ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย	๑๒๕
๕.๓.๒ ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติ	๑๒๕
๕.๓.๓ ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป	๑๒๕
บรรณานุกรม	๑๒๖
ภาคผนวก	๑๓๓
ประวัติผู้วิจัย	๑๗๕

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
๒.๑ สถิติความเสียหายจากอุทกภัย ปี พ.ศ.๒๕๕๓-๒๕๕๘	๔๙
๓.๑ จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างประชาชนในองค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่น ใน ๓ อำเภอ ของจังหวัดสิงห์บุรี	๖๗
๔.๑ แสดงจำนวนและค่าร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม	๗๕
๔.๒ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความคิดเห็นของประชาชน ที่มีต่อการบริหารจัดการปัญหาอุทกภัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสิงห์บุรี โดยภาพรวม	๗๗
๔.๓ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของประชาชนต่อ การบริหารจัดการปัญหาอุทกภัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสิงห์บุรี ด้านการบรรเทา	๗๘
๔.๔ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของประชาชนต่อ การบริหารงานจัดการปัญหาอุทกภัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสิงห์บุรี ด้านการเตรียมการ	๗๙
๔.๕ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของประชาชนต่อ การบริหารจัดการปัญหาอุทกภัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสิงห์บุรี ด้านการสูบน้ำ	๘๐
๔.๖ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของประชาชนต่อ การบริหารจัดการปัญหาอุทกภัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสิงห์บุรี ด้านการฟื้นฟู	๘๑
๔.๗ การเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริหารจัดการปัญหา อุทกภัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสิงห์บุรี จำแนกตามเพศ	๘๓
๔.๘ การเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริหารจัดการปัญหา อุทกภัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสิงห์บุรี จำแนกตามอายุ	๘๔
๔.๙ การเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริหารจัดการปัญหา อุทกภัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสิงห์บุรี จำแนกตามระดับการศึกษา	๘๕

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
๔.๑๙ การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุดของ การบริหารจัดการปัญหาอุทกภัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสิงห์บุรี โดยจำแนกตามความเห็นต่อการบริหารจัดการปัญหาอุทกภัย ด้านการฟื้นฟู	๙๘
๔.๒๐ ผลสรุปโดยรวมการเปรียบเทียบความคิดเห็นของพนักงานต่อการบริหารจัดการ ปัญหาอุทกภัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสิงห์บุรี โดยจำแนกตาม ปัจจัยส่วนบุคคลตามสมมุติฐานที่ ๑ - ๕	๙๙

สารบัญแผนภาพ

แผนภาพที่	หน้า
๒.๑ วัฏจักรของการจัดการภัยพิบัติ	๒๖
๒.๒ แผนงาน/โครงการในส่วนการแก้ไขปัญหาทรัพยากรน้ำในระดับท้องถิ่น	๕๔
๒.๓ กรอบแนวคิดการวิจัย	๖๔
๔.๑ สรุปองค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย	๑๐๘

บทที่ ๑

บทนำ

๑.๑ ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

น้ำเป็นทรัพยากรธรรมชาติที่มีความสำคัญของโลก ถ้าขาดน้ำแล้วไม่ว่าสิ่งมีชีวิตที่เป็นมนุษย์ สัตว์ พืชทั้งหลายเหล่านี้ต้องอาศัยน้ำเป็นปัจจัยเพื่อการดำรงชีวิตให้คงอยู่ได้ น้ำจึงมีคุณค่าและประโยชน์อย่างมากต่อทรัพยากรป่าไม้ รวมทั้งแร่ธาตุทุกชนิด อันทำให้มีผลต่อความอุดมสมบูรณ์ของระบบนิเวศธรรมชาติ ซึ่งจะเห็นได้ว่าการพัฒนาประเทศในช่วงสองทศวรรษที่ผ่านมา มีการขยายตัวของภาคเศรษฐกิจและอุตสาหกรรม ทำให้ความต้องการใช้น้ำเพิ่มปริมาณมากขึ้นเป็นทวีคูณ โดยเฉพาะน้ำเพื่อการเกษตรและพลังงาน ทำให้น้ำบริสุทธิ์กลายเป็นสิ่งที่ล้ำค่ามากขึ้นและคาดการณ์ว่าภายในพุทธศักราช ๒๕๖๘ ประชากรสองในสามของประชากรโลกจะมีชีวิตความสำคัญทำให้เกิดภาวะขาดน้ำรุนแรงมากขึ้นนี้เป็นเพียงผลกระทบในด้านหนึ่งที่จะมีเกิดขึ้นในเป็นอยู่ท่ามกลางภาวะกดดันในเรื่องน้ำ ทั้งทางด้านปริมาณและคุณภาพ อีกทั้งแนวโน้มปัญหาโลกร้อนจะเป็นปัจจัยอนาคต^๑

ส่วนอีกปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อความเสียหายของประเทศไทยอยู่ในขณะนี้คือในด้านของปัญหาอุทกภัยที่เกิดขึ้นบ่อยครั้งเรียกได้ว่าประสบปัญหาทุกปี เนื่องจากสภาพภูมิอากาศในประเทศไทยนั้นมีร่องมรสุมพาดผ่าน จึงทำให้มีฝนตกชุก โดยในฤดูฝนมีปริมาณน้ำฝนที่ตกถึงประมาณร้อยละ ๘๕^๒ ปรากฏการณ์ที่เป็นสถานการณ์ที่น่าจดจำเป็นอย่างมากในเรื่องของวิกฤติการณ์อุทกภัยในปี พ.ศ.๒๕๕๔ นั้นมีความรุนแรงอย่างมาก โดยพื้นที่ประสบอุทกภัยหนักอยู่ในบริเวณภาคกลาง อันประกอบไปด้วย นครสวรรค์ ชัยนาท สิงห์บุรี ลพบุรี อ่างทอง อยุธยา ปทุมธานี และกรุงเทพมหานคร ซึ่งวิกฤตครั้งนั้นจัดว่าเป็นมหาอุทกภัยที่สร้างความเสียหายครั้งใหญ่ต่อชีวิตคน สัตว์ พืช และทรัพย์สินต่างๆ รวมถึงความเดือดร้อนของประชาชนในด้านความเป็นอยู่เป็นระยะเวลานานนับ ๒ เดือน โดยถือว่าเป็นครั้งแรกที่น้ำทะเลลึกเข้าท่วมเขตพื้นที่ชุมชน เขตเศรษฐกิจ สถานที่ราชการ พื้นที่เกษตรกรรม และอุตสาหกรรม ตลอดจนมีประชาชนเสียชีวิตเป็นจำนวนมากอย่างไม่ค่อยปรากฏมาก่อนในครั้งอดีต สาเหตุสำคัญของอุทกภัยอาจกล่าวได้ว่าขึ้นอยู่กับสภาพท้องที่

^๑ วรรัตน์ กรอิสราณกุล และคณะ, โครงการแนวทางการวางแผนด้านผังเมืองเพื่อรองรับความเสี่ยงจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ, (สกอ, ๒๕๕๖). (อัดสำเนา).

^๒ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่๑๑, (กรุงเทพมหานคร, ๒๕๕๕). (อัดสำเนา).

และความวิปริตแปรปรวนของธรรมชาติ คือการเกิดฝนตกหนักในปริมาณที่มาก บวกกับการกระทำของมนุษย์ที่มีมากมายหลายประเด็นและอาจเหนือกว่าธรรมชาติที่ทำให้เกิดอุทกภัยในหลายพื้นที่ที่มีความรุนแรงอย่างคาดไม่ถึง อันเป็นปรากฏการณ์ของธรรมชาติที่เกิดเป็นมหาอุทกภัยเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๕๔ กล่าวคือมีพายุเข้าประเทศไทยหลายลูกที่ภาคเหนือผ่านภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบนเป็นระยะๆ ตั้งแต่ปลายเดือนมิถุนายนจนถึงต้นเดือนตุลาคม ได้แก่ พายุ “ไหหมา” กับ พายุ “นกเตน” บวกกับร่องความกดอากาศต่ำกำลังแรงพัดผ่านอยู่บนแนวภาคเหนือตอนบนกับตอนล่างนานนับเดือน จึงเกิดฝนตกหนักที่ภาคเหนือเป็นระยะเวลานาน เป็นปีที่ภาคเหนือมีฝนตกโดยเฉลี่ยรวมทั้งปีมากถึง ๑,๖๘๗ มิลลิเมตรมากกว่าค่าเฉลี่ยทั้งปี(๑,๒๑๘ มิลลิเมตร/ปี) ถึง ๔๐% เป็นปรากฏการณ์ที่ไม่เคยเกิดมาก่อนในอดีตจึงเป็นเหตุที่ทำให้มวลน้ำปริมาณมากในแม่น้ำปิง วัง ยม น่าน ไหลมาสมทบที่จังหวัดนครสวรรค์ต้นแม่น้ำเจ้าพระยาอย่างต่อเนื่อง เมื่อปริมาณน้ำมากเกินความจุของแม่น้ำจะรับได้ไหว มวลน้ำจึงล้นทะลักไหลบ่าเข้าท่วมพื้นที่ลุ่มต่ำ^๓ ส่งผลทำให้การพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศต้องหยุดชะงักลง จากสภาพปัญหาเกี่ยวกับอุทกภัยดังกล่าว จึงจำเป็นต้องมีการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำและที่ดินที่ติดกับแหล่งน้ำ เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาอุทกภัย โดยเฉพาะในพื้นที่จังหวัดสิงห์บุรีซึ่งเป็นพื้นที่ราบลุ่ม มีแม่น้ำเจ้าพระยาไหลผ่านนับว่าเป็นจุดที่สำคัญและมีความเสี่ยง

นอกจากนั้นสภาพปัญหาที่เกี่ยวกับทรัพยากรน้ำดังกล่าว ยังมีสาเหตุมาจากการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำที่ขาดประสิทธิภาพและการใช้น้ำที่ไม่ชาญฉลาด รวมทั้งขาดการอนุรักษ์การบริหารจัดการน้ำในประเทศไทยเช่นกัน ยังไม่สามารถแก้ไขวิกฤตน้ำได้ ทั้งที่ได้ใช้งบประมาณมาก แต่พบว่าปัญหาเกี่ยวกับอุทกภัยเป็นปัญหาซ้ำซาก การแก้ไขปัญหาของรัฐอาจมีประสิทธิภาพ คือได้จัดหาแหล่งน้ำสร้างที่กักเก็บน้ำให้ประชาชนทุกพื้นที่ได้มีผลได้ คือ (output) คือการมีเขื่อนอ่างเก็บน้ำชลประทานชุดลอกคลองหากแต่ล้มเหลวในผลลัพธ์คือขาดประสิทธิภาพในการขาดการบริหารจัดการน้ำที่ดี ความขัดแย้งในด้านการต้องการปริมาณน้ำความขัดแย้งในด้านผลประโยชน์ที่ได้รับจากแหล่งน้ำและความขัดแย้งในด้านคุณภาพน้ำที่พบในสังคมไทยในปัจจุบันและทวีความรุนแรงมากขึ้นทุกขณะด้วยสาเหตุหลายประการดังนี้^๔

๑. นโยบายและแผนงานหลักด้านการจัดการน้ำของประเทศ ขาดความมีเอกภาพ ขาดความชัดเจน ขาดความครอบคลุมที่จะนำไปสู่การปฏิบัติที่เป็นรูปธรรม

^๓ ปราโมทย์ ไ้มักัด, แนวทางการป้องกันปัญหาอุทกภัยตามแนวพระราชดำริ, (ม.ป.ท, ๒๕๕๘). (อัสสำเนา).

^๔ มิ่งสรรพ ขาวสะอาด, แนวนโยบายการจัดการน้ำในประเทศไทย, สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย, ๒๕๕๖, (อัสสำเนา).

๒. การจัดการน้ำที่ผ่านมา รัฐได้ขาดมุมมองในมิติทางสังคมศาสตร์ และขาดการมีส่วนร่วมของผู้ใช้น้ำ

๓. หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องกับการจัดการน้ำมีมากในทางปฏิบัติมักก่อให้เกิดความซ้ำซ้อนและเกิดปัญหาการติดต่อระหว่างหน่วยงานเสมอ^๕

สาเหตุสำคัญที่ทำให้การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำที่ไม่มีประสิทธิภาพ เกิดจากการขาดเทคนิควิธีการการบริหารจัดการที่ทันสมัย ทั้งนี้เนื่องจากการศึกษาวิจัยที่เกี่ยวข้องที่ดำเนินการอยู่ไม่มีการบูรณาการของทุกภาคส่วน ไม่ครอบคลุมประเด็นปัญหา การวิจัยของหน่วยงานทำการวิจัยตามความถนัด แก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าตามบทบาทและหน้าที่ ทั้งนี้เพราะไม่มีโครงสร้าง กรอบรวมถึงทิศทางการวิจัยของชาติด้านการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำในระยะยาว

สำหรับการวิจัยด้านการบริหารจัดการน้ำ มีระบุไว้ในนโยบายการวิจัยของชาติ (พ.ศ.๒๕๕๕-๒๕๕๙) ในยุทธศาสตร์การวิจัยที่ ๓ กลยุทธ์การวิจัยที่ ๓ พัฒนาระบบการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำแบบบูรณาการและสร้างความเป็นเอกภาพในการบริหารจัดการน้ำของประเทศ และกลยุทธ์การวิจัยที่ ๔ สร้างองค์ความรู้เกี่ยวกับภัยพิบัติจากธรรมชาติและอุตสาหกรรม รวมทั้งระบบบริหารจัดการน้ำท่วมที่มีประสิทธิภาพ ส่วนจังหวัดสิงห์บุรีได้จัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา (พ.ศ. ๒๕๕๘-๒๕๖๒) ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดสิงห์บุรี จัดทำขึ้นตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรส่วนท้องถิ่น พ.ศ.๒๕๔๘ ซึ่งเป็นการกำหนดทิศทางการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนจังหวัดสิงห์บุรี ในระยะ ๕ ปีข้างหน้า เพื่อให้สอดคล้องและตอบสนองสถานการณ์ที่เกิดขึ้นตามยุทธศาสตร์ที่ ๕ การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและการบริการสาธารณะ มีกลยุทธ์อันเป็นแนวทางการพัฒนาการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย และยุทธศาสตร์ที่ ๖ การพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีกลยุทธ์อันเป็นแนวทางการจัดทำเขื่อนป้องกันน้ำท่วมในพื้นที่เสี่ยงภัย

ปัญหาในพื้นที่จังหวัดสิงห์บุรี ได้แก่ ปัญหาน้ำท่วม ซึ่งเกิดจากน้ำหลากในแม่น้ำเจ้าพระยาไหลล้นตลิ่ง บริเวณเขตอำเภออินทร์บุรี อำเภอเมืองสิงห์บุรี และอำเภอพรมบุรี โดยลักษณะของอุทกภัยจะเริ่มจากน้ำในแม่น้ำเจ้าพระยาไหลเข้าท่วมบริเวณพื้นที่ระหว่างแม่น้ำเจ้าพระยาและคันกันน้ำของกรมชลประทาน (แนวคลองชัยนาท-อยุธยา) ตั้งแต่บริเวณตอนบนของจังหวัด โดยเริ่มจากอำเภออินทร์บุรี อำเภอเมืองสิงห์บุรี และอำเภอพรมบุรี ต่อมาน้ำในแม่น้ำเจ้าพระยาเริ่มมีระดับสูงขึ้นเรื่อยๆ และล้นข้ามคันป้องกันน้ำท่วมของกรมชลประทาน พื้นที่น้ำท่วมขยายไปจรดทางหลวงแผ่นดิน หมายเลข ๓๒ (ทางหลวงสายเอเชีย) และเมื่อระดับน้ำ ในแม่น้ำยังคงสูงขึ้นอีก และได้ไหลทะลักเข้าตามคลองเชียงราก คลองบ้านไร่ ท่อลอดถนนลอดผ่านทางหลวง

^๕มูลนิธิสืบนาคะเสถียร,[ออนไลน์], แหล่งที่มา<http://www.seub.or.th/libraryindex/dam/dam-๐๒๐html>, [๑๘ พฤษภาคม.๒๕๖๑].

แผ่นดินหมายเลข ๓๒ (สายเอเชีย) ทำให้พื้นที่เพาะปลูกทางด้านตะวันออกของจังหวัดสิงห์บุรี ได้แก่ พื้นที่ของตำบลชีน้ำร้าย ตำบลทองเอน ตำบลโพธิ์ชัย อำเภออินทร์บุรี ตำบลโพธิ์รวม ตำบลหัวไผ่ ตำบลบางมัญ อำเภอเมือง เกิดภาวะน้ำท่วมอย่างรวดเร็ว บางตำบลไม่สามารถเดินทางโดยรถยนต์ได้เพราะถนนถูกน้ำท่วมขาด ส่วนทางตอนล่างน้ำได้เริ่มล้นแม่น้ำลพบุรีเข้าสู่พื้นที่ตำบลม่วงหมุ่ อำเภอเมือง ตำบลพรหมบุรี ตำบลบ้านแปง ตำบลบางน้ำเชี่ยว และตำบลบ้านหม้อของอำเภอพรหมบุรี นอกจากนี้ยังได้ไหลเข้ามาตามคลองบ้านแปง คลองบางชัน คลองเก่าซ่ง เขตอำเภอไชโย จังหวัดอ่างทอง ทำให้พื้นที่นาข้าวของตำบลดังกล่าวถูกท่วมเกือบทั้งหมด ระยะเวลา น้ำท่วมประมาณ ๓๐-๔๕ วัน จึงกลับเข้าสู่ภาวะปกติ สำหรับปัญหา การขาดแคลนน้ำมีไม่มากนัก จะมีก็เฉพาะปัญหาการบริหารจัดการน้ำ เนื่องจากเป็นจังหวัดแรกที่มีการดำเนินการจัดการที่ดินเพื่อประโยชน์ในการทำการเกษตร เรื่องของการทำนา โดยมีพื้นที่ก่อสร้างจัดรูปที่ดิน ใน ๕ อำเภอ จำนวน ๑๐๗,๒๑๐ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๒๓.๓๕ ของพื้นที่รับประโยชน์ในเขตชลประทาน จึงทำให้ จังหวัดสิงห์บุรี สามารถทำนาได้ปีละ ๒-๓ ครั้ง ทำให้เกิดปัญหาการขาดแคลนน้ำในพื้นที่ที่ทำนาปรังมากกว่า ๑ ครั้ง^๖

ในขณะที่การบริหารจัดการน้ำและการแก้ปัญหาอุทกภัยได้กลายเป็นประเด็นที่มีความสำคัญในส่วนของนโยบายสาธารณะ ในทางปฏิบัตินั้นการดำเนินการที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการน้ำส่วนมากจะอยู่ภายใต้ความรับผิดชอบดูแลของหน่วยงานส่วนท้องถิ่นในพื้นที่นั้นๆ ซึ่งอาจมีความแตกต่างในด้านของลักษณะการตอบสนองต่อสถานการณ์ ก่อให้เกิดประเด็นคำถามที่น่าสนใจว่า การดำเนินงานของท้องถิ่น รวมทั้งผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการบริหารจัดการอุทกภัยในแต่ละพื้นที่ที่ได้รับผลกระทบใน ๓ อำเภอ ได้ตระหนักถึงปัญหาหรือไม่ แนวทางการบริหารจัดการที่ดำเนินการอยู่ในปัจจุบันเป็นอย่างไร และมีแนวทางในการป้องกันและบรรเทาสาธารณะภัยอย่างไร

ดังนั้นจากปัญหาและเหตุผลดังกล่าว ทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจใคร่ที่จะศึกษาเฉพาะเจาะจงถึงการบริหารจัดการปัญหาอุทกภัยขององค์การบริหารส่วนท้องถิ่นจังหวัดสิงห์บุรี ใน ๓ อำเภอ ได้แก่ อำเภออินทร์บุรี อำเภอเมือง และอำเภอพรหมบุรี ทั้งนี้เพื่อวิเคราะห์และศึกษาถึงผลกระทบใน ๑. การบรรเทา ๒. การเตรียมการ ๓. การสู้ภัย ๔. การฟื้นฟู ในกระบวนการบริหารจัดการน้ำ เพื่อจะได้ช่วยสร้างความเข้าใจต่อความสามารถในการปรับตัวของชุมชนและภาคส่วนที่เกี่ยวข้องต่อปัญหาอุทกภัย รวมทั้งแนวทางที่จะช่วยลดความเสี่ยงหรือการป้องกันและบรรเทาสาธารณะภัยจากผลกระทบดังกล่าว

^๖ โครงการจัดทำแผนรวมการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ ในพื้นที่ลุ่มน้ำเจ้าพระยา สะแกกรัง และท่าจีน, (รายงานสรุปจังหวัดสิงห์บุรี, ๒๕๕๐).

๑.๒ คำถามการวิจัย

๑.๒.๑ การบริหารจัดการปัญหาอุทกภัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสิงห์บุรีเป็นอย่างไร

๑.๒.๒ ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริหารจัดการปัญหาอุทกภัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสิงห์บุรี โดยจำแนกตามอำเภอ เป็นอย่างไร

๑.๒.๓ แนวทางการบริหารจัดการปัญหาอุทกภัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสิงห์บุรี มีแนวทางอย่างไร

๑.๓ วัตถุประสงค์การวิจัย

๑.๓.๑ เพื่อศึกษาการบริหารจัดการปัญหาอุทกภัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสิงห์บุรี

๑.๓.๒ เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริหารจัดการปัญหาอุทกภัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสิงห์บุรี

๑.๓.๓ เพื่อศึกษาแนวทางการบริหารจัดการปัญหาอุทกภัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสิงห์บุรี

๑.๔ ขอบเขตการวิจัย

๑.๔.๑ ขอบเขตด้านเนื้อหา

งานวิจัยเรื่อง “การบริหารจัดการปัญหาอุทกภัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสิงห์บุรี” ผู้วิจัยกำหนดขอบเขตเนื้อหาการวิจัยใน ๔ ด้าน ได้แก่ ๑. ด้านการบรรเทา ๒. ด้านการเตรียมการ ๓. ด้านการสู้ภัย ๔. ด้านการฟื้นฟู

๑.๔.๒ ขอบเขตด้านตัวแปร

ตัวแปรต้น (Independent Variables) คือ ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ อายุ เพศ ระดับการศึกษาชั้นสูงสุด อาชีพ และรายได้^๗

^๗ Phillips; Neal and Webb, *Introduction to Emergency Management*, (United State of America: CRC Press, 2012): 37.

ตัวแปรตาม (Dependent Variables) คือ การบริหารจัดการปัญหาอุทกภัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสิงห์บุรี ใน ๔ ด้าน ได้แก่ ๑. ด้านการบรรเทา ๒. ด้านการเตรียมการ ๓. ด้านการสู้ภัย ๔. ด้านการฟื้นฟู

๑.๔.๓ ขอบเขตด้านประชากรและผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

๑) **ประชากร (Population)** ได้แก่ประชาชนในพื้นที่ อำเภoprหมบุรี อำเภอเมือง อำเภออินทร์บุรี ซึ่งมีจำนวน ๗,๔๒๒ คน^๘

๒) **ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants)** ผู้วิจัยทำการสัมภาษณ์เชิงลึก (In depth Interview) ผู้ให้ข้อมูลสำคัญจำนวน ๑๒ ท่าน โดยแบ่งออกเป็น ๓ กลุ่ม ได้แก่

ผู้บริหารเทศบาล จำนวน ๒ คน

ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน ๔ คน

ผู้ประกอบการหมู่บ้าน จำนวน ๖ คน

๑.๔.๔ ขอบเขตด้านพื้นที่

พื้นที่ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ คือ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสิงห์บุรีในเขต ๓ อำเภอ ได้แก่ อำเภอพรหมบุรี อำเภอเมือง อำเภออินทร์บุรี จังหวัดสิงห์บุรี

๑.๔.๕ ขอบเขตด้านระยะเวลา

ดำเนินการวิจัยตั้งแต่เดือน กรกฎาคมพ.ศ.๒๕๖๑ ถึงเดือน มีนาคม พ.ศ.๒๕๖๒ รวมเป็นระยะเวลา ๘ เดือน

๑.๕ สมมุติฐานการวิจัย

๑.๕.๑ ประชาชนที่มี เพศ ต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการปัญหาอุทกภัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสิงห์บุรี

๑.๕.๒ ประชาชนที่มี อายุ ต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการปัญหาอุทกภัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสิงห์บุรี

๑.๕.๓ ประชาชนที่มี ระดับการศึกษาขั้นสูงสุด ต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการปัญหาอุทกภัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสิงห์บุรี

๑.๕.๔ ประชาชนที่มี อาชีพ ต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการปัญหาอุทกภัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสิงห์บุรี

๑.๕.๕ ประชาชนที่มี รายได้ ต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการปัญหาอุทกภัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสิงห์บุรี

^๘ จากสถิติกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย ณ วันที่ ๓๑ มิถุนายน ๒๕๖๐ จังหวัดสิงห์บุรี.

๑.๖ นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย

การบริหารจัดการ หมายถึง การดำเนินงาน หรือการปฏิบัติงานใดๆขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประกอบด้วย ๔ ด้าน ดังนี้

๑. ด้านการบรรเทา หมายถึง การบรรเทาสาธารณภัย (Mitigation) คือ การลดความเป็นไปได้ที่จะก่อให้เกิดภัยพิบัติ เช่น การสร้างแนวป้องกัน มีการจัดการให้เกิดการใช้ที่ดินที่เหมาะสม การสร้างความรู้ความเข้าใจปัญหาอุทกภัย การปฏิบัติงานต่อเหตุการณ์อุทกภัย การจัดทำแผนหรือประชาคม การบูรณาการแผนกับหน่วยงานอื่น และการประเมินความเสี่ยง

๒. ด้านการเตรียมการ หมายถึง การเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับกับภัยพิบัติ (Preparedness) อันเป็นการสร้างแผนเพื่อรับมือกับภัยพิบัติล่วงหน้า มีการจัดตั้งศูนย์อำนวยการเฉพาะกิจ การจัดเตรียมบุคลากรและเครื่องมือ อุปกรณ์ ที่เหมาะสมให้เพียงพอ การกำจัดวัชพืช ขุดลอกทางระบายน้ำ การมอบหมายงานให้แต่ละฝ่ายรับผิดชอบ การตรวจตราดูแลความเรียบร้อย รวมทั้งมีพื้นที่รองรับ สำรวจพื้นที่เสี่ยงในการสร้างคันกันน้ำ และการประเมินสถานการณ์

๓. ด้านการสู้ภัย หมายถึง การจัดการในภาวะฉุกเฉินหรือการสนองตอบต่อเหตุการณ์ (Response) กล่าวคือ เมื่อเกิดภัยพิบัติหรือสถานการณ์ฉุกเฉินขึ้น จะมีการประกาศข่าวสารหรือการแจ้งเตือน ขุดให้ความช่วยเหลือในการรักษาความปลอดภัยในพื้นที่ การจัดตั้งศูนย์พักพิงชั่วคราว การสร้างความร่วมมือในการประสานงานกับชุมชน การสนับสนุนในการประสานงานกับหน่วยแพทย์เคลื่อนที่ หากมีเหตุฉุกเฉินสามารถแจ้งเจ้าหน้าที่พร้อมทั้งมีการกระจายสิ่งของรับบริจาคและความช่วยเหลือแก่ประชาชน

๔. ด้านการฟื้นฟู หมายถึง การฟื้นฟูหรือเยียวยา (Recovery) อันเป็นการนำสถานการณ์เข้าสู่ภาวะปกติโดยเร็วที่สุด ซึ่งในระยะสั้นจะมีการสนับสนุนและฟื้นฟูให้สภาพชีวิตจิตใจ การจำกัดขยะและสิ่งปฏิกูล การร่วมกับหน่วยแพทย์หรือสาธารณสุข การบูรณะซ่อมแซมสาธารณประโยชน์ การดูแลเรื่องขยะและความสะอาด การจัดสรรเครื่องสูบน้ำ รวมทั้งการจ่ายเงินค่าชดเชยความเสียหาย และการประชาคมเพื่อการวางแผนก่อสร้างเขื่อนและประตูระบายน้ำเพิ่มเติม

อุทกภัย หมายถึง ภัยหรืออันตรายที่เกิดจากน้ำท่วม หรืออันตรายอันเกิดจากน้ำไหลเอ่อล้นฝั่งแม่น้ำลำธารหรือทางน้ำเข้าท่วมพื้นที่ ซึ่งโดยปกติแล้วไม่ได้อยู่ใต้วงน้ำหรือเกิดจากการสะสมน้ำบนพื้นที่ซึ่งระบายออกทัน ทำให้พื้นที่นั้นปกคลุมไปด้วยน้ำ โดยทั่วไปแล้วอุทกภัยมักเกิดจากน้ำท่วม ซึ่งสามารถแบ่งเป็นลักษณะได้ ๒ ลักษณะ คือ ๑) น้ำท่วมขัง/น้ำล้นตลิ่ง ๒) น้ำท่วมฉับพลัน

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หมายถึง เทศบาลพรหมบุรี จำนวน ๔ หมู่บ้าน
องค์การบริหารส่วนตำบลต้นโพธิ์ จำนวน ๖ หมู่บ้าน และองค์การบริหารส่วนตำบลชื่อน้ำร้าย
จำนวน ๗ หมู่บ้าน โดยมีจำนวนหมู่บ้านที่ประสบปัญหาอุทกภัยรวมทั้งหมด ๑๗ หมู่บ้าน

๑.๖ ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

๑.๗.๑ ทำให้ทราบการบริหารจัดการปัญหาอุทกภัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
จังหวัดสิงห์บุรี

๑.๗.๒ ทำให้ทราบการเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริหารจัดการ
ปัญหาอุทกภัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสิงห์บุรี

๑.๗.๓ ทำให้ทราบแนวทางการบริหารจัดการปัญหาอุทกภัยขององค์กรปกครองส่วน
ท้องถิ่น จังหวัดสิงห์บุรี

๑.๗.๔ ผลการวิจัยสามารถนำไปประยุกต์ใช้กับหน่วยงานราชการส่วนท้องถิ่นในจังหวัด
อื่นนำมาทำแนวทางในการบริหารจัดการปัญหาอุทกภัยต่อไป

บทที่ ๒

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยเรื่อง การบริหารจัดการปัญหาอุทกภัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสิงห์บุรี การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาค้นคว้าเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการปัญหาอุทกภัย เพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดรูปแบบกรอบแนวคิดการวิจัย โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

- ๒.๑ แนวคิดและทฤษฎีการบริหารจัดการทั่วไป
- ๒.๒ แนวคิดและทฤษฎีการบริหารจัดการน้ำ
- ๒.๓ แนวคิดและสาเหตุปัญหาอุทกภัย
- ๒.๔ บริบทพื้นที่วิจัย
- ๒.๕ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- ๒.๖ กรอบแนวคิดการวิจัย

๒.๑ แนวคิดและทฤษฎีการบริหารจัดการทั่วไป

การบริหารจัดการโดยทั่วไป เป็นลักษณะของกระบวนการกำหนดขั้นตอนในการปฏิบัติงาน โดยการบริหารจัดการนั้นจะต้องมีการจัดลำดับความสำคัญก่อนหลัง มีการกำหนดขอบเขตรวมถึงหน้าที่ตามขั้นตอนต่างๆ ที่เกิดขึ้นในการปฏิบัติงานไว้อย่างชัดเจน ซึ่งการบริหารจัดการจำเป็นต้องจะต้องศึกษาให้เกิดความรู้ความเข้าใจจากทั้งนักปราชญ์ นักวิชาการ นักบริหารทั้งในประเทศและต่างประเทศ เพื่อนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อไป

๒.๑.๑ ความหมายเกี่ยวกับการบริหารจัดการ

ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาทบทวนเอกสารในแนวคิดที่เกี่ยวกับการบริหารจัดการไว้พอเป็นแนวทางในการนำไปปรับประยุกต์ใช้ตามความเหมาะสม โดยมีรายละเอียดที่จะกล่าวถึงในส่วนของความหมายไว้ดังนี้ การบริหาร (Administration) เป็นเรื่องที่มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการดำเนินงานขององค์กร เพราะเป็นเครื่องมือสำคัญที่จะชี้ให้เห็นถึงความสำเร็จ หรือความล้มเหลว ความมีประสิทธิภาพ หรือความไร้ซึ่งประสิทธิภาพขององค์กร การบริหารเป็นเครื่องบ่งชี้ให้ทราบ

ถึงความเจริญก้าวหน้าของสังคม และความก้าวหน้าของวิทยาการต่างๆ การบริหารเป็นทางที่สำคัญอันจะนำไปสู่ความก้าวหน้า ลักษณะการบริหารเป็นการทำงานร่วมกันของกลุ่มบุคคลในองค์การซึ่งมีการวินิจฉัยสั่งการ โดยนักบริหารจะต้องคำนึงถึงปัจจัยสิ่งแวดล้อมต่างๆ การวินิจฉัยสั่งการเป็นเครื่องแสดงให้ทราบถึงความสามารถของนักบริหารและความเจริญเติบโตของการบริหารชีวิตประจำวันของมนุษย์ไม่ว่าในครอบครัวหรือองค์การโดยย่อมมีความเกี่ยวข้องกับการบริหารอยู่เสมอ ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่าการบริหารเป็นเรื่องที่น่าสนใจและจำเป็นต่อการที่จะดำรงชีวิตของมนุษย์ในสังคม ทั้งนี้การบริหารยังเป็นทั้งศาสตร์และศิลป์ อันเป็นสาขาวิชาที่มีการจัดระเบียบอย่างเป็นระบบ กล่าวคือมีหลักการ กฎเกณฑ์ และทฤษฎี ที่พึงเชื่อถือได้ อันเกิดจากการค้นคว้าเชิงวิทยาศาสตร์ เพื่อประโยชน์ในการบริหารงานจึงเป็นศาสตร์ (Science) ซึ่งเป็นศาสตร์ทางสังคมที่อยู่กลุ่มเดียวกับ วิชาจิตวิทยา สังคมวิทยา และรัฐศาสตร์ หากแต่ถ้าพิจารณาการบริหารในลักษณะของการปฏิบัติที่ต้องอาศัยความรู้ ความสามารถ ประสบการณ์ และทักษะของผู้บริหารแต่ละคนที่จะทำงานให้บรรลุเป้าหมาย ซึ่งเป็นการประยุกต์เอาความรู้ หลักการและทฤษฎีไปปรับใช้ในการปฏิบัติงานเพื่อให้เหมาะสมกับสถานการณ์ และสิ่งแวดล้อมแล้วการบริหารก็จะมีลักษณะเป็นศิลป์ (Art)^๑

การบริหารจึงเป็นภาระหน้าที่ของผู้นำของกลุ่ม ที่จะต้องจัดการให้ทรัพยากรทั้งที่เป็นตัวคน และวัตถุดิบสามารถประสานเข้าด้วยกัน เพื่อร่วมกันทำงานเป็นองค์กรที่มีประสิทธิภาพได้ และขณะเดียวกันจะต้องจัดการนำองค์การให้สัมพันธ์กับสภาพแวดล้อมภายนอกได้อย่างดีที่สุด^๒ เป็นกระบวนการที่ผู้จัดการต้องใช้ศิลปะและกลยุทธ์ต่างๆ ดำเนินกิจการตามขั้นตอนต่างๆ โดยอาศัยความร่วมมือร่วมใจของสมาชิกในองค์การในการตระหนักถึงความสามารถ ความถนัด ความต้องการและความมุ่งหวังด้านความเจริญก้าวหน้าในการปฏิบัติงานของสมาชิกในองค์การควบคู่ไปด้วยองค์การจึงจะสัมฤทธิ์ผลตามเป้าหมายที่กำหนดไว้^๓ โดยการดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้โดยอาศัยปัจจัยต่างๆ อันได้แก่ คน (Man) เงิน (Money) วัสดุ (Material) และวิธีการปฏิบัติงาน (Method) เป็นอุปกรณ์ในการดำเนินงาน^๔ และการใช้ศาสตร์และศิลป์โดยนำเอาทรัพยากรบริหาร (Administrative Resource) เช่น คน เงิน วัสดุสิ่งของ และการจัดการ

^๑ จันทราณี สงวนนาม, เอกสารประกอบการสอนบรรยายหลักสูตรผู้บริหารสถานศึกษาระดับสูง, (ม.ท.ป, ๒๕๔๘), หน้า ๔.

^๒ ธงชัย สันติวงษ์, องค์การและบริหาร, พิมพ์ครั้งที่ ๙, (กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนาพานิช, ๒๕๕๐), หน้า ๒๖.

^๓ พะยอม วงศ์สารศรี, องค์การและการจัดการ, (กรุงเทพมหานคร: พรวนการพิมพ์, ๒๕๔๙), หน้า ๓๖.

^๔ สุธี สุทธิสมบุญ, หลักการบริหารเบื้องต้น, (กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์สวัสดิการ ก.พ., ๒๕๕๐), หน้า ๑๒.

มาประกอบการตามกระบวนการบริหาร (Process of Administration) เช่น POSDCORB Model เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ^๕

สรุปได้ว่า การบริหาร หมายถึงภาระหน้าที่อาศัยกระบวนการเกี่ยวกับหลักปัจจัยที่มีส่วนเกี่ยวข้องที่สำคัญ คือ เงิน บุคคล วัสดุสิ่งของ วิธีการปฏิบัติงานในการบริหารจัดการ ซึ่งต้องใช้ทั้งศาสตร์และศิลป์มาประกอบกัน รวมทั้งความรู้ ความสามารถ ความถนัด แม้แต่การบริหารจัดการปัญหาทุกภัยขององค์การบริหารส่วนจังหวัดสิงห์บุรีได้นำกระบวนการปัจจัยที่กล่าวข้างต้นเหล่านี้นำมาประกอบใช้ในการบริหารตามส่วนงานเพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ได้กำหนดไว้

๒.๑.๒ แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารจัดการ

การบริหารโดยทั่วไปๆ ไป จะมีลักษณะเป็นกระบวนการวิธีหรือเป็นการกำหนดขั้นตอนในการปฏิบัติงานหรือเป็นลำดับรายการในการบริหาร ซึ่งในการบริหารนั้นจะต้องมีลำดับรายการก่อนหลังว่าจะต้องทำอะไรก่อนหลังและต่อไปว่าจะทำอะไร ซึ่งจัดว่าเป็นหลักเกณฑ์วิธีการทางวิทยาศาสตร์ (Scientific Management) กระบวนการบริหารจะกำหนดขอบเขตและหน้าที่ตามขั้นตอนต่างๆ ไว้อย่างชัดเจนในงานการบริหรนั้น มีนักปราชญ์ นักวิชาการ และนักบริหารทั้งในประเทศและต่างประเทศตลอดจนนักการศึกษา ได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับกระบวนการบริหารไว้ดังนี้

การบริหารจัดการถือว่าเป็นกระบวนการวางแผนการจัดองค์การ การดำเนินงานและการควบคุมเพื่อเพิ่มความสำเร็จตามเป้าหมาย^๖ ซึ่งก็มีความคิดคล้ายกับ Campball Corbally and Ramseyer การบริหารงานเป็นกระบวนการบริหารงาน หมายถึงวิถีทางที่หน่วยงานพิจารณาสั่งการและปฏิบัติ เพื่อให้บรรลุถึงเป้าหมาย^๗ แม้ว่าจะมีทิศทางไปในส่วนของกระบวนการแต่สำหรับ Holt กลับมองว่า การบริหารเป็นศิลปะของการทำงานให้บรรลุเป้าหมาย ซึ่งพร้อมด้วยกระบวนการวางแผน การจัดองค์การ การเป็นผู้นำและการควบคุม^๘ ทางด้าน Herbert A. Simon ระบุว่าการบริหารหมายถึง ศิลปะในการทำให้สิ่งต่างๆ ได้รับการกระทำจนเป็นผลสำเร็จ โดยที่ผู้บริหารมักไม่ได้เป็นผู้ปฏิบัติ แต่ผู้บริหารเป็นผู้ใช้ศิลปะทำให้ผู้ปฏิบัติได้ทำงานจนสำเร็จตามจุดหมายที่ผู้บริหารตัดสินใจเลือก^๙ ส่วน Kelling and Kallaus กล่าวไว้คล้ายๆ กับ Holt และ Herbert ว่าการบริหารเป็นศิลปะ

^๕ สมพงษ์ เกษมสิน, **การบริหาร**, (กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์เกษมสุวรรณ, ๒๕๔๘), หน้า ๑๓.

^๖ Wagner, J.A., & Hollendek, J.R. **Management of organization behavior**, (New Jersey: Prentice – Hall, 1995), p.74.

^๗ Campball Corbally and Ramseyer, **Introduction to Education Administration**, (Fourth ed., Boston: Allyn and Bacon, Inc., 1962), p.138.

^๘ Holt, D.H., **Management principles and practices**, (New Jersey: Prentice – Hall, 1993), p.3.

^๙ Herbert A. Simon อ้างถึงใน เดิมศักดิ์ ทองอินทร์, **ความรู้เบื้องต้นทางการบริหารรัฐกิจ**, (กรุงเทพมหานคร: มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๔๗), หน้า ๓.

เพื่อความชำนาญที่ถูกนำมาใช้โดยเชื่่อมองค์ประกอบ 6M's เข้าด้วยกัน ได้แก่ Manpower, Materials , Money, Machines และ Morale เพื่อกำหนดและบรรลุเป้าหมายขององค์กร^{๑๐} ส่วน Barnard มุ่งที่จะอธิบายว่า การบริหาร หมายถึง การทำงานภายในองค์กร ซึ่งเป็นระบบของการร่วมกันปฏิบัติกิจกรรมตั้งแต่สองคนขึ้นไป^{๑๑} จะเห็นได้ว่านักวิชาการจากตะวันตกมีความมุ่งมั่นที่จะให้ความหมายไปในทิศทางที่คล้ายๆกันว่า เป็นในรูปของกระบวนการที่สามารถสร้างศิลปะในเชิงการบริหารงาน ซึ่งอาจจะเชื่อมโยง 4M,6M แต่จะต้องเกิดจากระบบการจัดการองค์กรที่เหมาะสมเพื่อการทำงานให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด ทั้งนี้การบริหารเป็นวิธีการทำให้งานสำเร็จโดยอาศัยผู้อื่น (Getting things done through other people) และกล่าวว่าหน้าที่ของผู้บริหารเป็นกรอบในการพิจารณาของผู้บริหารให้สำเร็จมี ๕ ประการ ตามคำย่อภาษาอังกฤษว่า “POSDC” ดังนี้ คือ^{๑๒}

๑. P คือ Planning หมายถึง การวางแผนซึ่งเป็นการกำหนดแนวทางการดำเนินงาน เพื่อความสำเร็จที่จะตามมาในอนาคต ผู้บริหารที่ดีต้องมีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกล เพื่อกำหนดทิศทางขององค์กร

๒.O คือ Organizing หมายถึง การจัดองค์กรเป็นการกำหนดโครงสร้างความสัมพันธ์ของสมาชิกและสายบังคับบัญชาภายในองค์กร โดยมีการแบ่งงานกันทำและการกระจายอำนาจ

๓. S คือ Staffing หมายถึง งานบุคลากรเป็นการสรรหาบุคลากรใหม่ การพัฒนาบุคลากรและการใช้คนให้เหมาะสมกับงาน

๔.D คือ Directing หมายถึง การอำนวยการเป็นการสื่อสารเพื่อให้เกิดการดำเนินการตามแผน ผู้บริหารต้องมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีและต้องมีภาวะผู้นำ

๕. C คือ Controlling หมายถึง การกำกับดูแลเป็นการควบคุมคุณภาพของการปฏิบัติงานภายในองค์กร รวมทั้งกระบวนการแก้ปัญหาภายในองค์กร

โดยสมาคมผู้บริหารการศึกษาแห่งสหรัฐอเมริกา (American Association of School Administration) เสนอแนวคิดที่เกี่ยวกับกระบวนการบริหารไว้ ๕ ประการ ได้แก่^{๑๓}

^{๑๐} Lewis, Keeling B. & Kallaus Norman F, **Administrative Office Management**, 11th ed. Cincinnati, (Ohio: South-Western Education Publishing, 1996), p.3.

^{๑๑} Barnard Chester I, **The Function of the Executive**, (Cambridge., Mass: Harvard University Press, 1964), p 72.

^{๑๒} พระธรรมโกศาจารย์ (ประยูร ธมฺมจิตฺโต), **พุทธวิธีในการบริหาร**, พิมพ์ครั้งที่ ๔, (กรุงเทพมหานคร: มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๔๙), หน้า ๓-๔.

^{๑๓} ชีระรัตน์ กิจจาร์ักษ์, **เอกสารคำสอนวิชาการบริหารการศึกษา**, (บัณฑิตวิทยาลัย: คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏเพชรบูรณ์, ๒๕๕๐), หน้า ๖๗.

๑. การวางแผน (Planning) หมายถึง การวางแผนหรือโครงการสำหรับปฏิบัติงานในอนาคตให้ตรงเป้าหมายที่ต้องการ โดยกำหนดงานที่จะทำวิธีการ และวัตถุประสงค์ของงานนั้นๆ ไว้ล่วงหน้า

๒. การแสวงหา กำหนดตัวบุคคลและอุปกรณ์ (Allocation) หมายถึง การแสวงหา กำหนดตัวบุคคล และวัสดุทุกชนิดที่จำเป็นในการปฏิบัติงานตามแผน เพื่อให้งานนั้นสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดีและมีประสิทธิภาพ/ผล

๓. การเสริมกำลังบำรุง (Stimulation) หมายถึง การบำรุงขวัญ กระตุ้น และส่งเสริมให้บุคลากรปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้ผลงานดีทั้งปริมาณและคุณภาพ

๔. การประสานงาน (Co-ordination) หมายถึง การจัดให้ผู้แทนของหน่วยงานย่อยทุกหน่วยงานพบปะหารือกันเพื่อให้มีโอกาสแสดงความคิดเห็นหรือทราบเรื่องการปฏิบัติงานของผู้อื่น และเพื่อให้งานสัมพันธ์ไม่ขัดแย้งกัน โดยยึดเป้าหมายขององค์การเป็นหลัก

๕. การประเมินผลงาน (Evaluation) หมายถึง การตรวจสอบการปฏิบัติงานทุกระยะให้ทราบผลการปฏิบัติงาน และปัญหาที่เกิดขึ้น เพื่อหาแนวทางแก้ไขทุกระยะและประเมินผลขั้นสุดท้ายเพื่อทราบผลการปฏิบัติงาน และปัญหาที่เกิดขึ้น อันเป็นการเปรียบเทียบผลงานที่ควรจะได้ตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ตั้งแต่ต้นเพื่อวางแผนใหม่สำหรับการปฏิบัติงานในอนาคต

ส่วนในแนวคิดของ เฮนรี ฟาโย (Henry Fayol) นักวิชาการเหมืองแร่ชาวฝรั่งเศส ผู้เป็นต้นกำเนิดในการเสนอองค์ประกอบมูลฐานของการบริหารแบบกระบวนการ ๕ ประการ ที่เรียกว่า POCCC ไว้ดังต่อไปนี้^{๑๔}

๑. การวางแผน (Planning) หมายถึง การสร้างทางเลือกหรือแนวทางดำเนินการไว้ล่วงหน้าเพื่อใช้ในการตัดสินใจในอนาคต

๒. การจัดองค์การ (Organizing) หมายถึง การกำหนดโครงสร้างหน่วยงานและระบุหน้าที่โดยการผสมผสานระหว่างวัตถุ คน และเงิน

๓. การบังคับบัญชา (Commanding) หมายถึง การทำให้เกิดการดำเนินงานตามที่ได้มีการกำหนดไว้ ซึ่งการบังคับบัญชาที่ดีนั้นจะต้องมีการติดต่อสื่อสาร ๒ ทาง กล่าวคือ การยอมให้ผู้ใต้บังคับบัญชาสามารถแสดงความคิดเห็นได้

๔. การประสานงาน (Coordinating) หมายถึง การรวมความพยายามของผู้ปฏิบัติงานและช่วยสนับสนุนให้เกิดการติดต่อสื่อสารระหว่างกัน เพื่อให้การทำงานสำเร็จ

๕. การควบคุม (Controlling) หมายถึง การติดตามการดำเนินงานให้บรรลุตามวัตถุประสงค์

^{๑๔} คณาจารย์ภาควิชาบริหารรัฐกิจ, สรุปเนื้อหาวิชาทฤษฎีองค์การ, (กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ๒๕๔๙), หน้า ๙.

ซึ่งองค์ประกอบของการบริหารที่สำคัญ และมีความจำเป็นต่อองค์การ มีดังนี้กล่าวคือ

๑. วัตถุประสงค์ที่แน่นอน กล่าวคือ จำเป็นจะต้องรู้ว่าจะดำเนินการไปทำไม เพื่ออะไร และต้องการอะไรจากการดำเนินการ เช่น ต้องมีวัตถุประสงค์ในการให้บริการหรือในการผลิต ต้องรู้ว่าผลิตเพื่อใคร ต้องการผลตอบแทนเช่นใด ถ้าหากไม่มีเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์แล้วก็ไม่มีความหมายที่จะบริหารการดำเนินงานต่างๆ จะไม่มีผลสำเร็จเพราะไม่มีเป้าหมายกำหนดไว้แน่นอน

๒. ทรัพยากรในการบริหาร ได้แก่ วัตถุและเครื่องใช้เพื่อประกอบการดำเนินงานรวมไปถึงความสามารถในการจัดการทรัพยากรในการบริหาร ได้แก่ ๔ Ms คือ มนุษย์ (Man) เงิน (Money) วัสดุอุปกรณ์ (Material) และความสามารถในการจัดการ (Management) หรือ ๖ Ms ที่มีเครื่องจักร (Machine) และตลาด (Market) เพิ่มเข้ามาซึ่งในปัจจุบันมีความจำเป็นมากขึ้น

๓. มีการประสานงานระหว่างกัน หรือเรียกได้ว่ามีปฏิริยาระหว่างกัน กล่าวคือ เป้าหมายและวัตถุประสงค์รวมทั้งทรัพยากรในการบริหารทั้ง ๔ Ms หรือ ๖ Ms ดังกล่าวจะต้องมีความสัมพันธ์ซึ่งกันและเกิดปฏิริยาระหว่างกัน หรือกล่าวได้ว่าจะต้องมีระบบของการทำงานร่วมกันและที่เกิดขึ้นจริงๆด้วย การนำปัจจัยทั้งหลายเบื้องต้นมาไว้ร่วมกันแล้วไม่เกิดปฏิริยาระหว่างกัน ไม่เกิดความสัมพันธ์ระหว่างกันการบริหารจะไม่เกิดขึ้น

๔. ประสิทธิภาพและประสิทธิผล ในการบริหารงานนั้นสิ่งทีวัดผลสำเร็จของงานว่าบรรลุเป้าหมายของวัตถุประสงค์ขององค์การนั้นคือ ประสิทธิภาพขององค์การ หมายถึงความสามารถขององค์การในอันที่จะบริหารงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์การ ในการใช้ทรัพยากรขององค์การที่มีอยู่ระยะสั้น โดยเปรียบเทียบกับปัจจัยนำเข้าและค่าใช้จ่ายกับปัจจัยนำออก ตลอดจนถึงรายได้ขององค์การ^{๑๕} และหลักสำคัญของการบริหาร ๕ ลักษณะ คือ^{๑๖}

๑. การบริหารเป็นการทำงานกับคนและโดยอาศัยคน หมายความว่า การบริหารเป็นกระบวนการทางสังคม คือ อาศัยกลุ่มคนที่ร่วมกันทำงานเพื่อบรรลุเป้าหมายขององค์การ ผู้บริหารจะต้องรับผิดชอบให้สำเร็จโดยอาศัยความร่วมมือของบุคคลอื่น มิฉะนั้นจะทำงานไม่สำเร็จสาระสำคัญของการบริหารในข้อนี้แสดงให้เห็นว่า ผู้บริหารที่ประสบความสำเร็จจะต้องมีสิ่งต่างๆ เหล่านี้ คือ มีความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลที่ดี มีความเป็นผู้นำและสามารถทำงานเป็นทีมได้ มีความสามารถในการปรับเปลี่ยนให้เข้ากับสภาพแวดล้อมได้หากมีการเปลี่ยนแปลงในสถานการณ์ละมีความสามารถทำให้งานบรรลุเป้าหมายได้

๒. การบริหารทำให้งานบรรลุเป้าหมายขององค์การ โดยเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ขององค์การต้องอาศัยความร่วมมือกันของคนทุกคนจึงจะทำให้สำเร็จลงได้ เป้าหมายเป็นสิ่งที่ทำให้

^{๑๕} สมคิด บางโม, การบริหาร, (กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนาพานิช, ๒๕๕๑), หน้า ๖๒-๖๓.

^{๑๖} เสนาะ ตีแยว, หลักการบริหาร, (กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ๒๕๕๔), หน้า ๑-

ผู้บริหารจะต้องทำให้บรรลุได้นั้นจะต้องมีลักษณะสำคัญ ๓ ประการ คือ เป้าหมายต้องสูงแล้วสามารถทำให้สำเร็จ เป้าหมายสูงเกินไปทำให้สำเร็จไม่ได้ เป้าหมายต่ำไปไม่ท้าทายไม่มีคุณค่า ประการที่สองการจะไปถึงเป้าหมายจะต้องมีระบบงานที่ดีมีแผนงานที่มีประสิทธิภาพ และประการสุดท้ายจะต้องระบุเวลาที่จะทำให้บรรลุเป้าหมายนั้น

๓. การบริหารเป็นการสมดุลระหว่างประสิทธิภาพและประสิทธิผล คำว่า ประสิทธิภาพ หมายความว่า ทำงานโดยใช้ทรัพยากรอย่างประหยัดหรือเสียค่าใช้จ่ายต่ำสุด การทำงานให้สำเร็จอย่างเดียวไม่พอแต่จะต้องคำนึงถึงค่าใช้จ่ายที่ประหยัดอีกด้วย ส่วนคำว่า ประสิทธิผล หมายความว่า ทำงานบรรลุผลสำเร็จตามที่กำหนด การทำให้ได้ทั้งสองอย่าง คือ งานบรรลุผลตามที่ต้องการและการใช้ทรัพยากรต่ำสุด จึงเป็นความสมดุลระหว่างประสิทธิผลและประสิทธิภาพ

๔. การบริหาร เป็นการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดให้เกิดประโยชน์สูงสุด โดยเป็นที่รู้จักกันโดยทั่วไปว่าเราอาศัยในโลกที่มีทรัพยากรจำกัดการใช้ทรัพยากรต่างๆ จึงต้องตระหนัก ๒ ข้อใหญ่ๆ คือ เมื่อใช้ทรัพยากรใดไปแล้วทรัพยากรนั้นจะหมดสิ้นไปไม่สามารถกลับคืนมาใหม่ได้ และจะต้องเลือกใช้ทรัพยากรให้เหมาะสมอย่าให้เกิดสิ้นเปลืองโดยเปล่าประโยชน์ ดังนั้นการบริหารกับเศรษฐศาสตร์จึงมีความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิด เศรษฐศาสตร์จึงเป็นการศึกษาถึงเรื่องการกระจายการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่จำกัดอย่างไร ส่วนผู้บริหารในองค์การจะต้องผลิตสินค้าและบริหารให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล

๕. การบริหารจะต้องเผชิญกับสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไป ผู้บริหารที่ประสบความสำเร็จจะต้องสามารถคาดคะเนเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างถูกต้อง และสามารถปรับตัวเองให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลงนั้น

สรุปได้ว่า แนวคิดอันเกี่ยวกับการบริหารจัดการนั้น เป็นการใช้ศาสตร์และศิลป์โดยการนำเอาทรัพยากรที่มีความเกี่ยวข้องที่สำคัญ อันได้แก่ เงิน บุคคล วัสดุสิ่งของ และวิธีการปฏิบัติงาน การบริหารจึงต้องมีทั้งความรู้ ความสามารถ ความถนัด ซึ่งการบริหารจัดการปัญหาอภยขององค์การบริหารส่วนท้องถิ่น จังหวัดสิงห์บุรี นั้นจึงต้องครอบคลุมถึงองค์ประกอบด้าน การวางแผน การจัดองค์การ การสั่งการ การประสานงาน การรายงาน และการงบประมาณ ทั้งนี้ทั้งนั้นจำเป็นต้องมีการบริหารแบบมีส่วนร่วมและการบริหารเชิงกลยุทธ์ อันจะทำให้องค์กรดำเนินงานไปได้ด้วยดีตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

๒.๑.๓ ความสำคัญของการบริหารจัดการ

การบริหารจัดการมีความสำคัญอยู่ที่ผู้บริหารจะต้องเห็นถึงความสำคัญในฐานะผู้บริหาร อันเป็นหน้าที่ที่มีความเกี่ยวข้องโดยตรงในการรับผิดชอบ ในบางครั้งยังต้องมีอิทธิพลต่อบุคลากรในองค์กรหรือโดยรวมทั้งหมดเพื่อที่จะทำให้เกิดความเชื่อใจและยอมทำตามในคำสั่ง ซึ่งผู้บริหารต้องใช้

ทั้งวิทยาศาสตร์และวาทศิลป์ในการบริหารจัดการ ดังนั้นนักวิชาการได้ระบุถึงความสำคัญของการบริหารจัดการว่าการบริหารมีลักษณะสำคัญ ๘ ประการ ดังนี้

๑. การบริหารเป็นกิจกรรมอย่างหนึ่ง มิใช่บุคคลหนึ่งบุคคลใดหรือกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง ถ้าจะกล่าวถึงบุคคลผู้ทำหน้าที่บริหารนั้นเรียกว่า ผู้บริหาร

๒. การบริหารเป็นงานที่มีจุดหมายหมายความว่า ในการบริหารงานนั้นจำเป็นต้องมีการกำหนดวัตถุประสงค์หรือจุดหมายไว้ก่อน ไม่ว่าจะกำหนดไว้อย่างชัดเจนหรือไม่ส่วนการบริหารนั้นจะเป็นแนวทางในการดำเนินงานให้สำเร็จตามจุดหมาย

๓. การบริหารเป็นแนวทางสำคัญ ที่มีอิทธิพลต่อสังคมภายในและภายนอกองค์กร ถ้าผู้บริหารต้องการจะปรับปรุงวิธีปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น โดยการจัดหาเครื่องจักรเครื่องมือ อันทันสมัยมาใช้หรือจัดการฝึกอบรมคนงานให้มีความสามารถยิ่งขึ้น อันจะเป็นผลดีแก่องค์กรและผู้ปฏิบัติงานด้วย ส่วนภายนอกอาจจะเป็นนโยบายที่ท่าประโยชน์ต่อสังคม เช่น ส่งเสริมการศึกษา ในชุมชนโดยให้ทุนการศึกษา

๔. การบริหารเป็นเรื่องเกี่ยวกับความสามารถของกลุ่มคน ธุรกิจก่อตั้งขึ้นเพื่อดำเนินการให้บรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์โดยกลุ่มคน มิใช่เป็นความสามารถของบุคคลใดบุคคลหนึ่งเพียงบุคคลเดียวเท่านั้น ทั้งนี้ เนื่องจากคนเราย่อมมีขีดจำกัดทั้งด้านกำลังกายกำลังสมองและเวลา จึงจำเป็นต้องได้รับความร่วมมือร่วมใจจากบุคคลอื่นด้วย

๕. การบริหารจะได้รับผลสำเร็จโดยดีต้องอาศัยการร่วมแรงร่วมใจของบุคคลอื่นๆ นอกเหนือไปจากเจ้าของธุรกิจ ทั้งนี้เนื่องจากบรรดาเจ้าของ เช่น ผู้ถือหุ้นอาจไม่มีเวลาหรือความสามารถในการบริหารจึงต้องจัดหาผู้อื่นที่มีความสามารถในการบริหารให้มาบริหารในองค์กร

๖. การบริหารจะดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพได้โดยการใช้ความรู้ความชำนาญและการฝึกฝนอบรมทางด้านบริหารมาโดยเฉพาะ จึงเป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไปว่าการบริหารเป็นวิชาชีพอย่างหนึ่ง ผู้บริหารโดยเฉพาะระดับสูงสุดไม่จำเป็นต้องมีความรู้ทางเทคนิคในการปฏิบัติโดยตรงแต่ผู้บริหารจะต้องมีความรู้ความชำนาญในการบริหาร คือ การวางแผน การจัดองค์การ เป็นต้น

๗. การบริหารเป็นสิ่งที่ไม่มีตัวตนไม่สามารถมองเห็นได้ แต่สิ่งที่จะแสดงให้เห็นว่า การบริหารดำเนินไปอย่างไร ได้ผลหรือไม่เพียงใดนั้น คือผลงานเพราะว่าผลงานจะเป็นเครื่องวัดความสามารถทางการบริหาร

๘. เจ้าของธุรกิจไม่จำเป็นต้องทำหน้าที่ผู้บริหารเสียเองโดยทั่วไปแล้ว (ยกเว้นองค์กรขนาดเล็ก) คณะผู้บริหารมักจะเป็นกลุ่มบุคคลอื่นๆ ที่มีความสามารถทางการบริหารทำหน้าที่ในนามของเจ้าของธุรกิจ^{๑๗}

^{๑๗} สมยศ นาวิการ, การบริหารเชิงกลยุทธ์, พิมพ์ครั้งที่ ๒, (กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์บรรณกิจ, ๒๕๔๔), หน้า ๗๘.

การบริหารเป็นสิ่งที่มีความสำคัญในฐานะที่เราเป็นส่วนหนึ่งในสมาชิกของสังคม จำต้องมีกฎเกณฑ์ข้อบังคับต่างๆ โดยมุ่งหวังที่จะให้เกิดความสำเร็จความเรียบร้อยขึ้นในองค์การ และในสังคมนั้นจึงสรุปได้ว่าการบริหารจัดการมีความสำคัญ ดังนี้

๑. การบริหารช่วยทำให้มนุษย์ดำรงอยู่ร่วมกันได้อย่างผาสุก
 ๒. จำนวนประชากรที่เพิ่มขึ้นเป็นผลทำให้องค์การต่างๆ ต้องขยายงานด้านบริหารจัดการให้กว้างขึ้น
 ๓. การบริหารเป็นเครื่องบ่งชี้ให้ทราบถึงความเจริญก้าวหน้าของสังคม
 ๔. การบริหารเป็นมรรควิธีที่สำคัญในอันที่จะนำสังคมและโลกไปสู่ความเจริญก้าวหน้า
 ๕. การบริหารจะช่วยชี้ให้ทราบถึงแนวโน้มทั้งในด้านความเจริญ และความเสื่อมของสังคมในอนาคต
 ๖. การบริหารมีลักษณะเป็นการทำงานร่วมกันของกลุ่มบุคคลในองค์การ
 ๗. การบริหารมีลักษณะที่ต้องใช้การวินิจฉัยสั่งการเป็นเครื่องมือและเป็นเครื่องแสดงให้ทราบถึงความสามารถของนักบริหารและความเจริญเติบโตของการบริหาร
 ๘. ชีวิตประจำวันของมนุษย์ไม่ว่าในครอบครัวหรือในองค์การย่อมมีส่วนเกี่ยวข้องกับการบริหารอยู่เสมอ ดังนั้นการศึกษาในเรื่องการบริหารจึงทำให้มนุษย์ดำรงชีพได้อย่างฉลาด
 ๙. การบริหารกับการเมืองเป็นสิ่งคู่กัน ไม่อาจแยกกันได้โดยเด็ดขาด ดังกล่าวว่า การเมืองกับการบริหารนั้นเปรียบเสมือนคนละด้านของเหรียญอันเดียวกัน^{๑๘}
- นอกจากนี้ สรศักดิ์ กิตติอสุภกุล ได้กล่าวถึงความสำคัญของการบริหารว่ามีบทบาทสำคัญต่อการดำเนินงานขององค์กรหลายประการด้วยกัน ดังต่อไปนี้
๑. การบริหารเป็นการทำงานร่วมกันโดยใช้ปัจจัยที่มีอยู่
 ๒. การบริหารเป็นเครื่องมือชี้ให้เห็นถึงความเจริญก้าวหน้าขององค์กร
 ๓. การบริหารเป็นเครื่องมือที่ได้ชี้ให้เห็นถึงความเจริญขึ้น หรือความเสื่อมถอยของสังคมในอนาคตได้อย่างดี
 ๔. การบริหารเป็นสิ่งที่สามารถมีอยู่ควบคู่กับสังคมและการเมืองได้ เพราะสังคมและการเมืองจำเป็นต้องใช้การบริหาร
 ๕. การบริหารได้มีส่วนช่วยให้มนุษย์มีการดำเนินชีวิตที่สะดวกดีขึ้น และวางแนวทางได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม

^{๑๘} สมพงษ์ เกษมสิน, การบริหาร, (กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์เกษมสุวรรณ, ๒๕๔๘), หน้า ๑๕.

ลักษณะและความสำคัญของการบริหารมี ๗ ประการคือ^{๑๙}

๑. การบริหารต้องมีการกำหนดวัตถุประสงค์ เพื่อเป็นเป้าหมายในการดำเนินงาน
๒. การบริหารมีลักษณะเป็นกระบวนการ คือ การวางแผน การจัดองค์การ การควบคุม
๓. การบริหารต้องมีการแบ่งงานการทำงาน
๔. การบริหารต้องมีการประสานงาน ร่วมมือร่วมใจสัมพันธ์เกี่ยวข้องกัน
๕. การบริหารต้องมีทรัพยากรในการบริหาร เช่น คน เงิน วัสดุสิ่งของ
๖. การบริหารเป็นงานของผู้บริหารหรือผู้นำ
๗. การบริหารไม่มีตัวตน แต่สามารถวัดผลของความสำเร็จของการบริหารด้วยประสิทธิภาพและประสิทธิผล

สรุปได้ว่า ความสำคัญของการบริหารจัดการ เป็นการคำนึงถึงผู้บริหารที่อยู่ในฐานะผู้มีอำนาจหน้าที่หลักขององค์กรในการสั่งการ อันมีผลต่อการขับเคลื่อนการปฏิบัติงานของบุคคล ซึ่งการบริหารจัดการปัญหาทุกภัยขององค์กรส่วนท้องถิ่น จังหวัดสิงห์บุรี เป็นองค์กรที่มีการทำงานร่วมกันระหว่างตัวผู้บริหารกับประชาชน ดังนั้นจะเห็นได้ว่าถ้ามีการบริหารจัดการที่ดีที่มีการวางแผนจัดการงานที่ชัดเจนทุกอย่างจะสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี การบริหารจึงเป็นเครื่องบ่งชี้ให้ทราบถึงความเจริญก้าวหน้าของสังคมนั้นๆ

๒.๑.๔ กระบวนการบริหารจัดการ

เมื่อนำมาใช้กับการบริหารว่า กระบวนการบริหาร มีหมายความว่า เป็นการจัดลำดับรายการการบริหารหรือวิธีการในการบริหาร กล่าวคือในการบริหารนั้นจะต้องมีลำดับรายการก่อนหลังว่าจะทำอะไรก่อน และต่อไปจะทำอะไร เช่น จะต้องวางแผนก่อนแล้วจึงจัดโครงการให้เข้ารูปเข้าร่างต่อไปจึงจัดหาบุคลากรมาทำงาน รวมทั้งสนับสนุนให้กำลังใจ แล้วจึงแนะนำช่วยเหลือในการทำงานของบุคลากร จะต้องประสานงานไม่ทำงานซ้ำซ้อนกัน ต่อไปต้องรายงานผลการทำงานไปยังผู้บังคับบัญชาและหน่วยงานอื่นๆเป็นต้น ทางด้าน Campbell Corbally and Ramseyer มองว่ากระบวนการบริหาร หมายถึง วิธีทางที่หน่วยงานพิจารณาสั่งการและปฏิบัติ เพื่อให้บรรลุถึงเป้าหมาย^{๒๐} ส่วน Lithchfield กล่าวว่า กระบวนการบริหารเป็นวงจรของการปฏิบัติงาน ซึ่งประกอบด้วยกิจกรรมต่างๆ เหล่านั้น คือ การวินิจฉัยสั่งการ การวางแผนโครงการการติดต่อสื่อสาร

^{๑๙} กลม อัญชันภาติ, *ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการประกอบธุรกิจ*, พิมพ์ครั้งที่ ๓, (กรุงเทพมหานคร: ธารณาการพิมพ์, ๒๕๔๐), หน้า ๖๐-๖๑.

^{๒๐} Campbell Corbally and Ramseyer, *Introduction to Education Administration*, (Fourth ed., Boston: Allyn and Bacon, Inc., 1962), p.138.

การควบคุม และการประเมินผลงานซ้ำ^{๒๑} นอกจากนี้ นักผู้บริหารที่มีประสิทธิภาพจะต้องเป็นทั้งผู้บริหารและผู้นำ โดยผู้นำสามารถสร้างคนได้ พัฒนาได้ ความสามารถในการนำที่ดีเกิดจากหลายฐาน เช่น ความเชี่ยวชาญทางเทคนิค ความสามารถในการทำงานให้งานสำเร็จ การมีคุณสมบัติที่คนเคารพนับถือได้ และความสามารถในการฝึกและพัฒนาผู้อื่น

พฤติกรรมของผู้บริหารของเกตเซลส์และกูบา (Getzels and Guba) ไว้ว่า บุคคลทุกกลุ่มที่ผู้บริหารต้องทำงานสัมพันธ์ด้วย ต่างมีความต้องการที่จะเห็นผู้บริหารนั้นๆประพฤติหรือปฏิบัติอย่างนั้นอย่างนี้ด้วยกันทั้งนั้น ซึ่งอาจจะเรียกได้ว่าเป็นผลรวมของความเกี่ยวพันของตัวการ ๓ ประการ คือ

๑. วัฒนธรรมประเพณี และความปรารถนาของสังคมที่ผู้บริหารดำรงตำแหน่งอยู่

๒. ลักษณะเฉพาะของสถาบันที่ผู้บริหารดำรงตำแหน่งอยู่ บทบาทหน้าที่ของสถาบัน และผู้อื่นที่เกี่ยวข้องกำหนดให้ผู้บริหารปฏิบัติและความคิดของผู้บริหารเองที่คาดคะเนว่าผู้อื่นที่เกี่ยวข้องกับตนเองให้ตนเองปฏิบัติอะไรและอย่างไร

๓. ตัวบุคคล บุคลิกภาพและความต้องการหรือความจำเป็นเฉพาะตนของบุคคล

โดยในประการทั้ง ๓ ดังกล่าวข้างต้น มีอิทธิพลต่อการปฏิบัติงานของผู้บริหารในระบบสังคมทุกชนิด ในการปฏิบัติงานและการวางตนของผู้บริหาร ซึ่งพอจะสรุปได้ว่า ผู้บริหารจะแสดงพฤติกรรมออกมาเป็น ๓ ลักษณะ คือ

๑. พฤติกรรมที่มีลักษณะว่า ผู้บริหารได้คำนึงถึงความสำคัญและวัตถุประสงค์ของสถาบันเป็นใหญ่ โดยพึงถือว่าการปฏิบัติงานทุกชนิดต้องสอดคล้องกับลักษณะเฉพาะของสถาบันต้องตรงตามบทบาทและหน้าที่ที่สถาบันหรือผู้อื่นที่เกี่ยวข้องกำหนดไว้ให้ทำโดยตำแหน่งและความคิดนึกที่ผู้บริหารคาดคะเนด้วยตนเองว่า ผู้อื่นที่ตนเกี่ยวข้องโดยตำแหน่ง คิดหรือต้องการให้ตนทำอะไรอย่างไร ทั้งภายในขอบเขตของวัฒนธรรมประเพณีและความปรารถนาของสังคม ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร

๒. พฤติกรรมที่มีลักษณะว่า ผู้บริหารได้คำนึงถึงตัวบุคคล บุคลิกภาพของบุคคลและความต้องการ หรือความจำเป็นของแต่ละบุคคลเป็นใหญ่ โดยถือว่าความต้องการและความจำเป็นของสถาบันไม่สำคัญ

๓. พฤติกรรมที่มีลักษณะว่า ผู้บริหารได้คำนึงถึงทั้ง ๒ อย่าง คือ ทั้งในด้านความต้องการและความจำเป็นของสถาบัน ภายในขอบข่ายของวัฒนธรรมประเพณีและความปรารถนาของสังคม ความต้องการหรือความจำเป็นส่วนบุคคลโดยถือว่าการกระทำใดต้องประสมกลมกลืนกันให้เหมาะสมและเกิดประโยชน์แก่สถาบันรวมทั้งบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้องพร้อมๆ กันไป

^{๒๑} Litchfield Edward H., "Notes on a General Theory of Administration", *Administrative Science Quarterly*, (Vol. No. 1. June, 1956), p.3 - 29.

หลักสำคัญของการบริหาร ๕ ลักษณะ คือ^{๒๒}

๑. การบริหารเป็นการทำงานกับคน โดยอาศัยคน หมายความว่า การบริหารเป็นกระบวนการทางสังคม คือ อาศัยกลุ่มคนที่ร่วมกันทำงานเพื่อบรรลุเป้าหมายขององค์กร ผู้บริหารจะต้องรับผิดชอบให้สำเร็จ โดยอาศัยความร่วมมือของบุคคลอื่น มิฉะนั้นจะทำงานไม่สำเร็จสาระสำคัญของการบริหารในข้อนี้แสดงให้เห็นว่า ผู้บริหารที่ประสบความสำเร็จจะต้องมีสิ่งต่างๆ เหล่านี้ คือ มีความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลที่ดี มีความเป็นผู้นำ สามารถทำงานเป็นทีมได้ มีความสามารถในการปรับเปลี่ยนให้เข้ากับสภาพแวดล้อมได้หากมีการเปลี่ยนแปลงในสถานการณ์ และมีความสามารถทำให้งานบรรลุเป้าหมายได้

๒. การบริหารทำให้งานบรรลุเป้าหมายขององค์กร เป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ขององค์กรต้องอาศัยความร่วมมือกันของทุกคนจึงจะทำให้สำเร็จลงได้ เป้าหมายเป็นสิ่งที่ทำให้ผู้บริหารจะต้องทำให้บรรลุได้นั้นจะต้องมีลักษณะสำคัญ ๓ ประการ คือ เป้าหมายต้องสูงแล้วสามารถทำให้สำเร็จ เป้าหมายสูงเกินไปอาจทำให้ไม่สำเร็จ เป้าหมายต่ำไปไม่ท้าทายไม่มีคุณค่า ประการที่สอง การจะไปถึงเป้าหมายต้องมีระบบงานที่ดีมีแผนงานที่มีประสิทธิภาพ ประการที่สาม จะต้องระบุเวลาที่จะทำให้บรรลุเป้าหมายนั้น

๓. การบริหารเป็นการสมดุลระหว่างประสิทธิภาพและประสิทธิผล คำว่า ประสิทธิภาพ หมายความว่า ทำงานบรรลุผลสำเร็จตามที่กำหนด ส่วนคำว่าประสิทธิภาพ หมายความว่า ทำงานโดยใช้ทรัพยากรอย่างประหยัดหรือเสียค่าใช้จ่ายต่ำสุด การทำงานให้สำเร็จอย่างเดียวไม่พอ แต่ต้องคำนึงถึงค่าใช้จ่ายที่ประหยัดด้วย การทำให้ได้ทั้งสองอย่าง คือ งานบรรลุผลตามที่ต้องการและการใช้ทรัพยากรต่ำสุด จึงเป็นความสมดุลระหว่างประสิทธิภาพและประสิทธิผล

๔. การบริหารเป็นการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดให้เกิดประโยชน์สูงสุด ในโลกที่มีทรัพยากรจำกัดการใช้ทรัพยากรต่างๆ จึงต้องตระหนัก ๒ ข้อใหญ่ๆ คือ เมื่อใช้ทรัพยากรใดไปแล้วทรัพยากรนั้นจะหมดสิ้นไปไม่สามารถกลับคืนมาใหม่ได้ และจะต้องเลือกใช้ทรัพยากรให้เหมาะสม อย่าให้เกิดสิ้นเปลืองโดยเปล่าประโยชน์ ดังนั้นการบริหารกับเศรษฐศาสตร์จึงมีความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิด เศรษฐศาสตร์จึงเป็นการศึกษาถึงเรื่องการกระจายการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่จำกัดอย่างไร ส่วนผู้บริหารในองค์กรจะต้องผลิตสินค้าและบริการให้เกิดประสิทธิภาพประสิทธิผล

๕. การบริหารจะต้องเผชิญกับสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไป ผู้บริหารที่ประสบความสำเร็จจะต้องสามารถคาดคะเนการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นได้อย่างถูกต้อง และสามารถปรับตัวเองให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลงนั้น

^{๒๒} เสนาะ ดิเวยร์, **หลักการบริหาร**, (กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ๒๕๔๔), หน้า

สรุปได้ว่า กระบวนการบริหารจัดการเป็นการจัดลำดับขั้นตอนในการบริหารจัดการ เพื่อทำการวางแผนให้งานดำเนินต่อไปได้อย่างเป็นระบบเพื่อไม่ให้งานทับซ้อนกัน ซึ่งการบริหารจัดการปัญหาอุทกภัยขององค์การบริหารส่วนท้องถิ่น จังหวัดสิงห์บุรี ต้องอาศัยผู้บริหารที่มีประสิทธิภาพจะต้องเป็นต้องผู้บริหารและผู้นำที่พัฒนาได้แม้จะต้องเจอกับการเปลี่ยนแปลงทางสภาพแวดล้อม

๒.๑.๕ ทฤษฎีทางการบริหาร

ทฤษฎีของการบริหารถือเป็นศาสตร์ที่มีองค์ประกอบของความรู้ หลักและกฎเกณฑ์ที่นำมาจากศาสตร์สาขาต่างๆ เพื่อไปใช้เป็นแนวทางในการศึกษาความรู้เกี่ยวกับการบริหารแล้วนำไปสู่การปฏิบัติ การบริหารที่จะประสบผลสำเร็จได้นั้น ต้องขึ้นอยู่กับความสามารถ ประสบการณ์ ทักษะ ในการประยุกต์เอาทฤษฎีต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารไปสู่การปฏิบัติจริงอย่างเหมาะสมกับสถานการณ์สิ่งแวดล้อม ถือเป็นศิลปะอย่างหนึ่งที่ผู้บริหารสามารถนำมาบูรณาการใช้หรือการนำมาประยุกต์ในการปฏิบัติงาน

โดยนักวิชาการได้นำทฤษฎีการบริหารมาเขียนในรูปแบบของวิชาการมากมายในลักษณะที่แตกต่างกัน ซึ่งทฤษฎีนี้มีความเชื่อว่าเป็นไปได้จะหาทางศึกษาถึงศาสตร์ที่เกี่ยวกับการบริหาร (Administrative) โดยสามารถใช้ได้กับการบริหารทุกชนิด ไม่ว่าจะเป็นการบริหารอุตสาหกรรมหรืองานรัฐบาลโดยมีสาระสำคัญเกี่ยวกับการบริหาร (Management Functions) ซึ่งประกอบด้วยหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายต่างกัน ซึ่ง Fayol ชาวฝรั่งเศสผู้ที่ได้ชื่อว่า “เป็นบิดาแห่งการบริหารเชิงจัดการ” มีความเห็นว่า การบริหารเป็นศาสตร์อย่างหนึ่งและเป็นหลักการสากลที่สามารถนำไปใช้กับการบริหารทุกประเภท ที่กล่าวถึงส่วนสำคัญพื้นฐานของการบริหารงานเรียกว่า The Elements of Management ซึ่งประกอบด้วยกิจกรรม ๕ ประการ คือ ๑) การวางแผน (To Plan) ๒) การจัดองค์การ (To Organize) ๓) การบังคับบัญชา (To Command) ๔) การประสานงาน (To Coordinate) และ ๕) การควบคุมงาน (To Control)^{๒๓} ดังต่อไปนี้

๑. การวางแผน (Planning) หมายถึง ภาระหน้าที่ของผู้บริหารที่จะต้องทำการคาดการณ์ล่วงหน้าถึงเหตุการณ์ต่างๆ ที่จะมีผลกระทบต่อธุรกิจและกำหนดขึ้นเป็นแผนปฏิบัติงานหรือวิถีทางที่จะปฏิบัติเอาไว้เพื่อเป็นแนวทางของการทำงานในอนาคต

๒. การจัดองค์การ (Organizing) หมายถึง ภาระหน้าที่ที่ผู้บริหารจะต้องจัดให้มีโครงสร้างของงานต่างๆ และอำนาจหน้าที่ ทั้งนี้เพื่อให้เครื่องจักร สิ่งของ และตัวตนอยู่ในส่วนประกอบที่เหมาะสม ในอันที่จะช่วยให้งานขององค์การบรรลุผลสำเร็จได้

^{๒๓} Henry Fayol, อ้างใน จันทราณี สงวนนาม, **ทฤษฎีและแนวปฏิบัติในการบริหารสถานศึกษา**, (กรุงเทพมหานคร: บุ๊คพ้อยท์, ๒๕๔๕), หน้า ๓๔-๓๕.

๓. การบังคับบัญชา (Commanding) หมายถึง หน้าที่ในการสั่งการงานต่างๆ ของผู้อยู่ใต้บังคับบัญชา ซึ่งจะกระทำให้ผลสำเร็จด้วยดี โดยที่ผู้บริหารจะต้องกระทำตนเป็นตัวอย่างที่ดี จะต้องเข้าใจคนงานของตน จะต้องเข้าใจถึงข้อตกลงในการทำงานของคนงานและองค์การที่มีอยู่ รวมถึงจะต้องมีการติดต่อสื่อสารกับผู้ใต้บังคับบัญชาอย่างใกล้ชิด นอกจากนี้ยังต้องมีการประเมินโครงสร้างขององค์การและผู้อยู่ใต้บังคับบัญชาของตนเป็นประจำด้วย หากโครงสร้างขององค์การที่เป็นอยู่ไม่เหมาะสมต้องมีการปรับปรุงเช่นกัน ถ้าผู้อยู่ใต้บังคับบัญชาคนใดหย่อนประสิทธิภาพ การไล่ ออกเพื่อปรับปรุงกำลังคนที่มีอยู่ให้เหมาะสมขึ้นเป็นสิ่งจำเป็นต้องทำ

๔. การประสานงาน (Coordinating) หมายถึง ภาระหน้าที่ที่จะต้องเชื่อมโยงงานของทุกคนให้เข้ากันได้ และกำกับให้ไปสู่จุดมุ่งหมายเดียวกัน

๕. การควบคุม (Controlling) หมายถึง ภาระหน้าที่ในการที่จะต้องกำกับให้สามารถ ประกันได้ว่ากิจกรรมต่างๆ ที่ทำไปนั้นสามารถเข้ากันได้กับแผนที่ได้วางไว้แล้ว^{๒๔}

นอกจากนี้ ทฤษฎีการบริหาร ๕ ประการนี้ ซึ่ง Fayol ยังได้กำหนดหลักการในการ บริหารจัดการขึ้นอีก ๑๔ ประการ อันเป็นส่วนประกอบสำคัญในการเพิ่มประสิทธิภาพของ กระบวนการบริหารจัดการ ดังนี้

๑. การแบ่งงานกันทำ (Division of Labor) ฟาโยได้เสนอว่า คนงานควรจะได้รับ การมอบหมายหน้าที่ให้ปฏิบัติมากขึ้น หรือได้รับการกระตุ้นให้มีความรับผิดชอบ ในผลลัพธ์ของงาน มากขึ้น ซึ่งหลักการนี้จะสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในองค์การยุคปัจจุบันได้

๒. อำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบ (Authority and Responsibility) แวปเบอร์ และฟาโย ได้ให้ความสำคัญของอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบ อำนาจหน้าที่แบบเป็นทางการ ของแวปเบอร์ได้มาจากตำแหน่งหน้าที่ของผู้บริหารในสายการบังคับบัญชา ส่วนอำนาจหน้าที่แบบไม่ เป็นทางการได้รับจากความชำนาญงานของบุคคล (Expertise) ความรู้ทางด้านเทคนิค (Technical Knowledge) ความมีคุณค่าทางศีลธรรม (Moral Worth) และความสามารถในการนำ (Leading) และสร้างความผูกพันกับผู้ใต้บังคับบัญชา ตลอดจนเห็นว่าอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบควรคู่กัน

๓. การมีผู้บังคับบัญชาคนเดียว (Unity of Command) ฟาโย กล่าวว่าคำสั่งสอง คำสั่ง (Dual Command) อาจก่อให้เกิดปัญหาในการทำงาน เช่น การรายงานจะมีส่วนเกี่ยวข้องกับ ในเมื่อผู้ควบคุมสองคนได้ให้คำสั่งกับผู้ใต้บังคับบัญชาเพียงคนเดียว ทำให้เกิดการสับสนในบาง สถานการณ์คำสั่งสองคำสั่งนี้ทำให้เกิดความยุ่งยากแก่ผู้บังคับบัญชา และอาจทำให้เกิดการสับสนใน ลำดับชั้นของอำนาจหน้าที่แบบเป็นทางการ (Formal Hierarchy of Authority) การประเมิน

^{๒๔} Price, Alan, **Human Resource Management**, In a Business Context, 2 edition, (London: Thomson Learning, 2004), p. 110.

อำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบของผู้บริหารในระบบผู้บังคับบัญชาสองคนจะเป็นการยาก และผู้บริหารจะไม่สนใจในความรู้สึกของผู้ใต้บังคับบัญชา โดยอาจไม่ให้ความร่วมมือ

๔. สายการบังคับบัญชาตามอำนาจหน้าที่ (Line of Authority) เป็นสายการบังคับบัญชาจากผู้บริหารสู่ผู้ปฏิบัติงานขององค์การ ความสัมพันธ์ของการจำกัดความยาวของสายการบังคับบัญชา โดยการควบคุมจำนวนของระดับในลำดับขั้นของการบริหารจัดการ ซึ่งการจำกัดจำนวนของระดับขั้นการบังคับบัญชาให้น้อยลงจะทำให้ปัญหาในการติดต่อสื่อสารลดลง และองค์การจะมีการปฏิบัติงานที่รวดเร็ว มีความยืดหยุ่นมากขึ้น ภายในองค์การมีการแบ่งแยกแผนกต่างๆ โดยต้องมีปฏิสัมพันธ์กันกับผู้จัดการในระดับเดียวกันและในแผนกอื่นๆ ซึ่งช่วยในการตัดสินใจเร็วขึ้น เนื่องจากผู้บริหารจะรู้จักบุคคลอื่น รู้วิธีการในการแก้ปัญหาเพิ่มมากขึ้น

๕. การรวมอำนาจ (Centralization) เป็นการรวมอำนาจของการบังคับบัญชาไว้ที่ผู้บริหารระดับสูงขององค์การ ซึ่งอำนาจหน้าที่จะไม่ได้อยู่รวมไว้ที่ผู้บริหารระดับสูงของสายการบังคับบัญชา แต่เป็นการกำหนดว่าควรมีการรวมอำนาจไว้ที่ผู้บริหารระดับสูงเท่าไร อย่างไร และมีการกระจายอำนาจให้กับผู้ใต้บังคับบัญชาคนงานในระดับล่างอย่างไร สิ่งนี้ถือว่ามีความสำคัญเนื่องจากว่า จะมีผลกระทบต่อพฤติกรรมของพนักงานในทุกระดับขององค์การ

๖. การมีเป้าหมายเดียวกัน (Unity of Direction) เป็นการออกแบบหรือกำหนดแผนในการปฏิบัติงานของผู้บริหารและคนงานที่ใช้ทรัพยากรขององค์การ องค์การใดที่ไม่มีการวางแผนจะทำให้ขาดประสิทธิภาพและขาดประสิทธิผล ซึ่งจะไม่มีการมุ่งไปสู่กิจกรรมของกลุ่มหรือกิจกรรมของบุคคล แต่การวางแผนจะเริ่มที่ผู้บริหารระดับสูงทำงานเป็นที่ร่วมกับกลยุทธ์ขององค์การ ซึ่งจะต้องมีการติดต่อกับผู้บริหารในระดับกลางที่มีส่วนในการตัดสินใจว่า จะใช้ทรัพยากรขององค์การอย่างไร เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามกลยุทธ์ หลักการในข้อนี้ ยึดหลักว่ากิจกรรมของแต่ละกลุ่มต้องมีจุดหมายและแผนเดียวกัน

๗. หลักความเสมอภาค (Equity) คือ ความเป็นธรรม (Justice) ความยุติธรรม (Impartiality) ความเหมาะสม (Fairness) สำหรับสมาชิกทุกคนภายในองค์การ ในปัจจุบันพนักงานมีความต้องการความเสมอภาคมากขึ้นเป็นการจัดการที่ใช้หลักความเท่าเทียมกัน

๘. การออกคำสั่ง (Order) วิธีการจัดการซึ่งอยู่ในตำแหน่งนั้นในการจัดหาเพื่อให้องค์การได้รับประโยชน์สูงสุด เป็นการจัดหางานให้แก่พนักงานโดยใช้ผังองค์การ (Organization Chart) เพื่อแสดงให้เห็นถึงตำแหน่งหน้าที่ของพนักงานแต่ละคน โดยเป็นการชี้ชัดว่าตำแหน่งของพนักงานแต่ละคนอาจมีการเลื่อนขึ้นได้ในอนาคต การวางแผนเกี่ยวกับอาชีพได้รับความสนใจมากขึ้นในองค์การยุคปัจจุบัน เนื่องจากทรัพยากรมนุษย์ถือว่ามีความจำเป็นที่จะต้องให้การฝึกอบรม (Training) การพัฒนากำลังแรงงาน (Developing) โดยองค์การจะกำหนดตำแหน่งหน้าที่สำหรับทุกคนให้เข้าใจตำแหน่งหน้าที่ของตน

๙. ความคิดริเริ่ม (Initiative) เป็นความสามารถของบุคคลในการกระทำการต่างๆ โดยปราศจากการสั่งการผู้บังคับบัญชา ผู้บริหารจะต้องกระตุ้นให้พนักงานมีความคิดริเริ่ม ซึ่งความคิดริเริ่มนี้นับถือว่าเป็นจุดแข็งขององค์การ เนื่องจากจะสามารถสร้างนวัตกรรมใหม่ๆ ได้ ผู้บริหารมีความต้องการทักษะ (Skill) และไหวพริบ (Tact) เพื่อให้เกิดความสมดุลระหว่างองค์การและความต้องการของพนักงาน และความสามารถ (Ability) จะทำให้เกิดความสมดุล ซึ่งเป็นสิ่งที่ชี้วัดผู้บริหารระดับสูงในการพัฒนาและการบริหารงาน

๑๐. ความมีระเบียบวินัย (Discipline) เป็นการมุ่งให้ความสำคัญเกี่ยวกับเรื่อง การเชื่อฟัง (Obedience) อำนาจ (Energy) คำขอร้อง (Application) โดยลักษณะของการแสดงความนับถือออกมา สำหรับอำนาจของผู้บังคับบัญชา ความมีระเบียบวินัยเป็นบุคลิกลักษณะที่เกี่ยวข้องกับผู้บริหารหลายๆคนที่สามารถสร้างความน่าเชื่อถือให้กับผู้ปฏิบัติงานทั้งหมด และทำงานอย่างเข้มแข็งเพื่อให้บรรลุเป้าหมายขององค์การ ความมีระเบียบวินัยจะเป็นความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกภายในองค์การกับคุณสมบัติของผู้นำภายในองค์การ เป็นความสามารถของผู้บริหารในการที่จะปฏิบัติตามอย่างยุติธรรม

๑๑. ค่าตอบแทน (Remuneration of Personnel) การให้รางวัลประกอบด้วยโบนัส และแผนการแบ่งกำไร เป็นการช่วยกระตุ้นการทำงานของพนักงานได้ การให้หรือการจ่ายค่าตอบแทนให้แก่พนักงานมีความสำคัญอย่างมากต่อความสำเร็จขององค์การ ระบบรางวัลที่มีประสิทธิภาพสามารถให้ความยุติธรรมทั้งพนักงานและองค์การ รวมทั้งสามารถกระตุ้นผลผลิตเพิ่ม โดยการให้รางวัลเพื่อเป็นการสนับสนุนให้มีผลผลิตเพิ่มขึ้น โดยยึดหลักว่าการจ่ายค่าตอบแทนควรยุติธรรมและตอบสนองความพึงพอใจสูงสุดทั้งนายจ้าง ลูกจ้างเท่าที่จะทำได้

๑๒. ความมั่นคงในงาน (Stability of Tenure of Personnel) ความมั่นคงในงานมีความสำคัญต่อการจ้างงานระยะยาว เมื่อพนักงานอยู่ในองค์การซึ่งมีแนวโน้มจะทำงานเป็นทีมเป็นระยะเวลานาน โดยพยายามพัฒนาทักษะและปรับปรุงความสามารถในการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรขององค์การ การจ้างงานระยะยาวเป็นปัจจัยสำคัญที่ใช้อธิบายการประสบความสำเร็จ

๑๓. ผลประโยชน์ส่วนตัวมีความสำคัญน้อยกว่าผลประโยชน์ขององค์การ (Subordination of individual interests to the common interest) ผลประโยชน์ขององค์การถือว่าเป็นประโยชน์ของทุกคนหรือของทุกกลุ่มในองค์การ ในขณะที่องค์การยังดำเนินกิจการอยู่จะต้องมีการกำหนดผลประโยชน์เพื่อให้เกิดความยุติธรรมระหว่างองค์การและสมาชิกภายในองค์การ

๑๔. ความสามัคคี (Sprit de corps) เป็นความรู้สึกร่วมกันของสมาชิกภายในองค์การ ช่วยสนับสนุนการทำงานของสมาชิกในกลุ่ม ในการออกแบบประยุกต์ของอำนาจหน้าที่ตามลำดับชั้นภายในองค์การ และสิทธิในการสั่งการหรือการบริโภค ความร่วมมือกัน ถือว่าเป็นส่วนประกอบ

สำคัญในการที่ทำให้องค์การบรรลุผลสำเร็จ โดยการติดต่อเพื่อแก้ไขปัญหาในสถานการณ์ที่สำคัญ เพราะความสามัคคีคือพลัง เมื่อสมาชิกมีความสามัคคีกันสูงจะทำให้องค์การมีความแข็งแกร่ง^{๒๕}

การบริหารองค์การผู้ที่ได้ร่วมกันนำเอาความคิดของฟาโยมาประยุกต์ใช้ในการบริหารราชการ ได้ขยายส่วนสำคัญพื้นฐานที่เรียกว่า The Elements of Management ๕ ประการของฟาโยมาใช้ในการจัดองค์การทางราชการโดยขยายกิจกรรมทางการบริหารออกเป็น ๗ ประการคือ

๑. Planning หมายถึง การวางแผนล่วงหน้าว่าองค์การจะต้องทำอะไรบ้าง เพื่อให้บรรลุเป้าหมาย

๒. Organizing หมายถึง การจัดองค์การ การกำหนดโครงสร้าง การแบ่งส่วนงาน การจัดสายการบังคับบัญชา และการกำหนดตำแหน่งหน้าที่

๓. Staffing หมายถึง การบริหารงานบุคคล ได้แก่ การจัดอัตรากำลังสรรหา การพัฒนา การสร้างบรรยากาศที่ดีในการทำงาน การประเมินผลงาน การพิจารณาความดีความชอบ การให้สวัสดิการ และการให้พ้นจากงาน

๔. Directing หมายถึง การอำนวยการ การตัดสินใจ การวินิจฉัยสั่งการ และการควบคุมบังคับบัญชา

๕. Coordinating หมายถึง การประสานงานเพื่อให้เกิดความร่วมมือ เพื่อดำเนินการไปสู่เป้าหมายเดียวกัน

๖. Reporting หมายถึง การรายงานผลการปฏิบัติงานขององค์การ เพื่อให้สมาชิกขององค์การทราบความก้าวหน้าของการดำเนินงาน

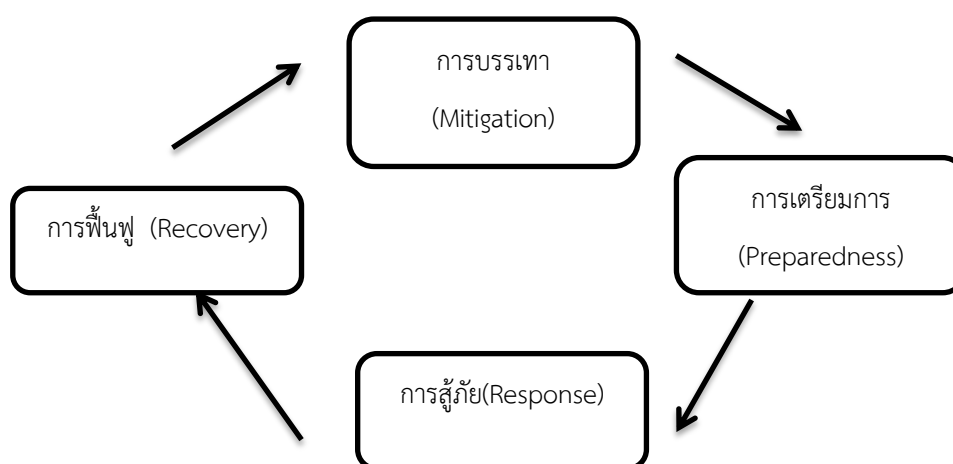
๗. Budgeting หมายถึง การงบประมาณ การใช้จ่ายเงิน การควบคุมการใช้จ่าย และการตรวจสอบด้านการเงิน^{๒๖}

^{๒๕} American Association of School Administration, อ้างใน ชีระรัตน์ กิจจารักษ์, เอกสารคำสอนวิชาการบริหารการศึกษา, (บัณฑิตวิทยาลัย: คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏเพชรบูรณ์, ๒๕๔๒), หน้า ๖๗.

^{๒๖} ศิริวรรณ เสรีรัตน์, สมชาย หิรัญภิตติ และสมศักดิ์ วานิชยาภรณ์, ทฤษฎีองค์การ, (กรุงเทพมหานคร: ธรรมสาร จำกัด, ๒๕๔๕), หน้า ๘๖.

วัฏจักรของการจัดการภัยพิบัติ

ในด้านการจัดการภัยพิบัตินั้นจะต้องทำอย่างเป็นระบบอย่างชัดเจน โดย Phillips; Neal and Webb ได้สรุปภาพรวมให้เห็นถึงการจัดการกับภัยพิบัติว่ามีข้อพิจารณาหลักๆ อย่างน้อยสามช่วงด้วยกัน กล่าวคือ ช่วงแรกเป็นช่วงก่อนเกิดภัยพิบัติหรือก่อนที่จะได้รับผลกระทบจากภัยพิบัติ (Pre-impact) ช่วงที่สองเป็นช่วงที่เกิดภัยพิบัติ (Impact) และช่วงที่สามคือช่วงหลังจากที่เกิดภัยพิบัติแล้ว (Post-impact) ทั้งนี้ยังได้สรุปวงจรการจัดการภัยพิบัติจากรายงานของ The National Governors' Association Report ว่ามีประเด็นที่ควรพิจารณาที่สำคัญ ๔ ประการด้วยกัน ดังต่อไปนี้

แผนภาพที่ ๒.๑ วัฏจักรของการจัดการภัยพิบัติ

แหล่งที่มา : Phillips; Neal and Webb (2012: 37)

ประการแรก การบรรเทาสาธารณภัย (Mitigation) คือ การลดความเป็นไปได้ที่จะก่อให้เกิดภัยพิบัติ เช่น การสร้างแนวป้องกัน มีการจัดการให้เกิดการใช้ที่ดินที่เหมาะสม (Land-use Management) มีการก่อตั้ง CEM (Comprehensive Emergency Management Programs) หรือโครงการจัดการภัยพิบัติแบบครอบคลุม ซึ่งรวมถึงการสร้างรหัสความปลอดภัย (Safety Codes)

ประการที่สอง การเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับกับภัยพิบัติ (Preparedness) อันเป็นการสร้างแผนเพื่อรับมือกับภัยพิบัติล่วงหน้า มีการฝึกอบรมให้ความรู้เรื่องภัยพิบัติ การซักซ้อมแนวปฏิบัติเมื่อเกิดภัย มีการติดตั้งระบบเตือนภัย รวมไปถึงการเตรียมเสบียงและเวชภัณฑ์ (Food and Medical supplies)

ประการที่สาม การจัดการในภาวะฉุกเฉินหรือการสนองตอบต่อเหตุการณ์ (Response) กล่าวคือ เมื่อเกิดภัยพิบัติหรือสถานการณ์ฉุกเฉินขึ้น จะมีการดำเนินการตามแผนที่มีการเตรียมการไว้ล่วงหน้ารวมทั้งการให้ความช่วยเหลือแก่ผู้บาดเจ็บและเสียชีวิต โดยเน้นการลดความเสียหายที่เกิดขึ้นให้มากที่สุดและให้การช่วยเหลือแก่ประชาชนโดยเร็วที่สุด

ประการที่สี่ การฟื้นฟูหรือเยียวยา (Recovery) อันเป็นการนำสถานการณ์เข้าสู่ภาวะปกติโดยเร็วที่สุด ซึ่งในระยะสั้นจะมีการสนับสนุนและฟื้นฟูให้สภาพชีวิตจิตใจกลับคืนมาเท่าที่จะทำได้ อันเป็นปฏิบัติการขั้นพื้นฐาน ส่วนในระยะยาวนั้นคือการสร้างสภาพในการดำเนินชีวิตให้กลับมาดังเดิมหรือดีขึ้น^{๒๗}

นอกจากงานของ Phillips; Neal and Webb แล้วยังพบว่ามีงานศึกษาของนักวิชาการด้านการจัดการสาธารณภัยหลายท่านที่ได้กำหนดขอบเขตการจัดการภัยพิบัติไว้ในทำนองเดียวกัน เช่น งานของ Lucien G. Canton ในตำราชื่อ Emergency Management Concept and Strategies for Effective Programs หรืองานของ David Alexander ในตำราชื่อ Principle of Emergency Planning and Management หรืองานของ Coppola, P. Damon ในตำราชื่อ Introduction to international disaster management รวมถึง Daniel Henstra ที่ได้เขียนบทความเรื่อง Evaluating Local Government Emergency Management Programs โดยได้ตีพิมพ์ในวารสาร Public Administration Review ซึ่งโดยทั่วไปก็จะมีการกำหนดขอบเขตหรือตัวแบบในการพิจารณาเรื่องการจัดการภัยพิบัติอยู่สี่ประการ ดังที่ได้นำเสนอไปแล้วนั้น ไม่ว่าจะเป็นการบรรเทา การเตรียมรับมือ การเผชิญกับเหตุการณ์ การฟื้นฟูเยียวยา ซึ่งการดำเนินการเพื่อรองรับกับปัญหาของอุทกภัยนั้น ซึ่งมีหลักการเช่นเดียวกันในการเตรียมการเพื่อรองรับกับเหตุการณ์ที่ไม่สามารถคาดการณ์ได้แน่ชัดว่าจะเกิดขึ้นเมื่อใด หากมีการเตรียมการที่ดีเพื่อรับมือกับสิ่งที่ยังไม่เกิดขึ้นก็มีความเชื่อมั่นว่าจะสามารถลดความสูญเสียและลดผลกระทบต่อสังคม

สรุปได้ว่า ทฤษฎีการบริหารขององค์การ เป็นระบบที่ว่าด้วยการบริหารที่ผนวกกับหลักเกณฑ์ โดยทฤษฎีเป็นส่วนที่มีความเกี่ยวข้องกัน อันเป็นข้อสรุปแบบกว้างที่ได้อธิบายถึงพฤติกรรมกรบริหารองค์การทางการศึกษาอย่างให้เป็นระบบ ซึ่งเป็นกฎเกณฑ์แนวความคิดที่อาศัยเหตุและผลมาประกอบจนสามารถนำมาประยุกต์ในการปฏิบัติได้ โดยวัฏจักรการจัดการพิบัติเป็นขั้นตอนการบรรเทา การเตรียมการ การสู้ภัย และการฟื้นฟู อันเป็นแนวทางในการบริหารจัดการปัญหาอุทกภัยขององค์การบริหารส่วนท้องถิ่น จังหวัดสิงห์บุรี

^{๒๗} Phillips, Neal and Webb, *Introduction to Emergency Management*, (United State of America: CRC Press, 2012).

๒.๒ แนวคิดและทฤษฎีการบริหารจัดการน้ำ

ผู้วิจัยได้ศึกษาทบทวนเอกสารในแนวคิดที่เกี่ยวกับการบริหารจัดการน้ำไว้พอเป็นแนวทางในการนำไปปรับประยุกต์ใช้ตามความเหมาะสม โดยมีรายละเอียดที่จะกล่าวถึงในส่วนของความหมายไว้ดังนี้ การบริหารจัดการน้ำ การบริหารจัดการน้ำเป็นการปฏิบัติเกี่ยวกับกิจกรรม การพัฒนา การจัดสรรและการใช้ประโยชน์ การป้องกัน รวมถึงการฟื้นฟูลุ่มน้ำ ตลอดจนถึงแม่น้ำลำคลอง เพื่อให้ได้รับประโยชน์อย่างเสมอภาคและยั่งยืนโดยมีการอธิบายถึงความสำคัญและความจำเป็นอันเป็นการนำไปสู่การพัฒนาที่เป็นรูปธรรม ซึ่งนักคิดนักวิจัยได้เสนอแนวคิดว่าการบริหารจัดการน้ำนั้น มีวิธีการดำเนินการในพื้นที่รับประโยชน์จากน้ำอย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งในด้านการจัดหา การพัฒนา การเก็บรักษาซ่อมแซมสิ่งสึกหรอให้คืนสู่สภาพ การฟื้นฟูแหล่งเสื่อมโทรมให้ใช้ประโยชน์ได้ต่อไป เพื่อให้สิ่งที่ดำเนินการนั้นบังเกิดผลอย่างยั่งยืนต่อมวลมนุษย์และธรรมชาติ^{๒๘} ซึ่งจะนำไปสู่การบริหารจัดการน้ำ อันเป็นวิธีการหรือกิจกรรมดำเนินการที่มีความเกี่ยวข้องกับการพัฒนาแหล่งน้ำ การจัดสรรน้ำ การป้องกันแก้ไขภัยธรรมชาติด้านน้ำ และการป้องกันแก้ไขมลพิษทางน้ำ เพื่อให้สามารถใช้น้ำให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด^{๒๙} ด้วยความสมเหตุสมผลต่อการบริหารจัดการน้ำเป็นกระบวนการในการจัดหาน้ำ จัดสรร อนุรักษ์ ฟื้นฟูและใช้ประโยชน์จากน้ำอย่างยั่งยืน ตลอดจนการแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับน้ำในทุกพื้นที่^{๓๐} มีความเป็นแนวทางการปฏิบัติต่อการบริหารจัดการน้ำตามความหมายโดยรวมของการบริหารจัดการน้ำตามมาตรการ วิธีการหรือกระบวนการต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นการศึกษาปัญหา การวางแผน การกำหนดนโยบาย การพิจารณาตัดสินใจในการดำเนินการจัดหา สรรหา อนุรักษ์ ฟื้นฟู และการแก้ไขปัญหาทำให้มีประสิทธิภาพ การทำอย่างนี้ย่อมทำให้เกิดความเสมอภาค รวมทั้งเกิดความยั่งยืน

สรุปได้ว่า การบริหารจัดการน้ำ หมายถึง การทำกิจกรรมที่เป็นการปฏิบัติที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการพัฒนา การจัดสรร การใช้ประโยชน์ การป้องกัน และการฟื้นฟู เพื่อให้ได้รับประโยชน์อย่างคุ้มค่าและยั่งยืน ซึ่งเป็นการบริหารจัดการเพื่อแก้ไขปัญหาทำให้มีประสิทธิภาพต่อสภาพแวดล้อมในแต่ละพื้นที่ โดยการนำมาปรับใช้ในการบริหารจัดการปัญหาอุทกภัยขององค์การบริหารส่วนท้องถิ่น จังหวัดสิงห์บุรี

^{๒๘} เกษม จันทรแก้ว, วิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม, (กรุงเทพมหานคร: อักษรสยามการพิมพ์, ๒๕๓๐), หน้า ๑๐.

^{๒๙} ปธาน สุวรรณมงคล, การพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ, รายงานการวิเคราะห์โครงการปรับ ภาคราชการสู่ยุคโลกาภิวัตน์, พิมพ์ครั้งที่ ๒, (โรงพิมพ์กองกลาง: สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน, ๒๕๔๐), หน้า ๑๕.

^{๓๐} กรมทรัพยากรน้ำ, การบริหารจัดการน้ำของประเทศไทย, (กรุงเทพมหานคร: กรมทรัพยากรน้ำ, ๒๕๔๖), (อัดสำเนา).

๒.๒.๑ แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการน้ำ

น้ำมีความจำเป็นทั้งในภาคเกษตรกรรมและอุตสาหกรรม ซึ่งมีความสำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนาประเทศ อันได้แก่ การอุปโภค การบริโภค การประกอบอาหาร การชำระร่างกาย การเพาะปลูกเลี้ยงสัตว์ อีกทั้งยังเป็นแหล่งที่อยู่อาศัยของปลาและสัตว์น้ำอื่นๆ ซึ่งในภาคอุตสาหกรรมนั้นต้องใช้น้ำในขบวนการผลิตโดยใช้ล้างของเสีย หรือหล่อเครื่องจักรและระบายความร้อน น้ำจึงถือเป็นทรัพยากรที่มีความสำคัญอย่างมากและมีคุณค่า จึงมีความจำเป็นที่ทุกฝ่ายต้องรับรู้ตระหนักและเข้าใจอย่างลึกซึ้งถึงต่อวงจรการเกิดน้ำในระบบนิเวศธรรมชาติของป่าต้นน้ำ เป็นหน้าที่ของทุกคนและทุกภาคส่วนที่จะต้องช่วยกันปกป้อง ดูแลรักษา อนุรักษ์ป่าต้นน้ำ การใช้น้ำอย่างรู้คุณค่า เพื่อให้มีปริมาณคุณภาพน้ำใสสะอาดไหลตลอดทั้งปี อีกทั้งในอนาคตจำนวนประชากรเพิ่มมากขึ้น การพัฒนาทางเศรษฐกิจและการพัฒนาความเป็นอยู่ที่สูงขึ้นจำเป็นต้องใช้ปริมาณน้ำเพิ่มมากขึ้น โดยในขณะที่ปริมาณน้ำมีจำกัดทั้งปริมาณและคุณภาพ อันเนื่องจากสาเหตุหลายประการ จึงจำเป็นที่จะต้องมีการจัดการทรัพยากรน้ำให้มีประสิทธิภาพโดยเกิดประสิทธิผลสูงสุด^{๓๑}

ปราโมทย์ ไม้กลัด ได้อธิบายความหมายของการจัดการทรัพยากรน้ำว่า “การจัดการทรัพยากรน้ำ” หมายถึง การดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่างร่วมกัน ไม่ใช่เฉพาะการส่งน้ำหรือเอาไปแจก แต่เป็นการดำเนินการอย่างเป็นระบบและสัมพันธ์กัน เพื่อที่จะแก้ไขปัญหาเรื่องน้ำ ได้แก่ ปัญหาการขาดแคลนน้ำ ปัญหาน้ำท่วม ปัญหาน้ำเสีย^{๓๒} ความสำคัญของการจัดการทรัพยากรน้ำ คือ การจัดการทรัพยากรน้ำเพื่อป้องกันปัญหาที่จะเกิดจากน้ำ โดยต้องจัดการควบคู่กับป่าต้นน้ำด้วย ความสำคัญของงานอนุรักษ์ต้นน้ำตอนบนนั้น เปรียบเสมือนแหล่งน้ำธรรมชาติที่สามารถให้น้ำต่อพื้นที่ราบหรือพื้นที่ตอนล่างได้มากพอตลอดเวลาและมีคุณภาพดีตามที่ต้องการ ในกรณีที่พื้นที่ป่าถูกทำลายน้ำอาจไม่ถูกเก็บไว้ในดิน มักก่อให้เกิดปัญหาการขาดแคลนน้ำในฤดูแล้ง และการมีน้ำมากเกินไปในฤดูฝนซึ่งจะแปรสภาพอุทกภัยโดยเฉพาะในเขตร้อน นักจัดการลุ่มน้ำจำเป็นต้องมีการสร้างอ่างหรือเขื่อนเก็บน้ำเพื่อทดแทนดินที่ไม่สามารถเก็บน้ำได้ หรืออาจมีการยกเลิกไปถ้ามีการพัฒนาที่ดินให้มีสมรรถภาพในการเก็บน้ำได้ อย่างไรก็ตามการสร้างอ่างหรือเขื่อนเก็บน้ำเพื่อเอาไว้ใช้สอย เป็นหลักประกันในการมีน้ำใช้สอยได้ตามเวลาที่ต้องการ อีกทั้งยังช่วยให้น้ำที่มี

^{๓๑} ปราโมทย์ ไม้กลัด, *คู่มืองานเขื่อนดินขนาดเล็กและฝาย*, (นนทบุรี: สมาคมศิษย์เก่าวิศวกรรมชลประทาน, ๒๕๒๕), หน้า ๖.

^{๓๒} ปราโมทย์ ไม้กลัด, *ยุทธศาสตร์การจัดการทรัพยากรน้ำในประเทศไทย*, เอกสารประกอบการบรรยาย, (เชียงใหม่: คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, ๒๕๔๘), หน้า ๑๗.

ตะกอนปนอยู่ให้ใสสะอาดขึ้น จนสามารถนำมาใช้ได้^{๓๓} น้ำเป็นทรัพยากรธรรมชาติที่มีประโยชน์อันนับและมีโทษมหันต์ หากไม่ได้มีการจัดการควบคุมที่ดีพอการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรน้ำจำเป็นจะต้องอาศัยการวางแผนการจัดการพัฒนาแหล่งน้ำ รวมถึงการควบคุมปริมาณอัตราการไหลของน้ำให้พอเหมาะ พร้อมทั้งคำนึงถึงคุณภาพ ระยะเวลา การไหลของน้ำในเวลาเดียวกันด้วย

เป้าหมายของการจัดการทรัพยากรเพื่อแก้ไขปัญหาวิกฤตการณ์น้ำ ได้แก่ การขาดแคลนน้ำ อุทกภัย คุณภาพน้ำเสื่อมโทรม อย่างเป็นทางการทั้งในระยะสั้นและระยะยาวทำให้ปัญหาบรรเทาหรือกำจัดหมดสิ้นไป เพื่อให้ทุกสิ่งในสังคมทั้งคน สัตว์ พืช ฯลฯ มีการดำเนินชีวิตที่ดี มีความหลากหลายทางชีวภาพพัฒนาทางเศรษฐกิจได้อย่างมีประสิทธิภาพโดยมีน้ำใช้ที่ยั่งยืนและทั่วถึง ซึ่งเป้าหมายของการจัดการทรัพยากรน้ำตามกรอบแนวความคิดในการจัดทำนโยบายน้ำแห่งชาติ คือ การจัดทำนโยบายที่มุ่งเน้นกระบวนการประสานงาน การพัฒนาและการบริหารทรัพยากรน้ำร่วมกับทรัพยากรอื่นที่เกี่ยวข้อง โดยคำนึงถึงผลกระทบทางสิ่งแวดล้อมเป็นสำคัญ โดยมุ่งหวังให้ได้ผลตอบแทนสูงสุดทั้งทางด้านเศรษฐกิจและสังคมวิสัยทัศน์น้ำแห่งชาติ ภายในปี พ.ศ. ๒๕๖๘ ประเทศไทยจะน้ำใช้อย่างเพียงพอและมีคุณภาพ โดยมีระบบบริหารจัดการองค์กร ระบบกฎหมาย ในการใช้ทรัพยากรน้ำอย่างเป็นธรรมยั่งยืน โดยคำนึงถึงคุณภาพชีวิตและการมีส่วนร่วมในทุกระดับ^{๓๔} เนื่องจากชุมชนที่อาศัยอยู่ในแต่ละพื้นที่มีความต้องการใช้น้ำแตกต่างกันไป การจัดการทรัพยากรน้ำจึงต้องตอบสนองความต้องการของคนในพื้นที่ให้เพียงพอ และทันต่อความต้องการใช้งานไม่ให้ท่วมขัง

สรุปได้ว่า แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการน้ำเป็นการดำเนินการอย่างเป็นระบบที่มีความสัมพันธ์ระหว่างกัน เนื่องจากว่าน้ำมีความสำคัญและจำเป็นทั้งในภาคการเกษตร ภาคอุตสาหกรรม โดยการบริหารจัดการปัญหาอุทกภัยขององค์การบริหารส่วนท้องถิ่น จังหวัดสิงห์บุรี มีเป้าหมายของการจัดการทรัพยากรเพื่อแก้ไขปัญหาวิกฤตการณ์น้ำ ซึ่งต้องคำนึงถึงคุณภาพชีวิตรวมถึงการมีส่วนร่วมของชุมชน

๒.๒.๒ หลักการจัดการทรัพยากรน้ำ

ทรัพยากรน้ำมีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับทรัพยากรธรรมชาติอื่นๆด้วย เช่น ดิน ป่าไม้ สัตว์ เป็นต้น ไม่สามารถแยกการจัดการน้ำได้เพียงอย่างเดียว การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำมีขอบเขตของการจัดการที่เกี่ยวข้องเชื่อมโยงกันในหลายด้าน กล่าวคือ การพัฒนาและอนุรักษ์แหล่ง

^{๓๓} กองพัฒนาการเกษตรพื้นที่เฉพาะ กรมส่งเสริมการเกษตร, การบริหารจัดการน้ำและการพัฒนาการเกษตรในเขตชลประทาน, (กรุงเทพมหานคร: กองพัฒนาการเกษตรพื้นที่เฉพาะ กรมส่งเสริมการเกษตร, ๒๕๔๘), หน้า ๒๐.

^{๓๔} พงศธร โสภานันท์ และคณะ, โครงการวิจัยเพื่อพัฒนาชุดการเรียนรู้ เรื่องการจัดการน้ำชลประทานสำหรับเยาวชน, (กรุงเทพมหานคร: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย, ๒๕๔๗), หน้า ๔๘.

น้ำ การจัดสรรน้ำ การป้องกันภัยพิบัติทางธรรมชาติ การป้องกันมลพิษทางน้ำ และการบำบัดน้ำเสีย ซึ่งมีผลต่อการกำหนดนโยบาย และแนวทางในการดำเนินการจัดการทรัพยากรน้ำให้เกิดความยั่งยืนต่อไป ต้องอาศัยหลักการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำแบบผสมผสาน โดยมีผู้ให้หลักการจัดการทรัพยากรน้ำว่าต้องคำนึงถึงหลักการดังต่อไปนี้^{๓๕}

๑) การพัฒนาอย่างองค์รวม (holistic approach) น้ำเป็นทรัพยากรธรรมชาติประเภทหนึ่งที่มีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับทรัพยากรธรรมชาติอย่างใกล้ชิด เช่น ดิน ป่าไม้ ในทางมิติต่างๆ ทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง ฯลฯ

๒) มีลักษณะของสหวิทยา (interdisciplinary) การจัดการทรัพยากรน้ำ เป็นการนำความรู้จากหลากหลายวิธีมาใช้ในการจัดการทรัพยากรน้ำ เช่น ด้านวิศวกรรมศาสตร์ ด้านเศรษฐศาสตร์ นิติศาสตร์ รัฐศาสตร์ และด้านสังคมวิทยา มานุษยวิทยา ครอบคลุมตั้งแต่การออกกฎระเบียบเกี่ยวกับการใช้ประโยชน์จากน้ำ เทคโนโลยีการก่อสร้างเพื่อนำมาใช้น้ำประโยชน์ โดยการบริหารจัดการเพื่อให้เกิดประโยชน์ตามนโยบายผู้บริหารประเทศ ขนบธรรมเนียมประเพณีเกี่ยวกับน้ำในชุมชน รวมถึงการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งในการใช้น้ำระหว่างกลุ่มคนในสังคม เป็นต้น

๓) อยู่ภายใต้กรอบการพัฒนาที่ยั่งยืน (sustainable development) เป็นการผสมผสานการนำทรัพยากรธรรมชาติมาใช้ให้เกิดประโยชน์กับสังคม ในขณะเดียวกันมีการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติให้เหมาะสมกับของทรัพยากรต่างๆ

๔) มีความเป็นเอกภาพ (unity) การจัดการทรัพยากรธรรมชาติทั้งหลายจะต้องมีความเชื่อมโยงเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน เพื่อให้สอดคล้องกับระบบนิเวศตามธรรมชาติ

๕) มีความเป็นเครือข่าย (network) การจัดการทรัพยากรธรรมชาติจะต้องเน้นเครือข่าย ในที่นี้หมายถึง เครือข่ายของทรัพยากรธรรมชาติทั้งหลายและเครือข่ายของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับทรัพยากรธรรมชาติเหล่านั้น อันได้แก่ รัฐ เอกชน และประชาชน

๖) การมีส่วนร่วมของประชาชน (people participation) น้ำจัดเป็นสมบัติสาธารณะที่ทุกฝ่ายในสังคมต้องมีส่วนร่วมในการจัดการ เพื่อจัดการน้ำให้มีคุณภาพและตอบสนองวัตถุประสงค์ของการใช้น้ำได้ นับตั้งแต่การจัดการน้ำเพื่อการอุปโภคบริโภค อุตสาหกรรม รวมไปถึงการดำรง

^{๓๕} ปธาน สุวรรณมงคล, การพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ, รายงานการวิเคราะห์โครงการปรับ ภาคราชการสู่ยุคโลกาภิวัตน์, พิมพ์ครั้งที่ ๒, (โรงพิมพ์กองกลาง: สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน, ๒๕๔๐), หน้า ๑๗.

รักษาวงจรชีวิตของสิ่งมีชีวิตในน้ำได้^{๓๖} จึงมีความสอดคล้องกับเป็นองค์การจัดการทรัพยากรน้ำประเทศแคนาดา ได้ใช้หลักการจัดการทรัพยากรน้ำให้ประสบความสำเร็จ และเกิดความยั่งยืนว่าต้องคำนึงถึงคุณภาพของระบบนิเวศ ความเท่าเทียมกันของคนในสังคมสำหรับคนรุ่นปัจจุบันและอนาคต มีองค์ประกอบการจัดการทรัพยากรน้ำ ดังนี้

การจัดการทรัพยากรน้ำอย่างผสมผสาน โดยการเชื่อมโยงคุณภาพและปริมาณน้ำกับการจัดการทรัพยากรประเภทอื่นๆ ความตระหนักถึงความสัมพันธ์ระหว่างระบบ สถาบันที่สนับสนุนการอนุรักษ์และคุ้มครองคุณภาพน้ำ โดยตระหนักถึงคุณค่าของปริมาณน้ำที่มีอยู่จำกัด รวมทั้งค่าใช้จ่ายในการจัดการทั้งปริมาณและคุณภาพ สร้างความสมดุลในการศึกษาการใช้น้ำกลไกตลาดและกฎเกณฑ์เพื่อสนับสนุนทางเลือกให้กับผู้ใช้ โดยตระหนักถึงความรับผิดชอบและประโยชน์ที่ผู้ใช้ต้องรับผิดชอบต่อการใช้ทรัพยากรน้ำ การแก้ไขปัญหาด้านทรัพยากรน้ำ โดยนำเอาระบบการวางแผน การติดตาม การประเมินผลและการวิจัยนำมาใช้นำเอาระบบข้อมูลทุกด้านมาประกอบการตัดสินใจ การสนับสนุน ให้มีการปรึกษาหารือและการมีส่วนร่วมจากสาธารณชน มีการนำกลยุทธ์การเจรจาต่อรอง การไกล่เกลี่ยมาใช้เพื่อหาฉันทมติ รวมทั้งสนับสนุนให้สาธารณชนรับทราบถึงข้อมูลข่าวสารอย่างโปร่งใส โดยให้การศึกษาแก่ประชาชน

สรุปได้ว่า หลักการจัดการทรัพยากรน้ำให้เกิดความยั่งยืนต้องอาศัยหลักการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำแบบผสมผสาน โดยต้องคำนึงถึงหลักการพัฒนาอย่างองค์รวม มีลักษณะของสหวิทยา อยู่ภายใต้กรอบการพัฒนาที่ยั่งยืน มีความเป็นเอกภาพ มีความเป็นเครือข่าย การมีส่วนร่วมของประชาชน สิ่งเหล่านี้ถือเป็นองค์ประกอบอย่างหนึ่งในการจัดการทรัพยากรน้ำของการบริหารจัดการปัญหาอุทกภัยขององค์การบริหารส่วนท้องถิ่น จังหวัดสิงห์บุรี

๒.๒.๒ ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ

ปัจจัยบางประการที่มีผลต่อการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ คือ การจัดการชุมชนบนพื้นที่ต้นน้ำจึงควรยึดแนวทางการพัฒนาที่ยั่งยืนให้เกิดความสอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาแบบทางสายกลางหมายถึง การพัฒนาที่อยู่บนพื้นฐานของความสมดุลระหว่างการคุ้มครองทรัพยากรธรรมชาติควบคู่กับการใช้ประโยชน์^{๓๗} ดังรายละเอียดต่อไปนี้

^{๓๖} สถาบันดำรงราชานุภาพ สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย, คู่มือการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างผสมผสาน ในพื้นที่ระดับตำบล, (กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์เสมาธรรม, ๒๕๔๒), หน้า ๗.

^{๓๗} ปธาน สุวรรณมงคล, การพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ, รายงานการวิเคราะห์โครงการปรับ ภาคราชการสู่ยุคโลกาภิวัตน์, พิมพ์ครั้งที่ ๒, (โรงพิมพ์กองกลาง: สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน, ๒๕๔๐), หน้า ๗๖.

๑) การจัดองค์กร ได้แก่ การจัดรูปแบบโครงสร้างองค์การบริหารในรูปของหน่วยงาน ภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน ในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ จำเป็นต้องสอดคล้องกับลักษณะของทรัพยากรธรรมชาติอื่นที่เชื่อมโยงกันเป็นเครือข่ายพึ่งพิงซึ่งกันและกัน ได้แก่ ทรัพยากรดิน ทรัพยากรป่าไม้ ที่อยู่ในเขตลุ่มน้ำ อนึ่งลักษณะการจัดองค์กรมีผลต่อการจัดการทรัพยากรน้ำแตกต่างกัน กล่าวคือ การจัดองค์กรแบบตามหน้าที่ เป็นการจัดองค์กรในแนวดิ่งองค์กรลักษณะนี้ทำให้การดำเนินงานขาดความเชื่อมโยงต่อเนื่องกัน ในขณะที่ทรัพยากรธรรมชาติมีความเกี่ยวโยงซึ่งกันและกันในแนวนราบ ดังนั้นการจัดองค์กรที่ดีต้องจัดให้เหมาะสมกับความเชื่อมโยงของทรัพยากรธรรมชาติในลักษณะเครือข่าย โดยจัดให้มีระบบการประสานงานระหว่างองค์กรภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน

๒) งบประมาณ ในการบริหารงานทั่วไปเป็นปัจจัยสำคัญอย่างหนึ่งที่ทำให้การดำเนินงานเกิดการขับเคลื่อนของทรัพยากรการบริหารไปสู่เป้าหมายที่วางไว้ งบประมาณที่จัดสรรในแต่ละด้านจึงเป็นตัวชี้วัดทิศทางการพัฒนาขององค์กรว่าให้ความสำคัญกับงานด้านใด

การบริหารทรัพยากรน้ำแบบผสมผสานเป็นกระบวนการสนับสนุนการพัฒนาความร่วมมือในการจัดการน้ำ ผืนดิน และทรัพยากรอื่นๆ ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดทางด้านเศรษฐกิจและสวัสดิการสังคมในแนวที่เสมอภาคเท่าเทียมกัน โดยไม่ทำลายและรักษาไว้ซึ่งระบบนิเวศที่สำคัญ น้ำควรได้รับการจัดการภายใต้ขอบเขตความเป็นลุ่มน้ำ ภายใต้หลักธรรมาภิบาลและการมีส่วนร่วมของสาธารณะ^{๓๘} การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำแบบผสมผสาน หมายถึง กระบวนการจัดการน้ำที่มองเป็นองค์รวม (Holistic) เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนในการจัดสรรน้ำและการควบคุมการใช้น้ำในบริบทของสังคม เศรษฐกิจ และเป้าหมายของสิ่งแวดล้อม การใช้เครื่องมือทางเศรษฐศาสตร์ในการจัดการทรัพยากรน้ำ ได้แก่ การตั้งราคาค่าน้ำ การเรียกเก็บค่าน้ำจากผู้ใช้น้ำตามปริมาณน้ำที่ใช้หรือตามประเภทพืชที่เพาะปลูกในอัตราที่สะท้อนถึงต้นทุนค่าเสียโอกาสในการจัดหา น้ำ ดังเช่น การเก็บเงิน “ค่าเบี่ยงน้ำ” ในการจัดการน้ำของประเทศญี่ปุ่น ซึ่งรัฐบาลกลางต้องจ่ายค่าเบี่ยงน้ำประมาณร้อยละ ๖๗ รัฐบาลท้องถิ่นหรือจังหวัดซึ่งมีหน้าที่เป็นผู้จัดการอ่างเก็บน้ำต้องจ่ายร้อยละ ๒๐-๒๓ และเกษตรกรต้องร่วมจ่ายด้วยประมาณร้อยละ ๑๐-๑๓ เป็นต้น หรือการลดการใช้น้ำโดยการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมกรรมการใช้น้ำ อีกทั้งการกำหนดสิทธิในน้ำ ซึ่งอาจกระทำโดยการออกโฉนดน้ำ การกำหนดการจัดเก็บค่าน้ำเพื่อคืนเงินลงทุน (cost recovery) ภายใต้กลไกตลาดเสรี ทั้งนี้เพื่อให้สิทธิการใช้น้ำสามารถจำหน่ายหรือถ้ายโอน เปลี่ยนเจ้าของได้เหมือนกับโฉนดที่ดิน

^{๓๘} GWP-TAC, Integrated Water Resources Management, TAC Background papers, (Stockholm: Global Water Partnership, 2000), p.4.

เพื่อให้เกิดการใช้ น้ำที่คุ้มค่า^{๓๙} ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงซึ่งองค์การทางสังคมเป็นโครงสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลในกลุ่มและระหว่างกลุ่มต่างๆ เพื่อให้บรรลุถึงเป้าหมายขององค์การ^{๔๐} ที่มีแนวทางสู่การปฏิบัติในทางแก้ปัญหาวิกฤตอุทกภัย ดังนั้นประเทศต่างๆจึงพยายามแก้ไขปัญห การขาดแคลนน้ำโดยการปรับเปลี่ยนรูปแบบและระบบในการจัดการทรัพยากรน้ำให้มี ประสิทธิภาพ^{๔๑}

ยุทธศาสตร์การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำจากอดีตจนถึงปัจจุบัน การพัฒนาแหล่งน้ำ ของประเทศได้ส่งผลให้ประเทศไทยมีน้ำต้นทุนเพื่อตอบสนองต่อความเป็นอยู่ของประชาชนใน ประเทศ การพัฒนาด้านการเกษตร เศรษฐกิจ และอุตสาหกรรม ถึงอย่างนั้นปริมาณน้ำต้นทุน ดังกล่าวสามารถตอบสนองความต้องการน้ำได้เพียงครึ่งหนึ่งของความต้องการน้ำโดยรวมของประเทศ โดยคาดว่าในอนาคตข้างหน้า ความต้องการน้ำจะสูงมากขึ้น และปริมาณต้นทุนที่มีอยู่ไม่เพียงพอต่อ ความต้องการ นอกจากนี้ในหลายพื้นที่ของประเทศยังประสบปัญหาพื้นที่ป่าต้นน้ำเสื่อมโทรม เกิด การชะล้างพังทลายของดินและภัยจากโคลนถล่ม ส่งผลกระทบให้เกิดการขาดแคลนน้ำ ภัยแล้ง น้ำ หลาก ท่วมในพื้นที่กลางน้ำ ซึ่งเป็นแหล่งชุมชนและพื้นที่เศรษฐกิจในขณะเดียวกันมีการพัฒนาแหล่ง น้ำขนาดใหญ่เพิ่มเติม โดยมีข้อจำกัดด้านพื้นที่ก่อสร้างที่เหมาะสมหรือที่ดินได้ถูกครอบครองนำไปใช้ ประโยชน์ และอาจถูกต่อต้านจากการไม่ยอมรับของประชาชน รวมทั้งลำน้ำสายหลักมีคุณภาพน้ำ เสื่อมโทรมจากการระบายน้ำเสียของชุมชนหรือจากพื้นที่เกษตรกรรม ปัญหาเกี่ยวกับน้ำจึงรุนแรง มากขึ้นอันทำให้กระทบต่อคุณภาพชีวิต การผลิตทางด้านเศรษฐกิจของประเทศทั้งในปัจจุบัน ตลอดจนจนถึงในระยะยาว เพื่อให้เป็นไปตามเป้าหมายในภาพรวมที่วางไว้ และบรรลุตามวิสัยทัศน์ที่ กำหนดไว้จึงได้กำหนดยุทธศาสตร์การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ ประกอบด้วย ๖ ยุทธศาสตร์ ดังนี้

๑. ยุทธศาสตร์การจัดการน้ำอุปโภคบริโภค
๒. ยุทธศาสตร์การสร้างความมั่นคงของน้ำภาคการผลิต (เกษตรและอุตสาหกรรม)
๓. ยุทธศาสตร์การจัดการน้ำท่วมและอุทกภัย
๔. ยุทธศาสตร์การจัดการคุณภาพน้ำ

^{๓๙} ธนาคารโลก, “ก้าวพ้นวิกฤต : ยุทธศาสตร์เพื่อสร้างโฉมใหม่แก่การพัฒนาชนบทไทย”, (ม.ป.ท, ๒๕๕๒), (อัสสัมชัญ).

^{๔๐} Blau, Pter M., & Scott, Richard, **Formal Organization**, (Sanfransisco: Charkdler publishing Co, 1962).

^{๔๑} Dyson, M., Berkamp, G., and Scanlon อ้างอิงใน เสาวนีย์ วิจิตรโกสุม, การจัดการทรัพยากร น้ำในกลุ่มน้ำลำตะคองแบบบูรณาการ, **วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตร์ดุษฎีบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย: จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย, ๒๕๕๑).

๕. ยุทธศาสตร์การอนุรักษ์ฟื้นฟูสภาพป่าต้นน้ำที่เสื่อมโทรมและป้องกันการพังทลายของดิน

๖. ยุทธศาสตร์การบริหารจัดการ^{๔๒}

สรุปได้ว่า หลักการในการบริหารจัดการปัญหาอุทกภัยขององค์การบริหารส่วนท้องถิ่นจังหวัดสิงห์บุรี นั้นต้องประกอบด้วย การพัฒนาแหล่งน้ำ การจัดสรรน้ำให้เกิดประสิทธิภาพ การอนุรักษ์แหล่งน้ำในลุ่มน้ำ การแก้ไขปัญหา การควบคุมคุณภาพน้ำ และรวมถึงการจัดการทรัพยากรธรรมชาติชนิดอื่นๆ โดยอาศัยชุมชนคนในท้องถิ่นรวมทั้งผู้บริหารในการวางแผนแนวคิดและหลักการจัดการทรัพยากรน้ำไปใช้อันจะเป็นการนำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืนต่อไป

๒.๒.๓ วิธีการจัดการทรัพยากรน้ำ

วิธีการจัดการทรัพยากรน้ำมีกิจกรรมที่เกี่ยวข้อง อันได้แก่ การกักเก็บน้ำ การส่งน้ำเพื่อการเพาะปลูก การระบายน้ำ ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

การเก็บกักน้ำ^{๔๓} เป็นกิจการที่สร้างขึ้นเพื่อเก็บและรักษาปริมาณระดับน้ำไว้ใช้ประโยชน์ต่าง ๆ กัน เช่น เพื่อการเพาะปลูก การบรรเทาอุทกภัย การไฟฟ้าพลังน้ำ การคมนาคมทางน้ำ เป็นต้น การเก็บกักทำได้หลายวิธี เช่น การสร้างเขื่อนเก็บกักน้ำ (Storage Dam) ปิดกั้นน้ำในหุบเขาที่เป็นแหล่งน้ำขนาดใหญ่ (Reservoir) การสร้างท่อบปิดกั้นลำน้ำในหุบเขาหรือหุบเนินที่เป็นแหล่งน้ำขนาดเล็ก (Tank หรือ Small Reservoir) ซึ่งเขื่อนเก็บกักน้ำหรือท่อบจะต้องมีอาคารประกอบที่จำเป็น คือ ทางระบายน้ำที่สร้างกันโดยทั่วไปใช้ระบายน้ำจากตอนบนให้น้ำล้นข้ามสันหรือธรณีของอาคารระบายน้ำ เรียกทางระบายน้ำล้น (Spilway) เพื่อระบายน้ำที่เกินต้องการทิ้งไปป้องกันน้ำล้นข้ามสัน อันเป็นสาเหตุให้เขื่อนนั้นพังได้ การส่งน้ำเพื่อการเพาะปลูก^{๔๔} เป็นกิจการที่จัดทำขึ้นเพื่อส่งน้ำไปใช้ในการเพาะปลูก ซึ่งการส่งน้ำจากต้นน้ำไปตามคลองส่งน้ำหรือสู่พื้นที่เพาะปลูกทำได้ ๒ วิธี การให้น้ำไหลไปเองโดยความดึงดูดของโลก (Gravity Irrigation) คือ ให้น้ำไหลจากที่สูงลงที่ต่ำและการใช้แรงอย่างอื่นยกน้ำให้สูงขึ้น (Lift Irrigation) ในพื้นที่ที่ไม่สามารถให้น้ำไหลไปเองโดยความดึงดูดของโลกได้ เช่น การใช้แรงงานคน แรงลม แร่งน้ำ เป็นต้น

สำหรับการจัดทำที่ทันสมัย ได้แก่ การใช้เครื่องจักรซึ่งจัดทำได้ตั้งแต่งานขนาดเล็กจนถึงขนาดใหญ่ เช่น การใช้รถนาถ เรือนาถ รวมถึงโครงการสูบน้ำด้วยเครื่องยนต์และโครงการสูบน้ำด้วยไฟฟ้า ซึ่งอาจสูบน้ำจากแหล่งน้ำต่างๆ เช่น แม่น้ำ ลำคลอง รวมถึงการสูบน้ำจากแหล่ง

^{๔๒} กรมทรัพยากรน้ำ, แนวคิดการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ, (กรุงเทพมหานคร: กรมทรัพยากรน้ำ, ๒๕๕๘), หน้า ๓๔.

^{๔๓} กองส่งเสริมธุรกิจเกษตร กรมส่งเสริมการเกษตร, การจัดการน้ำเพื่อการเกษตร, (กรุงเทพมหานคร: กองส่งเสริมธุรกิจเกษตร กรมส่งเสริมการเกษตร, ๒๕๓๗), หน้า ๒๗.

^{๔๔} เรื่องเดียวกัน, หน้า ๒๘.

น้ำใต้ดิน เพื่อส่งให้แก่พื้นที่เพาะปลูก^{๔๕} การระบายน้ำเป็นกิจการที่จัดทำขึ้นเพื่อระบายน้ำหรือไขน้ำที่เกินความต้องการออกจากพื้นที่เพื่อประโยชน์ต่างๆ เช่น การระบายน้ำส่วนเกินออกจากพื้นที่เพาะปลูก สำหรับการระบายน้ำที่เป็นโครงการขนาดใหญ่ มักจะเกี่ยวกับการเพาะปลูกเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งการส่งน้ำกับการระบายน้ำสำหรับการเพาะปลูกนี้เป็นกิจกรรมที่จะต้องดำเนินร่วมกัน โดยจะมีน้ำคลองระบายน้ำสายใหญ่ สายซอย สายแยก เช่นเดียวกับคลองส่งน้ำแต่คลองระบายน้ำอยู่ในระดับต่ำกว่า สำหรับคลองระบายน้ำสายใหญ่ที่ทิ้งน้ำลงทะเลหรือลำน้ำตอนที่น้ำทะเลขึ้นถึงจำเป็นต้องสร้างประตูระบายน้ำที่ปลายคลองเพื่อป้องกันน้ำเค็มไหลย้อนเข้ามาในคลองด้วย การระบายน้ำเพื่อการเพาะปลูกนี้ โดยทั่วไปให้น้ำไหลไปเองโดยแรงดึงดูดของโลก

วิธีการจัดการทรัพยากรน้ำขององค์กรบริหารส่วนท้องถิ่น

๑. ขุดลอกอ่างเก็บน้ำ ขุดลอกลำเหมือง ลำห้วย และแม่น้ำ เพื่อปรับปรุงแหล่งน้ำอุปโภค บริโภค และน้ำเพื่อการเกษตรกรรม

๒. สนับสนุนการบริหารจัดการน้ำให้ได้ประโยชน์ในหมู่บ้าน สนับสนุนการใช้ประโยชน์จากแหล่งน้ำ เช่น การเลี้ยงปลาในกระชัง

๓. จัดให้มีการสร้างระบบกักเก็บและระบายน้ำขนาดใหญ่ สร้างฝาย สร้างอาคารแบ่งน้ำ อ่างเก็บน้ำ ฝายน้ำล้น ดาดคอนกรีต ลำเหมือง คลองส่งน้ำ สร้างท่อบนเก็บกักน้ำไว้ใช้การเกษตรได้ตลอดปี รวมทั้งซ่อมแซมระบบส่งน้ำเพื่อการเกษตร

๔. สนับสนุนส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ป่าต้นน้ำ ดูแล พื้นฟูแหล่งน้ำธรรมชาติ

๕. แก้ไขปัญหาการทิ้งขยะลงในแหล่งน้ำ รมณรงค์ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนทิ้งขยะให้เป็นระเบียบเรียบร้อย สนับสนุนส่งเสริมให้ทุกหมู่บ้านและชุมชนมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาน้ำเสียในครัวเรือน โดยการจัดทำหลุมซึมบำบัดน้ำเสียทุกครัวเรือน^{๔๖}

กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการจัดการทรัพยากรน้ำขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เช่น ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการบริหารทรัพยากรน้ำแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๐ สาระสำคัญคือ ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประสานงานกับส่วนราชการหรือคณะกรรมการอื่นที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการจัดการทรัพยากรน้ำและด้านสิ่งแวดล้อม เพื่อกำหนดแนวทางจัดการสิ่งแวดล้อมในการบริหารทรัพยากรน้ำและป้องกันภัยพิบัติ เพื่อกำหนดแนวทางจัดทำแผนป้องกันภัยพิบัติอันเนื่องมาจากทรัพยากรน้ำและการรักษาคุณภาพน้ำ กำหนดลำดับความสำคัญเพื่อการจัดสรรและควบคุมการใช้ทรัพยากรน้ำอย่างเหมาะสมและสอดคล้องกับความต้องการ ทั้งในด้านการอุปโภค

^{๔๕} อ้างแล้ว, หน้า ๔๖.

^{๔๖} ชัยพงษ์ สำเนียง, การจัดการทรัพยากรน้ำขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น, [ออนไลน์], แหล่งที่มา: <http://prachatai.com/journal>, [๑๗ พฤษภาคม ๒๕๖๑].

บริโภค การอุตสาหกรรม การเกษตรกรรม การรักษาระบบนิเวศน์ การขนส่งทางน้ำ การผลิตไฟฟ้าพลังน้ำ และด้านอื่นๆ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นรับการถ่ายโอนภารกิจด้านทรัพยากรน้ำจากคณะกรรมการน้ำแห่งชาติไปปฏิบัติ และผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตของประชาชนภายหลังการถ่ายโอนตามกฎหมายว่าด้วยการกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น^{๔๗}

วิธีการจัดการน้ำด้วยกระบวนการชุมชนกลุ่มน้ำ

วิธีการจัดการกลุ่มน้ำเป็นอีกแนวทางหนึ่งที่จะให้ชุมชนท้องถิ่นเข้ามามีบทบาท ในการจัดการเพราะมีความสำคัญต่อการดำรงอยู่ของสังคมมนุษย์ โดยการจัดการกลุ่มน้ำยังมีแนวคิดและหลักการที่สำคัญที่จะส่งเสริมให้มีความเหมาะสมและยั่งยืน เป็นการมองในมิติของการพึ่งพาอาศัย และการใช้ประโยชน์ อันประกอบด้วย

๑. ระบบความสัมพันธ์และการพึ่งพา
๒. ระบบการจัดการและการใช้ประโยชน์
๓. องค์ประกอบในการจัดการกลุ่มน้ำโดยชุมชน

สรุปได้ว่า วิธีการจัดการทรัพยากรน้ำเป็นการจัดทำเพื่อเก็บหรือรักษาปริมาณน้ำไว้ใช้ประโยชน์ เช่น การกักเก็บน้ำ การระบายน้ำ การส่งน้ำเพื่อการเพาะปลูก โดยวิธีการจัดการทรัพยากรน้ำจะแตกต่างกันไปตามสภาพพื้นที่ ซึ่งองค์การบริหารส่วนท้องถิ่น จังหวัดสิงห์บุรีได้ให้ชุมชนในท้องถิ่นต้องเข้ามามีบทบาทเพื่อหาถึงวิธีการที่เหมาะสมให้ตรงกับปัญหาที่เกิดขึ้นทำให้เกิดประสิทธิภาพในการใช้ประโยชน์

๒.๒.๔ หลักการจัดการกลุ่มน้ำ^{๔๘}

การจัดการกลุ่มน้ำเป็นการจัดการพื้นที่ ซึ่งมีสิ่งแวดล้อมหลากหลายรวมอยู่เป็นระบบพื้นที่กลุ่มน้ำหรือระบบนิเวศกลุ่มน้ำ ดังนั้นถ้าจะกล่าวว่า การจัดการกลุ่มน้ำคือการจัดการสิ่งแวดล้อมในระบบกลุ่มน้ำเพื่อให้ทำงานร่วมกัน สร้างผลผลิตหรือแสดงบทบาทของกลุ่มน้ำ ในการ “ให้น้ำ” ซึ่งเป็นตัวบ่งชี้ความสามารถและประสิทธิภาพการจัดการสิ่งแวดล้อมระบบกลุ่มน้ำเป็นการจัดการสิ่งแวดล้อมให้ยั่งยืนตลอดไป ให้น้ำและผลผลิตอื่นๆ ควบคู่กันไปอย่างสม่ำเสมอ ทั้งหมดนี้อยู่ภายใต้หลักการจัดการกลุ่มน้ำหลักทั้ง ๒๕ กลุ่มน้ำหลักของกรมทรัพยากรน้ำ^{๔๙}

^{๔๗} ส่วนกฎหมาย สำนักมาตรฐานการป้องกันสาธารณภัย กระทรวงมหาดไทย, **ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการบริหารทรัพยากรน้ำแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๕๕**, [ออนไลน์], แหล่งที่มา: <http://๖๑.๑๙.๕๔.๑๓๗/law/dpmlaw/main>, [๑๗ พฤษภาคม ๒๕๖๑].

^{๔๘} เรื่องเดียวกัน, หน้า ๒๙.

^{๔๙} กรมชลประทาน, **แผนที่แสดงอ่างเก็บน้ำและพื้นที่ชลประทานในกลุ่มน้ำต่างๆ ของประเทศไทย**, (กรุงเทพมหานคร: กรมชลประทาน, ๒๕๕๗), หน้า ๒๓.

การบริหารจัดการน้ำที่ผ่านมาการบริหารจัดการน้ำมีแนวทางตามหลักการบริหารจัดการน้ำแบบบูรณาการ ได้แก่

๑) บริหารจัดการน้ำในภาพรวมทั้งระบบ พิจารณาการเกิดและการใช้น้ำให้ครบวงจร โดยวางแผนการบริหารจัดการน้ำเพื่อกักเก็บน้ำในฤดูฝน โดยทำหน้าที่ป้องกันหรือบรรเทา น้ำท่วมไปพร้อมๆกับการวางแผนการจัดสรรน้ำเพื่อแก้ไขปัญหาขาดแคลนน้ำและน้ำเสียที่จะเกิดขึ้นในช่วงฤดูแล้งด้วย อีกทั้งการบริหารจัดการน้ำในภาพรวมอย่างเป็นระบบทั้งลุ่มน้ำ เนื่องจากการบริหารจัดการพื้นที่ใดพื้นที่หนึ่ง ย่อมส่งผลกระทบต่อพื้นที่อื่นๆด้วย เช่น ในการบริหารจัดการน้ำเพื่อป้องกันและบรรเทาอุทกภัย เมื่อมีฝนตกในลุ่มน้ำตอนบนจำเป็นต้องเร่งระบายน้ำในพื้นที่ตอนล่าง เพื่อเตรียมรองรับน้ำในพื้นที่ตอนบนที่จะไหลลงมา แต่หากมีฝนตกในพื้นที่ตอนล่างอาจใช้เครื่องมือที่มีอยู่ เช่น อ่างเก็บน้ำ โดยชะลอน้ำด้านบนไม่ให้ไหลลงมาสมทบในพื้นที่ตอนล่าง เป็นต้น

๒) บริหารจัดการน้ำโดยวางแผนการจัดสรรน้ำให้สอดคล้องกับปริมาณน้ำต้นทุนตามลำดับความสำคัญของกิจกรรมการใช้น้ำ ดังนี้

ลำดับ ๑ สำรองน้ำไว้สำหรับการใช้น้ำในช่วงต้นฤดูฝน เพื่อสนับสนุนการเพาะปลูกข้าวนาปี

ลำดับ ๒ จัดสรรน้ำเพื่อการอุปโภคบริโภคในช่วงฤดูแล้ง

ลำดับ ๓ จัดสรรน้ำเพื่อการรักษาระบบนิเวศในช่วงฤดูแล้ง

ลำดับ ๔ จัดสรรน้ำเพื่อการเกษตร

ลำดับ ๕ จัดสรรน้ำเพื่อการอุตสาหกรรม

๓) บริหารจัดการทั้งดินและน้ำไปด้วยกัน การวางแผนการใช้ที่ดินในช่วงเวลาที่เหมาะสมจะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการน้ำ จึงได้วางแผนปรับระบบการปลูกพืชให้เหมาะสม โดยพื้นที่ใดที่เป็นที่ลุ่มต่ำมีความเสี่ยงที่จะถูกน้ำท่วมในฤดูฝน ได้มีการส่งเสริมให้เกษตรกรปลูกข้าวนาปีให้เร็วขึ้น เพื่อให้เก็บเกี่ยวเสร็จก่อนฤดูน้ำหลาก ซึ่งจะช่วยป้องกันความเสียหายต่อผลผลิตของเกษตรกร นอกจากนั้นพื้นที่นาข้าวที่เก็บเกี่ยวเสร็จแล้วยังสามารถใช้เป็นพื้นที่แก้มลิงที่จะช่วยชะลอน้ำหลากไม่ให้ไหลไปท่วมในพื้นที่ท้ายน้ำของพื้นที่ดังกล่าว

๔) บริหารจัดการโดยคำนึงถึงความเสี่ยงและความไม่แน่นอนของสภาพอากาศ ปัจจุบันเป็นที่ทราบกันดีว่า การเปลี่ยนแปลงสภาวะอากาศของโลก ทำให้สภาพฝนเปลี่ยนแปลงไปจากอดีต จึงมีการร่วมกันของหน่วยงานราชการต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อศึกษาผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาวะอากาศโลกต่อน้ำฝน น้ำท่า และการใช้น้ำในประเทศเพื่อนำมาวางแผนบริหารจัดการน้ำในอนาคตให้สอดคล้องกับสภาพการเปลี่ยนแปลง

๕) นำแนวทางการผสมผสานวิธีการบริหารจัดการน้ำที่คิดว่าเหมาะสมที่สุดมาใช้ ทั้งมาตรการที่ใช้สิ่งก่อสร้างและไม่ใช้สิ่งก่อสร้างร่วมกัน เนื่องจากการใช้สิ่งก่อสร้างมีข้อจำกัดของการป้องกันและบรรเทาภัยจากน้ำได้ในระดับหนึ่ง เช่น อ่างเก็บน้ำสามารถรองรับน้ำได้ในปริมาณหนึ่งตามที่ออกแบบไว้ หากมีฝนตกมากและมีน้ำท่าไหลเข้าอ่างเก็บน้ำเป็นปริมาณมากจนเกินความจุของอ่างเก็บน้ำ จะทำให้อ่างเก็บน้ำสูญเสียคุณสมบัติในการชะลอน้ำหลาก ดังนั้นจะต้องนำมาตรการที่ไม่ใช้สิ่งก่อสร้าง เช่น การคาดการณ์สภาพน้ำฝนและน้ำท่า โดยใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัย เช่น ระบบโทรมาตรแบบจำลองน้ำฝนน้ำท่า มาใช้ในการวางแผนการเก็บหรือระบายน้ำในอ่างเก็บน้ำอย่างเหมาะสม สำหรับสิ่งก่อสร้างนั้นมีด้วยกันหลายรูปแบบ ได้แก่ เขื่อนเก็บกักน้ำ ฝายทดน้ำ พังกันน้ำ สถานีสูบน้ำ เป็นต้น

๖) ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารจัดการน้ำ การบริหารจัดการน้ำให้ได้ผลดีและมีประสิทธิภาพนั้น ประชาชนผู้มีส่วนได้เสียจะต้องเข้าใจ มีความตระหนักและยอมรับแนวทางในการบริหารจัดการน้ำ จึงได้ส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการน้ำ เช่น ให้มีการรวมกลุ่มเกษตรกรเป็นกลุ่มผู้ใช้น้ำ ในการวางแผนการส่งน้ำ เกษตรกรแจ้งความต้องการปลูกพืชด้วยตนเอง โดยกรมชลประทานเป็นผู้ให้คำแนะนำว่าพื้นที่ตามความต้องการนั้นเหมาะสมหรือไม่ หากความต้องการมากเกินกว่าปริมาณน้ำต้นทุนที่มีอยู่ เกษตรกรจะได้รับแจ้งให้ลดพื้นที่เพาะปลูกลง ซึ่งกลุ่มผู้ใช้น้ำจะตกลงกันเองว่าจะลดพื้นที่ใด แล้วจึงนำมาทำแผนและข้อตกลงการส่งน้ำและรอบเวรการส่งน้ำร่วมกับเจ้าหน้าที่ชลประทาน เมื่อถึงฤดูส่งน้ำกลุ่มผู้ใช้น้ำจะบริหารปิดเปิดประตูระบายน้ำในคลองส่งน้ำเอง ในส่วนของการป้องกันและบรรเทาอุทกภัย มีการจัดทำสัญลักษณ์สีแดงสถานการณ์น้ำและมีบอร์ดเตือนภัย เพื่อให้ประชาชนสามารถติดตามและประเมินสถานการณ์น้ำได้ด้วยตนเอง เป็นต้น

สรุปได้ว่า หลักการจัดการกลุ่มน้ำเป็นการมองถึงภาพรวมที่ในการจัดการพื้นที่ลุ่มน้ำโดยคำนึงถึงสิ่งแวดล้อมที่อยู่กันอย่างเป็นระบบเพื่อให้สามารถทำงานร่วมกันได้อย่างไม่มีผลกระทบ การจัดการน้ำจะเป็นไปอย่างยั่งยืน ซึ่งการบริหารจัดการปัญหาอุทกภัยขององค์การบริหารส่วนท้องถิ่นจังหวัดสิงห์บุรี โดยที่ผ่านมาจะใช้หลักการแบบบูรณาการที่สามารถปรับเปลี่ยนตามความเหมาะสมโดยคำนึงถึงปัญหาเป็นสำคัญ

๒.๒.๕ การบริหารจัดการน้ำปัจจุบัน

การบริหารจัดการน้ำในฤดูแล้งเป็นช่วงที่วิกฤตซึ่งจะเป็นไปตามสภาพปริมาณน้ำต้นทุนเมื่อสิ้นสุดฤดูฝน โดยพิจารณาตามลำดับความสำคัญของกิจกรรมการใช้น้ำ ดังนี้

ลำดับ ๑ สำรองน้ำไว้สำหรับการใช้น้ำในช่วงต้นฤดูฝน เพื่อสนับสนุนการเพาะปลูกข้าวนาปี

ลำดับ ๒ จัดสรรน้ำเพื่อการอุปโภคบริโภคในช่วงฤดูแล้ง

ลำดับ ๓ จัดสรรน้ำเพื่อการรักษาระบบนิเวศในช่วงฤดูแล้ง

ลำดับ ๔ จัดสรรน้ำเพื่อการเกษตร

ลำดับ ๕ จัดสรรน้ำเพื่อการอุตสาหกรรม^{๕๐}

เป้าหมายในภาพรวมของแผนยุทธศาสตร์การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ เพื่อแก้ไขปัญหาทรัพยากรน้ำในด้านต่างๆ ระดับประเทศ จึงได้กำหนดเป้าหมายในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ เพื่อเป็นกรอบในการดำเนินการแก้ไขปัญหาทรัพยากรน้ำในระยะ ๑๒ ปี (พ.ศ. ๒๕๕๘-๒๕๖๙) ให้บรรลุเป็นไปตามวิสัยทัศน์ ดังนี้

๑) จัดหาน้ำสะอาดเพื่ออุปโภคบริโภค ที่เพียงพอทั้งปริมาณคุณภาพให้แก่ชุมชนชนบท (ครบทุกหมู่บ้านในปี พ.ศ. ๒๕๖๐) และชุมชนเมือง พื้นที่เศรษฐกิจ แหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญ

๒) จัดหาน้ำเพื่อการเกษตร อุตสาหกรรม และรักษาระบบนิเวศ เพื่อจัดหาแหล่งน้ำสำหรับชุมชนเพื่อการประกอบอาชีพพื้นฐาน การทำเกษตรน้ำฝน การผลิตต่างๆ ของชุมชนให้เพียงพอจัดหาแหล่งน้ำเพื่อพัฒนาตามเป้าหมายของประเทศ การพัฒนาเกษตรชลประทานและพัฒนาด้านเศรษฐกิจรองรับการขยายตัวของอุตสาหกรรม โดยต้องพิจารณาศักยภาพข้อจำกัดของพื้นที่และมิติทางสังคม/วิถีชุมชน รวมทั้งควบคุมและจัดสรรน้ำให้สมดุลเพียงพอเพื่อรักษาระบบนิเวศและบริหารจัดการความต้องการใช้น้ำให้สมดุลกับน้ำต้นทุน

๓) พัฒนาแหล่งน้ำของในแต่ละลุ่มน้ำ เพื่อให้สามารถสร้างความสมดุลในมิติสังคม การพัฒนาเศรษฐกิจและสิ่งแวดล้อม โดยการพัฒนาอย่างน้อยต้องเพียงพอต่อความต้องการใช้น้ำขั้นต่ำของกลุ่มน้ำ มีน้ำเพื่อระบบนิเวศ ในการอุปโภค-บริโภค และการพัฒนาด้านเศรษฐกิจของพื้นที่

๔) ลดความเสียหายจากอุทกภัยของชุมชนเมืองพื้นที่เศรษฐกิจหลัก โดยการป้องกันในเขตชุมชนและพื้นที่สำคัญที่มีผลกระทบรุนแรงและเสียหายสูง ให้มีการใช้มาตรการเชิงรุกในการควบคุมการใช้ประโยชน์ที่ดินและมาตรการผังเมืองเพื่อลดผลกระทบในอนาคต การลดความเสียหายจากน้ำหลาก ดินโคลนถล่ม น้ำท่วมฉับพลัน โดยการชะลอน้ำในพื้นที่ต้นน้ำแลกลางน้ำ จัดการข้อมูลและการเตือนภัยที่มีประสิทธิภาพ เป็นการลดความเสียหายในพื้นที่ลุ่มน้ำวิกฤติ (รุนแรงหรือมีความเสียหายสูง) รวมทั้งการปรับปรุงการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ การสนับสนุนการปรับตัวและหนีภัย

๕) การจัดการคุณภาพน้ำ เพื่อให้คุณภาพน้ำในแม่น้ำสายหลักและในลุ่มน้ำที่มีคุณภาพน้ำวิกฤต ให้มีคุณภาพน้ำอยู่ในระดับพอใช้ขึ้นไป โดยให้ความสำคัญกับการลดน้ำเสียจากแหล่งกำเนิด การบังคับใช้กฎหมาย การให้ความรู้ ความตระหนัก รวมทั้งมาตรการตรวจวัดเฝ้าระวังคุณภาพน้ำ

^{๕๐} กรมชลประทาน, กระบวนการดำเนินงานเพื่อจัดทำแผนยุทธศาสตร์การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ, (กรุงเทพมหานคร: กรมชลประทาน, ๒๕๕๘), หน้า ๒๑.

๖) พื้นฟูป่าต้นน้ำที่เสื่อมโทรมให้ได้ร้อยละ ๔๐ ของประเทศ และการจัดการใช้ประโยชน์ที่ดินในพื้นที่ต้นน้ำ เพื่อให้สามารถสร้างความสมดุลของน้ำท่า ลดผลกระทบต่อนิเวศวิทยาทางน้ำและน้ำท่วม

๗) การบริหารจัดการ เมืองคักร กลไก กฎหมาย (รวมทั้งข้อตกลงความร่วมมือระหว่างประเทศ) ระบบการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำที่เป็นเอกภาพ และมีข้อมูลที่ถูกต้องแม่นยำ บริหารจัดการได้รวดเร็ว อย่างมีประสิทธิภาพ^{๕๑}

สรุปได้ว่า ในวิธีการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำขององค์การบริหารส่วนท้องถิ่น จังหวัดสิงห์บุรี นั้นย่อมมีกระบวนการจัดการที่แตกต่างกันออกไปตามลักษณะของแต่ละชุมชนหรือสภาพแวดล้อม โดยวิธีการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำควรมีการดำเนินการในพื้นที่รับประโยชน์จากน้ำอย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งในด้านการจัดหา การพัฒนา การเก็บรักษาซ่อมแซมให้คืนสู่สภาพ และการฟื้นฟูแหล่งเสื่อมโทรมให้ใช้ประโยชน์ได้ต่อไป เพื่อให้สิ่งที่ดำเนินการนั้นเกิดผลอย่างยั่งยืน

๒.๓ แนวคิดและสาเหตุปัญหาอุทกภัย

ผู้วิจัยผู้วิจัยได้ทำการศึกษาทบทวนเอกสารในแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับสาเหตุของปัญหาอุทกภัยไว้พอเป็นแนวทางในการนำไปปรับประยุกต์ใช้ตามความเหมาะสม โดยมีรายละเอียดที่จะกล่าวถึงไว้ดังนี้อุทกภัยอาจเกิดขึ้นได้ตามธรรมชาติหรือเกิดจากการกระทำของมนุษย์ ตัวอย่างการเกิดอุทกภัยตามธรรมชาติ เช่น การมีฝนตกมากในพื้นที่จนไม่สามารถระบายน้ำได้ทัน ทำให้เกิดน้ำตกร้างและท่วมขังในพื้นที่หรือการที่มีฝนตกมาก ในบริเวณตอนบนของกลุ่มน้ำจนทำให้เกิดน้ำท่วมเป็นจำนวนมากเกินกว่าขีดความสามารถในการระบายน้ำของพื้นที่ลุ่มน้ำตอนล่าง ทำให้น้ำไหลล้นตลิ่งเข้าท่วมพื้นที่ลุ่มน้ำตอนล่าง ตัวอย่างสาเหตุของอุทกภัยที่เกิดจากการกระทำของมนุษย์ เช่น การปิดกั้นทางระบายน้ำ เป็นต้น

๒.๓.๑ สภาพปัญหาอุทกภัย

สภาพปัญหาอุทกภัยถือว่าเป็นภัยและอันตรายที่เกิดจากสภาวะน้ำท่วมหรือน้ำท่วมฉับพลันหรืออันตรายเกิดจากสภาวะน้ำไหลเอ่อล้นฝั่งแม่น้ำ ลำธาร หรือทางน้ำ เนื่องจากมีน้ำเป็นสาเหตุ อาจเป็นน้ำท่วม น้ำป่าไหลหลาก หรืออื่นๆ โดยปกติอุทกภัยเกิดจากฝนตกหนักต่อเนื่องเป็นเวลานาน ทำให้เกิดการสะสมน้ำบนพื้นที่ ซึ่งระบายออกไม่ทัน ทำให้พื้นที่นั้นมีน้ำท่วม ภัยร้ายที่เกิดขึ้นโดยธรรมชาติและเป็นเรื่องที่ไม่สามารถควบคุมได้ ซึ่งทำให้เป็นอันตรายต่อชีวิตและทรัพย์สินดังนี้

^{๕๑} กรมทรัพยากรน้ำ, แนวคิดการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ, (กรุงเทพมหานคร: กรมทรัพยากรน้ำ, ๒๕๕๘), หน้า ๑๖.

๑. อันตรายและความเสียหายต่อชีวิต ทรัพย์สิน อาคาร บ้านเรือน โดยตรงเกิดน้ำท่วมในบ้านเมือง โรงงาน คลังพัสดุ โกดังสินค้า บ้านเรือนไม่แข็งแรง อาจถูกกระแสน้ำไหลเชี่ยวผู้คน สัตว์พาหนะ สัตว์เลี้ยง อาจจมน้ำตายหรือถูกพัดพาไปกับกระแสน้ำไหลเชี่ยว เส้นทางคมนาคมถูกตัดขาดทั้งทางถนน ทางรถไฟ ชำรุดเสียหาย โดยทั่วไปรวมทั้งยานพาหนะ วังรับส่งสินค้าไม่ได้ เกิดความเสียหายและชะงักงันทางเศรษฐกิจ กิจกรรมสาธารณูปโภคจะได้รับความเสียหาย เช่น กิจกรรมโทรเลข โทรศัพท์ การไฟฟ้า การประปา และระบบการระบายน้ำ เป็นต้น ทำอาภาศยาน สวนสาธารณะ โรงเรียน สิ่งก่อสร้างสาธารณะสถานเกิดความเสียหาย

๒. ความเสียหายของแหล่งเกษตรกรรม ได้แก่ แหล่งกสิกรรมไร่นา สัตว์เลี้ยง สัตว์พาหนะ ตลอดจนถึงแหล่งเก็บเมล็ดพันธุ์พืชของเกษตรกร

๓. ความเสียหายทางเศรษฐกิจ รายได้ของประเทศลดลง ผลกำไรจากภารกิจต่างๆ ถูกกระทบเหือน รัฐต้องมีรายจ่ายสูงขึ้นจากการซ่อมบำรุงซ่อมแซม และช่วยเหลือผู้ประสบอุทกภัยจนทำให้เกิดข้าวยากหมากแพงทั่วไป

๔. ความเสียหายทางด้านสุขภาพอนามัยของประชาชน ขณะเกิดอุทกภัยขาดน้ำดีในการอุปโภคบริโภค ขาดความสะดวกสบายด้านห้องน้ำ ห้องส้วม ทำให้เกิดโรคระบาด เช่น โรคกัดเท้า โรคอหิวาตกโรค รวมทั้งโรคเครียด มีความวิตกกังวลสูง โรคประสาทตามมา

๕. ความเสียหายที่มีต่อทรัพยากรธรรมชาติ ฝนตกหนัก น้ำที่ท่วมท้นล้นขึ้นมาบนดิน และกระแสน้ำที่ไหลเชี่ยวทำให้เกิดแผ่นดินถล่มได้ นอกจากนั้นผิวหน้าดินที่อุดมสมบูรณ์จะถูกน้ำพัดพาลงสู่ที่ต่ำ ทำให้ดินขาดปุ๋ยธรรมชาติ และแหล่งน้ำเกิดการตื้นเขิน เป็นอุปสรรคในการเดินเรือ

สภาพปัญหาด้านพื้นที่

ภาคเหนือ มีปัญหาการขาดแคลนนํ้าบางพื้นที่และตามฤดูกาล หลายพื้นที่มีปัญหาเนื่องจากอุทกภัย อันมีสาเหตุมาจากป่าไม้บริเวณต้นน้ำลำธารถูกทำลายไปมาก

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มักเกิดการขาดแคลนนํ้าอย่างรุนแรง เมื่อฝนไม่ตกและในฤดูแล้ง เพราะดินเป็นทรายจึงมีการระเหยและการซึมของนํ้าลงในดินมากกว่าภาคอื่น ส่วนหน้าฝนมักเกิดอุทกภัยตามบริเวณพื้นที่ลุ่มสองฝั่งลำน้ำในลุ่มน้ำต่างๆ หลายลุ่มน้ำ ซึ่งนับเป็นปัญหาของภูมิภาคนี้ที่ทำให้ประชาชนจำนวนมากได้รับความเดือดร้อน

ภาคกลาง ต้องการใช้นํ้าทำการเกษตรจำนวนมากโดยเฉพาะอย่างยิ่งในฤดูแล้งในหน้าฝนมักเกิดอุทกภัยตามบริเวณที่ลุ่มของลุ่มน้ำเจ้าพระยาในเขตหลายจังหวัด รวมทั้งกรุงเทพมหานคร อีกทั้งแม่น้ำเจ้าพระยา แม่น้ำท่าจีน แม่น้ำแม่กลอง มีปัญหาด้านคุณภาพนํ้าเป็นนํ้าเสียซึ่งนับว่ามีความรุนแรงมากขึ้นทุกปี

ภาคตะวันออก ปัญหาหลักคือ การขาดแคลนนํ้าในแหล่งชุมชนริมฝั่งทะเลที่ขยายตัวอย่างรวดเร็วและย่านนิคมอุตสาหกรรมต่างๆ

ภาคใต้ มีปัญหาขาดแคลนน้ำบางท้องที่ ปัญหาคุณภาพน้ำจากดินเปรี้ยวและน้ำเค็ม ปัญหาเรื่องที่สำคัญของภาคนี้ คือ การเกิดน้ำท่วมฉับพลันที่อาจเกิดขึ้นตามจังหวัดต่างๆ เนื่องจากฝนที่ตกชุกและป่าไม้ต้นน้ำลำธารถูกบุกรุกเบิกทำลายไปมาก

สรุปได้ว่า สภาพปัญหาอุทกภัยเป็นอุปสรรคหรือเป็นสิ่งที่ขัดขวางให้การดำเนินชีวิตมีความยากลำบาก และเป็นสิ่งที่ต้องได้รับการแก้ไข ในส่วนของสภาพปัญหาอุทกภัยนั้น เป็นภัยและอันตรายที่เกิดจากสภาวะน้ำท่วมหรืออันตรายเกิดจากสภาวะน้ำไหลเอ่อล้นฝั่งแม่น้ำ ลำธาร เนื่องจากมีน้ำเป็นสาเหตุ โดยปกติอุทกภัยเกิดจากฝนตกหนักต่อเนื่องเป็นเวลานานทำให้เกิดการสะสมน้ำบนพื้นที่ซึ่งระบายไม่ทันที่เกิดขึ้นโดยธรรมชาติและเป็นสิ่งที่ไม่สามารถควบคุมได้

๒.๓.๒ สาเหตุของอุทกภัย

สาเหตุที่ทำให้เกิดน้ำท่วม แบ่งออกได้ ๓ กรณี คือจากน้ำฟ้า น้ำจากแหล่งเก็บกักน้ำ และน้ำทะเลหนุน

น้ำจากฟ้า (Precipitation) หมายถึง สภาวะของน้ำที่ตกลงมาจากฟ้าอาจจะเป็นลักษณะฝน หิมะ ละอองหรือลูกเห็บ โดยทั่วไปแล้วถือว่าฝนเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้เกิดอุทกภัย และฝนที่มีปริมาณมากจนทำให้เกิดอุทกภัยได้นั้นมาจากพายุฝน ซึ่งแบ่งเป็นประเภทใหญ่ๆ ได้ ๓ ประเภท^{๔๒} คือ

๑) พายุฝนฟ้าคะนอง มีลักษณะเป็นลมพัดย้อนไปมา หรือพัดเคลื่อนตัวไปในทิศทางเดียวกัน อาจเกิดจากพายุที่อ่อนตัวและลดความรุนแรงของลมลง หรือเกิดจากหย่อมความกดอากาศต่ำ อาจไม่มีทิศทางที่แน่นอน หากสภาพการณ์แวดล้อมต่างๆของการเกิดฝนเหมาะสม จะเกิดฝนตกมีลมพัด

๒) พายุหมุนเขตร้อนต่างๆ เช่น เฮอริเคน ไต้ฝุ่น และไซโคลน ซึ่งล้วนเป็นพายุหมุนขนาดใหญ่เช่นเดียวกัน และจะเกิดขึ้นหรือเริ่มต้นก่อตัวในทะเล หากเกิดเหนือเส้นศูนย์สูตรจะมีทิศทางการหมุนทวนเข็มนาฬิกา และหากเกิดใต้เส้นศูนย์สูตรจะหมุนตามเข็มนาฬิกา

น้ำท่วมจากแหล่งเก็บกักน้ำหรือระบบควบคุม (Control system) เช่น เขื่อน อ่างเก็บน้ำ ประตูระบายน้ำ ฝายทดน้ำ เนื่องมาจากการระบายน้ำส่วนเกินในปริมาณมากทั้งออกไปเพื่อให้เกิดความมั่นคงปลอดภัยต่อแหล่งเก็บกักน้ำดังกล่าว กรณีนี้จะทำให้น้ำท่วมพื้นที่ลุ่มสองฝั่งลำน้ำด้านท้ายน้ำในลักษณะค่อยๆ ท่วม ระบบควบคุมมีความผิดพลาด เช่น เขื่อนพัง อ่างเก็บน้ำแตก ประตูระบายน้ำ ไม่อาจทำหน้าที่ได้ กรณีนี้จะก่อให้เกิดน้ำหลากมีความรุนแรงมากกว่าน้ำป่าและความเสียหายที่เกิดขึ้นมากกว่าเช่นกัน

^{๔๒} พิมพ์สี นักดนตรี, ฟองฝน ปานจีน, รัตนภรณ์ ชาวเรือง, เสาวนีย์ จินสียง และอรพิน โคจิจุล, ปัญหาอุทกภัย, (ม.ป.ท, ๒๕๕๖), (อัดสำเนา).

น้ำท่วมจากน้ำทะเลหนุน เกิดในพื้นที่อยู่ติดทะเลลักษณะการท่วมเกิดจากระดับน้ำทะเลยกตัวสูงในช่วงน้ำขึ้นแล้วท่วมพื้นที่โดยตรงกับน้ำทะเลไหลย้อนเข้าสู่ลำน้ำ เพิ่มระดับน้ำในลำน้ำที่ระบายน้ำของพื้นที่ลุ่มน้ำตอนบนดังกล่าว ซึ่งหากเกิดน้ำท่วมในพื้นที่ดังกล่าวอยู่แล้วยังท่วมนานมากขึ้น

กรมอุตุวิทยา กล่าวว่า สาเหตุที่ทำให้เกิดอุทกภัยมีดังนี้^{๕๓}

การเกิดน้ำท่วมขังในที่ราบลุ่ม เนื่องมาจากความไม่สมดุลระหว่างปริมาณน้ำฝนที่ซึมลงสู่ใต้ดิน และปริมาณน้ำผิวดินที่ไหลหรือระบายออกจากพื้นที่รวมกันจะเกิดการท่วมขัง ความรุนแรงของการท่วมขังไม่มากนักค่อยเป็นค่อยไป แต่อาจกินเวลานานจะระบายน้ำออกได้หมด ปัจจัยที่ทำให้เกิดผลกระทบต่อการระบายน้ำจากพื้นที่เกิดจากการสร้างถนน การวางผังเมืองไม่เหมาะสม สร้างเป็นแหล่งชุมชน แหล่งอุตสาหกรรม ขวางทางน้ำไหลหรือพื้นที่ระบายน้ำตามธรรมชาติ แล้วไม่สร้างอาคารระบายน้ำ เช่น ท่อระบายน้ำ คูหรือคลองระบายน้ำที่เหมาะสมเพียงพอกับการระบายน้ำ แผ่นดินทรุด หรือหน้าดินถูกกัดเซาะชะล้าง ทำให้พื้นที่ยิ่งต่ำลงไปกว่าเดิม ทำให้เกิดน้ำท่วมขังมากและนานขึ้น เพราะการระบายน้ำออกไปจากพื้นที่ไม่สะดวกเหมือนแต่ก่อน การเกิดน้ำป่าบริเวณป่าเขาที่มีความลาดชันสูง การตัดไม้ทำลายป่าทำให้ปราศจากพืชต้นไม้ปกคลุมดินที่จะช่วยดูดซับน้ำฝนเอาไว้และช่วยปกคลุมยึดผิวดิน ถ้าปริมาณฝนในพื้นที่รับน้ำมีมาก จนทำให้ปริมาณน้ำผิวดินที่ระบายออกจากพื้นที่มีมาก ด้วยอัตราที่รุนแรงเรียกว่า น้ำป่าน้ำจะพัดเอาเศษต้นไม้ กิ่งไม้ ตะกอน ดิน ทราย และหินลงมาด้วย ก่อให้เกิดความเสียหายแก่พื้นที่บริเวณท้ายน้ำเป็นอย่างมาก อุทกภัยจากน้ำป่ามีความรุนแรงกว่าประเภทแรก และจำเป็นต้องใช้เวลานานในการแก้ไขจนกว่าพื้นที่นั้นจะกลับฟื้นคืนสภาพดังเดิม

สาเหตุของการเกิดอุทกภัยจากธรรมชาติ มีดังนี้

๑. ฝนตกหนักจากพายุเป็นพายุที่เกิดขึ้นติดต่อกันเป็นเวลาหลายชั่วโมง มีปริมาณฝนตกหนักมากจนไม่อาจไหลลงสู่ต้นน้ำลำธารได้ทันจึงท่วมพื้นที่ที่อยู่ในที่ต่ำ มักเกิดในช่วงฤดูฝนหรือฤดูร้อน

๒. ฝนตกหนักจากพายุหมุนเขตร้อน เมื่อพายุนี้ประจำอยู่ที่แห่งใดแห่งหนึ่งเป็นเวลานานหรือแทบไม่เคลื่อนที่ จะทำให้บริเวณนั้นมีฝนตกหนักติดต่อกันตลอดเวลา ยิ่งพายุมีความรุนแรงมาก เช่น มีความรุนแรงขนาดพายุโซนร้อนหรือไต้ฝุ่น เมื่อเคลื่อนตัวไปถึงที่ใดทำให้ที่นั่นเกิดพายุลมแรง ฝนตกหนักเป็นบริเวณกว้างและมีน้ำท่วมขัง นอกจากนี้ถ้าความถี่ของพายุเคลื่อนที่เข้ามาหรือผ่านเกิดขึ้นต่อเนื่องกัน ถึงแม้จะในช่วงสั้นแต่ทำให้น้ำท่วมเสมอ

^{๕๓} กรมอุตุนิยมวิทยา, ความหมายของอุทกภัย, (กรุงเทพมหานคร: กรมอุตุนิยมวิทยา, ๒๕๕๘), (อัดสำเนา).

๓. ฝนตกหนักในป่าภูเขา ทำให้ปริมาณน้ำบนภูเขาหรือแหล่งต้นน้ำมาก มีการไหลและเซียวอย่างรุนแรงลงสู่ที่ราบเชิงเขา เกิดน้ำท่วมขึ้นอย่างกะทันหัน เรียกว่า น้ำท่วมฉับพลันเกิดขึ้นหลังจากที่มีฝนตกหนักในช่วงระยะเวลาสั้นๆ หรือเกิดก่อนที่ฝนจะหยุดตก มักเกิดขึ้นในลำธารเล็กๆ โดยเฉพาะตอนที่อยู่ใกล้ต้นน้ำของบริเวณลุ่มน้ำ ระดับน้ำจะสูงขึ้นอย่างรวดเร็ว

๔. ผลจากน้ำทะเลหนุน ในระยะที่ดวงอาทิตย์และดวงจันทร์อยู่ในแนวที่ทำให้น้ำทะเลขึ้นสูงสุด น้ำทะเลจะหนุนให้ระดับน้ำในแม่น้ำสูงขึ้นอีกมากเมื่อประจวบกับระยะเวลาที่น้ำป่าและจากภูเขาไหลลงสู่แม่น้ำ ทำให้แม่น้ำไม่อาจไหลลงสู่ทะเลได้ ทำให้เกิดน้ำเอ่อล้นตลิ่งและท่วมเป็นบริเวณกว้างยิ่งถ้ามีฝนตกหนักหรือมีพายุเกิดขึ้นในช่วงนี้ ความเสียหายจากน้ำท่วมชนิดนี้จะมีมาก

๕. ผลจากลมมรสุมมีกำลังแรง มรสุมตะวันตกเฉียงใต้เป็นมรสุมที่พัดพาความชื้นจากมหาสมุทรอินเดียเข้าสู่ประเทศไทย ตั้งแต่เดือนพฤษภาคมถึงตุลาคม เมื่อมีกำลังแรงเป็นระยะเวลาหลายวันทำให้เกิดคลื่นลมแรง ระดับน้ำในทะเลตามขอบฝั่งจะสูงขึ้นประกอบกับมีฝนตกหนักทำให้เกิดน้ำท่วมได้ ยิ่งถ้ามีพายุเกิดขึ้นในทะเลจีนใต้จะยิ่งเสริมให้มรสุมดังกล่าวมีกำลังแรงขึ้นอีก ส่วนมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือพัดจากประเทศจีนสู่ไทย ปะทะขอบฝั่งตะวันออกของภาคใต้ มรสุมนี้มีกำลังแรงเป็นครั้งคราวเมื่อบริเวณความกดอากาศสูงในประเทศจีนมีกำลังแรงขึ้นจะทำให้มีคลื่นค่อนข้างใหญ่ในอ่าวไทย และระดับน้ำทะเลสูงกว่าปกติบางครั้งทำให้มีฝนตกหนักในภาคใต้

๖. ผลจากแผ่นดินไหวหรือภูเขาไฟระเบิด เมื่อเกิดแผ่นดินไหวหรือภูเขาไฟบนบกและภูเขาไฟใต้น้ำระเบิด เปลือกของผิวโลกบางส่วนจะได้รับความกระทบกระเทือนต่อเนื่องกัน บางส่วนของผิวโลกจะสูงขึ้นบางส่วนจะยุบลงทำให้เกิดคลื่นใหญ่ในมหาสมุทรซัดขึ้นฝั่ง เกิดน้ำท่วมตามหมู่เกาะและเมืองตามชายฝั่งทะเลได้เกิดขึ้นบ่อยครั้งในมหาสมุทรแปซิฟิก^{๔๔}

สาเหตุของการเกิดอุทกภัยจากการกระทำของมนุษย์ มีดังนี้

๑. การตัดไม้ทำลายป่า ในพื้นที่เสี่ยงภัยเมื่อเกิดฝนตกหนักจะทำให้อัตราการไหลสูงสุดเพิ่มมากขึ้นและไหลมาเร็วขึ้น เป็นการเพิ่มความรุนแรงของน้ำในการทำลายและยังเป็นสาเหตุของดินถล่มด้วย นอกจากนี้ยังทำให้ดินและรากไม้ขนาดใหญ่ถูกชะล้างให้ไหลลงมาในท้องน้ำ ทำให้ท้องน้ำตื้นเขินไม่สามารถระบายน้ำได้ทันที รวมทั้งก่อให้เกิดความสูญเสียชีวิตและบาดเจ็บของประชาชนทำยน้ำ

๒. การขยายเขตเมืองลุกล้ำเข้าไปในพื้นที่ลุ่มต่ำ ซึ่งเป็นแหล่งเก็บน้ำธรรมชาติทำให้ไม่มีที่รับน้ำ ดังนั้นเมื่อน้ำล้นตลิ่งจะเข้าไปท่วมบริเวณที่เป็นพื้นที่ลุ่มต่ำ ซึ่งเป็นเขตเมืองที่ขยายใหม่ก่อน

๓. การก่อสร้างโครงสร้างขวางทางน้ำธรรมชาติ ทำให้มีผลกระทบต่อการระบายน้ำและก่อให้เกิดปัญหาน้ำท่วม

^{๔๔} กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย, สาเหตุของการเกิดอุทกภัย, (กรุงเทพมหานคร: กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย กระทรวงมหาดไทย, ๒๕๕๑), (อัดสำเนา).

๔. การบริหารจัดการน้ำไม่ดี เป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้เกิดน้ำท่วมโดยเฉพาะบริเวณท้ายเขื่อนหรืออ่างเก็บน้ำ^{๕๕}

สรุปได้ว่า สาเหตุที่ทำให้เกิดปัญหาดังกล่าว มีสาเหตุใหญ่อยู่ ๒ ประการ กล่าวคือ เกิดขึ้นเนื่องมาจากการกระทำของมนุษย์ซึ่งเป็นผู้ก่อมีหลายรูปแบบ อีกสาเหตุหนึ่งเนื่องมาจากสภาพตามธรรมชาติของแต่ละท้องถิ่นและความวิปริตผันแปรของฝนที่ตกในฤดูต่างๆ ซึ่งเป็นปรากฏการณ์ตามธรรมชาติที่อยู่เหนือการควบคุม สาเหตุของอุทกภัยกล่าวได้ว่าเป็นตัวการต้นเหตุที่ทำให้เกิดภัยและสร้างความเสียหายทั้งหลายมีทั้งสาเหตุที่เกิดจากธรรมชาติและเกิดจากการกระทำของมนุษย์ ซึ่งจะมีลักษณะแตกต่างกันไป เช่น สาเหตุที่เกิดจากธรรมชาติ คือ พายุฝน น้ำทะเลหนุน เป็นต้น ส่วนสาเหตุที่เกิดจากการกระทำของมนุษย์ เช่น การตัดไม้ทำลายป่า การขยายเขตเมือง การก่อสร้างโครงสร้างขวางทางน้ำ การบริหารจัดการน้ำไม่ดี เป็นต้น

๒.๔ บริบทพื้นที่วิจัย

๒.๔.๑ ความเป็นมา

จังหวัดสิงห์บุรีเป็นเมืองเก่าแก่เมืองหนึ่งสันนิษฐานว่าเป็นเมืองเก่าแก่ก่อนสุโขทัย สร้างขึ้นราว พ.ศ. ๑๖๕๐ โดยพระเจ้าไกรสรราช โอรสพระเจ้าพรหม (พระเจ้าศรีธรรมไตรปิฎก) ซึ่งครองเมืองชัยปราการ (ฝาง) ได้สร้างขึ้น ครั้นเมื่อเสด็จพาไพร่พลมาครองเมืองลพบุรีตามรับสั่งพระราชบิดา ซึ่งเข้าใจว่าคงจะมาพักขึ้นบก ณ ที่เป็นที่ตั้ง เมืองสิงห์เดิม คือ ตั้งอยู่ลำน้ำจักรสีห์ ตำบลจักรสีห์ อำเภอเมือง จังหวัดสิงห์บุรี ในปัจจุบันใกล้วัดหน้าพระธาตุ มีเมืองเก่า เรียกว่า "บ้านหน้าพระลาน" เพื่อที่พระองค์จะเดินทางลงเรือที่วัดปากน้ำ แม่น้ำลพบุรีต่อมาได้ย้ายเมืองไปตั้งทางแม่น้ำน้อย ตำบลโพสังโฆ ไต๋วัดสิงห์ ปัจจุบันอยู่ในท้องที่อำเภอค่ายบางระจัน ครั้น พ.ศ. ๒๓๑๐ เมื่อเสียกรุงศรีอยุธยาให้แก่พม่าแล้ว จึงย้ายเมืองสิงห์มาตั้งทางแม่น้ำเจ้าพระยา ริมปากคลองนกระทุง ตำบลบางมอญ (ปัจจุบัน คือ ตำบลต้นโพธิ์ จังหวัดสิงห์บุรี) การย้ายครั้งนี้จะเป็นสมัยเดียวกับการตั้งเมืองอ่างทองในสมัยธนบุรี ต่อมาในสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ ราว พ.ศ. ๒๔๗๓ (รัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว) ได้มีการจัดรูปการปกครองเมืองระบอบมณฑลเทศาภิบาล จึงได้จัดตั้งกรุงเก่า (มณฑลอยุธยา) ขึ้นประกอบด้วยเมือง ๘ เมือง คือ กรุงเก่า พระพุทธบาท พรหมบุรี ลพบุรี สระบุรี สิงห์บุรี อ่างทอง และอินทร์บุรี ใน พ.ศ. ๒๔๓๙-๒๔๔๐ ได้มีการยุบเมืองพรหมบุรี เมืองอินทร์บุรีลง ให้เป็นอำเภอขึ้นกับเมืองสิงห์บุรี และย้ายไปตั้งที่ตำบลบางพุทรา อันเป็นที่ตั้งจังหวัดสิงห์บุรีในปัจจุบันเนื่องจากมีชัยภูมิที่ดีกว่าเดิม เพราะพื้นที่เป็นเนินสูง น้ำท่วมไม่ถึง

^{๕๕} เรื่องเดียวกัน, หน้า ๕๑.

๒.๔.๒ ข้อมูลทั่วไปของจังหวัดสิงห์บุรี

จังหวัดสิงห์บุรีมีพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นที่ราบลุ่ม มีลักษณะเป็นลูกคลื่นลอนตื้นซึ่งเกิดจากการทับถมของตะกอนบริเวณแม่น้ำเจ้าพระยาเป็นเวลานาน มีความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรดินเหมาะแก่การทำสักริม พื้นที่กว่าร้อยละ ๘๐ เป็นที่ราบเรียบกว้างขวาง มีความลาดเอียงของพื้นที่น้อยมาก จึงเกิดเป็นหนองบึงขนาดต่างๆ ทั่วไป พื้นที่มีระดับความสูงเฉลี่ยประมาณ ๑๗ เมตร จากระดับน้ำทะเล ดังนั้นในฤดูน้ำหลากจึงมีน้ำท่วมขังเป็นเวลานานๆ พื้นที่ทางด้านทิศตะวันตกและด้านทิศตะวันออกเฉียงใต้มีสภาพค่อนข้างราบ พื้นดินเป็นลูกคลื่นลอนลาดอันเกิดจากการกัดเซาะของน้ำบนผิวดิน จนเกิดเป็นร่องกว้างทั่วไป

ลักษณะสภาพทางธรณี แบ่งออกได้เป็น ๔ แบบ คือ

๑. พื้นที่ที่เป็นคันดินตามธรรมชาติ อยู่ตามสองฝั่งแม่น้ำเจ้าพระยา แม่น้ำน้อย และร่องน้ำเก่า มีลักษณะเป็นที่ราบแคบ ๆ กว้างไม่เกินหนึ่งกิโลเมตร มีความยาวขนานตามแนวลำน้ำ มีระดับค่อนข้างสูงกว่าที่ราบข้างเคียง ส่วนมากเป็นที่อยู่อาศัยของประชาชนและเป็นแหล่งชุมชนใหญ่ๆ เช่น อำเภอเมืองสิงห์บุรี อำเภออินทร์บุรี อำเภอพรหมบุรี และอำเภอบางบาล

๒. พื้นที่ที่เป็นที่ราบลุ่ม น้ำท่วมถึงอยู่ใกล้แม่น้ำ หลังคันดินธรรมชาติ เกิดจากการเอื้อล้นของน้ำ จึงมีลักษณะแบนราบเรียบกว้างขวาง มีระดับค่อนข้างต่ำ มักมีน้ำท่วมในฤดูน้ำหลาก ใช้เป็นพื้นที่ทำการเกษตรจำพวกนาข้าว

๓. พื้นที่ที่เป็นลอนลาด อยู่ทางด้านทิศตะวันตกบริเวณอำเภอบางบาลและบางส่วนของอำเภอบางระจัน มีลักษณะเป็นลูกคลื่นหรือลูกคลื่นลอนลาด เกิดจากน้ำผิวพื้นพัดพา มากัดเซาะจนเป็นร่องกว้าง มีระดับค่อนข้างสูง น้ำท่วมไม่ถึง ใช้เป็นพื้นที่เพื่อการเกษตรจำพวกพืชไร่ เช่น อ้อย ข้าวโพด เป็นต้น

๔. พื้นที่ที่เป็นหนองบึง อยู่ทางตอนกลางของพื้นที่ใกล้แม่น้ำลำคลองและที่ราบลุ่ม น้ำท่วมถึง มีลักษณะเป็นที่ราบลุ่มต่ำ มีน้ำขังอยู่ตลอดเวลาที่มีระดับต่ำมาก น้ำจากบริเวณข้างเคียงจึงไหลมารวมกัน มีลักษณะสันฐานกลมมน ในบริเวณที่มีระดับน้ำขังค่อนข้างตื้น มักใช้ทำน่าน้ำลึกลับส่วนที่มีน้ำขังมาก ๆ มักปล่อยให้ว่างเปล่า^{๕๖}

โดยประชาชนส่วนมากประกอบอาชีพเกษตรกรรมมีพื้นที่ทั้งหมด ๕๑๔,๐๔๙ ไร่ เป็นพื้นที่อยู่ในเขตชลประทาน ๔๑๑,๗๘๑ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๘๐.๑๑ ของพื้นที่จังหวัด โดยพื้นที่ทำการเกษตรส่วนใหญ่อยู่ในเขตชลประทาน มีการใช้พื้นที่ทำการเกษตรทั้งหมด ๔๙๑,๕๓๕ ไร่ (ร้อยละ ๙๕.๖๒) จำแนกเป็นที่นา ๓๔๕,๓๑๓ ไร่ (ร้อยละ ๖๗.๑๘) พืชไร่ ๑๑๑,๙๔๒ ไร่ (ร้อยละ ๒๑.๗๘) พืชสวน ๒,๒๔๑ ไร่ (ร้อยละ ๐.๔๔) เลี้ยงสัตว์ ๓๙๖ ไร่ (ร้อยละ ๐.๐๘) และพื้นที่

^{๕๖} แผนพัฒนาจังหวัด พ.ศ. ๒๕๖๑-๒๕๖๔ จังหวัดสิงห์บุรี, (ฉบับทบทวน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๒).

ประมงเพาะเลี้ยง ๒,๕๗๙ ไร่ (ร้อยละ ๐.๕๐) ทรัพยากรน้ำมีแหล่งน้ำธรรมชาติที่สำคัญ ได้แก่ แม่น้ำเจ้าพระยา ไหลผ่านพื้นที่อำเภออินทร์บุรีอำเภอเมืองสิงห์บุรี และอำเภoprหมบุรี ความยาวประมาณ ๔๙ กิโลเมตร ภัยธรรมชาติ จังหวัดสิงห์บุรี ประสบปัญหาอุทกภัยเป็นประจำเกือบทุกปี จากสถิติความเสียหายจากอุทกภัยปี พ.ศ.๒๕๕๓ – ๒๕๕๘ พบว่า ปี ๒๕๕๔ เป็นปีที่เกิดอุทกภัยมากที่สุด^{๕๗}

^{๕๗} แผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดสิงห์บุรี พ.ศ. ๒๕๕๘, สำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดสิงห์บุรี.

ตาราง ๒.๑ สถิติความเสียหายจากอุทกภัย ปี พ.ศ. ๒๕๕๓ - ๒๕๕๘

ปี พ.ศ.	จำนวนพื้นที่ประสบภัย (อำเภอ/ตำบล/หมู่บ้าน)	จำนวนพื้นที่เสียหาย (ไร่)	มูลค่าความเสียหาย (บาท)	ห้วงเวลาการ เกิดภัย
๒๕๕๓	๖ อำเภอ ๖ เทศบาล ๓๓ ตำบล ๒๕๐ หมู่บ้าน (๑๙,๑๗๔ ครัวเรือน เสียชีวิต ๑๐ ราย)	พื้นที่เกษตร ๑๓๑,๖๕๒ ไร่ บ่อปลา ๖๐๘ ไร่	- (ไม่มีข้อมูล)	๒๒ ต.ค. - ๗ พ.ย.
๒๕๕๔	๖ อำเภอ ๔๑ ตำบล ๓๒๒ หมู่บ้าน (๓๙,๒๙๕ ครัวเรือน เสียชีวิต ๓๓ ราย)	พื้นที่เกษตร ๓๓๑,๕๓๗ ไร่	๖๔๙,๙๑๔,๙๙๑ (เงินช่วยเหลือฯ ๑๔๓,๒๔๐,๐๐๐ บาท/ เงินอุดหนุนฯ ๒๓๒,๑๒๐,๓๗๑ บาท/ งบ กท. กษ. ๒๑๕,๖๖๕,๒๒๐.๒๕ บาท และงบรายจ่าย เพิ่มเติม ๕๘,๘๘๙,๔๐๐	๑๗ ส.ค. - ๑๖ พ.ย.
๒๕๕๕	ไม่มีสถานการณ์อุทกภัย	-	-	-
ปี พ.ศ.	จำนวนพื้นที่ประสบภัย (อำเภอ/ตำบล/หมู่บ้าน)	จำนวนพื้นที่เสียหาย (ไร่)	มูลค่าความเสียหาย (บาท)	ห้วงเวลาการ เกิดภัย
๒๕๕๖	๕ อำเภอ (อินทร์บุรี เมือง พรหมบุรี ท่าช้าง ค่าย บางระจัน) ๒๕ ตำบล ๑๐๘ หมู่บ้าน (๑,๓๘๖ ครัวเรือน ไม่มีผู้เสียชีวิต/ บาดเจ็บ)	พื้นที่เกษตร ๙๔๙ ไร่	๓,๓๘๐,๔๕๓ (เงินอุดหนุนฯ)	๒๑ ก.ย. - ๓ ต.ค.
๒๕๕๗	ไม่มีสถานการณ์อุทกภัย	-	-	-
๒๕๕๘	ไม่มีสถานการณ์อุทกภัย	-	-	-

๒.๔.๓ การปกครองและประชากร

แบ่งการปกครองออกเป็น ๖ อำเภอ ๔๓ ตำบล ๓๖๔ หมู่บ้าน ๑๔ ชุมชน ดังนี้

- ๑) อำเภอเมืองสิงห์บุรี มี ๘ ตำบล ๕๘ หมู่บ้าน ๑๔ ชุมชน
- ๒) อำเภออินทร์บุรี มี ๑๐ ตำบล ๑๐๕ หมู่บ้าน
- ๓) อำเภอพรหมบุรี มี ๗ ตำบล ๔๒ หมู่บ้าน
- ๔) อำเภอบางระจัน มี ๘ ตำบล ๗๗ หมู่บ้าน
- ๕) อำเภอท่าช้าง มี ๔ ตำบล ๒๓ หมู่บ้าน
- ๖) อำเภอก่ายบางระจัน มี ๖ ตำบล ๕๙ หมู่บ้าน

การปกครองส่วนท้องถิ่น ประกอบด้วย องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาลเมือง จำนวน ๒ แห่ง เทศบาลตำบล จำนวน ๖ แห่ง และองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน ๓๓ แห่ง รวมมีประชากรทั้งสิ้น ๒๑๐,๓๘๘ คน^{๕๘} โดยการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งศึกษาการบริหารจัดการปัญหาอุทกภัยใน ๓ อำเภอที่อยู่ติดกับแม่น้ำเจ้าพระยา ผู้วิจัยได้รวบรวมเอกสารที่เกี่ยวข้องเพื่อให้เกิดความสมบูรณ์ของเนื้อหา ดังต่อไปนี้

๑. อำเภอพรหมบุรี

เทศบาลตำบลพรหมบุรี ตั้งอยู่ที่ เลขที่ ๓๑๐/๑๔ หมู่ ๑ ตำบลพรหมบุรี อำเภอพรหมบุรี จังหวัดสิงห์บุรี มีพื้นที่ประมาณ ๑๑.๒ ตารางกิโลเมตรหรือประมาณ ๖,๘๖๕ ไร่ โดยแบ่งเขตการปกครองออกเป็น ๑ ตำบล ได้แก่ ตำบลพรหมบุรี ๖ หมู่บ้าน ได้แก่

- หมู่ที่ ๑ บ้านปากบาง
- หมู่ที่ ๒ บ้านบางสำโรง
- หมู่ที่ ๓ บ้านเตาอิฐ
- หมู่ที่ ๔ บ้านอัมพวันเหนือ
- หมู่ที่ ๕ บ้านอัมพวันใต้
- หมู่ที่ ๖ บ้านบางประทุน

ในจำนวนทั้ง ๖ หมู่บ้านมีพื้นที่ประสบปัญหาอุทกภัยด้วยกัน ๔ หมู่บ้าน ได้แก่ หมู่ที่ ๑,๓,๔,๕ ซึ่งจะทำการศึกษาเฉพาะในจำนวน ๔ หมู่บ้านดังกล่าวข้างต้น

^{๕๘} จากสถิติกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย ณ วันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๖๐ จังหวัดสิงห์บุรี.

๒. อำเภอเมือง

องค์การบริหารส่วนตำบลตันโพธิ์ ตั้งอยู่ทางทิศใต้ของอำเภอเมืองสิงห์บุรี มีพื้นที่ทั้งหมด ๑๐,๑๘๙ ไร่ แบ่งการปกครองออกเป็น ๑๑ หมู่บ้าน ได้แก่

- หมู่ที่ ๑ บ้านหัวจั่ว
- หมู่ที่ ๒ บ้านพระทราย
- หมู่ที่ ๓ บ้านบางมอญ
- หมู่ที่ ๔ บ้านบางตันโพธิ์
- หมู่ที่ ๕ บ้านดงมะขามเทศ
- หมู่ที่ ๖ บ้านวัดยวด
- หมู่ที่ ๗ บ้านบางคนที
- หมู่ที่ ๘ บ้านบางหมื่นหาญ
- หมู่ที่ ๙ บ้านยานไม้รวก
- หมู่ที่ ๑๐ บ้านหนองหม้อแกง
- หมู่ที่ ๑๑ บ้านมังกรทอง

ในจำนวนทั้ง ๑๑ หมู่บ้านมีพื้นที่ประสบปัญหาอุทกภัยด้วยกัน ๖ หมู่บ้าน ได้แก่ หมู่ที่ ๑,๒,๓,๔,๘,๙ ซึ่งจะทำการศึกษาเฉพาะในจำนวน ๖ หมู่บ้าน ดังกล่าวข้างต้น

๔. อำเภออินทร์บุรี

องค์การบริหารส่วนตำบลชีน้ำร้าย ตั้งอยู่ที่ ๑๐๙ หมู่ที่ ๔ ตำบลชีน้ำร้าย อำเภออินทร์บุรี จังหวัดสิงห์บุรี ตั้งอยู่เหนือสุดของอำเภอด้านทิศตะวันตก อยู่ห่างจากอำเภอ ๑๑ กิโลเมตร มีเนื้อที่ ๓๔.๖ ตร.กม. หรือประมาณ ๒๑,๐๙๙ ไร่ ในเขตการปกครองของอำเภออินทร์บุรี มีจำนวนหมู่บ้านทั้งสิ้น ๘ หมู่บ้าน ได้แก่

- หมู่ที่ ๑ บ้านบางโคมศรี
- หมู่ที่ ๒ บ้านหัวแหลม
- หมู่ที่ ๓ บ้านวัดราษฎร์
- หมู่ที่ ๔ บ้านบางปูน
- หมู่ที่ ๕ บ้านสวนมะปราง
- หมู่ที่ ๖ บ้านระนาม
- หมู่ที่ ๗ บ้านหัวใหญ่
- หมู่ที่ ๘ บ้านดอนยอ

ในจำนวนทั้ง ๘ หมู่บ้านมีพื้นที่ประสบปัญหาอุทกภัยด้วยกัน ๗ หมู่บ้าน ได้แก่ หมู่ที่ ๑,๒,๓,๔,๕,๖,๘ ซึ่งจะทำการศึกษาเฉพาะในจำนวน ๗ หมู่บ้าน ดังกล่าวข้างต้น

๒.๔.๔ ยุทธศาสตร์การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ

โดยในปัจจุบันการจัดการทรัพยากรน้ำและทรัพยากรอื่นที่เกี่ยวข้องในแต่ละลุ่มน้ำหลักของประเทศยังไม่มีแผนรวมการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ สำหรับที่จะใช้เป็นกรอบกำหนด ระบุถึงแผนงานและโครงการที่มีรายละเอียดแสดงถึงวิธีการพัฒนาและแก้ไขปัญหาในแต่ละพื้นที่ เพราะการดำเนินงานที่ผ่านมาการจัดการทรัพยากรน้ำในแต่ละลุ่มน้ำมีหลายหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จึงดำเนินการตามภาระหน้าที่ความรับผิดชอบของแต่ละหน่วยงานนั้น ๆ เพื่อเป็นการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า ปัจจุบันจึงยังไม่มีทิศทางและวิธีการปฏิบัติที่จะดำเนินการต่อไปในระยะยาวอย่างชัดเจนที่มีความสอดคล้องในทิศทางเดียวกัน กรมทรัพยากรน้ำ ซึ่งมีภาระหน้าที่ในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำในภาพรวมของแต่ละลุ่มน้ำทั่วประเทศ จึงเห็นความจำเป็นที่จะต้องจัดทำแผนรวมการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำในระดับลุ่มน้ำ ซึ่งจะครอบคลุมถึงการจัดการทรัพยากรน้ำและทรัพยากรอื่นที่เกี่ยวข้องในทุกด้านและทุกพื้นที่อย่างสมบูรณ์ ขั้นตอนการจัดทำจะต้องหารือกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในทุกระดับ โดยแผนงานและโครงการต่าง ๆ ตามแผนรวมจะกำหนดเป็นกรอบ และมอบหมายให้หน่วยปฏิบัติที่ดำเนินงานเกี่ยวกับการจัดการทรัพยากรน้ำได้นำไปดำเนินการตามภาระหน้าที่อย่างเป็นระบบและให้เป็นไปในทิศทางเดียวกันตามที่ระบุไว้ในแผนรวมที่จัดทำขึ้นเพื่อสรุปสาระสำคัญของการศึกษาจัดทำแผนรวมการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำในพื้นที่ลุ่มน้ำเจ้าพระยาในเขตจังหวัดสิงห์บุรี ประกอบด้วย สถานภาพของทรัพยากรน้ำและทรัพยากรที่เกี่ยวข้องของจังหวัด วิสัยทัศน์ และยุทธศาสตร์ รวมถึงแผนรวม และแผนปฏิบัติการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำในพื้นที่ลุ่มน้ำเจ้าพระยาในส่วนของจังหวัดสิงห์บุรี เพื่อใช้เป็นข้อมูลเบื้องต้นในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำในจังหวัดสิงห์บุรี

วัตถุประสงค์ของโครงการ

๑) เพื่อให้มีแผนรวมในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำในพื้นที่ลุ่มน้ำให้หน่วยงานและองค์กรระดับต่าง ๆ ใช้เป็นกรอบนโยบายในการดำเนินงานให้เป็นไปในทิศทางเดียวกันโดยสอดคล้องกับทรัพยากรอื่น ๆ และสิ่งแวดล้อม

๒) เพื่อแสดงภาพรวมของลุ่มน้ำทั้งในด้านอุปสงค์ อุปทาน แนวทางในการแก้ไขปัญหาและวิธีการจัดการทรัพยากรน้ำที่ชัดเจน โดยให้องค์กรและประชาชนในพื้นที่ลุ่มน้ำ ตลอดจนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนรวม

๓) เพื่อกำหนดแผนแม่บทในการดำเนินการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำอย่างเป็นระบบสำหรับการพัฒนาแหล่งน้ำ การป้องกันและบรรเทาภัยที่เกิดจากน้ำ การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำอย่างยั่งยืน และการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำและคุณภาพน้ำ

วิสัยทัศน์และยุทธศาสตร์ของกลุ่มน้ำเจ้าพระยา

การจัดทำแผนรวมการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำในพื้นที่กลุ่มน้ำเจ้าพระยาได้เน้นการมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนดวิสัยทัศน์ ยุทธศาสตร์ แผนงาน/โครงการ ทั้งในระดับกลุ่มน้ำและระดับท้องถิ่นมีรายละเอียดดังนี้

๑) วิสัยทัศน์ “การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ กระจายประโยชน์ เพิ่มมูลค่าเศรษฐกิจ-สังคม รักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน ภายในปี ๒๕๖๕”

๒) วัตถุประสงค์

๑. อนุรักษ์ ปันฟู สงวนรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อให้มีระบบนิเวศที่ดีและยั่งยืน

๒. การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำให้เกิดประโยชน์สูงสุด มีการใช้น้ำที่มีประสิทธิภาพอย่างทั่วถึงและเป็นธรรม

๓. มีการใช้ประโยชน์จากน้ำ ทำให้เพิ่มรายได้และมีคุณภาพชีวิตที่ดี

๓) ยุทธศาสตร์ การบริหารจัดการน้ำในกลุ่มน้ำเจ้าพระยาได้กำหนดไว้ดังนี้

๑. ยุทธศาสตร์การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำในกลุ่มน้ำ เป็นการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำและทรัพยากรอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องและโครงสร้างพื้นฐานด้านแหล่งน้ำในกลุ่มน้ำให้เกิดประโยชน์ เพื่อแก้ไขปัญหาในด้านน้ำท่วม ภัยแล้ง คุณภาพน้ำ อนุรักษ์ทรัพยากรน้ำและฟื้นฟูเขตต้นน้ำ และการจัดการขนส่งทางน้ำ ประกอบด้วยยุทธศาสตร์ในการแก้ไขปัญหาทรัพยากรน้ำในระดับกลุ่มน้ำ ตามลำดับความสำคัญดังนี้

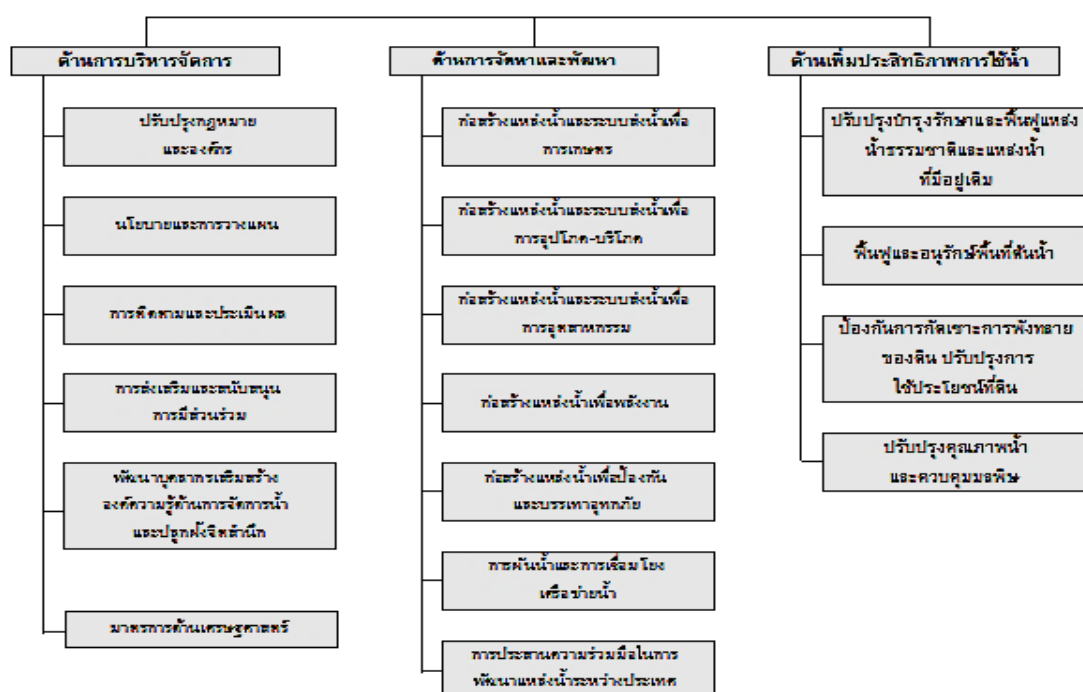
- การบรรเทาปัญหาน้ำหลากท่วม
- การบรรเทาปัญหาภัยแล้ง
- การจัดการมลพิษทางน้ำ
- การอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำและฟื้นฟูเขตต้นน้ำ
- การจัดการขนส่งทางน้ำ

ในส่วนการแก้ไขปัญหาทรัพยากรน้ำในระดับท้องถิ่น ประกอบด้วย แผนงาน/โครงการในด้านต่าง ๆ ดังนี้

- ด้านการบริหารจัดการ
- ด้านการจัดหาและพัฒนา
- ด้านการเพิ่มประสิทธิภาพการใช้น้ำ

๒) ยุทธศาสตร์การเพิ่มปริมาณน้ำต้นทุนในกลุ่มน้ำ เป็นการผันน้ำจากกลุ่มน้ำใกล้เคียงมายังกลุ่มน้ำเจ้าพระยาและกลุ่มน้ำสาขาตอนบนเพื่อการแก้ไขปัญหาการขาดแคลนน้ำในกลุ่มน้ำเจ้าพระยา

สรุปได้ว่า สภาพปัญหาในพื้นที่จังหวัดสิงห์บุรี ได้แก่ ปัญหาน้ำท่วม ซึ่งเกิดจากน้ำหลากในแม่น้ำเจ้าพระยาไหลล้นตลิ่ง บริเวณเขตอำเภออินทร์บุรี อำเภอเมืองสิงห์บุรี และอำเภอพรมบุรี โดยลักษณะของอุทกภัยจะเริ่มจากน้ำในแม่น้ำเจ้าพระยาไหลเข้าท่วมบริเวณพื้นที่ระหว่างแม่น้ำเจ้าพระยาและคันกันน้ำของกรมชลประทาน โดยเริ่มจากอำเภออินทร์บุรี อำเภอเมืองสิงห์บุรี และอำเภอพรมบุรี ต่อมาน้ำในแม่น้ำเจ้าพระยาเริ่มมีระดับสูงขึ้นเรื่อยๆ และล้นข้ามคันป้องกันน้ำท่วมของกรมชลประทาน ทำให้พื้นที่เพาะปลูก ทำให้พื้นที่เพาะปลูก เกิดภาวะน้ำท่วมอย่างรวดเร็ว บางตำบลไม่สามารถเดินทาง โดยรถยนต์ได้เพราะถนนถูก น้ำท่วมขาด ซึ่งนับเป็นสภาพปัญหาที่ควรได้รับการพัฒนาเพื่อลดผลกระทบที่จะมีเกิดขึ้น โดยจะทำการศึกษาในเฉพาะหมู่บ้านที่ประสบปัญหาอุทกภัย

แผนภาพที่ ๒.๒ แผนงาน/โครงการในส่วนการแก้ไขปัญหาทรัพยากรน้ำในระดับท้องถิ่น

๒.๕ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากการค้นคว้าทางเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยพบว่ามีเอกสารงานวิจัยและวิทยานิพนธ์ที่มีเนื้อหาที่เกี่ยวข้อง ดังต่อไปนี้

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วม

จันทิมา ตั้งตระกูลทรัพย์ ได้ศึกษา “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารจัดการน้ำในพื้นที่โครงการศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยพานอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดสกลนคร” ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างเป็นเพศชาย มีอายุระหว่าง ๔๑ – ๕๐ ปี สำเร็จการศึกษาในระดับประถมศึกษา ประกอบอาชีพทำนา แหล่งที่มาของรายได้มาจากการเพาะปลูก โดยมีรายได้ต่ำสุด ๑๐,๐๐๐ บาท/ครัวเรือน/เดือน มีรายได้เพียงพอแต่ไม่เหลือเก็บ สำหรับการศึกษาในระดับการมีส่วนร่วมของประชาชน พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการน้ำ ทั้ง ๔ ด้านในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผนใช้น้ำ มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาคือ ด้านการมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น ด้านการมีส่วนร่วมดูแลรักษา และด้านการมีส่วนร่วมในการจัดสรรน้ำ ส่วนผลการศึกษาโดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารจัดการน้ำในพื้นที่โครงการศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยพานอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดสกลนคร ในด้านเพศ อายุ และระดับการศึกษามีระดับความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการน้ำไม่แตกต่างกัน ซึ่งปฏิเสธสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ ส่วนการจำแนกตามอาชีพ รายได้ต่อเดือน ในระดับความคิดเห็นต่างก็มีส่วนร่วมในการบริหารจัดการน้ำในพื้นที่โครงการศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยพานอันเนื่องมาจากพระราชดำริแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๑ จึงเป็นการยอมรับสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ ข้อเสนอแนะจากผลการศึกษาที่พบว่าการมีส่วนร่วมในด้านการจัดสรรน้ำมีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ดังนั้น จึงควรส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารจัดการน้ำ^{๕๔}

วิภา ประมณี ได้ศึกษาเรื่อง “การจัดการเพื่อลดความเสียหายจากปัญหาอุทกภัยของเทศบาลนครปากเกร็ด อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี โดยการมีส่วนร่วมของประชาชน” ผลการศึกษาพบว่า เทศบาลนครปากเกร็ดใช้รูปแบบ “นครปากเกร็ดโมเดล” เป็นแนวทางในการบริหารจัดการเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหามลพิษ และส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน ด้วยการให้ผู้นำชุมชน ประชาชน เข้าร่วมรับรู้ข่าวสาร ร่วมคิด ตัดสินใจ ซึ่งทำให้ประชาชนรู้สึกเป็นเจ้าของพื้นที่ร่วมกัน และเกิดความร่วมมือตามมาโดยการเสียสละพื้นที่อยู่อาศัยของบ้านเรือนที่ประสบภัยน้ำท่วม และด้านพลังศรัทธาในตัวบุคคล การมีส่วนร่วมของประชาชนในพื้นที่เป็นสิ่งสำคัญและส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพของการบริหารจัดการภัยพิบัติ จึงต้องมีการสนับสนุนให้ประชาชนที่อยู่ในพื้นที่ที่ประสบ

^{๕๔} จันทิมา ตั้งตระกูลทรัพย์, “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารจัดการน้ำในพื้นที่โครงการศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยพานอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดสกลนคร”, สารนิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ (สาขาสังคมสงเคราะห์: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ๒๕๕๐).

ภัยได้มีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหา ตั้งแต่กระบวนการเริ่มคิด วางแผน ลงมือปฏิบัติและประเมินผล จากความคิดที่ว่าไม่มีใครเข้าใจบริบทของพื้นที่เท่ากับคนในพื้นที่เอง ทั้งนี้ทั้งหน่วยงานของภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน ควรเข้ามามีส่วนผลักดันให้เกิดผลสำเร็จ^{๖๐}

สุนทรชัย ขอบยศ ได้ศึกษาเรื่อง “การศึกษาความร่วมมือด้านการจัดการสาธารณสุขขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น: กรณีศึกษา เทศบาลเมืองร้อยเอ็ดและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นข้างเคียง” ผลการวิจัยพบว่า แนวทางในการสร้างความร่วมมือกัน ประการแรก เป็นการทำบันทึกข้อตกลงด้านการบรรเทาสาธารณภัยระหว่าง อปท. ในพื้นที่ข้างเคียง ก่อให้เกิด “ศูนย์ความร่วมมือด้านการบรรเทาสาธารณภัยฯ” ประการที่สอง มีการดำเนินการตามกรอบแนวทางการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยคือ

- ๑) มีการดำเนินการก่อนเกิดภัยร่วมกัน
- ๒) การดำเนินการระหว่างเกิดภัยร่วมกัน
- ๓) การจัดการหลังเกิดภัย

ซึ่งศูนย์ความร่วมมือด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยไม่ได้แสดงบทบาทนี้ ส่วนปัจจัยแห่งความสำเร็จมีดังนี้ ๑) ความร่วมมืออันเกิดจากปัญหา โดยท้องถิ่นรวมตัวกันเอง ๒) ผู้บริหารท้องถิ่นสนับสนุนอย่างต่อเนื่อง ๓) ความสัมพันธ์แบบไม่เป็นทางการในระดับเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติ ๔) ความต่อเนื่องในกิจกรรมของศูนย์ฯ ๕) ภาคประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในกรรมการบริหาร ๖) การปฏิบัติตามแนวทางในการใช้จ่ายงบประมาณ ๗) การดำเนินการที่โปร่งใส ๘) ลักษณะพื้นที่ของ อปท. เอื้ออำนวย ๙) การมีเครื่องมือในการระงับเหตุที่สามารถใช้ร่วมกันได้อย่างทันท่วงที^{๖๑}

สุวัฒน์ อินทรประไพ ได้ศึกษาเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ ลุ่มน้ำป่าสัก” การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ ๔ ประการ ๑) เพื่อศึกษาสภาพทั่วไปของการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำลุ่มน้ำป่าสัก ๒) เพื่อศึกษาศึกษาแนวคิดทฤษฎีและหลักพุทธธรรมเกี่ยวกับบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ ๓) เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลให้ประชาชนเข้ามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำลุ่มน้ำ ๔) เพื่อนำเสนอรูปแบบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำลุ่มน้ำป่าสักระเบียบวิธีวิจัยในการศึกษาค้นคว้านี้ เป็นแบบผสม(Mixed

^{๖๐} วิภา ปาระมี, “การจัดการเพื่อลดความเสียหายจากปัญหาอุทกภัยของเทศบาลนครปากเกร็ด อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี โดยการมีส่วนร่วมของประชาชน”, วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, (สำนักบัณฑิตอาสาสมัคร: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ๒๕๕๖).

^{๖๑} สุนทรชัย ขอบยศ, “การศึกษาความร่วมมือด้านการจัดการสาธารณสุขขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น: กรณีศึกษา เทศบาลเมืองร้อยเอ็ดและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นข้างเคียง”, รายงานวิจัย, (วิทยาลัยการเมืองการปกครอง: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, ๒๕๕๘).

ResearchMethod) เครื่องมือการวิจัย คือ แบบสอบถาม สัมภาษณ์เชิงลึก และการสนทนากลุ่ม^{๖๒}

วิภาวี กฤษณะภูตและกิตติศักดิ์ ปลาทอง ได้ศึกษาเรื่อง “การมีส่วนร่วมของชุมชนเทศบาลนครปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรีในการจัดการชุมชนในภาวะ มหาอุทกภัย ปี ๒๕๕๔” การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมและเปรียบเทียบระดับ การวิจัยนี้เป็นการวิจัยแบบผสม (Mixed Method Research) ใช้วิธีการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) และวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) กลุ่มตัวอย่างของการวิจัยเชิงปริมาณมี ๓๘๔ ราย (หรือ ๓๘๔ คริวเรือน) อาศัยอยู่ตำบลปากเกร็ด ตำบลบางพูดและตำบลบ้านใหม่ สำหรับผู้ให้ข้อมูลของการวิจัยเชิงคุณภาพนั้นมีจำนวน ๑๕ ราย ได้แก่ พระภิกษุ ผู้อำนวยการโรงเรียน ผู้นำชุมชน หัวหน้าส่วนราชการและประชาชนในพื้นที่ศึกษา ผลการวิจัยพบว่า ๑. การมีส่วนร่วมของชุมชนปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี ในการจัดการชุมชนในภาวะมหาอุทกภัย ปี ๒๕๕๔ ได้แก่ การมีส่วนร่วมด้าน อาคารสถานที่ ด้านเครื่องอุปโภค บริโภค ด้านสุขภาพอนามัย ด้านความสัมพันธ์ ทางสังคม ด้านข้อมูลข่าวสาร ด้านอาชญากรรม และด้านการฟื้นฟู สภาพแวดล้อมโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ๒. เปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของ ชุมชนปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรีในการจัดการชุมชนในภาวะมหาอุทกภัย ปี ๒๕๕๔ พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีเพศแตกต่างกันมีระดับการมีส่วนร่วมในการจัดการชุมชนในภาวะมหาอุทกภัย ปี ๒๕๕๔ โดยภาพรวมไม่แตกต่างกันที่ระดับ นัยสำคัญทางสถิติที่ ๐.๐๕ อย่างไรก็ตาม กลุ่มตัวอย่างที่อาศัยอยู่ในตำบลที่ แตกต่างกันมีระดับการมีส่วนร่วมในการจัดการชุมชนในภาวะมหาอุทกภัย ปี ๒๕๕๔ โดยภาพรวมแตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ ๐.๐๕ และ ๓. การถอด บทเรียนความสำเร็จของการมีส่วนร่วมของชุมชนปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี ในการจัดการชุมชนในภาวะมหาอุทกภัย ปี ๒๕๕๔ พบว่า ปัจจัยที่นำมาสู่ความสำเร็จของการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการในภาวะวิกฤติดังกล่าว ได้แก่ ผู้นำ (นายกเทศมนตรีเทศบาลนครปากเกร็ด ผู้นำชุมชน/ประธานชุมชน และพระภิกษุสงฆ์) มีภาวะผู้นำแบบประชาธิปไตยเน้นการมีส่วนร่วมของ ชุมชน ความสามัคคีของคนในชุมชน ความเสียสละ การติดต่อสื่อสารและ การประชาสัมพันธ์ รวมทั้งการได้รับความช่วยเหลือจากหน่วยงานต่างๆ^{๖๓}

^{๖๒} สุวัฒน์ อินทรประไพ, “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำลุ่มน้ำป่าสัก”, วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๗).

^{๖๓} วิภาวี กฤษณะภูตและกิตติศักดิ์ ปลาทอง, “การมีส่วนร่วมของชุมชนเทศบาลนครปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรีในการจัดการชุมชนในภาวะ มหาอุทกภัย ปี ๒๕๕๔”, วารสารมนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์, ปีที่ ๓๐ ฉบับ ๒ (พฤษภาคม – สิงหาคม ๒๕๕๖): ๗๒ – ๗๔.

ชนิษฐา ปาลโมกซ์ ได้ศึกษาเรื่อง “การมีส่วนร่วมของชุมชนในการป้องกันมหาอุทกภัย กรณีศึกษาเทศบาลนครนนทบุรีและเทศบาลนครปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี” กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นประชาชนทั่วไป จำนวน ๒๕๐ อยู่ในเขตเทศบาลนครนนทบุรี จำนวน ๒๔๕ คน ซึ่งส่วนใหญ่อาศัยในตำบลท่าทราย จำนวน ๗๙ คน และกลุ่มตัวอย่างที่อยู่อาศัยในเขตเทศบาลนครปากเกร็ดส่วนใหญ่อาศัยในตำบลบางตลาด จำนวน ๖๖ คน และลักษณะพื้นที่ของชุมชนติดแม่น้ำ จำนวน ๙๘ คน การมีส่วนร่วมของชุมชนในการป้องกันมหาอุทกภัยในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน อันดับแรก คือ การค้นหาปัญหาและสาเหตุของปัญหารองลงมาคือ ด้านการวางแผนดำเนินกิจกรรม ด้านการติดตามและประเมินผล ตามลำดับ และอันดับสุดท้ายคือด้านการลงทุน ร่วมกิจกรรมและการปฏิบัติ ด้านการวางแผนดำเนินกิจกรรม อยู่ในระดับมาก เรียงตามลำดับ คือ การให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในการวางแผนป้องกันมหาอุทกภัย การร่วมสำรวจพื้นที่ป้องกันมหาอุทกภัย และการตัดสินใจและกำหนดแนวทางหรือวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการเตรียมการป้องกันมหาอุทกภัยในพื้นที่ ด้านการลงทุน ร่วมกิจกรรมและการปฏิบัติ อยู่ในระดับมาก เรียงตามลำดับ คือ การร่วมกิจกรรมรอกทราย บรรจุงู่งเพื่อใช้ป้องกันมหาอุทกภัย การก่อกั้นกันน้ำ/กระสอบทรายเพื่อใช้ป้องกันมหาอุทกภัย และการเป็นจิตอาสาประกอบอาหาร / อาหารกล่อง / ส่งเสบียงช่วยเหลือผู้ประสบมหาอุทกภัย และด้านการติดตามและประเมินผล อยู่ในระดับมาก

เรียงตามลำดับ คือ การติดตามการทำงานของหน่วยงานภาครัฐ และเอกชนในพื้นที่ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการป้องกันมหาอุทกภัย การรับรู้ข้อมูล/ข้อสรุปเกี่ยวกับผลการดำเนินการช่วยเหลือผู้ประสบอุทกภัย และการรับรู้ข้อมูล/ข้อสรุปเกี่ยวกับงบประมาณที่ใช้ในการสนับสนุนการป้องกันและช่วยเหลือผู้ประสบอุทกภัย โดยจากการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของชุมชนในการป้องกันมหาอุทกภัยกรณีศึกษาเทศบาลนครนนทบุรีและเทศบาลนครปากเกร็ดจังหวัดนนทบุรี พบว่า ประชาชนในครัวเรือนในชุมชนที่อาศัยในเทศบาล และตำบลต่างกันในส่วนของการจำแนกตามเพศ อายุ มีส่วนร่วมของชุมชนในการป้องกันมหาอุทกภัยฯ ไม่แตกต่างกัน และประชาชนในครัวเรือนในชุมชนที่มีสถานภาพและลักษณะพื้นที่ต่างกัน มีส่วนร่วมของชุมชนในการป้องกันมหาอุทกภัยฯ แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ^{๖๔}

^{๖๔} ชนิษฐา ปาลโมกซ์, “การมีส่วนร่วมของชุมชนในการป้องกันมหาอุทกภัย กรณีศึกษาเทศบาลนครนนทบุรีและเทศบาลนครปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี”, *วิทยานิพนธ์คณะวิทยาการจัดการ*, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๗).

ณัฐยาณี บุญทองคำ ได้ศึกษาเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการน้ำเพื่อการเกษตรในลุ่มน้ำป่าสัก จังหวัดเพชรบูรณ์” ผลการวิจัยพบว่า สภาพทั่วไปของการจัดการน้ำเพื่อการเกษตรในลุ่มน้ำป่าสัก จังหวัดเพชรบูรณ์โดยรวมทั้ง ๔ ด้าน ภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนพบว่า ได้รับความสนับสนุน ความใส่ใจในกิจกรรมของชุมชนและความเข้มแข็งของชุมชนที่ส่งผลต่อการจัดการน้ำเพื่อการเกษตรโดยการมีส่วนร่วมของประชาชนในลุ่มน้ำป่าสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ ได้ร้อยละ ๑๘.๓ ส่วนปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการน้ำเพื่อการเกษตรมี ๒ ด้าน ได้แก่ ๑) การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ๒) การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์และปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการน้ำตามหลักการบริหารนิยธรรมมี ๒ ด้าน ได้แก่ ๑) หมั่นประชุมเนืองนิตย์ ๒) ไม่บัญญัติสิ่งที่มีได้บัญญัติไว้ รูปแบบการมีส่วนร่วมของประชาชนพบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นเรื่องละเอียดอ่อน จึงต้องมีการพัฒนาความรู้ความเข้าใจในการให้ข้อมูลข่าวสารที่ถูกต้องแก่ประชาชน การรับฟังความคิดเห็น การเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในกระบวนการจัดการน้ำตั้งแต่ขั้นตอนการวางแผน การตัดสินใจการเข้าร่วมกิจกรรม และการตรวจสอบประเมินผล^{๖๕}

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหาร

กันยารัตน์ รินศรี ได้ศึกษาเรื่อง “การจัดการทรัพยากรน้ำเชิงบูรณาการแนวพุทธ : กรณีศึกษากลุ่มอนุรักษ์ลุ่มน้ำปิง จังหวัดการดเชิงใหม่” ผลการวิจัยพบว่า การจัดการทรัพยากรน้ำตามหลักพระพุทธศาสนา เป็นการจัดการทรัพยากรน้ำให้คุ้มค่าและใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด และต้องอิงอาศัยการจัดการทรัพยากรป่าไม้ที่เป็นเหตุปัจจัยให้เกิดทรัพยากรน้ำด้วย ส่วนความสำคัญของทรัพยากรน้ำ ได้แก่ มีความสัมพันธ์ในแง่พึ่งพาอาศัยกับทรัพยากรชนิดอื่น เช่น ป่าไม้ ในลักษณะพึ่งพาอาศัยกัน มีความสำคัญในแง่การจัดการเพื่อเกษตรกรรม และแสดงออกโดยผ่านหลักพุทธธรรมพระวินัย ศาสนพิธี โดยเห็นว่าทรัพยากรน้ำเป็นของสาธารณะจึงมีการจัดการทรัพยากรน้ำร่วมกัน มีการใช้ตมปัญหาท้องถิ่น ประเพณีพิธีกรรมต่างๆ และใช้อำนาจอรัฐในการจัดการทรัพยากรน้ำสำหรับการจัดการทรัพยากรน้ำเชิงบูรณาการแนวพุทธของกลุ่มอนุรักษ์ลุ่มน้ำปิง เป็นการจัดการแบบบูรณาการโดยใช้หลักพุทธธรรม อำนาจอรัฐ ภูมิปัญญาท้องถิ่น และกระบวนการชุมชนในการจัดการทรัพยากรน้ำเพื่อให้มีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์ร่วมกันทุกฝ่ายส่วนรูปแบบการจัดการทรัพยากร

^{๖๕} นางสาวณัฐยาณี บุญทองคำ, “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการน้ำเพื่อการเกษตรในลุ่มน้ำป่าสัก จังหวัดเพชรบูรณ์”, วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขารัฐประศาสนศาสตร์, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๖๐).

น้ำเชิงบูรณาการที่มีประสิทธิภาพนั้น ควรสร้างคุณธรรมในจิตใจ ใช้กฎหมายควบคุมพฤติกรรม
ดำเนินงานแบบเครือข่าย^{๖๖}

ชนากานต์ อุดุลยพิจิตร ได้ศึกษาเรื่อง “การบริหารจัดการอุทกภัยขององค์การบริหารส่วนตำบลระแหง อำเภอลาดหลุมแก้ว จังหวัดปทุมธานี” ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของประชาชนต่อกระบวนการบริหารจัดการอุทกภัย และความพึงพอใจของประชาชนต่อประสิทธิผลด้านการบริหารจัดการอุทกภัยขององค์การบริหารส่วนตำบลระแหง อำเภอลาดหลุมแก้ว อยู่ในระดับมาก โดยประชาชนกลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นต่อกระบวนการบริหารจัดการอุทกภัยในด้านการสั่งการของผู้บริหารที่มีความเหมาะสมเป็นอันดับแรก รองลงมาเป็นด้านการวางแผนจัดการอุทกภัย ด้านการจัดการองค์การให้มีความเหมาะสมกับสถานการณ์อุทกภัย และด้านการควบคุมกระบวนการจัดการอุทกภัย ตามลำดับ ซึ่งประชาชนกลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจต่อประสิทธิผลด้านการบริหารจัดการอุทกภัยในช่วงการฟื้นฟูหลังเกิดภัยพิบัติเป็นอันดับแรก และพึงพอใจต่อการบริหารจัดการอุทกภัยในช่วงระหว่างเกิด และก่อนเกิดภัยพิบัติเป็นอันดับรองลงมาตามลำดับ โดยปัจจัยส่วนบุคคลไม่ว่าจะเป็น เพศ อายุ อาชีพ ระดับการศึกษา และระยะเวลาการอยู่อาศัยแตกต่างกัน ไม่มีผลต่อความคิดเห็นในกระบวนการบริหารจัดการอุทกภัยจัดการสถานีสูบน้ำและประชาชนผู้ใช้น้ำในพื้นที่ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า รูปแบบที่ ๓ ซึ่งเป็นการบริหารจัดการด้วยความร่วมมือระหว่าง อปท. และภาคประชาชนมีประสิทธิผลและตอบสนองความต้องการของประชาชนมากที่สุด^{๖๗}

วีรชน นรานุต, สุมาลี สว่าง ,และ กฤษดา เขียววัฒนสุข ได้ศึกษาเรื่อง “การพัฒนาแบบการบริหารจัดการอุทกภัยโดยการตรวจสอบความพร้อมในระดับครัวเรือนกรณีศึกษาจังหวัดสุราษฎร์ธานี” ผลการวิจัยพบว่า เพศ รายได้ การรับรู้ความเสี่ยงอุทกภัยและความตระหนักรู้อุทกภัยมีผลต่อการเตรียมความพร้อมรับมืออุทกภัย โดยมีระดับการเตรียมความพร้อมรับมืออุทกภัยเรียงตามลำดับจากมากไปน้อย ดังนี้ ๑) การติดตามสถานการณ์และการแจ้งเตือนภัย ๒) การอพยพไปที่ปลอดภัย ๓) การเตรียมอาหารน้ำดื่มเสื้อผ้าและยา ๔) การป้องกันและรักษาทรัพย์สิน ๕) การติดต่อสื่อสารและเครือข่ายช่วยเหลืออุทกภัย ๖) การเตรียมอุปกรณ์ที่จำเป็นและอุปกรณ์ช่วยชีวิต และ ๗) การจัดทำแผนและการฝึกซ้อม ผู้วิจัยนำผลการวิเคราะห์ข้อมูลของการวิจัยเชิงปริมาณไป

^{๖๖} กันยารัตน์ รินศรี, “การจัดการทรัพยากรน้ำเชิงบูรณาการแนวพุทธ : กรณีศึกษากลุ่มอนุรักษ์ลุ่มน้ำปิง จังหวัดเชียงใหม่”, วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๗).

^{๖๗} ชนากานต์ อุดุลยพิจิตร, “การบริหารจัดการอุทกภัยขององค์การบริหารส่วนตำบลระแหง อำเภอลาดหลุมแก้ว จังหวัดปทุมธานี”, วารสารวิทยบริการ, ปีที่ ๒๖ ฉบับที่ ๑ (มกราคม – เมษายน ๒๕๕๘): ๖๕.

ศึกษาการพัฒนาแบบการบริหารจัดการอุทกภัยที่เหมาะสมกับบริบทของพื้นที่และความพร้อมของครัวเรือน ด้วยวิธีวิจัยเชิงคุณภาพโดยการสัมภาษณ์เชิงลึก พบว่า หลักการบริหาร POSDCoRB สามารถนำมาเป็นรูปแบบการบริหารจัดการอุทกภัยได้ โดยผู้วิจัยได้สร้างกระบวนการพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการอุทกภัยที่มีความเหมาะสมกับพื้นที่^{๖๘}

อำพล ปุณญา ได้ศึกษาเรื่อง “รูปแบบการบริหารจัดการน้ำตามหลักพุทธวิธีของจังหวัดพิจิตร” ผลการวิจัยพบว่า สภาพทั่วไปและปัญหาในการบริหารจัดการน้ำของจังหวัดพิจิตรแบ่งออกเป็น ๔ ด้านด้วยกัน ๑) ด้านการบริหารองค์กรที่ดี คือพื้นที่ของจังหวัดพิจิตรเป็นทีลุ่มต่ำแม่น้ำไหลผ่าน รับน้ำในฤดูกาลน้ำหลาก การบริหารจัดการน้ำในระดับจังหวัดไม่มีหน่วยงานหลักรับผิดชอบ ขาดการรวมแผนแม่บทหลัก ขาดการจัดทำข้อมูลฝั่งน้ำในพื้นที่ ๒) ด้านการบริหารจัดการน้ำและบำรุงรักษา คือ มีปัญหาการจัดเก็บน้ำที่หลากมาตามฤดู ขาดแหล่งกักเก็บน้ำ พื้นที่สาธารณะประโยชน์ถูกบุกรุก การขุดลอกคลองยังเก็บน้ำไว้ไม่ได้ ขาดฝายและประตูเปิดปิดในลำคลอง ๓) ด้านการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและกลุ่มผู้ใช้น้ำ คือ ขาดการมีส่วนร่วม ขาดการรวมกลุ่มที่เข้มแข็งจากผู้ใช้น้ำที่แท้จริง มีการแย่งชิงน้ำเพื่อการเกษตร และ ๔) ด้านผลสัมฤทธิ์ของงาน คือ ยังมีปัญหาเรื่องน้ำท่วมและน้ำแล้งในพื้นที่จังหวัดพิจิตร ทั้งนี้ได้นำปัจจัยที่ส่งเสริมต่อการบริหารจัดการน้ำมาใช้ให้เกิดความเหมาะสม ความพอดี คือการนำหลักสัปายะ ๗ มาเป็นส่วนช่วยเสริมในการบริหารจัดการน้ำให้เกิดความเหมาะสมขึ้น^{๖๙}

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวทางการป้องกัน

ประจวบ มณีแก้วโชติ , ศุภวัฒนากร วงศ์ธนวสุ ได้ศึกษาเรื่อง “การศึกษาแนวทางการบริหารจัดการอุทกภัยในลุ่มน้ำคลองอตะเปาโดยการกำหนดแนวน้ำหลาก” ผลการวิจัยพบว่าส่วนใหญ่เห็นด้วยกับการกำหนดแนวน้ำหลากซึ่งทำให้พื้นที่ชุมชนเมืองปลอดภัยจากอุทกภัยมากขึ้น ส่งผลต่อความเชื่อมั่นในการลงทุนในพื้นที่แต่ควรมีการเฝ้าระวังและการบริหารจัดการที่ดีเพื่อลดผลกระทบในแนวน้ำหลาก สำหรับมาตรการทางกฎหมาย ควรมีการนำเสนอแนวน้ำหลากในการจัดทำผังเมืองรวมขนาดใหญ่ และท้องถิ่นต้องจัดทำเทศบัญญัติการถมดิน ส่วนมาตรการด้านภาษี ควรมีการลดภาษีป้าย ภาษีโรงเรือน การประกันภัยที่ครอบคลุมอุทกภัยสำหรับผู้ประกอบการที่อยู่ในแนวน้ำหลาก อีกทั้งควรมีการเก็บภาษีน้ำท่วม สำหรับผู้ประกอบการที่ได้รับประโยชน์จากการกำหนดแนว

^{๖๘} วีรชน นรานุต, สุมาลี สว่าง ,และ กฤษฎา เขียววัฒนสุข, “การพัฒนาแบบการบริหารจัดการอุทกภัยโดยการตรวจสอบความพร้อมในระดับครัวเรือนกรณีศึกษาจังหวัดสุราษฎร์ธานี”, วารสาร, ปีที่ ๑๓ ฉบับที่ ๑ (มิถุนายน ๒๕๖๑): ๕๐-๕๒.

^{๖๙} อำพล ปุณญา, “รูปแบบการบริหารจัดการน้ำตามหลักพุทธวิธีของจังหวัดพิจิตร,”วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขารัฐประศาสนศาสตร์, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๖๐).

น้ำหลากทางด้านมาตรการทางสังคม ควรนำเงินจากการเก็บภาษีน้ำท่วมมาพัฒนาคุณภาพชีวิต รวมถึงการพัฒนาพื้นที่คลองอุตะเถาเพื่อการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ตลาดริมคลอง ตลาดน้ำประเด็น สุดท้ายการเตือนภัยและการรับมืออุทกภัย หน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องพัฒนาระบบเตือนภัย รูปแบบ การเตือนภัย ช่องทางการเตือนภัยการทำแผนรับมืออุทกภัยชุมชนในแนวน้ำหลาก การอพยพ และการช่วยเหลือครอบครัวเรือนในแนวน้ำหลาก^{๗๐}

สุภาวดี เปรมจิตร ได้ศึกษาเรื่อง “สภาพปัญหา สาเหตุและแนวทางการป้องกัน อุทกภัยของตำบลบางยาง อำเภอบ้านสร้าง จังหวัดปราจีนบุรี” ผลการวิจัยพบว่า (๑) สภาพปัญหา ของพื้นที่แบ่งออกเป็นพื้นที่ชุมชนติดริมแม่น้ำและพื้นที่ชุมชนที่ไม่ติดริมแม่น้ำ โดยทั้งสองพื้นที่เกิด อุทกภัยซ้ำซากทุกปีเช่นเดียวกัน สาเหตุของพื้นที่ชุมชนติดริมแม่น้ำ คือ พายุฝน น้ำทะเลหนุน ส่วนพื้นที่ของพื้นที่ชุมชนที่ไม่ติดริมแม่น้ำ คือ การระบายน้ำส่วนเกินในปริมาณมากของพื้นที่ข้างเคียง ประกอบกับพายุฝนด้วย (๒) แนวทางการป้องกันอุทกภัยแบ่งออกเป็นแนวทางป้องกันอุทกภัยด้วยสิ่ง ปลุกสร้างกับแนวทางการป้องกันอุทกภัยด้วยการไม่ใช้สิ่งปลุกสร้าง พบว่าแนวทางการป้องกัน อุทกภัยด้วยการสิ่งปลุกสร้างที่เหมาะสมกับตำบลบางยาง คือ การก่อสร้างเขื่อนกักเก็บน้ำ การ ก่อสร้างคันกันน้ำในรูปแบบของถนน การปรับปรุงท่อระบายน้ำ การสร้างประตูระบายน้ำ ส่วน แนวทางการป้องกันอุทกภัยด้วยการไม่ใช้สิ่งปลุกสร้างที่เหมาะสมกับตำบลบางยาง คือ การป้องกัน ตามแบบชุมชนการป้องกันด้วยวิทยาศาสตร์ โดยการขุดลอกคลอง การให้ข้อมูลความรู้และข้อมูล สาธารณะโดยการณรงค์ประชาสัมพันธ์^{๗๑}

ไททัศน์ มาลา , สุนทรชัย ขอบยศ, และพิศาล พรหมพิทักษ์กุล ได้ศึกษาเรื่อง “แนวทางในการจัดการอุทกภัย : กรณีศึกษาเทศบาลนครนนทบุรี” ผลการศึกษาพบว่าด้านปัจจัยที่ นำไปสู่ความสำเร็จในการจัดการอุทกภัยของเทศบาลนครนนทบุรีมีดังนี้ ประการแรก มีการป้องกัน และลดผลกระทบ โดยการประเมินความเสี่ยง การสร้างความรู้ความเข้าใจและการตระหนักเกี่ยวกับการ ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ประการที่สอง มีการเตรียมความพร้อมของเทศบาลและ ประชาชนให้มีความสามารถในการอยู่กับน้ำของประชาชนแถบลุ่มน้ำเจ้าพระยา การมีแผนการจัดการ น้ำท่วมของเทศบาลนครนนทบุรี การฝึกซ้อมตามแผนการจัดการน้ำท่วม การเตรียมพร้อมบุคลากร เพื่อรับมือกับน้ำท่วม ประการที่สาม มีการจัดการในภาวะฉุกเฉิน/การสูบน้ำท่วม มีการบริหาร

^{๗๐} ประจวบ มณีแก้วโชติ, ศุภวัฒน์กร วงศ์ธนวุธ, “การศึกษาแนวทางการบริหารจัดการอุทกภัยใน ลุ่มน้ำคลองอุตะเถาโดยการกำหนดแนวน้ำหลาก”, *บทความวิจัยวารสารวิทยาการจัดการ*, ปีที่ ๓๑ ฉบับที่ ๑ (มกราคม - มิถุนายน ๒๕๕๗): ๓๒.

^{๗๑} สุภาวดี เปรมจิตร, “สภาพปัญหา สาเหตุและแนวทางการป้องกันอุทกภัยของตำบลบางยาง อำเภอบ้านสร้าง จังหวัดปราจีนบุรี”, *งานนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตร มหาบัณฑิต*, (กลุ่มวิชาการบริหารทั่วไปวิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ: มหาวิทยาลัยบูรพา, ๒๕๕๙).

จัดการในภาวะวิกฤต การสร้างความร่วมมือในการสู้ภัยน้ำท่วม ระบบการสื่อสารและการติดต่อกับประชาชนในช่วงวิกฤต การจัดตั้งศูนย์บัญชาการฉุกเฉินและศูนย์พักพิงชั่วคราว และประการที่สี่ มีการจัดการหลังเกิดภัยอย่างเหมาะสม มีการเยียวยาและฟื้นฟูจิตใจประชาชน^{๗๒}

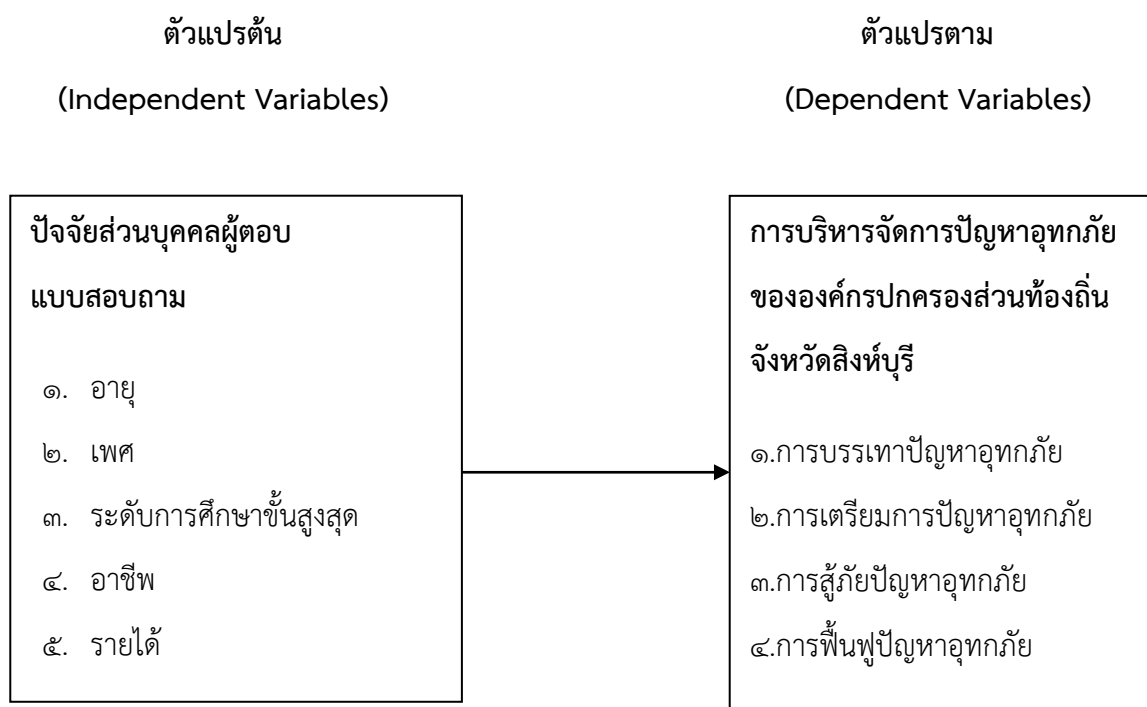
๒.๖ กรอบแนวคิดการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งศึกษาเรื่อง “การบริหารจัดการปัญหาอุทกภัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสิงห์บุรี” จากการทบทวนแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยกำหนดกรอบแนวคิดการวิจัย (Conceptual Framework) ประกอบด้วยตัวแปรต้น (Independent Variables) และตัวแปรตาม (Dependent Variables) ดังนี้

ตัวแปรต้น (Independent Variables) คือ ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ อายุ เพศ ระดับการศึกษาขั้นสูงสุด อาชีพ และรายได้

ตัวแปรตาม (Dependent Variables) คือ การบริหารจัดการปัญหาอุทกภัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสิงห์บุรี โดยผู้วิจัยสังเคราะห์จากแนวคิดซึ่งแบ่งออกเป็น ๔ ด้าน ได้แก่ ๑. ด้านการบรรเทา ๒. ด้านการเตรียมการ ๓. ด้านการสู้ภัย ๔. ด้านการฟื้นฟู ดังแผนภาพที่ ๒.๓

^{๗๒} ไททัศน์ มาลา, สุนทรชัย ขอบยศ, และพิศาล พรหมพิทักษ์กุล, “แนวทางในการจัดการอุทกภัย : กรณีศึกษาเทศบาลนครนนทบุรี”, โครงการวิจัย, ได้รับการสนับสนุนการวิจัยจากสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย, (สกว.: ประจำปีงบประมาณ, ๒๕๕๕).

แผนภาพที่ ๒.๓ กรอบแนวคิดการวิจัย

บทที่ ๓

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การบริหารจัดการปัญหาอุทกภัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสิงห์บุรี เป็นการวิจัยโดยใช้รูปแบบผสมผสานโดยใช้ระเบียบวิจัยและขั้นตอนในการดำเนินการวิจัยดังนี้

๓.๑ รูปแบบการวิจัย

๓.๒ ประชากร กลุ่มตัวอย่างและผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

๓.๓ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

๓.๔ การเก็บรวบรวมข้อมูล

๓.๕ การวิเคราะห์ข้อมูล

๓.๑ รูปแบบการวิจัย

งานวิจัยเรื่อง “การบริหารจัดการปัญหาอุทกภัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสิงห์บุรี” เป็นการวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed Methods Research) คือ เชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยใช้วิธีการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) จากแบบสอบถาม (Questionnaire) ประกอบการสัมภาษณ์เชิงลึก (In depth Interview) กับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informant) เพื่อสนับสนุนข้อมูลเชิงปริมาณ

๓.๒ ประชากร กลุ่มตัวอย่างและผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

๓.๒.๑ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

๑) ประชากร (Population) ได้แก่ ประชาชนที่มีอายุ ๑๙ ปีขึ้นไปในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลพรหมบุรี อบต.ต้นโพธิ์ และอบต.ชีน้ำร้าย จังหวัดสิงห์บุรี โดยเอาเฉพาะหมู่บ้านที่ประสบปัญหาอุทกภัย รวมเป็นจำนวนทั้งหมด ๗,๔๒๒ คน

๒) กลุ่มตัวอย่าง (Sample) ผู้วิจัยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง (Sample Size) และวิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง (Sampling) ดังนี้

ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง (Sample Size) กลุ่มตัวอย่างได้มาจากประชาชนจำนวน ๗,๔๒๒ คน ที่ได้จากสูตรของ Taro Yamane ซึ่งใช้ระดับความคลาดเคลื่อนที่ ๐.๐๕ ดังนี้

$$n = \frac{N}{1 + N(e)^2}$$

โดย N = จำนวนประชากรทั้งหมด
 e = ความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้
 n = จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
 ประชากรทั้งหมด ๗,๔๒๒ คน เมื่อแทนค่าในสูตรจะได้ดังนี้

$$n = \frac{7422}{1 + 7422(0.05)^2}$$

$$n = \frac{7422}{19.555}$$

$$n = 379.54$$

เพราะฉะนั้นจำนวนกลุ่มตัวอย่าง เท่ากับ ๓๘๐ คน

วิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง (Sampling) การสุ่มกลุ่มตัวอย่างใช้หลักการสุ่มแบบแบ่งชั้น ประกอบด้วยขั้นตอน ดังนี้

กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างเป็นสัดส่วน โดยพิจารณาจากจำนวนประชากร เพื่อให้ได้ข้อมูลมีลักษณะกระจาย ให้สัมพันธ์กับสัดส่วนของประชากร โดยทำการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified random sampling) โดยแบ่งออกเป็นจำนวนขนาดกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดไว้ ๗,๔๒๒ คน โดยแบ่งเป็น ๓ กลุ่ม โดยแบ่งเป็นระดับในการสุ่มกลุ่มตัวอย่างอย่างเป็นสัดส่วนโดยใช้สูตร ดังนี้

$$\text{จำนวนตัวอย่างในแต่ละชั้น} = \frac{\text{จำนวนตัวอย่างทั้งหมด} \times \text{จำนวนประชากรในแต่ละชั้น}}{\text{จำนวนประชากรทั้งหมด}}$$

จากสูตรจะได้ประชากรที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในแต่ละชั้นของประชาชน ในองค์การบริหารส่วนท้องถิ่น ใน ๓ อำเภอ ของจังหวัดสิงห์บุรี รวม ๓๘๐ คน รายละเอียดดังตารางที่ ๓.๑

ตารางที่ ๓.๑ จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างประชาชนในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ใน ๓ อำเภอ ของจังหวัดสิงห์บุรี ดังนี้

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	จำนวนประชากร (คน)	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง (คน)
อบต. ตันโพธิ์	๒,๒๙๒	๑๑๗
อบต. ชีน้ำราย	๓,๑๘๓	๑๖๓
เทศบาลตำบลพรหมบุรี	๑,๘๔๗	๑๐๐
รวม	๗,๔๒๒	๓๘๐

๓.๒.๒ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

ผู้วิจัยทำการสัมภาษณ์เชิงลึก (In depth Interview) ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน ๑๒ ท่าน ได้แก่

๑. นายคมสัน เกิดพิทักษ์	ตำแหน่ง นายกเทศมนตรีตำบลพรหมบุรี
๒. จ.ส.อ.ประกาศ นนทสกุล	ตำแหน่ง หัวหน้าฝ่ายอำนวยการ
๓. นายสุริโย นุวรรณโณ	ตำแหน่ง นายกอบต.ตันโพธิ์
๔. นายจิรศักดิ์ ร่มแสง	ตำแหน่ง เลขานุการนายกอบต.ตันโพธิ์
๕. นายประเสริฐ เข้มจำง	ตำแหน่ง นายกอบต.ชีน้ำราย
๖. นายสุพัทธ์ รุ่งโรจน์	ตำแหน่ง ปลัดอบต.ชีน้ำราย
๗. นางพลอยพัชชา สิริพรวุฒิ	ตำแหน่ง ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ ๓ บ้านเตาอิฐ
๘. ร.ต.บุญยัง อัมปาน	ตำแหน่ง ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ ๔ บ้านอัมพวัน
๙. นายสุทัศน์ ใจเที่ยง	ตำแหน่ง ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ ๒ บ้านพระทราย
๑๐. นายแมน ทองสาม	ตำแหน่ง ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ ๙ บ้านยานไม้รวก
๑๑. นายสุรเชษฐ์ เทียนขอ	ตำแหน่ง ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ ๑ บ้านบางโฉมศรี
๑๒. ร.ต.ชยานันท์ สุขประเสริฐ	ตำแหน่ง ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ ๖ บ้านระนาม

๓.๓ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ก. เชิงปริมาณ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นมาจากโดยศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญ แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข

๓.๓.๑ ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ

๑. ศึกษาการบริหารจัดการปัญหาอุทกภัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสิงห์บุรี จากเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

๒. กำหนดกรอบแนวคิด ในการสร้างเครื่องมือการวิจัย

๓. กำหนดวัตถุประสงค์ในการสร้างเครื่องมือการวิจัยโดยขอคำปรึกษาจากอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์

๔. สร้างเครื่องมือ

๕. นำเสนอโครงร่างเครื่องมือการวิจัยต่ออาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์และผู้เชี่ยวชาญ เพื่อตรวจสอบและปรับปรุงแก้ไข

๖. นำเครื่องมือการวิจัยไปทดลองใช้กับประชากรที่มีลักษณะคล้ายกับกลุ่มตัวอย่างเพื่อหาค่าสัมประสิทธิ์ความเที่ยงตรงของเครื่องมือ

๗. ปรับปรุงแก้ไขเครื่องมือการวิจัย

๘. จัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ และนำไปใช้จริงเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มประชากร

๙. รวบรวมแบบสอบถาม แล้วนำมาวิเคราะห์

๓.๓.๒ ลักษณะของเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม (Questionnaire) และแบบสัมภาษณ์ (Interview) ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นตามกรอบในการบริหารจัดการปัญหาอุทกภัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสิงห์บุรี เพื่อใช้เก็บข้อมูลจากกลุ่มประชากรที่ใช้ในการวิจัย โดยมีลักษณะดังนี้

(๑) แบบสอบถาม (Questionnaire)

แบ่งแบบสอบถามออกเป็น ๓ ตอน ดังนี้

ตอนที่ ๑ เป็นแบบสอบถามแบบเลือกตอบ (Check List) ถามเกี่ยวกับสถานภาพส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษาขั้นสูงสุด อาชีพ และรายได้

ตอนที่ ๒ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารจัดการปัญหาอุทกภัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสิงห์บุรี โดยมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) ๕ ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

๕ หมายถึง	การบริหารจัดการปัญหาอุทกภัยอยู่ในระดับมากที่สุด
๔ หมายถึง	การบริหารจัดการปัญหาอุทกภัยอยู่ในระดับมาก
๓ หมายถึง	การบริหารจัดการปัญหาอุทกภัยอยู่ในระดับปานกลาง
๒ หมายถึง	การบริหารจัดการปัญหาอุทกภัยอยู่ในระดับน้อย
๑ หมายถึง	การบริหารจัดการปัญหาอุทกภัยอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ ๓ เป็นแบบสอบถามแบบปลายเปิด ถามเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะในการบริหารจัดการปัญหาอุทกภัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสิงห์บุรี

(๒) แบบสัมภาษณ์ (In-depth Interviews)

ในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้สร้างแบบสัมภาษณ์เชิงลึกเกี่ยวกับการบริหารจัดการปัญหาอุทกภัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสิงห์บุรี ใช้ในการรวบรวมข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) โดยแบ่งแบบสัมภาษณ์เชิงลึกออกเป็น ๒ ตอน ดังนี้

ตอนที่ ๑ แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวของผู้ให้สัมภาษณ์

ตอนที่ ๒ แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับการบริหารจัดการปัญหาอุทกภัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสิงห์บุรี

๓.๓.๓ การสร้าง และตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

เพื่อให้แบบสอบถามที่สร้างขึ้นใช้ในการศึกษาครั้งนี้ สามารถวัดสิ่งที่ต้องการวัด และมีความแม่นยำในการวัด ผู้วิจัยได้ทำการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ ดังนี้

๑. ร่างแบบสอบถามให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ และแนวทางที่ได้ศึกษาจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

๒. นำแบบสอบถามไปให้อาจารย์ที่ปริญญานิพนธ์ตรวจสอบความถูกต้องตามเนื้อหา (Content Validity)

๓. นำแบบสอบถามกลับมาปรับปรุงแก้ไขให้ถูกต้องตามที่อาจารย์ที่ปรึกษาให้คำแนะนำ

๔. นำแบบสอบถามฉบับร่างเสนอต่อที่ปรึกษาโครงการ เพื่อขอรับคำแนะนำและปรับปรุงแก้ไข แล้วส่งให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Validity) จำนวน ๕ ท่าน ดังมีรายชื่อต่อไปนี้

๑) พระปลัดระพิน พุทธิสารโ, ผศ.ดร. อาจารย์ประจำภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๒) ผศ.ดร.เกียรติศักดิ์ สุขเหลือง อาจารย์ประจำภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๓) รศ.ดร.สุรินทร์ นิยมามกูร อาจารย์ประจำภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๔) ดร.กาญจนา คำจตุติ อาจารย์ประจำภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๕) ดร.ประเสริฐ ธิลา อาจารย์ประจำภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ผู้เชี่ยวชาญทดสอบหาค่าความสอดคล้องกับเนื้อหา มีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

- +๑ เมื่อผู้เชี่ยวชาญมีความแน่ใจว่าข้อคำถามนั้นสอดคล้องกับเนื้อหา
- ๐ เมื่อผู้เชี่ยวชาญมีความไม่แน่ใจว่าข้อคำถามนั้นสอดคล้องกับเนื้อหา
- ๑ เมื่อผู้เชี่ยวชาญมีความแน่ใจว่าข้อคำถามนั้นไม่สอดคล้องกับเนื้อหา

นำแบบสอบถามที่ได้รับจากผู้เชี่ยวชาญ หาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) Index of concurrence

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

$\sum R$ = ผลรวมคะแนนของผู้เชี่ยวชาญ

N = จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

IOC = ค่าดัชนีความสอดคล้องหรือความตรงเชิงเนื้อหา

ค่าดัชนีความสอดคล้องหรือความตรงเชิงเนื้อหา มีค่าเท่ากับ ๐.๕ หรือมากกว่า หมายความว่า ข้อคำถามนั้นสอดคล้องกับเนื้อหา ส่วนค่าดัชนีความสอดคล้องหรือความตรงเชิงเนื้อหา มีค่าน้อยกว่า ๐.๕ หมายความว่า ข้อคำถามนั้นต้องดำเนินการปรับปรุงแก้ไขหรือตัดทิ้งไปเพราะถือว่าเป็นข้อคำถามที่ขาดความตรงตามเนื้อหาหรือมีความตรงตามเนื้อหาต่ำเกินไปโดยนำแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไขเพื่อเกิดความเที่ยงตรงตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ (Expert) และเพื่อให้เกิดความเชื่อมั่น จากการทดสอบเครื่องมือกับกลุ่มตัวอย่าง รวมทั้งผ่านความเห็นชอบจากที่ปรึกษา แล้วจึงนำไปเก็บข้อมูลจากประชากรที่กำหนดไว้ ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ เท่ากับ ๐.๙๖๒

๕. นำแบบสอบถามที่ได้รับการปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try out) กับประชากรที่มีสถานภาพเช่นเดียวกับกลุ่มตัวอย่างจำนวน ๓๐ คน เพื่อหาความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

๖. นำแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเองไปหาความเชื่อมั่น (Reliability) ด้วยวิธีการ หาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α – Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach)^๑ โดยใช้สถิติทางสังคมศาสตร์

ข. เชิงคุณภาพ

การวิจัยเรื่อง “การบริหารจัดการปัญหาอุทกภัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสิงห์บุรี” ผู้วิจัยได้สร้างแบบสัมภาษณ์เพื่อการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยแบบสัมภาษณ์ที่ใช้เป็นแบบมีโครงสร้าง (Structured interview) ซึ่งมีสาระสำคัญ ดังนี้

^๑ สีน พันธุ์พินิจ, “เทคนิคการวิจัยทางสังคมศาสตร์”, (กรุงเทพมหานคร: บริษัทจุฬาลงกรณ์ฯ จำกัด, ๒๕๔๗), หน้า ๑๙๑.

^๒ ธาณินทร์ ศิลป์จารุ, การวิจัยและวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วย SPSS, พิมพ์ครั้งที่ ๑๐,

๑. การบรรเทา
๒. การเตรียมการ
๓. การสู้ภัย
๔. การฟื้นฟู

๓.๔ การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล มีขั้นตอนดังนี้

๓.๔.๑ การเก็บรวบรวมข้อมูลแบบสอบถาม

๑. ทำหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลจากผู้อำนวยการหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย อำเภอน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ถึงนายกเทศมนตรีทั้ง ๓ แห่ง ในจังหวัดสิงห์บุรี

๒. นำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ไปเก็บข้อมูลกับประชากรอายุ ๑๙ ปีขึ้นไป ทั้ง ๑๗ หมู่บ้าน ในพื้นที่ทั้ง ๓ แห่ง ในจังหวัดสิงห์บุรี ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน ๓๘๐ ชุด และเก็บแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง แล้วนำมาตรวจสอบความถูกต้อง

๓. นำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์และประมวลผลโดยโปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ต่อไป

๓.๔.๒ การเก็บรวบรวมข้อมูลแบบสัมภาษณ์

๑. ทำหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้อำนวยการหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย อำเภอน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ถึงผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) จำนวน ๑๒ ท่าน เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการให้สัมภาษณ์

๒. ทำการนัดวัน เวลา และสถานที่กับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) เพื่อสัมภาษณ์ตามที่กำหนดไว้

๓. ดำเนินการสัมภาษณ์ตามวัน เวลาและสถานที่ที่กำหนดนัดไว้ จนครบทุกประเด็นโดยขออนุญาตใช้วิธีการจดบันทึกและการบันทึกเสียงประกอบการสัมภาษณ์

๔. นำข้อมูลที่ได้มารวบรวมเพื่อวิเคราะห์ โดยวิธีการใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหาประกอบบริบท (Content Analysis Techniques)

๓.๕ การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ โดยใช้สถิติ ดังนี้

สถิติพรรณนา (Descriptive Statistics) สำหรับอธิบายลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง และพรรณนาระดับการบริหารจัดการปัญหาอุทกภัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสิงห์บุรี สถิติที่ใช้ คือ ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

การวิเคราะห์ข้อมูล

๑) ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยการหาค่าความถี่ (Frequency) ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าร้อยละ (Percentage)

๒) ข้อมูลเกี่ยวกับระดับความคิดเห็นจากการตอบแบบสอบถามของกลุ่มตัวอย่าง ใช้สถิติการวิเคราะห์ คือ ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

๓) แปลค่าความหมายของค่าเฉลี่ยโดยยึดเกณฑ์ ดังนี้^๒

ค่าเฉลี่ย ๔.๕๐ – ๕.๐๐	กำหนดให้อยู่ในเกณฑ์ มากที่สุด
ค่าเฉลี่ย ๓.๕๐ – ๔.๔๙	กำหนดให้อยู่ในเกณฑ์ มาก
ค่าเฉลี่ย ๒.๕๐ – ๓.๔๙	กำหนดให้อยู่ในเกณฑ์ ปานกลาง
ค่าเฉลี่ย ๑.๕๐ – ๒.๔๙	กำหนดให้อยู่ในเกณฑ์ น้อย
ค่าเฉลี่ย ๑.๐๐ – ๑.๔๙	กำหนดให้อยู่ในเกณฑ์ น้อยที่สุด

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลที่เป็นคำถามปลายเปิด (Open Ended Question) วิเคราะห์โดยการเขียนเป็นความถี่และร้อยละ โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis Technique) ประกอบบริบท (Context)

การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์โดยวิธีการดังนี้

๑) นำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์มาถอดเสียงและบันทึกเป็นข้อความ

๒) นำข้อความจากการสัมภาษณ์และการจดบันทึกมาจำแนกเป็นประเด็นและเรียบเรียงเฉพาะประเด็นที่เกี่ยวข้องกับวัตถุประสงค์การวิจัย

^๒ ธาณินทร์ ศิลป์จารุ, การวิจัยและวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วย SPSS, พิมพ์ครั้งที่ ๑๐, (กรุงเทพมหานคร: บิซิเนสอาร์เอสดีที, ๒๕๕๒), หน้า ๔๘-๔๙.

๓) วิเคราะห์คำให้สัมภาษณ์ของผู้ให้ข้อมูลสำคัญตามวัตถุประสงค์การวิจัย โดยใช้
เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis Technique) ประกอบบริบท (Context)

๔) สังเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์การวิจัยและนำเสนอต่อไป

บทที่ ๔

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาวิจัยเรื่อง “การบริหารจัดการปัญหาอุทกภัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสิงห์บุรี” ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่รวบรวมมาได้ จากกลุ่มตัวอย่างจำนวน ๓๘๐ ชุด มาวิเคราะห์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปการวิเคราะห์ข้อมูลทางสังคมศาสตร์ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลนำเสนอ ดังต่อไปนี้

๔.๑ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

๔.๒ ผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นในการบริหารจัดการปัญหาอุทกภัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสิงห์บุรี

๔.๓ ผลการวิเคราะห์การเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริหารจัดการปัญหาอุทกภัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสิงห์บุรี

๔.๔ ผลการวิเคราะห์แนวทางการบริหารจัดการปัญหาอุทกภัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสิงห์บุรี

๔.๕ สรุปองค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย

๔.๑ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคล ของผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน ๓๘๐ คน โดยแยกจำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษาขั้นสูงสุด อาชีพ และรายได้ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีรายละเอียดดังในตารางที่ ๔.๑ ดังนี้

ตารางที่ ๔.๑ แสดงจำนวน และค่าร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม

(n=๓๘๐)

ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	๑๕๐	๓๙.๕
หญิง	๒๓๐	๖๐.๕
รวม	๓๘๐	๑๐๐.๐
อายุ		
ต่ำกว่า ๒๐ ปี	๑๗	๔.๕
๒๐ – ๓๐ ปี	๘๗	๒๒.๙
๓๑ – ๔๐ ปี	๑๓๐	๓๔.๒
๔๑ – ๕๐ ปี	๘๘	๒๓.๒
มากกว่า ๕๐ ปี	๕๘	๑๕.๓
รวม	๓๘๐	๑๐๐.๐
ระดับการศึกษาขั้นสูงสุด		
ต่ำกว่ามัธยมต้น	๗๒	๑๘.๙
มัธยมต้น/ปวช.	๑๗๕	๔๖.๑
มัธยมปลาย/อนุปริญญา	๘๖	๒๒.๖
ปริญญาตรี	๔๒	๑๑.๑
สูงกว่าปริญญาตรี	๕	๑.๓
รวม	๓๘๐	๑๐๐.๐
อาชีพ		
เกษตรกร	๙๗	๒๕.๕
นักเรียน/นักศึกษา	๑๒๒	๓๒.๑
ค้าขาย	๕๔	๑๔.๒
พนักงาน/ลูกจ้าง	๗๙	๒๐.๘
รับราชการ	๒๘	๗.๔
รวม	๓๘๐	๑๐๐.๐

ตารางที่ ๔.๑ (ต่อ)

(n=๓๘๐)

ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน	ร้อยละ
รายได้ต่อเดือน		
ต่ำกว่า ๕,๐๐๐ บาท	๑๑๗	๓๐.๘
๕,๐๐๐ - ๑๐,๐๐๐ บาท	๑๒๙	๓๓.๙
๑๐,๐๐๐ - ๑๕,๐๐๐ บาท	๙๑	๒๓.๙
๑๕,๐๐๑ บาทขึ้นไป	๔๓	๑๑.๓
รวม	๓๘๐	๑๐๐.๐

จากตารางที่ ๔.๑ พบว่า ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามเรื่อง “การบริหารจัดการปัญหาทกภัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสิงห์บุรี” จำแนกได้ดังนี้

เพศ จากการศึกษาพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน ๒๓๐ คน คิดเป็นร้อยละ ๖๐.๕ เพศชาย จำนวน ๑๕๐ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๙.๕ ตามลำดับ

อายุ จากการศึกษาพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง ๓๑ - ๔๐ ปี จำนวน ๑๓๐ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๔.๒ รองลงมาเป็นผู้ที่มีอายุไม่เกิน ๔๑ - ๕๐ ปี จำนวน ๘๘ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๓.๒ อายุระหว่าง ๒๐ - ๓๐ ปี คิดเป็นร้อยละ ๒๒.๙ อายุมากกว่า ๕๐ ปี จำนวน ๕๘ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๕.๒ และน้อยที่สุดคือ อายุต่ำกว่า ๒๐ ปี จำนวน ๑๗ คน คิดเป็นร้อยละ ๔.๕ ตามลำดับ

ระดับการศึกษาขั้นสูงสุด จากการศึกษาพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับมัธยมต้น/ปวช. จำนวน ๑๗๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๔๖.๑ รองลงมาคือ มัธยมปลาย/อนุปริญญา จำนวน ๘๖ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๒.๖ มีการศึกษาระดับต่ำกว่ามัธยมต้น จำนวน ๗๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๘.๙ มีการศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน ๔๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๑.๑ และน้อยที่สุดคือสูงกว่าปริญญาตรี จำนวน ๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๑.๓ ตามลำดับ

อาชีพ จากการศึกษาพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีอาชีพนักเรียน/นักศึกษา จำนวน ๑๒๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๒.๑ มีอาชีพเกษตรกร จำนวน ๙๗ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๕.๕ มีอาชีพพนักงาน/ลูกจ้าง จำนวน ๗๙ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๐.๘ มีอาชีพค้าขาย จำนวน ๕๔ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๔.๒ และมีอาชีพรับราชการ จำนวน ๒๘ คน คิดเป็นร้อยละ ๗.๔ ตามลำดับ

รายได้ต่อเดือน จากการศึกษาพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีรายได้ต่อเดือน ๕,๐๐๐ – ๑๐,๐๐๐ บาท จำนวน ๑๒๙ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๓.๙ มีรายได้ต่อเดือนต่ำกว่า ๕,๐๐๐ บาท จำนวน ๑๑๗ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๐.๘ มีรายได้ต่อเดือน ๑๐,๐๐๐ – ๑๕,๐๐๐ บาท จำนวน ๙๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๓.๙ น้อยที่สุดคือมีรายได้ต่อเดือน ๑๕,๐๐๑ บาท จำนวน ๔๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๑.๓ ตามลำดับ

๔.๒ ผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นในการบริหารจัดการปัญหาอุทกภัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสิงห์บุรี

ผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารจัดการปัญหาอุทกภัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสิงห์บุรี โดยภาพรวม และรายด้าน ได้แก่ ๑) ด้านการบรรเทา ๒) ด้านการเตรียมการ ๓) ด้านการสู้อย ๔) ด้านการฟื้นฟู ทั้งหมด ๔ ด้าน แต่ละด้านมี ๘ ข้อ รวม ๓๒ ข้อ แสดงด้วยค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานโดยภาพรวม และรายด้าน ดังแสดงในตารางที่ ๔.๒ – ๔.๖

ตารางที่ ๔.๒ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารจัดการปัญหาอุทกภัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสิงห์บุรี โดยภาพรวม

(n=๓๘๐)

การบริหารจัดการปัญหาอุทกภัย โดยภาพรวม	ระดับความคิดเห็น		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
๑. ด้านการบรรเทา	๓.๗๗	๐.๖๕๐	มาก
๒. ด้านการเตรียมการ	๓.๖๓	๐.๖๐๘	มาก
๓. ด้านการสู้อย	๓.๗๓	๐.๕๙๘	มาก
๔. ด้านการฟื้นฟู	๓.๗๖	๐.๖๑๖	มาก
รวม	๓.๗๒	๐.๕๒๓	มาก

จากตารางที่ ๔.๒ พบว่าประชาชนมีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการปัญหาอุทกภัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสิงห์บุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = ๓.๗๒, S.D. = ๐.๕๒๓)

เมื่อจำแนกเป็นรายด้านพบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการปัญหาอุทกภัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสิงห์บุรี ๑. ด้านการบรรเทา ($\bar{X}$ = ๓.๗๗, S.D. = ๐.๖๕๐) ๒. ด้านการเตรียมการ ($\bar{X}$ = ๓.๖๓, S.D. = ๐.๖๐๘) ๓. ด้านการสู้ภัย ($\bar{X}$ = ๓.๗๓, S.D. = ๐.๕๙๘) ๔. ด้านการฟื้นฟู ($\bar{X}$ = ๓.๗๖, S.D. = ๐.๖๑๖) ทุกด้านอยู่ในระดับมาก ตามลำดับ

ตารางที่ ๔.๓ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริหารจัดการปัญหาอุทกภัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสิงห์บุรี ด้านการบรรเทา (n=๓๘๐)

การบริหารจัดการปัญหาอุทกภัย ด้านการบรรเทา	ระดับความคิดเห็น		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
๑. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการจัดทำแผน/ประชาคมในการบริหารจัดการปัญหาอุทกภัย	๓.๗๗	๐.๖๕๗	มาก
๒. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการบูรณาการแผนกับหน่วยงานอื่นในการบริหารจัดการปัญหาอุทกภัย	๓.๗๖	๐.๗๒๐	มาก
๓. เจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นปฏิบัติงานในการแก้ปัญหาอุทกภัยอย่างรวดเร็ว	๓.๗๖	๐.๗๒๗	มาก
๔. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการสร้างความรู้ความเข้าใจเรื่องปัญหาอุทกภัยแก่ประชาชน	๓.๘๖	๐.๘๐๙	มาก
๕. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการสำรวจพื้นที่ในการสร้างแนวป้องกันปัญหาอุทกภัย	๓.๙๒	๒.๗๓๗	มาก
๖. การจัดการให้เกิดการใช้ที่ดินที่เหมาะสมในการบรรเทาปัญหาอุทกภัย เช่น การจัดสรรเป็นที่พักพิงคน/สัตว์/สิ่งของ	๓.๘๒	๐.๗๕๙	มาก
๗. เจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความพร้อมในการป้องกันและบรรเทาปัญหาอุทกภัย	๓.๘๑	๐.๘๐๕	มาก
๘. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการประเมินความเสี่ยงในการบริหารจัดการปัญหาอุทกภัย	๓.๔๕	๐.๙๗๕	มาก
ภาพรวม	๓.๗๗	๐.๖๕๐	มาก

จากตารางที่ ๔.๓ พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการปัญหาอุทกภัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสิงห์บุรี ด้านการบรรเทา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = ๓.๗๗, S.D. = ๐.๖๕๐) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการปัญหาอุทกภัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสิงห์บุรี ด้านการบรรเทา อยู่ในระดับมากทุกข้อ

ตารางที่ ๔.๔ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริหารจัดการปัญหาอุทกภัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสิงห์บุรี ด้านเตรียมการ (n=๓๘๐)

การบริหารจัดการปัญหาอุทกภัย ด้านการเตรียมการ	ระดับความคิดเห็น		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
๑. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการจัดตั้งศูนย์ อำนวยการเฉพาะกิจเมื่อประสบปัญหาอุทกภัย	๓.๗๐	๐.๘๑๘	มาก
๒. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการจัดเตรียม บุคลากรและเครื่องมือ อุปกรณ์ ที่เหมาะสมและ เพียงพอ	๓.๖๖	๐.๗๔๐	มาก
๓. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการกำจัดวัชพืช ขุดลอก ทางระบายน้ำ	๓.๖๘	๐.๗๘๗	มาก
๔. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการมอบหมาย งานให้แต่ละฝ่ายรับผิดชอบปัญหาอุทกภัยอย่าง ชัดเจน	๓.๖๓	๐.๗๙๖	มาก
๕. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการตรวจตรา ดูแลความเรียบร้อยของประชาชน	๓.๖๖	๐.๗๘๒	มาก
๖. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีพื้นที่รองรับใน การอพยพของประชาชน	๓.๔๘	๐.๘๖๗	มาก
๗. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการสำรวจพื้นที่ เสี่ยงในการสร้างคันกั้นน้ำ	๓.๖๐	๐.๘๙๘	มาก
๘. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการประเมิน สถานการณ์ปัญหาอุทกภัย	๓.๖๗	๐.๘๕๔	มาก
ภาพรวม	๓.๖๓	๐.๖๐๘	มาก

จากตารางที่ ๔.๔ พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการปัญหาอุทกภัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสิงห์บุรี ด้านการเตรียมการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = ๓.๖๓, S.D. = ๐.๖๐๘)

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการปัญหาอุทกภัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสิงห์บุรี ด้านการเตรียมการ อยู่ในระดับมากทุกข้อ

ตารางที่ ๔.๕ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริหารจัดการปัญหาอุทกภัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสิงห์บุรี ด้านการสู้ภัย

(n=๓๘๐)

การบริหารจัดการปัญหาอุทกภัย ด้านการสู้ภัย	ระดับความคิดเห็น		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
๑. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการประกาศข่าวสารและการแจ้งเตือนปัญหาอุทกภัยในพื้นที่แก่ประชาชน	๓.๘๖	๐.๗๗๔	มาก
๒. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีชุดให้ความช่วยเหลือหรือชุดเคลื่อนที่เร็วคอยช่วยเหลือ/เคลื่อนย้ายผู้ประสบภัย	๓.๘๒	๐.๘๐๔	มาก
๓. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการจัดตั้งศูนย์พักพิงชั่วคราวในพื้นที่แก่ประชาชน	๓.๗๑	๐.๘๓๒	มาก
๔. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการสร้างความร่วมมือในการประสานงานกับชุมชน	๓.๗๐	๐.๗๖๕	มาก
๕. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการสนับสนุนและการประสานงานกับหน่วยแพทย์เคลื่อนที่	๓.๖๒	๐.๗๔๐	มาก
๖. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการให้ความรู้ด้านสุขอนามัยแก่ประชาชน	๓.๖๕	๐.๗๗๐	มาก
๗. หากมีเหตุฉุกเฉินสามารถแจ้งเจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแก้ไขได้อย่างทัน่วงที	๓.๗๒	๐.๘๒๐	มาก

ตารางที่ ๔.๕ (ต่อ)

n = (๓๘๐)

การบริหารจัดการปัญหาอุทกภัย ด้านการสู้ภัย	ระดับความคิดเห็น		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
๘. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการกระจาย สิ่งของรับบริจาคและความช่วยเหลือแก่ ประชาชน	๓.๗๔	๐.๘๔๐	มาก
ภาพรวม	๓.๗๓	๐.๕๙๘	มาก

จากตารางที่ ๔.๕ พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการปัญหาอุทกภัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสิงห์บุรี ด้านการสู้ภัย โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = ๓.๗๓, S.D. = ๐.๕๙๘)

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการปัญหาอุทกภัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสิงห์บุรี ด้านการสู้ภัย อยู่ในระดับมากทุกข้อ

ตารางที่ ๔.๖ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริหารจัดการปัญหาอุทกภัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสิงห์บุรี ด้านการฟื้นฟู

(n=๓๘๐)

การบริหารจัดการปัญหาอุทกภัย ด้านการฟื้นฟู	ระดับความคิดเห็น		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
๑. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการเยียวยาและ ฟื้นฟูจิตใจในพื้นที่แก่ประชาชนที่ประสบปัญหา อุทกภัย	๓.๗๘	๐.๖๙๗	มาก
๒. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการกำจัดขยะ และสิ่งปฏิกูลในพื้นที่หลังประสบปัญหาอุทกภัย	๓.๗๖	๐.๗๖๙	มาก
๓. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการร่วมกับ หน่วยแพทย์หรือสาธารณสุขมาให้บริการแก่ ประชาชนในพื้นที่	๓.๗๕	๐.๗๘๔	มาก
๔. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการบูรณะ ซ่อมแซมสาธารณประโยชน์ที่ได้รับความเสียหาย จากปัญหาอุทกภัย	๓.๖๗	๐.๘๔๑	มาก

การบริหารจัดการปัญหาอุทกภัย ด้านการฟื้นฟู	ระดับความคิดเห็น		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
๕. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการดูแลเรื่อง โรคระบาดหลังเกิดปัญหาอุทกภัยและป้องกัน โรคติดต่อ	๓.๗๔	๐.๘๔๖	มาก
๖. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการจัดสรร เครื่องสูบน้ำให้กับประชาชนในพื้นที่ที่ถูกน้ำขัง	๓.๘๒	๐.๗๘๐	มาก
๗. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการจ่ายเงิน ค่าชดเชยความเสียหายแก่ประชาชนผู้ประสบ ปัญหาอุทกภัย	๓.๘๔	๐.๗๘๙	มาก
๘. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการประชุม เพื่อการวางแผนก่อสร้างเขื่อนและประตูระบาย น้ำเพิ่มเติม	๓.๗๓	๐.๘๔๖	มาก
ภาพรวม	๓.๗๖	๐.๖๑๖	มาก

จากตารางที่ ๔.๖ พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการปัญหาอุทกภัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสิงห์บุรี ด้านการฟื้นฟู โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = ๓.๗๖, S.D. = ๐.๖๑๖)

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการปัญหาอุทกภัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสิงห์บุรี ด้านการฟื้นฟู อยู่ในระดับมากทุกข้อ

๔.๓ ผลการวิเคราะห์การเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริหารจัดการ ปัญหาอุทกภัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสิงห์บุรี

สมมติฐานที่ ๑ ประชาชนที่มี เพศ ต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการปัญหา
อุทกภัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสิงห์บุรี แตกต่างกัน

ตารางที่ ๔.๗ การเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริหารจัดการปัญหาอุทกภัยของ
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสิงห์บุรี จำแนกตามเพศ

(n=๓๘๐)

การบริหารจัดการปัญหา อุทกภัยขององค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น	เพศ				t	Sig.
	ชาย (๑๕๐ คน)		หญิง (๒๓๐คน)			
	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D		
๑. ด้านการบรรเทา	๓.๗๙	๐.๕๗๘	๓.๗๕	๐.๖๙๕	๐.๖๗๐	๐.๕๐๔
๒. ด้านการเตรียมการ	๓.๗๑	๐.๖๑๖	๓.๕๘	๐.๕๙๘	๑.๙๔๒	๐.๐๕๓
๓. ด้านการสู้ภัย	๓.๗๘	๐.๖๓๒	๓.๖๙	๐.๕๗๔	๑.๓๖๙	๐.๑๗๒
๔. ด้านการฟื้นฟู	๓.๗๙	๐.๖๔๑	๓.๗๔	๐.๖๐๐	๐.๘๗๖	๐.๓๘๒
รวม	๓.๗๗	๐.๕๕๐	๓.๖๙	๐.๕๐๕	๑.๔๑๘	๐.๑๕๗

จากตารางที่ ๔.๗ ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริหารจัดการ
ปัญหาอุทกภัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสิงห์บุรี โดยภาพรวม จำแนกตามเพศ พบว่า
ไม่แตกต่างกัน (t = ๑.๔๑๘, Sig.= ๐.๑๕๗) ดังนั้นจึงปฏิเสธสมมติฐานการวิจัย เมื่อพิจารณาเป็นราย
ด้านพบว่า ประชาชนที่มีเพศต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการปัญหาอุทกภัยขององค์กร
ปกครองส่วนท้องถิ่นไม่แตกต่างกันทุกด้าน

สมมติฐานที่ ๒ ประชาชนที่มี อายุ ต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการปัญหา
อุทกภัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสิงห์บุรี แตกต่างกัน

ตารางที่ ๔.๘ การเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริหารจัดการปัญหาอุทกภัยของ
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสิงห์บุรี จำแนกตามอายุ

(n=๓๘๐)

การบริหารจัดการ ปัญหาอุทกภัยของ องค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่น	แหล่งความ แปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ด้านการบรรเทา	ระหว่างกลุ่ม	๒.๒๕๒	๔	๐.๕๖๓	๑.๓๗๗	๐.๒๕๕
	ภายในกลุ่ม					
	รวม	๑๕๗.๘๖๔	๓๗๕	๐.๔๒๑		
		๑๖๐.๑๑๖	๓๗๙			
ด้านการเตรียมการ	ระหว่างกลุ่ม	๑.๔๙๙	๔	๐.๓๗๕	๑.๐๑๕	๐.๔๐๐
	ภายในกลุ่ม					
	รวม	๑๓๘.๔๖๔	๓๗๕	๐.๓๖๙		
		๑๓๙.๙๖๓	๑๗๙			
ด้านการสู้อยู่	ระหว่างกลุ่ม	๑.๕๒๐	๔	๐.๓๘๐	๑.๐๖๔	๐.๓๗๔
	ภายในกลุ่ม					
	รวม	๑๓๓.๘๘๒	๓๗๕	๐.๓๕๗		
		๑๓๕.๔๐๒	๓๗๙			
ด้านการฟื้นฟู	ระหว่างกลุ่ม	๑.๒๔๙	๔	๐.๓๑๒	๐.๘๒๒	๐.๕๑๒
	ภายในกลุ่ม					
	รวม	๑๔๒.๓๗๑	๓๗๕	๐.๓๘๐		
		๑๔๓.๖๑๙	๓๗๙			

ตารางที่ ๔.๘ (ต่อ)

(n=๓๘๐)

การบริหารจัดการ	แหล่งความ	SS	df	MS	F	Sig.
ปัญหาอุทกภัยของ	แปรปรวน					
องค์กรปกครองส่วน						
ท้องถิ่น						
รวม	ระหว่างกลุ่ม	๑.๐๖๘	๔	๐.๒๖๗	๐.๙๗๕	๐.๔๒๑
	ภายในกลุ่ม	๑๐๒.๗๕๑	๓๗๕	๐.๒๗๔		
	รวม	๑๐๓.๘๑๙	๓๗๙			

จากตารางที่ ๔.๘ ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริหารจัดการปัญหาอุทกภัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสิงห์บุรี โดยภาพรวม จำแนกตามอายุ พบว่าไม่แตกต่างกัน ($F=0.975$, $Sig.=0.421$) ดังนั้นจึงปฏิเสธสมมติฐานการวิจัย

สมมติฐานที่ ๓ ประชาชนที่มีระดับการศึกษา ต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการปัญหาอุทกภัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสิงห์บุรี แตกต่างกัน

ตารางที่ ๔.๙ การเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริหารจัดการปัญหาอุทกภัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสิงห์บุรี จำแนกตามระดับการศึกษา

(n=๓๘๐)

การบริหารจัดการ	แหล่งความ	SS	df	MS	F	Sig.
ปัญหาอุทกภัยของ	แปรปรวน					
องค์กรปกครองส่วน						
ท้องถิ่น						
ด้านการบรรเทา	ระหว่างกลุ่ม	๒.๑๓๗	๔	๐.๕๓๔	๑.๒๖๘	๐.๒๘๘
	ภายในกลุ่ม	๑๕๗.๙๗๙	๓๗๕	๐.๔๒๑		
	รวม	๑๖๐.๑๑๖	๓๗๙			

ตารางที่ ๔.๙ (ต่อ)

(n = ๓๘๐)

การบริหารจัดการ ปัญหาอุทกภัยของ องค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่น	แหล่งความ แปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ด้านการเตรียมการ	ระหว่างกลุ่ม	๖.๒๑๗	๔	๑.๕๕๔	๔.๓๕๘**	๐.๐๐๒
	ภายในกลุ่ม					
	รวม	๑๓๓.๗๔๖	๓๗๕	๐.๓๕๗		
		๑๓๙.๙๖๓	๓๗๙			
ด้านการสู้ภัย	ระหว่างกลุ่ม	๒.๓๓๓	๔	๐.๕๘๓	๑.๖๔๔	๐.๑๖๓
	ภายในกลุ่ม					
	รวม	๑๓๓.๐๖๙	๓๗๕	๐.๓๕๕		
		๑๓๕.๔๐๒	๓๗๙			
ด้านการฟื้นฟู	ระหว่างกลุ่ม	๓.๓๕๒	๔	๐.๘๓๘	๒.๒๔๑	๐.๐๖๔
	ภายในกลุ่ม					
	รวม	๑๔๐.๒๖๗	๓๗๕	๐.๓๗๔		
		๑๔๓.๖๑๙	๓๗๙			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	๒.๕๒๔	๔	๐.๖๓๑	๒.๓๓๖	๐.๐๕๕
	ภายในกลุ่ม					
	รวม	๑๐๑.๒๙๕	๓๗๕	๐.๒๗๐		
		๑๐๓.๘๑๙	๓๗๙			

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๑

จากตารางที่ ๔.๙ ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริหารจัดการปัญหาอุทกภัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสิงห์บุรี โดยภาพรวม จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า ไม่แตกต่างกัน ($F=2.336$, $Sig.=0.055$) ดังนั้นจึงปฏิเสธสมมติฐานการวิจัย เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีการบริหารจัดการปัญหาอุทกภัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแตกต่างกันในด้านการเตรียมการ ($F=2.358$, $Sig.=0.002$) แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ ๐.๐๑ ส่วนด้านอื่นๆ ไม่แตกต่างกัน ดังนั้นจึงทำการเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่โดยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด (Least Significant Difference: LSD.) ในด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ดังตารางที่ ๔.๑๐

ตารางที่ ๔.๑๐ การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุดของการบริหารจัดการปัญหาอุทกภัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสิงห์บุรี โดยจำแนกตามความเห็นต่อการบริหารจัดการปัญหาอุทกภัย ด้านการเตรียมการ

($n=380$)

ระดับการศึกษา	$\bar{X}$	ระดับการศึกษา			
		ต่ำกว่ามัธยมต้น	มัธยมต้น/ปวช.	มัธยมปลาย/อนุปริญญา	ปริญญาตรี
		๓.๗๒	๓.๕๑	๓.๗๙	๓.๖๔
ต่ำกว่ามัธยมต้น	๓.๗๒		๐.๒๑*	-๐.๐๗	๐.๐๘
มัธยมต้น/ปวช.	๓.๕๑			-๐.๒๘	-๐.๑๓
มัธยมปลาย/อนุปริญญา	๓.๗๙				-๐.๑๕
ปริญญาตรี	๓.๖๔				
สูงกว่าปริญญาตรี	๔.๐๓				

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๑๐ พบว่า ประชาชนที่มีการศึกษาดำรงว่ามัธยมต้นมีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการปัญหาอุทกภัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านการเตรียมการมากกว่าประชาชนที่มีการศึกษามัธยมต้น/ปวช. อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

สมมติฐานที่ ๔ ประชาชนที่มี อาชีพ ต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการปัญหาอุทกภัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสิงห์บุรี แตกต่างกัน

ตารางที่ ๔.๑๑ การเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริหารจัดการปัญหาอุทกภัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสิงห์บุรี จำแนกตามอาชีพ

(n=๓๘๐)

การบริหารจัดการ ปัญหาอุทกภัยของ องค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่น	แหล่งความ แปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ด้านการบรรเทา	ระหว่างกลุ่ม	๒.๓๘๖	๔	๐.๕๙๗	๑.๙๐๘	๐.๑๐๘
	ภายในกลุ่ม					
	รวม	๑๑๗.๒๕๕	๓๗๕	๐.๓๑๓		
		๑๑๙.๖๔๑	๓๗๙			
ด้านการเตรียมการ	ระหว่างกลุ่ม	๘.๘๓๘	๔	๒.๒๑๐	๖.๓๑๙**	๐.๐๐๐
	ภายในกลุ่ม					
	รวม	๑๓๑.๑๒๕	๓๗๕	๐.๓๕๐		
		๑๓๙.๙๖๓	๓๗๙			
ด้านการสู้ภัย	ระหว่างกลุ่ม	๕.๐๕๙	๔	๑.๒๖๕	๓.๖๓๘**	๐.๐๐๖
	ภายในกลุ่ม					
	รวม	๑๓๐.๓๔๓	๓๗๕	๐.๓๔๘		
		๑๓๕.๔๐๒	๓๗๙			

ตารางที่ ๔.๑๑ (ต่อ)

(n=๓๘๐)

การบริหารจัดการ ปัญหาอุทกภัยของ องค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่น	แหล่งความ แปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ด้านการฟื้นฟู	ระหว่างกลุ่ม	๓.๕๘๓	๔	๐.๘๙๖	๒.๓๙๙	๐.๐๕๐
	ภายในกลุ่ม	๑๔๐.๐๓๖	๓๗๕	๐.๓๗๓		
	รวม	๑๔๓.๖๑๙	๓๗๙			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	๔.๘๕๕	๔	๑.๒๑๔	๔.๖๐๐**	๐.๐๐๑
	ภายในกลุ่ม					
	รวม	๒๓.๔๖๕	๑๑๕	๐.๒๐๔		
		๒๕.๔๘๗	๑๑๙			

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๑

จากตารางที่ ๔.๑๑ ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริหารจัดการปัญหาอุทกภัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสิงห์บุรี โดยภาพรวม จำแนกตามอาชีพ พบว่า แตกต่างกัน ($F=๔.๖๐๐$, $Sig.=๐.๐๐๑$) ดังนั้นจึงยอมรับสมมติฐานการวิจัย เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ประชาชนที่มีอาชีพต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการปัญหาอุทกภัยแตกต่างกันในด้านการเตรียมการ ($F=๖.๓๑๙$, $Sig.=๐.๐๐๐$) กับด้านการสู้ภัย ($F=๓.๖๓๘$, $Sig.=๐.๐๐๖$) ส่วนด้านอื่นๆ ไม่แตกต่างกัน ดังนั้นจึงทำการเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่โดยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด (Least Significant Difference: LSD.) รายละเอียดดังแสดงในตารางที่ ๔.๑๒ – ๔.๑๔

ตารางที่ ๔.๑๒ การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุดของการบริหารจัดการปัญหาอุทกภัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสิงห์บุรี โดยจำแนกตามความเห็นต่อการบริหารจัดการปัญหาอุทกภัย ด้านการเตรียมการ

(n=๓๘๐)

อาชีพ	$\bar{X}$	อาชีพ			
		เกษตรกร	นักเรียน/ นักศึกษา	ค้าขาย	พนักงาน/ ลูกจ้าง
		๓.๖๒	๓.๔๔	๓.๗๕	๓.๘๐
					๓.๘๕
เกษตรกร	๓.๖๒		๐.๑๘*	-๐.๑๓	-๐.๑๘*
นักเรียน/ นักศึกษา	๓.๔๔			-๐.๓๑*	-๐.๓๖*
ค้าขาย	๓.๗๕				-๐.๐๕
พนักงาน/ ลูกจ้าง	๓.๘๐				
รับราชการ	๓.๘๕				

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๑๒ พบว่า ประชาชนที่มีอาชีพเกษตรกร มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการปัญหาอุทกภัย ด้านการเตรียมการ แตกต่างกับ ประชาชนที่มีอาชีพนักเรียน/นักศึกษา และพนักงาน/ลูกจ้าง ส่วนประชาชนที่มีอาชีพนักเรียน/นักศึกษา มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการปัญหาอุทกภัย แตกต่างกับประชาชนที่มีอาชีพค้าขาย พนักงาน/ลูกจ้าง และรับราชการ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

ตารางที่ ๔.๑๓ การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุดของการบริหารจัดการปัญหาอุทกภัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสิงห์บุรี โดยจำแนกตามความเห็นต่อการบริหารจัดการปัญหาอุทกภัย ด้านการสู้ภัย

(n=๓๘๐)

อาชีพ	$\bar{X}$	อาชีพ			
		เกษตรกร	นักเรียน/ นักศึกษา	ค้าขาย	พนักงาน/ ลูกจ้าง
		๓.๖๙	๓.๖๐	๓.๘๔	๓.๘๙
เกษตรกร	๓.๖๙		๐.๐๙	-๐.๑๕	-๐.๒๐*
นักเรียน/ นักศึกษา	๓.๖๐			-๐.๒๔*	-๐.๒๙*
ค้าขาย	๓.๘๔				-๐.๐๕
พนักงาน/ ลูกจ้าง	๓.๘๙				
รับราชการ	๓.๗๕				๐.๑๔

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๑๓ พบว่า ประชาชนที่มีอาชีพเกษตรกร มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการปัญหาอุทกภัย ด้านการสู้ภัย แตกต่างกับ ประชาชนที่มีอาชีพพนักงาน/ลูกจ้าง ส่วนประชาชนที่มีอาชีพนักเรียน/นักศึกษา มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการปัญหาอุทกภัย แตกต่างกับ ประชาชนที่มีอาชีพค้าขาย และพนักงาน/ลูกจ้าง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

ตารางที่ ๔.๑๔ การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุดของการบริหารจัดการปัญหาอุทกภัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสิงห์บุรี โดยจำแนกตามความเห็นต่อการบริหารจัดการปัญหาอุทกภัย ด้านรวม

(n=๓๘๐)

อาชีพ	$\bar{X}$	อาชีพ				
		เกษตรกร	นักเรียน/ นักศึกษา	ค้าขาย	พนักงาน/ ลูกจ้าง	รับราชการ
		๓.๗๑	๓.๕๘	๓.๘๐	๓.๘๘	๓.๗๗
เกษตรกร	๓.๗๑		๐.๑๓	-๐.๐๙	-๐.๑๗*	-๐.๐๖
นักเรียน/ นักศึกษา	๓.๕๘			-๐.๒๒*	-๐.๓๐*	-๐.๑๙
ค้าขาย	๓.๘๐				-๐.๐๘	๐.๐๓
พนักงาน/ ลูกจ้าง	๓.๘๘					๐.๑๑
รับราชการ	๓.๗๗					

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๑๔ พบว่า ประชาชนที่มีอาชีพเกษตรกร มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการปัญหาอุทกภัย ด้านรวม แตกต่างกับ ประชาชนที่มีอาชีพพนักงาน/ลูกจ้าง ส่วนประชาชนที่มีอาชีพนักเรียน/นักศึกษา แตกต่างกับ ประชาชนที่มีอาชีพค้าขาย และอาชีพพนักงานลูกจ้างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

สมมติฐานที่ ๕ ประชาชนที่มี รายได้ต่อเดือน ต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการปัญหาอุทกภัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสิงห์บุรี แตกต่างกัน

ตารางที่ ๔.๑๕ การเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริหารจัดการปัญหาอุทกภัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสิงห์บุรี จำแนกตามรายได้ต่อเดือน

(n=๓๘๐)

การบริหารจัดการ ปัญหาอุทกภัยของ องค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่น	แหล่งความ แปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ด้านการบรรเทา	ระหว่างกลุ่ม	๓.๓๕๒	๓	๑.๑๑๗	๓.๖๑๓*	๐.๐๑๓
	ภายในกลุ่ม					
	รวม	๑๑๖.๒๘๘	๓๗๖	๐.๓๐๙		
		๑๑๙.๖๔๑	๓๗๙			
ด้านการเตรียมการ	ระหว่างกลุ่ม	๕.๑๙๓	๓	๑.๗๓๑	๔.๘๒๙**	๐.๐๐๓
	ภายในกลุ่ม					
	รวม	๑๓๔.๗๗๐	๓๗๖	๐.๓๕๘		
		๑๓๙.๙๖๓	๓๗๙			
ด้านการสู้อยู่	ระหว่างกลุ่ม	๓.๒๕๗	๓	๑.๐๘๖	๓.๐๘๙*	๐.๐๒๗
	ภายในกลุ่ม					
	รวม	๑๓๒.๑๔๕	๓๗๖	๐.๓๕๑		
		๑๓๕.๔๐๒	๓๗๙			
ด้านการฟื้นฟู	ระหว่างกลุ่ม	๓.๖๗๑	๓	๑.๒๒๔	๓.๒๘๘*	๐.๐๒๑
	ภายในกลุ่ม					
	รวม	๑๓๙.๙๔๘	๓๗๖	๐.๓๗๒		
		๑๔๓.๖๑๙	๓๗๙			

ตารางที่ ๔.๑๕ (ต่อ)

(n=๓๘๐)						
การบริหารจัดการ ปัญหาอุทกภัยของ องค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่น	แหล่งความ แปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
รวม	ระหว่างกลุ่ม	๓.๔๑๙	๓	๑.๑๔๐	๔.๒๖๘**	๐.๐๐๖
	ภายในกลุ่ม					
	รวม	๑๐๐.๔๐๐	๓๗๖	๐.๒๖๗		
		๑๐๓.๘๑๙	๓๗๙			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๑

จากตารางที่ ๔.๑๕ ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริหารจัดการปัญหาอุทกภัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสิงห์บุรี โดยภาพรวม จำแนกตามรายได้ ต่อเดือน พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ ๐.๐๑ ($F=๔.๒๖๘$, $Sig.=๐.๐๐๖$) ดังนั้นจึง ยอมรับสมมติฐานการวิจัย เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการบรรเทา ($F=๓.๖๑๓$, $Sig.=๐.๐๑๓$) ด้านการสูบน้ำ ($F=๓.๐๘๙$, $Sig.=๐.๐๒๗$) ด้านการฟื้นฟู ($F=๓.๒๘๘$, $Sig.=๐.๐๒๑$) ส่วน ด้านการเตรียมการ ($F=๔.๘๒๙$, $Sig.=๐.๐๐๓$) แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ ๐.๐๕ ดังนั้นจึง ทำการเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่โดยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด (Least Significant Difference: LSD.) รายละเอียดดังแสดงในตารางที่ ๔.๑๖ - ๔.๑๙

ตารางที่ ๔.๑๖ การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุดของการบริหารจัดการปัญหาอุทกภัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสิงห์บุรี โดยจำแนกตามความเห็นต่อการบริหารจัดการปัญหาอุทกภัย ด้านการบรรเทา

(n=๓๘๐)

รายได้ต่อเดือน	$\bar{X}$	รายได้ต่อเดือน			
		ต่ำกว่า ๕,๐๐๐ บาท	๕,๐๐๑ - ๑๐,๐๐๐ บาท	๑๐,๐๐๑ - ๑๕,๐๐๐ บาท	๑๕,๐๐๑ บาทขึ้นไป
		๓.๖๙	๓.๗๗	๓.๖๙	๓.๙๙
ต่ำกว่า ๕,๐๐๐ บาท	๓.๖๙		-๐.๐๘	-๐.๐๐	-๐.๓๐*
๕,๐๐๑ - ๑๐,๐๐๐ บาท	๓.๗๗			-๐.๐๘	-๐.๒๒*
๑๐,๐๐๑ - ๑๕,๐๐๐ บาท	๓.๖๙				-๐.๓๐*
๑๕,๐๐๑ บาทขึ้นไป	๓.๙๙				

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๑๖ พบว่า ประชาชนที่มีอาชีพรายได้ต่อเดือนต่ำกว่า ๕,๐๐๐ บาท มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการปัญหาอุทกภัย ด้านการบรรเทา มากกว่า ประชาชนที่มีรายได้ต่อเดือน ๑๕,๐๐๑ บาทขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

ตารางที่ ๔.๑๗ การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุดของการบริหารจัดการปัญหาอุทกภัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสิงห์บุรี โดยจำแนกตามความเห็นต่อการบริหารจัดการปัญหาอุทกภัย ด้านการเตรียมการ

(n=๓๘๐)

รายได้ต่อเดือน		รายได้ต่อเดือน			
		ต่ำกว่า ๕,๐๐๐ บาท	๕,๐๐๑ – ๑๐,๐๐๐ บาท	๑๐,๐๐๑ – ๑๕,๐๐๐ บาท	๑๕,๐๐๑ บาทขึ้นไป
$\bar{X}$		๓.๕๓	๓.๖๐	๓.๗๐	๓.๙๑
ต่ำกว่า ๕,๐๐๐ บาท	๓.๕๓		-๐.๐๗	-๐.๑๗*	-๐.๓๘*
๕,๐๐๑ – ๑๐,๐๐๐ บาท	๓.๖๐			-๐.๑	-๐.๓๑*
๑๐,๐๐๑ – ๑๕,๐๐๐ บาท	๓.๗๐				-๐.๒๑
๑๕,๐๐๑ บาทขึ้นไป	๓.๙๑				

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๑๗ พบว่า ประชาชนที่มีรายได้ต่อเดือน ต่ำกว่า ๕,๐๐๐ บาท มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการปัญหาอุทกภัย ด้านการเตรียมการ แตกต่างกับ ประชาชนที่มีรายได้ต่อเดือน ๑๐,๐๐๑ – ๑๕,๐๐๐ บาท และรายได้ต่อเดือน ๑๕,๐๐๑ บาทขึ้นไป ส่วนประชาชนที่มีรายได้ต่อเดือน ๕,๐๐๑ – ๑๐,๐๐๐ บาท แตกต่างกับ ประชาชนที่มีรายได้ต่อเดือน ๑๕,๐๐๑ บาทขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

ตารางที่ ๔.๑๘ การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุดของการบริหารจัดการปัญหาอุทกภัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสิงห์บุรี โดยจำแนกตามความเห็นต่อการบริหารจัดการปัญหาอุทกภัย ด้านการสู้ภัย

(n=๓๘๐)

รายได้ต่อเดือน		รายได้ต่อเดือน			
		ต่ำกว่า ๕,๐๐๐ บาท	๕,๐๐๑ – ๑๐,๐๐๐ บาท	๑๐,๐๐๑ – ๑๕,๐๐๐ บาท	๑๕,๐๐๑ บาทขึ้นไป
$\bar{X}$		๓.๖๓	๓.๗๔	๓.๗๓	๓.๙๕
ต่ำกว่า ๕,๐๐๐ บาท	๓.๖๓		-๐.๑๑	-๐.๑๐	-๐.๓๒*
๕,๐๐๑ – ๑๐,๐๐๐ บาท	๓.๗๔			๐.๐๑	-๔.๑๖*
๑๐,๐๐๑ – ๑๕,๐๐๐ บาท	๓.๗๓				-๐.๒๒*
๑๕,๐๐๑ บาทขึ้นไป	๓.๙๕				

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๑๘ พบว่า ประชาชนที่มีรายได้ต่อเดือน ต่ำกว่า ๕,๐๐๐ บาท มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการปัญหาอุทกภัย ด้านการสู้ภัย แตกต่างกับ ประชาชนที่มีรายได้ต่อเดือน ๑๕,๐๐๑ บาทขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

ตารางที่ ๔.๑๙ การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุดของการบริหารจัดการปัญหาอุทกภัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสิงห์บุรี โดยจำแนกตามความเห็นต่อการบริหารจัดการปัญหาอุทกภัย ด้านการฟื้นฟู

(n=๓๘๐)

รายได้ต่อเดือน		รายได้ต่อเดือน			
		ต่ำกว่า ๕,๐๐๐ บาท	๕,๐๐๑ – ๑๐,๐๐๐ บาท	๑๐,๐๐๑ – ๑๕,๐๐๐ บาท	๑๕,๐๐๑ บาทขึ้นไป
$\bar{X}$		๓.๗๒	๓.๗๗	๓.๖๘	๔.๐๑
ต่ำกว่า ๕,๐๐๐ บาท	๓.๗๒		-๐.๐๕	๐.๐๔	-๐.๒๙*
๕,๐๐๑ – ๑๐,๐๐๐ บาท	๓.๗๗			๐.๐๙	-๐.๒๔*
๑๐,๐๐๑ – ๑๕,๐๐๐ บาท	๓.๖๘				-๐.๓๓*
๑๕,๐๐๑ บาทขึ้นไป	๔.๐๑				

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๑๙ พบว่า ประชาชนที่มีรายได้ต่อเดือน ต่ำกว่า ๕,๐๐๐ บาท มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการปัญหาอุทกภัย ด้านการฟื้นฟู แตกต่างกับ ประชาชนที่มีรายได้ต่อเดือน ๑๕,๐๐๑ บาทขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

ตารางที่ ๔.๒๐ ผลสรุปโดยรวมการเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริหารจัดการ
 ปัญหาอุทกภัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสิงห์บุรี โดยจำแนกตามปัจจัย
 ส่วนบุคคลตามสมมติฐานที่ ๑ - ๕

(n=๓๘๐)

สมมติฐาน	ตัวแปรต้น	ตัวแปรตาม	ค่า t	ค่า F	Sig.	ผลการศึกษา	
						ยอมรับ	ปฏิเสธ
๑.	เพศ	การบริหารจัดการ ปัญหาอุทกภัย	๑.๔๑๘		๐.๑๕๗		✓
๒.	อายุ	การบริหารจัดการ ปัญหาอุทกภัย		๐.๙๗๕	๐.๔๒๑		✓
๓.	ระดับการศึกษา	การบริหารจัดการ ปัญหาอุทกภัย		๒.๓๓๖	๐.๐๕๕		✓
๔.	อาชีพ	การบริหารจัดการ ปัญหาอุทกภัย		๔.๖๐๐	๐.๐๐๑	✓	
๕.	รายได้ต่อเดือน	การบริหารจัดการ ปัญหาอุทกภัย		๔.๒๖๘	๐.๐๐๖	✓	

จากตารางที่ ๔.๒๐ ผลสรุปโดยรวมการเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริหารจัดการปัญหาอุทกภัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสิงห์บุรี ดังนี้

ประชาชนที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการการบริหารจัดการปัญหาอุทกภัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสิงห์บุรี โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานการวิจัย

ประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการการบริหารจัดการปัญหาอุทกภัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสิงห์บุรี โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานการวิจัย

ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นในการการบริหารจัดการปัญหาอุทกภัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสิงห์บุรี โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน จึงยอมรับสมมติฐานการวิจัย

ประชาชนที่มีอาชีพต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการการบริหารจัดการปัญหาอุทกภัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสิงห์บุรี โดยภาพรวมแตกต่างกัน จึงยอมรับสมมติฐานการวิจัย

ประชาชนที่มีรายได้ต่อเดือนต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการปัญหาอุทกภัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสิงห์บุรี โดยภาพรวมแตกต่างกัน จึงยอมรับสมมติฐานการวิจัย

๔.๔ ผลการวิเคราะห์แนวทางการบริหารจัดการปัญหาอุทกภัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสิงห์บุรี

การสัมภาษณ์นี้มีจุดมุ่งหมายในการศึกษารวบรวมข้อมูลประกอบการวิเคราะห์การบริหารจัดการปัญหาอุทกภัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสิงห์บุรี ตามกรอบทฤษฎีของ Phillips; Neal and Webb ซึ่งเป็นการจัดการที่เป็นระบบมี ๔ ประการด้วยกัน ดังต่อไปนี้ ๑. ด้านการบรรเทา ๒. ด้านการเตรียมการ ๓. ด้านการสู้ภัย และ ๔. ด้านการฟื้นฟู ซึ่งสรุปบทสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) ผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key Informant) จำนวน ๑๒ ท่าน ดังต่อไปนี้

๑) ด้านการบรรเทา

จากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญมีประเด็นที่น่าสนใจ ดังนี้ กล่าวคือ เป็นการบรรเทาสาธารณภัยล่วงหน้าที่จะเกิดภัยเพื่อเป็นการรองรับเหตุการณ์ไว้ล่วงหน้าถือเป็นการลดความเสียหายที่จะก่อให้เกิดภัยพิบัติ โดยมีการดำเนินการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนทราบล่วงหน้า การประเมินความเสี่ยง^๑ ซึ่งมีการประชุมการวางแผนแก้ไขปัญหามลพิษในการเสนอความคิดเห็นให้มีการสร้างแนวเขื่อนกันน้ำเพื่อเป็นการแก้ปัญหาสำหรับประชาชนในพื้นที่เนื่องจากบ้านเรือนของประชาชนอยู่ติดริมแม่น้ำเจ้าพระยาเป็นส่วนใหญ่ การบูรณาการแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในพื้นที่เบื้องต้นจะมีการกันกระสอบทรายเป็นแนวยาวริมแม่น้ำเจ้าพระยาระดับ ๖-๗ ชั้น ส่วนในแผนระยะยาวทางหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้จัดทำโครงการสร้างเขื่อนตลอดแนวทั้งสองฝั่งของแม่น้ำเจ้าพระยา^๒ การสร้างความรู้ความเข้าใจแก่ประชาชนเป็นอีกหนึ่งอย่างที่สำคัญเนื่องจากพื้นที่ในเขตจังหวัดสิงห์บุรีเป็นพื้นที่เกิดปัญหาอุทกภัยซ้ำซากเกิดจากน้ำล้นตลิ่งบ้าง น้ำหนุน รวมทั้งน้ำท่วมขัง และน้ำท่วมฉับพลัน^๓ การบรรเทากรณีน้ำยังไม่ท่วมบ้านพักอาศัย เทศบาลตำบลพรหมบุรีจะทำการปิดปากท่อระบายน้ำที่ระบายลงแม่น้ำเจ้าพระยาอันดับแรก ต่อจากนั้นจะทำการติดตั้งเครื่องสูบน้ำ สูบน้ำทิ้งลงแม่น้ำเจ้าพระยาหรือคลองชลประทานสายมหาราช-อยุธยา หากปริมาณน้ำสะสมหรือน้ำฝนตกปริมาณมาก จะติดตั้งเครื่องสูบน้ำพญานาคเส้นผ่าศูนย์กลางท่อขนาด ๑๒ นิ้ว สูบน้ำลงแม่น้ำเจ้าพระยาหรือคลองชลประทานสายมหาราช-อยุธยา ที่ไหลผ่านพื้นที่ของเทศบาลพรหมบุรี^๔

^๑ สัมภาษณ์ นายสุพัทธ์ รุ่งโรจน์, ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลชีน้ำร้าย, ๑๕ มกราคม ๒๕๖๒.

^๒ สัมภาษณ์ ร.ต.บุญยัง อิมปาน, ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านหมู่ ๔ บ้านอัมพวัน, ๑๗ มกราคม ๒๕๖๒.

^๓ สัมภาษณ์ นายแมน ทองสาม, ผู้ใหญ่บ้านหมู่ ๙ บ้านย่านไทรกว, ๒๒ มกราคม ๒๕๖๒.

^๔ สัมภาษณ์ นายสุทัศน์ ใจเที่ยง, ผู้ใหญ่บ้านหมู่ ๒ บ้านพระทราย, ๒๒ มกราคม ๒๕๖๒.

^๕ สัมภาษณ์ จ.ส.อ.ประกาศ นนทสกุล, หัวหน้าฝ่ายอำนวยการ, ๒๒ มกราคม ๒๕๖๒.

ปัจจุบันมีการก่อสร้างเขื่อนป้องกันอุทกภัยของหมู่ที่ ๑,๒,๔ ส่วนหมู่ที่ ๕ ใช้คันถนนเป็นแนวป้องกัน เทศบาลพรหมบุรีจัดทำแผนป้องกันอุทกภัยประจำปี จัดเตรียมพื้นที่อพยพ และที่พักพิงชั่วคราว ซึ่งได้ประชาคมให้ประชาชนรับทราบตามห้วงระยะเวลาของทุกๆปี^๖ องค์การบริหารส่วนตำบลต้นโพธิ์ประสานความร่วมมือกับหน่วยราชการของงบประมาณสร้างแนวเขื่อนป้องกันตลิ่งชายแม่น้ำเพื่อไม่ให้น้ำท่วมขังที่อยู่อาศัยตลอดแนวฝั่งแม่น้ำเจ้าพระยา ในส่วนของอบต.ต้นโพธิ์ขณะนี้ดำเนินการใกล้จะเสร็จตลอดแนว ถ้าดำเนินการแล้วเสร็จเชื่อว่าประชาชนจะไม่ได้รับความเดือดร้อน^๗ ได้มีการนำเครื่องสูบน้ำมาช่วยบรรเทาความเดือดร้อนเพื่อให้น้ำท่วมซาลง^๘ มีการให้ความช่วยเหลือจากหน่วยงานภาครัฐ เอกชน เมื่อเกิดปัญหาอุทกภัยเป็นอย่างดี มีการจัดทำแบบด้านอุทกภัยและมีการซ่อมแผน^๙ ประการแรกมีการวางแผนกระสอบป้องกันตามแนวตลิ่งริมแม่น้ำเจ้าพระยาในเขตพื้นที่ตำบลต้นโพธิ์ เพื่อป้องกันการถูกตลิ่งตล้นเส้นทางสัญจรและเอ่อท่วมเข้าประชาชน ประการสองเร่งสูบน้ำออกจากพื้นที่ที่มีน้ำท่วมขังสูง ประการสามดำเนินการขุดลอกสิ่งกีดขวางทางระบายน้ำ/ลอกผักตบชวา เป็นต้น^{๑๐} เป็นหน้าที่ของอบต.โดยตรงที่จะบรรเทาผู้ที่ได้รับผลกระทบจากปัญหาน้ำท่วม เพราะเกิดขึ้นเป็นประจำทุกปีแล้วแต่จะมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับสภาพอากาศ การบรรเทาหลักอบต.จะมีแผนในการเยียวยา พร้อมกับนำเสนอ อำเภอ จังหวัด เพื่อแก้ไขปัญหาในภาพรวมต่อไป^{๑๑} มีการประเมินความเสี่ยงในจุดล่อแหลม^{๑๒}

สรุป การบรรเทาเป็นการป้องกันและลดผลกระทบที่จะเกิดขึ้นล่วงหน้าก่อนจะเกิดปัญหาอุทกภัย ถือเป็นการเตรียมความพร้อมรับมือกับทุกๆ สถานการณ์ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นตามลำดับ จึงต้องมีการจัดทำแผนวางเป็นระบบโดยมีการจัดเตรียมบุคลากรและความร่วมมือจากหน่วยงานต่างๆ เข้ามาช่วยเหลือดูแลรับผิดชอบตามความเหมาะสม ซึ่งในพื้นที่เสี่ยงกับปัญหาอุทกภัยที่เกิดขึ้นเป็นประจำทุกปีนั้น ประชาชนในพื้นที่โดยเฉพาะอย่างยิ่งกับชุมชนดั้งเดิมที่อาศัยอยู่ติดริมแม่น้ำ

^๖ สัมภาษณ์ นายคมสันต์ เกิดพิทักษ์, นายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลพรหมบุรี, ๒๒ มกราคม ๒๕๖๒.

^๗ สัมภาษณ์ นายจิรศักดิ์ ร่มแสง, เลขานุการนายกองค์การบริหารส่วนตำบลต้นโพธิ์, ๒๕ มกราคม ๒๕๖๒.

^๘ สัมภาษณ์ นายสุรเชษฐ์ เทียนขอ, ตำแหน่งผู้ใหญ่บ้านหมู่ ๑ บ้านบางโฉลงศรี, ๒๕ มกราคม ๒๕๖๒.

^๙ สัมภาษณ์ นายประเสริฐ เข้มจ่าง, นายกองค์การบริหารส่วนตำบลขึ้นน้ำราย, ๑๗ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๑๐} สัมภาษณ์ นายสุริโย นุวรรณโณ, นายกองค์การบริหารส่วนตำบลต้นโพธิ์, ๑๗ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๑๑} สัมภาษณ์ นางพลอยพัชชา สิริพรวิทย์, ผู้ใหญ่บ้านหมู่ ๓ บ้านเตาอิฐ, ๑๘ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๑๒} สัมภาษณ์ ร.ต.ชยอนันท์ สุขประเสริฐ, ผู้ใหญ่บ้านหมู่ ๖ บ้านระนาม, ๒๗ มกราคม ๒๕๖๒.

เจ้าพระยาเป็นจำนวนหลายหลังคาเรือนตลอดริมแม่น้ำ ได้เข้าใจและตระหนักอยู่เสมอว่าพื้นที่ดังกล่าวมีความเสี่ยงในการเกิดปัญหาอุทกภัยค่อนข้างเป็นประจำทุกๆปี ดังนั้นประชาชนและเจ้าหน้าที่ต่างมีความพร้อมในการเตรียมการป้องกันเท่าที่ตนพึงจะทำได้ตามกำลัง

๒) ด้านการเตรียมการ

จากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญมีประเด็นที่น่าสนใจ ดังนี้ กล่าวคือ เป็นการเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับกับปัญหาอุทกภัยในขั้นก่อนเกิดภัย โดยพื้นที่บริเวณองค์การบริหารส่วนตำบลชีน้ำร้ายเป็นพื้นที่น้ำท่วมซ้ำซาก ทำให้ประชาชนต้องเตรียมความพร้อมตลอดส่วนเจ้าหน้าที่จะเตรียมการจัดตั้งศูนย์อำนวยการฉุกเฉินพร้อมรับมือหากประตูน้ำบางโคมศรีไม่สามารถรองรับน้ำได้^{๑๓} นอกจากการจัดตั้งศูนย์อำนวยการแล้วต้องมีการจัดเตรียมบุคลากรและเครื่องมือ อุปกรณ์ให้เพียงพอ เช่น เครื่องสูบน้ำ เรือท้องแบน^{๑๔} บริเวณพื้นที่ด้านหน้าหมู่ ๙ เป็นพื้นที่เสี่ยงอยู่ติดริมแม่น้ำเจ้าพระยา จึงต้องสร้างคันกันน้ำจากกระสอบทรายตลอดแนวเป็นระยะ ๓ กิโลเมตร ส่วนด้านหลังติดกับคลองชลประทานที่ใช้เป็นที่สูบน้ำทิ้ง^{๑๕} ในส่วนของหมู่ ๒ บ้านพระทรายมีการลอกคัน ยกถนน ทำพนังเครื่องสูบน้ำทิ้งเพื่อป้องกันน้ำท่วมขัง ในบางส่วนได้เขื่อนป้องกันและที่ปักพิงชั่วคราวจะอยู่ริมถนนสะดวกต่อการเข้า-ออกดูแลของเจ้าหน้าที่^{๑๖} การเตรียมความพร้อมในการป้องกันและแก้ไขปัญหามหาภัยของเทศบาลพรหมบุรี จะดำเนินการตามแผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยของเทศบาลที่จัดทำไว้ ได้แก่ เตรียมพร้อมด้านบุคลากร เครื่องมือเครื่องใช้เกี่ยวกับการสูบน้ำขนาดต่างๆ การให้ความรู้เกี่ยวกับภัยในลักษณะต่างๆ ให้แก่ประชาชนในพื้นที่ ปัจจุบันการเตรียมการป้องกันได้ดำเนินการไว้ตามมาตรฐานที่กำหนดแล้ว สามารถลดระดับความรุนแรงของภัยที่อาจจะเกิดขึ้นได้เป็นอย่างดี^{๑๗}

เทศบาลจัดเตรียมความพร้อมทุกๆด้าน ด้านเจ้าหน้าที่มีการซักซ้อมแผนและมอบความรับผิดชอบ ในส่วนของเครื่องสูบน้ำจัดเตรียมไว้ทุกสถานการณ์ โดยการสำรวจพื้นที่เสี่ยงภัยไว้แล้วสำหรับพื้นที่รองรับกรณีน้ำมีปริมาณมาก สามารถพองถ่ายไปไว้ในทุ่งนาและแหล่งน้ำสาธารณะของเทศบาล^{๑๘} อบต.ต้นโพธิ์ ได้ตั้งงบประมาณป้องกันอุทกภัยผ่านสภาฯ เมื่อได้รับความเห็นชอบเป็นงบประมาณเพื่อเตรียมการใน ๓ รูปแบบ คือ ๑) ก่อนเกิดอุทกภัย วางแผนด้านการป้องกัน, ๒) ขณะเกิด

^{๑๓} สัมภาษณ์ นายสุพัตร รุ่งโรจน์, ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลชีน้ำร้าย, ๑๕ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๑๔} สัมภาษณ์ ร.ต.บุญยัง อัมปาน, ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านหมู่ ๔ บ้านอัมพัน, ๑๗ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๑๕} สัมภาษณ์ นายแมน ทองสาม, ผู้ใหญ่บ้านหมู่ ๙ บ้านย่านไผ่รวก, ๒๒ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๑๖} สัมภาษณ์ นายสุทัศน์ ใจเที่ยง, ผู้ใหญ่บ้านหมู่ ๒ บ้านพระทราย, ๒๒ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๑๗} สัมภาษณ์ จ.ส.อ.ประกาศ นนทสกุล, หัวหน้าฝ่ายอำนวยการ, ๒๒ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๑๘} สัมภาษณ์ นายคมสันต์ เกิดพิทักษ์, นายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลพรหมบุรี, ๒๒ มกราคม ๒๕๖๒.

อุทกภัย ใช้บุคลากร/เครื่องจักร/วัสดุ, ๓) หลังเกิดอุทกภัย พื้นฟูปัจจัยพื้นฐาน/ถนน/บ้านเรือน/การเกษตร^{๑๙} มีการเตรียมสถานที่ และสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ^{๒๐} มีการเตรียมการ มีการประชาสัมพันธ์ตามเสียงกระจายข่าวหมู่บ้าน เพื่อให้ประชาชนเฝ้าระวังในการเตรียมความพร้อมรับมือ^{๒๑} ประการแรกพิจารณาตั้งงบประมาณรายจ่ายงบกลางประเภทเงินสำรองจ่ายให้เพียงพอต่อการเผชิญเหตุสาธารณภัยที่จะเกิดขึ้น ประการสองสำรวจวัสดุอุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องและเตรียมความพร้อมให้สามารถปฏิบัติงานได้ทันทีเมื่อเกิดภัย ประการสามการแจ้งเตือนภัยสู่ประชาชน เช่นหอกระจายข่าวหมู่บ้าน เสียงไร้สายของอบต.หรือสื่อสังคมออนไลน์ โดยการส่งข้อมูลการแจ้งเตือนถึงประชาชนอย่างรวดเร็ว ต่อเนื่อง และทั่วถึง ประการสี่ดำเนินการขจัดสิ่งกีดขวางทางระบายน้ำ เช่นขุดลอกท่อระบายน้ำ ประการห้าจัดตั้งคณะทำงานติดตามสถานการณ์ ประการหกกำหนดจุด/พื้นที่ปลอดภัยจัดเตรียมวัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือ ให้มีความพร้อมในการอพยพก่อนที่จะเกิดสถานการณ์ในพื้นที่^{๒๒} ถึงเวลาน้ำหลากของทุกปี อบต.มีการเตรียมพร้อมและเตรียมการไว้ขั้นพื้นฐาน เช่น เครื่องสูบน้ำ อุปกรณ์ป้องกันน้ำ เช่นกระสอบทราย ตลอดถึงการมีการตั้งเวรยามในการตรวจตรา^{๒๓}มีการประเมินสถานการณ์น้ำ^{๒๔}

สรุป การเตรียมการเป็นกระบวนการในขั้นก่อนเกิดภัย โดยเตรียมแผนในการรับมือกับปัญหาอุทกภัยล่วงหน้า เพื่อเป็นการสร้างกระบวนการจัดการอย่างเป็นขั้นตอนตามแผนที่วางไว้หรือตามสถานการณ์ที่คาดว่าจะเกิดขึ้น ซึ่งอาจนำมาจากเหตุการณ์ที่ผ่านมา โดยมีการแจ้งเตือนข่าวสาร การจัดตั้งศูนย์อำนวยความสะดวกช่วยเหลือ การกำจัดวัชพืช การสำรวจพื้นที่ รวมทั้งการประเมินสถานการณ์ การมอบหมายในการแบ่งหน้าที่รับผิดชอบให้ชัดเจนจึงเป็นสิ่งสำคัญเพื่อให้ประชาชนได้รับความปลอดภัยและเพื่อลดปัญหาที่อาจรุนแรงให้เกิดเบาบางลงได้

^{๑๙} สัมภาษณ์ นายจิรศักดิ์ ร่มแสง, เลขานุการนายกองค์การบริหารส่วนตำบลต้นโพธิ์, ๒๕ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๒๐} สัมภาษณ์ นายสุรเชษฐ์ เทียนขอ, ผู้ใหญ่บ้านหมู่ ๑ บ้านบางโฉมศรี, ๒๕ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๒๑} สัมภาษณ์ นายประเสริฐ เทียมจำง, นายกองค์การบริหารส่วนตำบลชีน้ำร้าย, ๑๗ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๒๒} สัมภาษณ์ นายสุริโย นุวรรณโณ, นายกองค์การบริหารส่วนตำบลต้นโพธิ์, ๑๗ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๒๓} สัมภาษณ์ นางพลอยพัชชา สิริพรวุฒิ, ผู้ใหญ่บ้านหมู่ ๓ บ้านเตาอิฐ, ๑๘ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๒๔} สัมภาษณ์ ร.ต.ชยานันท์ สุขประเสริฐ, ผู้ใหญ่บ้านหมู่ ๖ บ้านระนาม, ๒๗ มกราคม ๒๕๖๒.

๓) ด้านการสู้ภัย

จากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญมีประเด็นที่น่าสนใจ ดังนี้ กล่าวคือ เป็นการจัดการในภาวะฉุกเฉินหรือการตอบสนองต่อเหตุการณ์ ตามแผนที่มีการเตรียมการไว้ล่วงหน้าถ้าปริมาณน้ำไม่เกิน ๑,๘๐๐ ล้านลูกบาศก์เมตร จะทำการวิเคราะห์และช่วยบรรเทาในเบื้องต้นก่อนในนาที่ต่อมาที่ แต่ถ้าหากเกินกว่า ๑,๘๐๐ ล้านลูกบาศก์เมตร จะทำการประกาศภาวะฉุกเฉินเตรียมการขนของ สัตว์เลี้ยง และผู้คนที่บ้านต่ำกว่าระดับน้ำเคลื่อนย้าย^{๒๕} การจัดการในภาวะฉุกเฉินหรือการสนองตอบต่อเหตุการณ์ในหมู่ที่ ๔ นี้ไม่มีจุดเสี่ยงเนื่องจากได้มีการจัดทำเขื่อนแล้ว จะมีแต่ปัญหาด้านการระบายน้ำระหว่างน้ำฝนกับน้ำท่าที่ต้องใช้เครื่องสูบน้ำจำนวนมากในการระบายที่แข่งกับเวลา^{๒๖} การสร้างความร่วมมือในการสู้ภัยน้ำท่วมทั้งจากประชาชนในพื้นที่ จิตอาสา องค์กรภาครัฐ ภาคเอกชน ที่มาช่วยกันกันกระสอบทรายเสริมตามจุดเสี่ยงเพื่อไม่ให้เกิดขยายวงกว้างขึ้น^{๒๗} การตั้งชุดเคลื่อนที่เร็วที่คอยช่วยเหลือและเคลื่อนย้ายผู้ประสบภัยเร่งด่วน รวมทั้งการจัดเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยคอยลาดตระเวนสอดส่องแนวคันกันระดับน้ำ และความปลอดภัยของบ้านเรือนของประชาชนในยามที่เกิดอุทกภัย^{๒๘} ด้านการสู้ภัยแบ่งออกเป็น ๒ วิธีการ ได้แก่ การสู้ภัยเชิงรุกโดยการออกสำรวจพื้นที่เสี่ยงภัยในพื้นที่เพื่อสำรวจจุดเสี่ยงที่อาจจะเกิดขึ้นอันดับแรกพบแล้วดำเนินการแก้ไขก่อนที่จะเกิดภัยตามมา ประการที่สองคือการสู้ภัยเชิงรับ กรณีทราบข่าวจากส่วนกลางหรือประชาชนในเขตเทศบาลจะเตรียมความพร้อมตามหลักการของสาธารณภัยแต่ละประเภท ทั้งนี้ทุกภาคส่วนต้องรับรู้ด้วยกัน^{๒๙}

เจ้าหน้าที่ของแต่ละส่วนได้รับมอบภารกิจเฉพาะหน้าที่ตามแผนและคำสั่งกองอำนวยการ จะสามารถดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหที่เกิดขึ้นได้อย่างรวดเร็ว มีการสำรวจจุดเสี่ยงและจัดอันดับความเร่งด่วนในการแก้ไขปัญหไว้แล้ว สำหรับชุดช่วยเหลือและสนับสนุนการปฏิบัติมีการซักซ้อมแผนระดับอำเภอ/จังหวัด^{๓๐} การประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนรับทราบ รายงานพยากรณ์อากาศประสานงานอบต.ช่วยเหลือเช่น เตรียมวัสดุทราย กระสอบ บุคลากร เครื่องจักรกลระดมเจ้าหน้าที่ราษฎรให้ความร่วมมือช่วยเหลือเคลื่อนย้ายสัตว์เลี้ยงและหาสถานที่ให้ประชาชนให้

^{๒๕} สัมภาษณ์ นายสุพัทธ์ รุ่งโรจน์, ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลชินน้ำร้าย, ๑๕ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๒๖} สัมภาษณ์ ร.ต.บุญยัง อิมปาน, ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านหมู่ ๔ บ้านอัมพวัน, ๑๗ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๒๗} สัมภาษณ์ นายแมน ทองสาม, ผู้ใหญ่บ้านหมู่ ๙ บ้านย่านไม้รวก, ๒๒ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๒๘} สัมภาษณ์ นายสุทัศน์ ใจเที่ยง, ผู้ใหญ่บ้านหมู่ ๒ บ้านพระทราย, ๒๒ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๒๙} สัมภาษณ์ จ.ส.อ.ประกาศ นนทสกุล, หัวหน้าฝ่ายอำนวยการ, ๒๒ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๓๐} สัมภาษณ์ นายคมสันต์ เกิดพิทักษ์, นายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลพรหมบุรี, ๒๒ มกราคม ๒๕๖๒.

อาศัย^{๓๑} มีการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับสถานการณ์น้ำอย่างสม่ำเสมอ^{๓๒} การเตรียมการอบรมประชาชนที่อยู่ในพื้นที่เสี่ยงใกล้หรือติดกับแม่น้ำเจ้าพระยาให้ชนของขึ้นที่สูงและเตรียมกระสอบทรายทำชั้นกั้นน้ำ เตรียมเตนท์ ห้องน้ำ/สุขา และรถดับเพลิง มีเตนท์กองอำนวยการของอบต.ชีน้ำร้าย^{๓๓} ประการแรกยึดแนวทางการจัดการสาธารณภัยตามแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ และกฎหมายด้วยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในการจัดการภาวะฉุกเฉิน ประการสองการสื่อสารจัดให้มีช่องทางที่สามารถติดต่อสื่อสารกับประชาชนได้อย่างต่อเนื่อง เพื่อใช้สำหรับการแจ้งข้อมูลข่าวสาร การรับรู้เรื่องราวร้องทุกข์ การขอรับความช่วยเหลือในด้านต่างๆจากประชาชน ประการสามการจัดหาน้ำสะอาดเพื่อช่วยเหลือประชาชนในการอุปโภคบริโภค ประการสี่เร่งดำเนินการอพยพประชาชนที่ประสบภัยหรือคาดว่าจะประสบภัยไปอยู่ในที่ปลอดภัย^{๓๔} อบต.มีเจ้าหน้าที่คอยป้องกันโดยร่วมกับกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และประชาชนในพื้นที่ช่วยป้องกันหรืออาจจะมีความช่วยเหลือจากทหารมาช่วย^{๓๕} มีการกระจายสิ่งของรับบริจาคและให้ความช่วยเหลือแก่ประชาชน^{๓๖}

สรุป การสู้ภัยเป็นการดำเนินการในช่วงขณะเกิดภัยโดยอาศัยแผนที่ได้มีการเตรียมการไว้เป็นเบื้องต้นไม่ว่าจะเป็นการให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ประสบภัยอันจะการลดซึ่งความเสียหายที่จะเกิดขึ้นให้ได้มากที่สุดทั้งในและนอกพื้นที่ และการช่วยเหลือแก่ประชาชนต้องมีความรวดเร็วทันต่อเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น เช่น การติดต่อสื่อสารระหว่างผู้ประสบภัยกับเจ้าหน้าที่ การกั้นกระสอบทราย การสูบน้ำเพื่อเร่งระบายน้ำ การอพยพประชาชน เป็นต้น การที่สามารถรักษาพื้นที่สำคัญไม่ให้เกิดน้ำท่วมได้เป็นการอาศัยความร่วมมือจากทุกภาคส่วนเพื่อให้สามารถผ่านวิกฤตที่เผชิญอยู่ให้เกิดผลกระทบน้อยที่สุดเท่าที่จะทำได้

๔) ด้านการฟื้นฟู

จากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญมีประเด็นที่น่าสนใจ ดังนี้ กล่าวคือ เป็นการจัดการหลังเกิดภัยซึ่งในเบื้องต้นหลังจากที่สามารถวางใจในสถานการณ์น้ำว่าคงตัวแน่นอนแล้วจะทำการช่วยเหลือค่าเสียหาย จัดหาพืชพันธุ์ทางการเกษตร สัตว์เลี้ยงมาให้เลี้ยงใหม่ เป็นการทดแทนความ

^{๓๑} สัมภาษณ์ นายจิรศักดิ์ ร่มแสง, เลขานุการนายกองค์การบริหารส่วนตำบลต้นโพธิ์, ๒๕ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๓๒} สัมภาษณ์ นายสุรเชษฐ์ เทียนขอ, ผู้ใหญ่บ้านหมู่ ๑ บ้านบางโฉมศรี, ๒๕ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๓๓} สัมภาษณ์ นายประเสริฐ เข้มจำง, นายกองค์การบริหารส่วนตำบลชีน้ำร้าย, ๑๗ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๓๔} สัมภาษณ์ นายสุริโย นุวรรณโณ, นายกองค์การบริหารส่วนตำบลต้นโพธิ์, ๑๗ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๓๕} สัมภาษณ์ นางพลอยพัชชา สิริพรวุฒิ, ผู้ใหญ่บ้านหมู่ ๓ บ้านเตาอิฐ, ๑๘ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๓๖} สัมภาษณ์ ร.ต.ชยานันท์ สุขประเสริฐ, ผู้ใหญ่บ้านหมู่ ๖ บ้านระนาม, ๒๗ มกราคม ๒๕๖๒.

เสียหายที่เกิดขึ้น^{๓๗} การเยียวยาปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนโดยออกสำรวจความเสียหาย รวมทั้งการจ่ายเงินค่าชดเชยความเสียหายแก่ประชาชนผู้ประสบภัย^{๓๘} การบูรณะซ่อมแซมสาธารณสมบัติที่ได้รับความเสียหายจากอุทกภัย รวมทั้งยังวางแผนก่อสร้างเขื่อนและประตูระบายน้ำเพิ่มเติม^{๓๙} การประชาสัมพันธ์ให้ความรู้เรื่องการจัดเก็บขยะแก่ประชาชนจะเป็นสิ่งสำคัญแล้ว สิ่งที่ต้องทำความเข้าใจกันก็คือการเร่งเก็บกวาดและทำลายจึงเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่ง^{๔๐} ในอดีตที่ผ่านมาก่อนที่จะมีเขื่อนป้องกันอุทกภัย กรณีประชาชนที่อยู่ในเขตประสบภัยพิบัติ จะได้รับการช่วยเหลือจากงบประมาณของเทศบาลตามหลักเกณฑ์สากลที่กำหนด หากมีภาคประชาชน หน่วยงานของ รัฐวิสาหกิจหรือบริษัทห้างร้านประสงค์จะบริจาคให้การช่วยเหลือ เทศบาลได้ออกแผนและคำสั่ง มอบหมายให้แต่ละส่วนราชการดำเนินการปฏิบัติไว้แล้วขั้นต้น จึงสามารถประสานการปฏิบัติได้เป็นอย่างดี^{๔๑} จากประสบการณ์ในปี ๒๕๕๔ เทศบาลสามารถแก้ไขปัญหาและฟื้นฟูสภาพจิตใจของผู้ประสบภัยในเขตพื้นที่ได้ในระดับดี ประชาชนสามารถเข้าที่พักอาศัยได้อย่างรวดเร็ว

เมื่อน้ำลดลงการจัดการขยะ โคลนเลน เป็นไปตามแผนที่กำหนด สามารถลดความสูญเสียได้เป็นอย่างดี การเบิกจ่ายเงินเป็นไปตามระเบียบของการช่วยเหลือที่ทางราชการกำหนด^{๔๒} สำรวจความเสียหายหลังเกิดอุทกภัยทั้งตำบล สรุปปัญหา ประชุมสภาขออนุมัติงบประมาณช่วยเหลือผู้ได้รับความเดือดร้อน^{๔๓} มีการเยียวยาหลังน้ำลด และซ่อมแซมอย่างเช่น กรณีบ้านพัง^{๔๔} มอบหมายให้ช่างของอบต.ขนั้วรายออกสำรวจบ้านเรือนที่เสียหายหลังน้ำลด และให้การช่วยเหลือตามหลักเกณฑ์ของทางราชการ มีการแจกสิ่งของเครื่องอุปโภคบริโภค^{๔๕} ประการแรกเร่งสำรวจความเสียหายจากอุทกภัยรวมทั้งปัญหาความเดือดร้อนและความต้องการของประชาชนในด้านต่างๆ เพื่อให้การช่วยเหลือตามอำนาจหน้าที่โดยด่วน ประการสองประสานงานกับสนง.ป้องกันจังหวัด โดย

^{๓๗} สัมภาษณ์ นายสุพัตร รุ่งโรจน์, ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลขนั้วราย, ๑๕ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๓๘} สัมภาษณ์ ร.ต.บุญยัง อัมปาน, ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านหมู่ ๔ บ้านอัมพวัน, ๑๗ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๓๙} สัมภาษณ์ นายแมน ทองสาม, ผู้ใหญ่บ้านหมู่ ๙ บ้านย่านไฉ่รวก, ๒๒ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๔๐} สัมภาษณ์ นายสุทัศน์ ใจเที่ยง, ผู้ใหญ่บ้านหมู่ ๒ บ้านพระทราย, ๒๒ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๔๑} สัมภาษณ์ จ.ส.อ.ประกาศ นนทสกุล, หัวหน้าฝ่ายอำนวยการ, ๒๒ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๔๒} สัมภาษณ์ นายคมสันต์ เกิดพิทักษ์, นายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลพรหมบุรี, ๒๒ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๔๓} สัมภาษณ์ นายจิรศักดิ์ ร่มแสง, เลขานุการนายกองค์การบริหารส่วนตำบลต้นโพธิ์, ๒๕ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๔๔} สัมภาษณ์ นายสุรเชษฐ์ เทียนขอ, ผู้ใหญ่บ้านหมู่ ๑ บ้านบางโฉมศรี, ๒๕ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๔๕} สัมภาษณ์ นายประเสริฐ เทียมจำง, นายกองค์การบริหารส่วนตำบลขนั้วราย, ๑๗ มกราคม ๒๕๖๒.

จัดระเบียบและกำหนดตามความจำเป็นเร่งด่วน เพื่อมิให้เกิดความซ้ำซ้อน ประการสามทำความสะอาด เก็บสิ่งปฏิกูล ขยะมูลฝอยที่มากับอุทกภัย ประการสี่กำจัดขยะมูลฝอยทิ้ง ในการดูแลรักษาความปลอดภัยของทางราชการและผู้ประสบภัย ประการห้าเร่งฟื้นฟูและส่งเสริมการประกอบอาชีพให้แก่ผู้ประสบภัย^{๔๖} อบต.มีแผนดูแลและทำความสะอาดบ้านเรือนตลอดจนพื้นที่การเกษตร พร้อมทั้งมีการอบรมจากอบต.เพื่อหาอาชีพมาแก้ปัญหาชั่วคราว^{๔๗} มีการวางแผนก่อสร้างเขื่อน^{๔๘}

สรุป การฟื้นฟูเป็นการจัดการหลังเกิดภัยที่ต้องเร่งดำเนินการให้ทุกอย่างกลับสู่ภาวะปกติโดยเร็วที่สุด ไม่ว่าจะเป็นการออกสำรวจความเสียหายของบ้านเรือน ทรัพย์สิน อาคารสถานที่ที่ต้องทำความสะอาดเพื่อกำจัดขยะและสิ่งปฏิกูลที่มากับอุทกภัยที่อาจทำให้เกิดโรคตามมาได้ รวมทั้งการเยียวยาและการฟื้นฟูจิตใจของประชาชนเป็นอีกสิ่งที่มีความสำคัญอันมีความละเอียดอ่อนที่อาจส่งผลกระทบต่อสุขภาพ/ความรู้สึกของประชาชนเป็นอย่างมาก จึงต้องให้ความช่วยเหลืออย่างเต็มที่แก่ผู้ประสบภัย

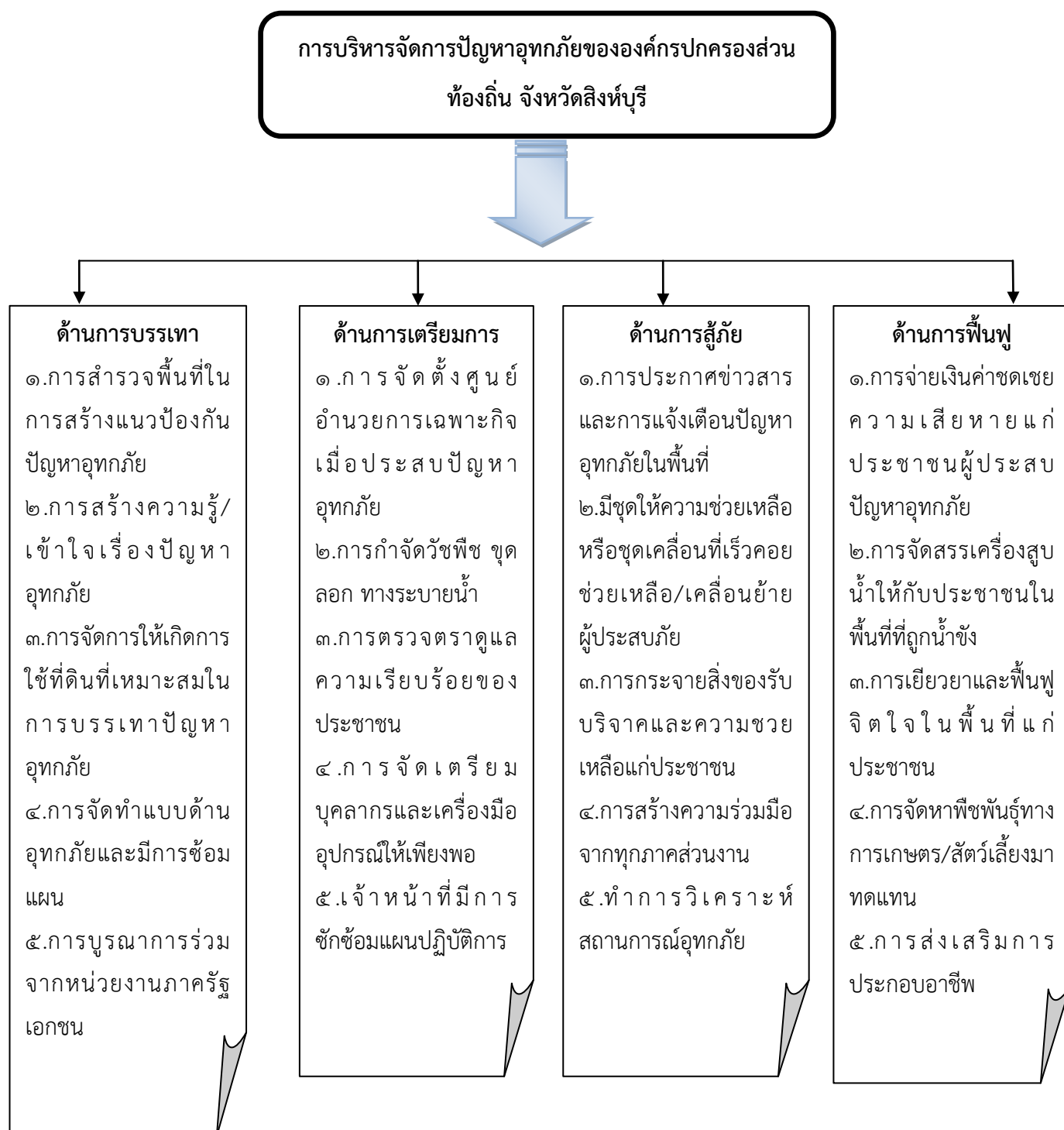
๔.๔ สรุปองค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย

จากการทำวิจัยเรื่อง “การบริหารจัดการปัญหาอุทกภัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสิงห์บุรี” ผู้วิจัยได้สรุปองค์ความรู้ดังแสดงในแผนภาพที่ ๔.๑

^{๔๖} สัมภาษณ์ นายสุริโย นุวรรณโณ, นายกองค์การบริหารส่วนตำบลต้นโพธิ์, ๑๗ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๔๗} สัมภาษณ์ นางพลอยพัชชา สิริพรวุฒิ, ผู้ใหญ่บ้านหมู่ ๓ บ้านเตาอิฐ, ๑๘ มกราคม ๒๕๖๒.

^{๔๘} สัมภาษณ์ ร.ต.ชยานันท์ สุขประเสริฐ, ผู้ใหญ่บ้านหมู่ ๖ บ้านระนาม, ๒๗ มกราคม ๒๕๖๒.

แผนภาพที่ ๔.๑ สรุปองค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย

จากแผนภาพที่ ๔.๑ องค์ความรู้จากการวิจัย “การบริหารจัดการปัญหาอุทกภัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสิงห์บุรี” สรุปได้ว่า การบริหารจัดการปัญหาอุทกภัยมีประเด็นที่ควรพิจารณาที่สำคัญ ๔ ประการด้วยกัน ดังต่อไปนี้

๑. ด้านการบรรเทา

การบรรเทาสาธารณภัย คือ การลดความเป็นไปได้ที่จะก่อให้เกิดภัยพิบัติ เช่น การสร้างแนวป้องกัน มีการจัดการให้เกิดการใช้ที่ดินที่เหมาะสม การสร้างความรู้ความเข้าใจปัญหาอุทกภัย การปฏิบัติงานต่อเหตุการณ์อุทกภัย การจัดทำแผนหรือประชาคม การบูรณาการแผนกับหน่วยงานอื่น และการประเมินความเสี่ยง

๒. ด้านการเตรียมการ

การเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับภัยพิบัติ คือ เป็นการสร้างแผนเพื่อรับมือภัยพิบัติล่วงหน้า มีการจัดตั้งศูนย์อำนวยการเฉพาะกิจ การจัดเตรียมบุคลากรและเครื่องมือ อุปกรณ์ ที่เหมาะสมให้เพียงพอ การกำจัดวัชพืช ขุดลอกทางระบายน้ำ การมอบหมายงานให้แต่ละฝ่ายรับผิดชอบ การตรวจตราดูแลความเรียบร้อย รวมทั้งมีพื้นที่รองรับ สำรวจพื้นที่เสี่ยงในการสร้างคันกันน้ำ และการประเมินสถานการณ์

๓. ด้านการสู้ภัย

การจัดการในภาวะฉุกเฉินหรือการสนองตอบต่อเหตุการณ์ คือ เมื่อเกิดภัยพิบัติหรือสถานการณ์ฉุกเฉินขึ้น จะมีการประกาศข่าวสารหรือการแจ้งเตือน ชูให้ความช่วยเหลือในการรักษาความปลอดภัยในพื้นที่ การจัดตั้งศูนย์พักพิงชั่วคราว การสร้างความร่วมมือในการประสานงานกับชุมชน การสนับสนุนในการประสานงานกับหน่วยแพทย์เคลื่อนที่ หากมีเหตุฉุกเฉินสามารถแจ้งเจ้าหน้าที่พร้อมทั้งมีการกระจายสิ่งของรับบริจาคและความช่วยเหลือแก่ประชาชน

๔. ด้านการฟื้นฟู

การฟื้นฟูหรือเยียวยา คือ เป็นการนำสถานการณ์เข้าสู่ภาวะปกติโดยเร็วที่สุด ซึ่งในระยะสั้นจะมีการสนับสนุนและฟื้นฟูให้สภาพชีวิตจิตใจ การจำกัดขยะและสิ่งปฏิกูล การร่วมกับหน่วยแพทย์หรือสาธารณสุข การบูรณะซ่อมแซมสาธารณประโยชน์ การดูแลเรื่องขยะและความสะอาด การจัดสรรเครื่องสูบน้ำ รวมทั้งการจ่ายเงินค่าชดเชยความเสียหาย และการประชาคมเพื่อการวางแผนก่อสร้างเขื่อนและประตูระบายน้ำเพิ่มเติม

บทที่ ๕

สรุป อภิปรายและข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง “การบริหารจัดการปัญหาอุทกภัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสิงห์บุรี” โดยมีวัตถุประสงค์การวิจัย ดังนี้ ๑) เพื่อศึกษาการบริหารจัดการอุทกภัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสิงห์บุรี ๒) เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นในการบริหารจัดการปัญหาอุทกภัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสิงห์บุรี โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล และ ๓) เพื่อศึกษาแนวทางการบริหารจัดการปัญหาอุทกภัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสิงห์บุรี

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ดำเนินการตามระเบียบวิธีวิจัยแบบผสมผสานวิธี (Mixed Methods Research) โดยเป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ซึ่งเป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ประชาชนในพื้นที่ อำเภอพรหมบุรี อำเภอเมือง อำเภออินทร์บุรี จังหวัดสิงห์บุรี ซึ่งใช้วิธีการสุ่มตัวอย่าง จากสูตรของ Taro Yamane กลุ่มตัวอย่างจำนวน ๓๘๐ คน และการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง (Sampling) ใช้หลักการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified random sampling) ของประชาชน ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ใน ๓ อำเภอ แล้ววิเคราะห์ข้อมูลโดยหาความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) หาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) การทดสอบค่าที (t-test) และการทดสอบค่าเอฟ (F-test) ด้วยวิธีการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way ANOVA) ในกรณีตัวแปรต้นตั้งแต่ ๓ กลุ่มขึ้นไป เมื่อพบว่ามีความแตกต่างจะทำการเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด (Least Significant Difference : LSD.) และการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ประกอบการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interview) กับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) และใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหาประกอบบริบท ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

๕.๑ สรุปผลการวิจัย

๕.๑.๑ ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบสอบถาม

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน ๒๓๐ คน คิดเป็นร้อยละ ๖๐.๕ มีอายุระหว่าง ๓๑ - ๔๐ ปี จำนวน ๑๓๐ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๔.๒ มีการศึกษาระดับมัธยมต้น/ปวช. จำนวน ๑๗๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๔๖.๑ มีอาชีพนักเรียน/นักศึกษา จำนวน ๑๒๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๒.๑ และมีรายได้ต่อเดือน ๕,๐๐๐ - ๑๐,๐๐๐ บาท จำนวน ๑๒๙ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๓.๙

๕.๑.๒ ข้อมูลระดับความคิดเห็นในการบริหารจัดการปัญหาอุทกภัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสิงห์บุรี

การบริหารจัดการปัญหาอุทกภัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสิงห์บุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = ๓.๗๒$, S.D. = ๐.๕๒๓) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านสรุปได้ ดังนี้

๑. ด้านการบรรเทา ความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการปัญหาอุทกภัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสิงห์บุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = ๓.๗๗$, S.D. = ๐. ๖๕๐)

๒. ด้านการเตรียมการ ความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการปัญหาอุทกภัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสิงห์บุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = ๓.๖๓$, S.D. = ๐. ๖๐๘)

๓. ด้านการสู้อยู่ ความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการปัญหาอุทกภัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสิงห์บุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = ๓.๗๓$, S.D. = ๐. ๕๙๘)

๔. ด้านการฟื้นฟู ความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการปัญหาอุทกภัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสิงห์บุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = ๓.๗๖$, S.D. = ๐. ๖๑๖)

๕.๑.๓ ผลการเปรียบเทียบการบริหารจัดการปัญหาอุทกภัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสิงห์บุรี

ผลการเปรียบเทียบ การบริหารจัดการปัญหาอุทกภัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสิงห์บุรี โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่อเดือน เพื่อนำไปสู่การตอบสมมติฐานที่ตั้งไว้ ซึ่งสามารถแสดงรายละเอียดได้ดังนี้

สมมติฐานที่ ๑ ประชาชนที่มี เพศ ต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการปัญหาอุทกภัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสิงห์บุรี ไม่แตกต่างกัน (Sig.=๐.๑๕๗) ดังนั้นจึงปฏิเสธสมมติฐานการวิจัย

สมมติฐานข้อที่ ๒ ประชาชนที่มี อายุ ต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการปัญหาอุทกภัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสิงห์บุรี ไม่แตกต่างกัน (Sig.=๐.๔๒๑) ดังนั้นจึงปฏิเสธสมมติฐานการวิจัย

สมมติฐานข้อที่ ๓ ประชาชนที่มี ระดับการศึกษา ต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการปัญหาอุทกภัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสิงห์บุรี ไม่แตกต่างกัน (Sig.=๐.๐๕๕) ดังนั้นจึงปฏิเสธสมมติฐานการวิจัย

สมมติฐานข้อที่ ๔ ประชาชนที่มี อาชีพ ต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการปัญหาอุทกภัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสิงห์บุรี แตกต่างกัน (Sig.=๐.๐๐๑) ดังนั้นจึงยอมรับสมมติฐานการวิจัย

สมมติฐานข้อที่ ๕ ประชาชนที่มี รายได้ต่อเดือน ต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการปัญหาอุทกภัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสิงห์บุรี แตกต่างกัน (Sig.=๐.๐๐๖) ดังนั้นจึงยอมรับสมมติฐานการวิจัย

๕.๑.๔ แนวทางการบริหารจัดการปัญหาอุทกภัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสิงห์บุรี

๑. ด้านการบรรเทา เป็นการบรรเทาสาธารณภัยล่วงหน้าที่จะเกิดภัยเพื่อเป็นการรองรับเหตุการณ์ไว้ล่วงหน้าถือเป็นการลดความเสียหายที่จะก่อให้เกิดภัยพิบัติ

๑.๑) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการจัดทำแผน/ประชาคมในการบริหารจัดการปัญหาอุทกภัย มีการประชุมวางแผนแก้ไขปัญหาอุทกภัยในการเสนอความคิดเห็นให้มีการสร้างแนวเขื่อนกันน้ำเพื่อเป็นการแก้ปัญหาสำหรับประชาชนในพื้นที่เนื่องจากบ้านเรือนของประชาชนอยู่ติดริมแม่น้ำเจ้าพระยาเป็นส่วนใหญ่ โดยประชาคมให้ประชาชนรับทราบตามห้วงระยะเวลาของทุกปี และการจัดทำแบบด้านอุทกภัยรวมทั้งการซ่อมแผน

๑.๒) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการบูรณาการแผนกับหน่วยงานอื่นในการบริหารจัดการปัญหาอุทกภัย มีการบูรณาการแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในพื้นที่โดยตามแต่ละท้องที่จะจัดทำแผนป้องกันอุทกภัยประจำปี ในการประสานความร่วมมือกับหน่วยราชการ ภาครัฐ และเอกชน เมื่อเกิดปัญหาอุทกภัย

๑.๓) เจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วนท้องถิ่นปฏิบัติงานในการแก้ปัญหาอุทกภัยอย่างรวดเร็ว การบรรเทาภัยน้ำยังไม่ท่วมบ้านพักอาศัย เทศบาลตำบลพรหมบุรีจะทำการปิดปากท่อระบายน้ำที่ระบายลงแม่น้ำเจ้าพระยาอันดับแรก ต่อจากนั้นจะทำการติดตั้งเครื่องสูบน้ำ สูบน้ำทิ้งลงแม่น้ำเจ้าพระยาหรือคลองชลประทาน การนำเครื่องสูบน้ำมาช่วยบรรเทาความเดือดร้อนเพื่อให้ น้ำท่วมช้าลง และดำเนินการขุดลอกสิ่งกีดขวางทางระบายน้ำ/ลอกผักตบชวา

๑.๔) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการสร้างความรู้ความเข้าใจเรื่องปัญหาอุทกภัยแก่ประชาชนเป็นอีกหนึ่งอย่างที่สำคัญเนื่องจากพื้นที่ในเขตสิงห์บุรีเป็นพื้นที่เกิดปัญหาอุทกภัยซ้ำซากเกิดจากน้ำล้นตลิ่งบ้าง น้ำหนุน รวมทั้งน้ำท่วมขัง และน้ำท่วมฉับพลัน

๑.๕) องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นมีการสำรวจพื้นที่ในการสร้างแนวป้องกันปัญหาอุทกภัย เบื้องต้นจะมีการกันกระสอบทรายสร้างแนวเขื่อนเป็นแนวยาวริมแม่น้ำเจ้าพระยาระดับ ๖-๗ ชั้น ส่วนในแผนระยะยาวทางหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้จัดทำโครงการสร้างตลอดแนวทั้งสองฝั่งของแม่น้ำเจ้าพระยา เพื่อป้องกันการถูกกัดเซาะเส้นทางสัญจรและเอ่อท่วมเข้าประชาชน ขณะนี้ดำเนินการใกล้จะสำเร็จตลอดแนว ถ้าดำเนินการแล้วเสร็จเชื่อว่าประชาชนจะไม่ได้รับความเดือดร้อน

๑.๖) การจัดการให้เกิดการใช้ที่ดินที่เหมาะสมในการบรรเทาปัญหาอุทกภัย เช่น จัดเตรียมพื้นที่อพยพและที่พักพิงชั่วคราว

๑.๗) เจ้าหน้าที่องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นมีความพร้อมในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย มีการดำเนินการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนทราบล่วงหน้า หากปริมาณน้ำสะสมหรือน้ำฝนตกปริมาณมาก จะติดตั้งเครื่องสูบน้ำพญานาคเส้นผ่าศูนย์กลางท่อขนาด ๑๒ นิ้ว สูบน้ำลงแม่น้ำเจ้าพระยาหรือคลองชลประทานการวางแนวกระสอบป้องกันตามแนวตลิ่งริมแม่น้ำเจ้าพระยา

๑.๘) องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นมีการประเมินความเสี่ยงในการบริหารจัดการปัญหาอุทกภัยเพื่อประเมินความเป็นไปได้ของสถานการณ์ในทุกๆปีที่จะต้องทำการเช็กดูข้อมูลที่มีให้รอบด้าน เพื่อรักษาความเสียหายที่อาจเกิดขึ้น

๒. ด้านการเตรียมการ เป็นการเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับกับปัญหาอุทกภัยในขั้นก่อนเกิดภัย

๒.๑) องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นมีการจัดตั้งศูนย์อำนวยการเฉพาะกิจเมื่อประสบปัญหาอุทกภัยเจ้าหน้าที่จะเตรียมการจัดตั้งศูนย์อำนวยการฉุกเฉินพร้อมรับมือหากประตูน้ำบางโคมศรีไม่สามารถรองรับน้ำได้

๒.๒) องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นมีการจัดเตรียมบุคลากรและเครื่องมือ อุปกรณ์ ที่เหมาะสมและเพียงพอ นอกจากการจัดตั้งศูนย์อำนวยการแล้วต้องมีการจัดเตรียมบุคลากร กำหนดจุด/พื้นที่ปลอดภัยจัดวัสดุอุปกรณ์ และเครื่องมือ เครื่องใช้เกี่ยวกับการสูบน้ำขนาดต่างๆให้เพียงพอในทุกสถานการณ์ เช่น เครื่องสูบน้ำ เรือท้องแบน นอกจากนี้มีการเตรียมสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวก

๒.๓) องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นมีการกำจัดวัชพืช ขุด ลอก ทางระบายน้ำ ดำเนินการขจัดขจัดสิ่งกีดขวางทางระบายน้ำ เช่น ขุดลอกท่อระบายน้ำ

๒.๔) องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นมีการมอบหมายงานให้แต่ละฝ่ายรับผิดชอบปัญหาอุทกภัยอย่างชัดเจน ด้านเจ้าหน้าที่มีการซักซ้อมแผนและมอบความรับผิดชอบ

๒.๕) องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นมีการตรวจตราดูแลความเรียบร้อยของประชาชน โดยการสำรวจพื้นที่เสี่ยงภัยไว้แล้วสำหรับพื้นที่รองรับกรณีน้ำมีปริมาณมาก สามารถอพยพย้ายไปไว้ในทุ่ง

นาและแหล่งน้ำสาธารณะ การประชาสัมพันธ์ตามเสียงกระจายข่าวหมู่บ้าน เพื่อให้ประชาชนเฝ้าระวังในการเตรียมความพร้อมรับมือ

๒.๖) องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นมีพื้นที่รองรับในการอพยพของประชาชน มีที่พักพิงชั่วคราวจัดสรรตามความเหมาะสมให้สะดวกต่อการดูแลของเจ้าหน้าที่ โดยมีความพร้อมในการอพยพก่อนที่จะเกิดสถานการณ์ในพื้นที่

๒.๗) องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นมีการสำรวจพื้นที่เสี่ยงในการสร้างคันกั้นน้ำ บริเวณพื้นที่เสี่ยงอยู่ติดริมแม่น้ำเจ้าพระยาจึงต้องสร้างคันกั้นน้ำจากกระสอบทรายตลอดแนว และในบางส่วนได้เชื่อมป้องกันทั้งนี้ได้จากการสำรวจพื้นที่เสี่ยงไว้แล้ว

๒.๘) องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นมีการประเมินสถานการณ์ปัญหาอุทกภัย จัดตั้งคณะทำงานติดตามสถานการณ์ เพื่อแจ้งเตือนภัยสู่ประชาชน เช่นหอกระจายข่าวหมู่บ้าน เสียงไร้สายของอบต.หรือสื่อสังคมออนไลน์ โดยการส่งข้อมูลการแจ้งเตือนถึงประชาชนอย่างรวดเร็ว ต่อเนื่องและทั่วถึง

๓. ด้านการสู้ภัย เป็นการจัดการในภาวะฉุกเฉินหรือการตอบสนองต่อเหตุการณ์ ตามแผนที่มีการเตรียมการไว้ล่วงหน้า

๓.๑) องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นมีการประกาศข่าวสารและการแจ้งเตือนปัญหาอุทกภัยในพื้นที่แก่ประชาชน การประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนรับทราบเกี่ยวกับสถานการณ์น้ำ พยากรณ์อากาศ หรือประกาศภาวะฉุกเฉิน การสื่อสารจัดให้มีช่องทางที่สามารถติดต่อสื่อสารกับประชาชนได้อย่างต่อเนื่อง เพื่อใช้สำหรับการแจ้งข้อมูลข่าวสาร การรับรู้เรื่องราวร้องทุกข์ การขอรับความช่วยเหลือในด้านต่างๆจากประชาชน

๓.๒) องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นมีชุดให้ความช่วยเหลือหรือชุดเคลื่อนที่เร็วคอยช่วยเหลือ/เคลื่อนย้ายผู้ประสบภัย การตั้งชุดเคลื่อนที่เร็วที่คอยช่วยเหลือและเคลื่อนย้ายผู้ประสบภัยเร่งด่วน เคลื่อนย้ายสัตว์เลี้ยง สำหรับชุดช่วยเหลือและสนับสนุนการปฏิบัติมีการซักซ้อมแผนระดับอำเภอ/จังหวัด

๓.๓) องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นมีการจัดตั้งศูนย์พักพิงชั่วคราวในพื้นที่แก่ประชาชน ดำเนินการอพยพประชาชนที่ประสบภัยหรือคาดว่าจะประสบภัย โดยจัดหาสถานที่ให้ประชาชนอยู่อาศัยในที่ปลอดภัย

๓.๔) องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นมีการสร้างความร่วมมือในการประสานงานกับชุมชน เป็นการสร้างความร่วมมือในการสู้ภัยน้ำท่วมทั้งจากประชาชนในพื้นที่ จิตอาสา องค์การภาครัฐ ภาคเอกชน ที่มาช่วยกันกันกระสอบทรายเสริมตามจุดเสี่ยงเพื่อไม่ให้เกิดขยายวงกว้างขึ้น กรณีทราบข่าวจากส่วนกลางหรือประชาชนตามหลักการของสาธารณภัยแต่ละประเภท ทั้งนี้ทุกภาคส่วนต้องรับรู้ร่วมกัน

๓.๕) องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นมีการสนับสนุนและการประสานงานกับหน่วยแพทย์เคลื่อนที่ในการจัดการให้ความช่วยเหลือกรณีได้รับบาดเจ็บหรือป่วย

๓.๖) องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นมีการให้ความรู้ด้านสุขอนามัยแก่ประชาชน การเตรียมอบรบประชาชนที่อยู่ในพื้นที่เสี่ยงใกล้หรือติดแม่น้ำเจ้าพระยา

๓.๗) หากมีเหตุฉุกเฉินสามารถแจ้งเจ้าหน้าที่องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นแก้ไขได้อย่างทันทั่วทั้ง การจัดเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยคอยลาดตระเวนสอดส่องแนวคันกั้นระดับน้ำ และความปลอดภัยของบ้านเรือนของประชาชนในยามที่เกิดอุทกภัย โดยเจ้าหน้าที่ของแต่ละส่วนได้รับมอบภารกิจเฉพาะหน้าที่ตามแผนและคำสั่งกองอำนวยการ จะสามารถดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นได้อย่างรวดเร็วตามแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ และกฎหมายด้วยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในการจัดการภาวะฉุกเฉิน

๓.๘) องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นมีการกระจายสิ่งของรับบริจาคและความช่วยเหลือแก่ประชาชน การจัดสรรช่วยเหลือในด้านความเดือดร้อนของประชาชน เช่น การจัดหาน้ำสะอาดเพื่อช่วยเหลือประชาชนในการอุปโภคบริโภค

๔. ด้านการฟื้นฟู เป็นการจัดการหลังเกิดภัยซึ่งในเบื้องต้นหลังจากที่สามารถวางใจในสถานการณ์น้ำว่าคงตัวแน่นอนแล้ว

๔.๑) องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นมีการเยียวยาและฟื้นฟูจิตใจในพื้นที่แก่ประชาชนที่ประสบปัญหาอุทกภัย การเยียวยาปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนโดยออกสำรวจความเสียหายและฟื้นฟูสภาพจิตใจของผู้ประสบภัยในการส่งเสริมการประกอบอาชีพให้แก่ผู้ประสบภัย

๔.๒) องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นมีการกำจัดขยะและสิ่งปฏิกูลในพื้นที่หลังประสบปัญหาอุทกภัย การประชาสัมพันธ์ให้ความรู้เรื่องการจัดเก็บขยะแก่ประชาชนจะเป็นสิ่งสำคัญแล้ว สิ่งที่ต้องทำควบคู่กันก็คือการเร่งเก็บกวาดและทำลาย เมื่อน้ำลดลงการจัดการขยะ โคลนเลนจึงเป็นสิ่งที่จำเป็นอย่างยิ่ง

๔.๓) องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นมีการร่วมมือกับหน่วยแพทย์หรือสาธารณสุขมาให้บริการแก่ประชาชนในพื้นที่

๔.๔) องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นมีการบูรณะซ่อมแซมสาธารณประโยชน์ที่ได้รับความเสียหายจากปัญหาอุทกภัย การบูรณะซ่อมแซมสาธารณสมบัติที่ได้รับความเสียหายจากอุทกภัย โดยการออกสำรวจความเสียหายหลังเกิดอุทกภัยทั้งตำบล และซ่อมแซมอย่างเช่น กรณีบ้านพัง

๔.๕) องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นมีการดูแลเรื่องโรคระบาดหลังเกิดปัญหาอุทกภัยและป้องกันโรคติดต่อที่จะมีตามมาหลังจากน้ำลดลง เช่น โรคฉี่หนู โรคบาดทะยัก โรคผื่นคัน

๔.๖) องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นมีการจัดสรรเครื่องสูบน้ำให้กับประชาชนในพื้นที่ที่ถูกน้ำขัง

๔.๗) องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นมีการจ่ายเงินค่าชดเชยแก่ประชาชนผู้ประสบปัญหาอุทกภัย ทำการช่วยเหลือค่าเสียหาย จัดหาพืชพันธุ์ทางการเกษตร สัตว์เลี้ยงมาให้เลี้ยงใหม่ เป็นการทดแทนความเสียหายที่เกิดขึ้น รวมทั้งการจ่ายเงินค่าชดเชยความเสียหายแก่ประชาชนผู้ประสบภัย ซึ่งการเบิกจ่ายเงินเป็นไปตามระเบียบของการช่วยเหลือที่ทางราชการกำหนด

๔.๘) องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นมีการประชุมเพื่อการวางแผนก่อสร้างเขื่อนและประตูระบายน้ำเพิ่มเติม มีการวางแผนโครงการก่อสร้างเขื่อนตลอดแนวสองฝั่งของแม่น้ำเจ้าพระยา และประตูระบายน้ำเพิ่มเติม

๕.๑.๕ สรุปปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอการบริหารจัดการปัญหาอุทกภัยขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสิงห์บุรี

จากการศึกษาวิจัยเรื่อง “การบริหารจัดการปัญหาอุทกภัยขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสิงห์บุรี” ทำให้ทราบถึงปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ ดังนี้

ปัญหา อุปสรรค เกี่ยวกับการบริหารจัดการปัญหาอุทกภัยขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสิงห์บุรี

สภาพปัญหาในภาพรวมของจังหวัด

ปัญหาในพื้นที่จังหวัดสิงห์บุรี ได้แก่ ปัญหาน้ำท่วม ซึ่งเกิดจากน้ำหลากในแม่น้ำเจ้าพระยา ไหลล้นตลิ่ง บริเวณเขตอำเภออินทร์บุรี อำเภอเมืองสิงห์บุรี และอำเภอพรมบุรี โดยลักษณะของอุทกภัยจะเริ่มจากน้ำในแม่น้ำเจ้าพระยาไหลเข้าท่วมบริเวณพื้นที่ระหว่างแม่น้ำเจ้าพระยาและคันกันน้ำของกรมชลประทาน (แนวคลองชัยนาท-อยุธยา) ตั้งแต่บริเวณตอนบนของจังหวัด โดยเริ่มจากอำเภออินทร์บุรี อำเภอเมืองสิงห์บุรี และอำเภอพรมบุรี ต่อมาน้ำในแม่น้ำเจ้าพระยาเริ่มมีระดับสูงขึ้นเรื่อยๆ และล้นข้ามคันป้องกันน้ำท่วมของกรมชลประทาน พื้นที่น้ำท่วมขยายไปจรดทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๓๒ (ทางหลวงสายเอเชีย) และเมื่อระดับน้ำ ในแม่น้ำยังคงสูงขึ้นอีก และได้ไหลทะลักเข้าตามคลองเชียงราก คลองบ้านไร่ ท่อลอดถนนลอดผ่านทางหลวง แผ่นดินหมายเลข ๓๒ (สายเอเชีย) ทำให้พื้นที่เพาะปลูกทางด้านตะวันออกของจังหวัดสิงห์บุรี ได้แก่ พื้นที่ของตำบลชีน้ำร้าย ตำบลทองเอน ตำบลโพธิ์ชัย อำเภออินทร์บุรี ตำบลโพธิ์รวม ตำบลหัวไผ่ ตำบลบางมัญ อำเภอเมือง เกิดภาวะน้ำท่วม ส่วนทางตอนล่าง น้ำได้เริ่มล้นแม่น้ำลพบุรีเข้าสู่พื้นที่ตำบลม่วงหมู่ อำเภอเมือง ตำบลพรมบุรี ตำบลบ้านแปง ตำบลบางน้ำเชี่ยว และตำบลบ้านหม้อของอำเภอพรมบุรี นอกจากนี้น้ำยังได้ไหลเข้ามาตามคลองบ้านแปง คลองบางชัน คลองเก้าซ้ง เขตอำเภอไชโย จังหวัดอ่างทอง ทำให้ทำให้พื้นที่เพาะปลูกของตำบลดังกล่าวถูกท่วมเกือบทั้งหมด ระยะเวลาที่น้ำท่วมประมาณ ๓๐ – ๔๕ วัน จึงกลับเข้าสู่ภาวะปกติ สำหรับปัญหา การขาดแคลนนํ้ามีไม่มากนัก จะมีก็เฉพาะปัญหาการบริหารจัดการน้ำ เนื่องจากเป็นจังหวัดแรกที่มีการดำเนินการจัดรูปที่ดินเพื่อประโยชน์ในการทำการเกษตร เรื่องของการทำนา โดยมีพื้นที่ก่อสร้างจัดรูปที่ดิน ใน ๕ อำเภอ จำนวน ๑๐๗,๒๑๐ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๒๓.๓๕ ของ

พื้นที่รับประโยชน์ในเขตชลประทาน จึงทำให้ จังหวัดสิงห์บุรี สามารถทำนาได้ปีละ ๒ – ๓ ครั้ง ทำให้เกิดปัญหาการขาดแคลนน้ำในพื้นที่ที่ทำนาปรังมากกว่า ๑ ครั้ง

ประเด็นปัญหาที่สำคัญ

๑. ปัญหาน้ำท่วมพื้นที่ชุมชนริมฝั่งแม่น้ำเจ้าพระยา
๒. ปัญหาน้ำท่วมขังในพื้นที่ชุมชนเนื่องมาจากมีฝนตกหนักในพื้นที่
๓. ขาดการบริหารจัดการน้ำที่ดี

ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางการบริหารจัดการปัญหาอุทกภัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสิงห์บุรี

๑. ด้านการบรรเทา ควรจัดการอ่างเก็บน้ำในพื้นที่ตอนบนและการก่อสร้างอ่างเก็บน้ำเพิ่มเติมในพื้นที่ตอนบน สำหรับในจังหวัดสิงห์บุรีต้องมีการป้องกันน้ำท่วมพื้นที่ชุมชนเมือง ได้แก่ เทศบาลเมืองสิงห์บุรี เทศบาลตำบล ๓ แห่ง (อินทร์บุรี ปากบาง และบางน้ำเชี่ยว) อย่างถาวร

๒. ด้านการเตรียมการ ควรทำการปรับปรุงพื้นที่พนุนองบึงธรรมชาติในพื้นที่ โดยการปรับปรุงระบบระบายน้ำ เช่น ทำการขุดลอกกระบายคู คลองน้ำ และควรมีแหล่งเก็บกักน้ำขนาดใหญ่ในจังหวัด

๓. ด้านการสู้ภัย ควรมีการติดต่อสื่อสารระหว่างผู้ประสบภัยกับเจ้าหน้าที่ สนับสนุนให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมกับอบต.ในการแก้ไขปัญหา และควรมีอาสาสมัครด้านอุทกภัย

๔. ด้านการฟื้นฟู ควรมีการใช้หลักเกณฑ์ความเสียหายที่เป็นจริงมาประเมินให้ความช่วยเหลือ และประชาชนจำต้องปฏิบัติตามเงื่อนไขจะทำให้ปัญหาต่างๆลดน้อยลง และควรดำเนินการให้เอกชนหรือมีหน่วยงานภายนอกที่เกี่ยวข้องหลายหน่วยงานที่มีภารกิจเกี่ยวกับการจัดการทรัพยากรน้ำในลุ่มน้ำเข้ามาบริหารจัดการน้ำ เพื่อให้มีการจัดการน้ำอย่างมีประสิทธิภาพ

แนวทางการบริหารจัดการปัญหาอุทกภัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสิงห์บุรี

แนวทางการบริหารจัดการปัญหาอุทกภัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสิงห์บุรี คือ การจัดการอ่างเก็บน้ำในพื้นที่ตอนบนและการก่อสร้างอ่างเก็บน้ำเพิ่มเติมในพื้นที่ตอนบน สำหรับในจังหวัดสิงห์บุรีต้องมีการป้องกันน้ำท่วมพื้นที่ชุมชนเมือง ได้แก่ เทศบาลเมืองสิงห์บุรี เทศบาลตำบล ๓ แห่ง (อินทร์บุรี ปากบาง และบางน้ำเชี่ยว) อย่างถาวร ทั้งนี้ต้องทำการปรับปรุงพื้นที่พนุนองบึงธรรมชาติในพื้นที่ โดยการปรับปรุงระบบระบายน้ำ เช่น ทำการขุดลอกกระบายคู คลองน้ำ และมีแหล่งเก็บกักน้ำขนาดใหญ่ในจังหวัด โดยการติดต่อสื่อสารระหว่างผู้ประสบภัยกับเจ้าหน้าที่ ถือเป็นสิ่งที่สำคัญนอกจากนี้ชุมชนควรเข้ามามีส่วนร่วมกับอบต.ในการแก้ไขปัญหาหรือควรมีอาสาสมัครด้านอุทกภัย ทั้งนี้ควรมีการใช้หลักเกณฑ์ความเสียหายที่เป็นจริงมาประเมินให้ความ

ช่วยเหลือ และประชาชนจำเป็นต้องปฏิบัติตามเงื่อนไขจะทำให้ปัญหาต่างๆลดน้อยลง และควรดำเนินการให้เอกชนหรือมีหน่วยงานภายนอกที่เกี่ยวข้องหลายหน่วยงานที่มีภารกิจเกี่ยวกับการจัดการทรัพยากรน้ำในลุ่มน้ำเข้ามามีบริหารจัดการน้ำ เพื่อให้มีการจัดการน้ำอย่างมีประสิทธิภาพ

๕.๒ อภิปรายผลการวิจัย

จากการสรุปผลการวิจัยเรื่อง “การบริหารจัดการปัญหาอุทกภัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสิงห์บุรี” โดยรวมทั้ง ๔ ด้าน สามารถนำมาอภิปรายผลการวิจัยได้ดังนี้

๕.๒.๑ การวิเคราะห์การบริหารจัดการปัญหาอุทกภัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสิงห์บุรี

พบว่า การบริหารจัดการปัญหาอุทกภัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสิงห์บุรี โดยภาพรวมทั้ง ๔ ด้าน ได้แก่ ด้านการบรรเทา ด้านการเตรียมการ ด้านการสู้ภัย และด้านการฟื้นฟู ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก โดยจะเห็นได้ว่า ความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริหารจัดการปัญหาอุทกภัยส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก อาจเนื่องมาจากกระบวนการบริหารจัดการอุทกภัยที่มีความเหมาะสมกับสภาพพื้นที่เป็นอันดับแรก สอดคล้องกับการศึกษาของ **ชนากานต์ อุดลยพิจิตร** ได้วิจัยเรื่อง การบริหารจัดการอุทกภัยขององค์การบริหารส่วนตำบลระแหง อำเภอลาดหลุมแก้ว จังหวัดปทุมธานี ผลการศึกษาพบว่า ความคิดเห็นของประชาชนต่อกระบวนการบริหารจัดการอุทกภัย และความพึงพอใจของประชาชนต่อประสิทธิผลด้านการบริหารจัดการอุทกภัยขององค์การบริหารส่วนตำบลระแหง อำเภอลาดหลุมแก้ว อยู่ในระดับมาก^๑ สอดคล้องกับการศึกษาของ **ชนิษฐา ปาลโมกษ์** ได้วิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของชุมชนในการป้องกันมหาอุทกภัย กรณีศึกษาเทศบาลนครนนทบุรีและเทศบาลนครปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี ผลการศึกษาพบว่า การมีส่วนร่วมของชุมชนในการป้องกันมหาอุทกภัยในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน^๒ สอดคล้องกับการศึกษาของ **ไททัศน์ มาลา , สุนทรชัย ขอบยศ, และพิศาล พรหมพิทักษ์กุล** ผลการศึกษาพบว่า ด้านปัจจัยที่นำไปสู่ความสำเร็จในการจัดการอุทกภัยของเทศบาลนคร

^๑ ชนากานต์ อุดลยพิจิตร, “การบริหารจัดการอุทกภัยขององค์การบริหารส่วนตำบลระแหง อำเภอลาดหลุมแก้ว จังหวัดปทุมธานี”, วารสารวิทยบริการมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, ปีที่ ๒๖ ฉบับที่ ๑ (มกราคม – เมษายน ๒๕๕๘): ๖๕.

^๒ ชนิษฐา ปาลโมกษ์, “การมีส่วนร่วมของชุมชนในการป้องกันมหาอุทกภัย กรณีศึกษาเทศบาลนครนนทบุรีและเทศบาลนครปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี”, วิทยานิพนธ์คณะวิทยาการจัดการ, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต, ๒๕๕๗).

นนทบุรีมีดังนี้ ประการแรก มีการป้องกันและลดผลกระทบ โดยการประเมินความเสี่ยง การสร้างความรู้ความเข้าใจและการตระหนักเกี่ยวกับการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ประการที่สอง มีการเตรียมความพร้อมของเทศบาลและประชาชนให้มีความสามารถในการอยู่กับน้ำของประชาชนแถบลุ่มน้ำเจ้าพระยา การมีแผนการจัดการน้ำท่วมของเทศบาลนครนนทบุรี การฝึกซ้อมตามแผนการจัดการน้ำท่วม การเตรียมพร้อมบุคลากรเพื่อรับมือกับน้ำท่วม ประการที่สาม มีการจัดการในภาวะฉุกเฉิน/การสู้ภัยน้ำท่วม มีการบริหารจัดการในภาวะวิกฤต การสร้างความร่วมมือในการสู้ภัยน้ำท่วม ระบบการสื่อสารและการติดต่อกับประชาชนในช่วงวิกฤต การจัดตั้งศูนย์บัญชาการฉุกเฉินและศูนย์พักพิงชั่วคราว และประการที่สี่ มีการจัดการหลังเกิดภัยอย่างเหมาะสม มีการเยียวยาและฟื้นฟูจิตใจประชาชน^๓

๕.๒.๒ เปรียบเทียบการบริหารจัดการปัญหาอุทกภัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสิงห์บุรี โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

ผลการเปรียบเทียบความเห็นประชาชนที่มีต่อการบริหารจัดการปัญหาอุทกภัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสิงห์บุรี โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษาขั้นสูงสุด อาชีพ และรายได้ต่อเดือนที่ตอบแบบสอบถามตามสมมติฐานการวิจัย ทั้ง ๕ ข้อ สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

๑) เพศ

ประชาชนที่มี เพศ ต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการปัญหาอุทกภัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสิงห์บุรี โดยภาพรวม จำแนกตามเพศ พบว่า ไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้ เนื่องจาก การบริหารจัดการปัญหาอุทกภัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ไม่ได้ขึ้นอยู่กับเพศของประชาชน ซึ่งจะสอดคล้องกับงานวิจัยของ **ชนากานต์ อุดลยพิจิตร** ได้ทำการศึกษา “การบริหารจัดการอุทกภัยขององค์การบริหารส่วนตำบลระแหง อำเภอลาดหลุมแก้ว จังหวัดปทุมธานี” ผลการศึกษาพบว่า ประชาชนกลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจต่อประสิทธิภาพด้านการบริหารจัดการอุทกภัยในช่วงการฟื้นฟูหลังเกิดภัยพิบัติเป็นอันดับแรก และพึงพอใจต่อการบริหารจัดการอุทกภัยในช่วงระหว่างเกิด และก่อนเกิดภัยพิบัติเป็นอันดับรองลงมาตามลำดับ โดยปัจจัยส่วนบุคคลไม่ว่าจะเป็น

^๓ ไททัศน์ มาลา, สุนทรชัย ขอบยศ, และพิศาล พรหมพิทักษ์กุล, “แนวทางในการจัดการอุทกภัย: กรณีศึกษาเทศบาลนครนนทบุรี”, **โครงการวิจัย**, ได้รับการสนับสนุนการวิจัยจากสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย, (สกว.: ประจำปีงบประมาณ, ๒๕๕๕).

เพศ อายุ อาชีพ ระดับการศึกษา และระยะเวลาการอยู่อาศัยแตกต่างกัน ไม่มีผลต่อความคิดเห็น
ในกระบวนการบริหารจัดการอุทกภัยจัดการสถานีสูบน้ำและประชาชนผู้ใช้น้ำในพื้นที่^๔

๒) อายุ

ประชาชนที่มี อายุ ต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการปัญหาอุทกภัยของ
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสิงห์บุรี โดยภาพรวม จำแนกตามอายุ พบว่า ไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้
เนื่องจาก การบริหารจัดการปัญหาอุทกภัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ไม่ได้ขึ้นอยู่กับอายุของ
ประชาชน ซึ่งจะสอดคล้องกับงานวิจัยของ **ชนิษฐา ปาลโมกษ์** ได้ทำการศึกษา “การมีส่วนร่วมของ
ชุมชนในการป้องกันมหาอุทกภัย กรณีศึกษาเทศบาลนครนนทบุรีและเทศบาลนครปากเกร็ด จังหวัด
นนทบุรี” ผลการศึกษาพบว่า โดยจากการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของชุมชนในการป้องกันมหา
อุทกภัยกรณีศึกษาเทศบาลนครนนทบุรีและเทศบาลนครปากเกร็ดจังหวัดนนทบุรี พบว่า ประชาชน
ในครัวเรือนในชุมชนที่อาศัยในเทศบาล และตำบลต่างกันในส่วนของการจำแนกตามเพศ อายุ มีส่วน
ร่วมของชุมชนในการป้องกันมหาอุทกภัยฯ ไม่แตกต่างกัน^๕

๓) ระดับการศึกษา

ประชาชนที่มี ระดับการศึกษา ต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการปัญหา
อุทกภัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสิงห์บุรี โดยภาพรวม จำแนกตามระดับการศึกษา
พบว่า ไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้เนื่องจาก การบริหารจัดการปัญหาอุทกภัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
ขึ้นอยู่กับระดับการศึกษาของประชาชน ซึ่งจะสอดคล้องกับงานวิจัยของ **จันทิมา ตั้งตระกูลทรัพย์**
ได้ทำการศึกษา “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารจัดการน้ำในพื้นที่โครงการศูนย์ศึกษาการ
พัฒนาภูพานอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดสกลนคร” ผลการศึกษาพบว่า ในด้านเพศ อายุ และ
ระดับการศึกษา มีระดับความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการน้ำไม่แตกต่างกัน ซึ่งปฏิเสธสมมติฐานการ
วิจัยที่ตั้งไว้^๖

^๔ ชนากานต์ อดุลยพิจิตร, “การบริหารจัดการอุทกภัยขององค์กรบริหารส่วนตำบลระแหง
อำเภอลาดหลุมแก้ว จังหวัดปทุมธานี”, วารสารวิทยบริการมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, ปีที่ ๒๖ ฉบับที่ ๑
(มกราคม – เมษายน ๒๕๕๘): ๖๕.

^๕ ชนิษฐา ปาลโมกษ์, “การมีส่วนร่วมของชุมชนในการป้องกันมหาอุทกภัย กรณีศึกษาเทศบาลนคร
นนทบุรีและเทศบาลนครปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี”, วิทยานิพนธ์คณะวิทยาการจัดการ, (บัณฑิตวิทยาลัย:
มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต, ๒๕๕๗).

^๖ จันทิมา ตั้งตระกูลทรัพย์, “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารจัดการน้ำในพื้นที่ โครงการ
ศูนย์ศึกษาการพัฒนาภูพานอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดสกลนคร”, สารนิพนธ์ปริญญาโทบริหารบัณฑิต สาขา
สังคมสงเคราะห์, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ๒๕๕๐).

๔) อาชีพ

ประชาชนที่มี อาชีพ ต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการปัญหาอุทกภัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสิงห์บุรี โดยภาพรวม จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า แตกต่างกัน ทั้งนี้เนื่องจาก การบริหารจัดการปัญหาอุทกภัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ขึ้นอยู่กับอาชีพของประชาชน ซึ่งจะสอดคล้องกับงานวิจัยของ วิภาวี กฤษณะภูตและกิตติศักดิ์ ปลาทอง ได้ทำการศึกษา “การมีส่วนร่วมของชุมชนเทศบาลนครปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรีในการจัดการชุมชนในภาวะมหาอุทกภัยปี ๒๕๕๔” ผลการศึกษาพบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของ ชุมชนปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรีในการจัดการชุมชนในภาวะมหาอุทกภัย ปี ๒๕๕๔ พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีเพศแตกต่างกัน มีระดับการมีส่วนร่วมในการ จัดการชุมชนในภาวะมหาอุทกภัย ปี ๒๕๕๔ โดยภาพรวมไม่แตกต่างกันที่ระดับ นัยสำคัญทางสถิติที่ ๐.๐๕ อย่างไรก็ตาม กลุ่มตัวอย่างที่อาชีพอยู่ในตำบลที่ แตกต่างกันมีระดับการมีส่วนร่วมในการจัดการชุมชนในภาวะมหาอุทกภัย ปี ๒๕๕๔ โดยภาพรวมแตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ ๐.๐๕^๗

๕) รายได้ต่อเดือน

ประชาชนที่มี รายได้ต่อเดือน ต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการปัญหาอุทกภัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสิงห์บุรี โดยภาพรวม จำแนกตามรายได้ต่อเดือน พบว่า แตกต่างกัน ทั้งนี้เนื่องจาก การบริหารจัดการปัญหาอุทกภัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ขึ้นอยู่กับรายได้ต่อเดือนของประชาชน ซึ่งจะสอดคล้องกับงานวิจัยของ จันทิมา ตั้งตระกูลทรัพย์ ได้ทำการศึกษา “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารจัดการน้ำในพื้นที่โครงการศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยพานอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดสกลนคร” ผลการศึกษาพบว่า ในด้านเพศ อายุ และระดับการศึกษามีระดับความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการน้ำไม่แตกต่างกัน ซึ่งปฏิเสธสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ ส่วนการจำแนกตามอาชีพ รายได้ต่อเดือน ในระดับความคิดเห็นต่างกันมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการน้ำในพื้นที่โครงการศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยพานอันเนื่องมาจากพระราชดำริแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๑ จึงเป็นการยอมรับสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้

^๗ วิภาวี กฤษณะภูตและกิตติศักดิ์ ปลาทอง, “การมีส่วนร่วมของชุมชนเทศบาลนครปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรีในการจัดการชุมชนในภาวะ มหาอุทกภัย ปี ๒๕๕๔”, วารสารมนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์, ปีที่ ๓๐ ฉบับ ๒ (พฤษภาคม – สิงหาคม ๒๕๕๖): ๗๒ – ๗๔.

^๘ จันทิมา ตั้งตระกูลทรัพย์, “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารจัดการน้ำในพื้นที่ โครงการศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยพานอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดสกลนคร”, สารนิพนธ์ปริญญาโทบริหาร สาขา สังคมสงเคราะห์, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ๒๕๕๐).

แนวทางการบริหารจัดการปัญหาอุทกภัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสิงห์บุรี โดยจำแนกตามปัจจัย ๔ ด้าน

๑) ด้านการบรรเทา

การบรรเทาเป็นการป้องกันและลดผลกระทบที่จะเกิดขึ้นล่วงหน้าก่อนจะเกิดปัญหาอุทกภัย ถือเป็นการเตรียมความพร้อมรับมือกับทุกๆ สถานการณ์ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นตามลำดับ จึงต้องมีการจัดทำแผนวางเป็นระบบโดยมีการจัดเตรียมบุคลากรและความร่วมมือจากหน่วยงานต่างๆ เข้ามาช่วยเหลือดูแลรับผิดชอบตามความเหมาะสม ซึ่งในพื้นที่เสี่ยงกับปัญหาอุทกภัยที่เกิดเป็นประจำทุกปีนั้น ประชาชนในพื้นที่โดยเฉพาะอย่างยิ่งกับชุมชนดั้งเดิมที่อาศัยอยู่ติดริมแม่น้ำเจ้าพระยาเป็นจำนวนมากหลายหลังคาเรือนตลอดริมแม่น้ำ ได้เข้าใจและตระหนักรู้เสมอว่าพื้นที่ดังกล่าวมีความเสี่ยงในการเกิดปัญหาอุทกภัยค่อนข้างเป็นประจำทุกปี ดังนั้นประชาชนและเจ้าหน้าที่ต่างมีความพร้อมในการเตรียมการป้องกันเท่าที่ตนพึงจะทำได้ตามกำลัง ซึ่งจะสอดคล้องกับงานวิจัยของ **วิณา ปาระมี** ได้ทำการศึกษา “การจัดการเพื่อลดความเสียหายจากปัญหาอุทกภัยของเทศบาลนครปากเกร็ด อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี โดยการมีส่วนร่วมของประชาชน” ผลการศึกษาพบว่า เทศบาลนครปากเกร็ดใช้รูปแบบ “นครปากเกร็ดโมเดล” เป็นแนวทางในการบริหารจัดการเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาอุทกภัย และส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน ด้วยการให้ผู้นำชุมชน ประชาชน เข้าร่วมรับรู้ข่าวสาร ร่วมคิด ตัดสินใจ ซึ่งทำให้ประชาชนรู้สึกเป็นเจ้าของพื้นที่ร่วมกัน และเกิดความร่วมมือตามมาโดยการเสียสละพื้นที่อยู่อาศัยของบ้านเรือนที่ประสบภัยน้ำท่วมและด้านพลังงานในส่วนบุคคล การมีส่วนร่วมของประชาชนในพื้นที่เป็นสิ่งสำคัญและส่งผลต่อประสิทธิภาพของการบริหารจัดการภัยพิบัติ จึงต้องมีการสนับสนุนให้ประชาชนที่อยู่ในพื้นที่ที่ประสบภัยได้มีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาดังแต่กระบวนการเริ่มคิด วางแผน ลงมือปฏิบัติและประเมินผล จากความคิดที่ว่าไม่มีใครเข้าใจบริบทของพื้นที่เท่ากับคนในพื้นที่เอง ทั้งนี้ทั้งหน่วยงานของภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน ควรเข้ามามีส่วนผลักดันให้เกิดผลสำเร็จ^๙ ดังนั้น การบรรเทาสาธารณภัย คือ การลดความเป็นไปได้ที่จะก่อให้เกิดภัยพิบัติ เช่น การสร้างแนวป้องกัน มีการจัดการให้เกิดการใช้ที่ดินที่เหมาะสม การสร้างความรู้ความเข้าใจปัญหาอุทกภัย

๒) ด้านการเตรียมการ

การเตรียมการเป็นกระบวนการในขั้นก่อนเกิดภัย โดยการเตรียมแผนในการรับมือกับปัญหาอุทกภัยล่วงหน้า เพื่อเป็นการสร้างกระบวนการจัดการอย่างเป็นขั้นตอนตามแผนที่วางไว้หรือตามสถานการณ์ที่คาดว่าจะเกิดขึ้น ซึ่งอาจนำมาจากเหตุการณ์ที่ผ่านมา โดยมีการแจ้งเตือนข่าวสาร

^๙ วิณา ปาระมี, “การจัดการเพื่อลดความเสียหายจากปัญหาอุทกภัยของเทศบาลนครปากเกร็ด อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี โดยการมีส่วนร่วมของประชาชน”, วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, (สำนักบัณฑิตอาสาสมัคร: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ๒๕๕๖).

การจัดตั้งศูนย์อำนวยความสะดวก การกำจัดวัชพืช การสำรวจพื้นที่ รวมทั้งการประเมินสถานการณ์ การมอบหมายในการแบ่งหน้าที่รับผิดชอบให้ชัดเจนจึงเป็นสิ่งสำคัญเพื่อให้ประชาชนได้รับความปลอดภัยและเพื่อลดปัญหาที่อาจรุนแรงให้เกิดเบาบางลงได้ ซึ่งจะสอดคล้องกับงานวิจัยของ วีรชน นรานุต, สุมาลี สว่าง ,และ กฤษฎา เขียววัฒนสุข ได้ทำการศึกษา “การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการอุทกภัยโดยการตรวจสอบความพร้อมในระดับครัวเรือนกรณีศึกษาจังหวัดสุราษฎร์ธานี” ผลการศึกษาพบว่า การรับรู้ความเสี่ยงอุทกภัยและความตระหนักรู้อุทกภัยมีผลต่อการเตรียมความพร้อมรับมืออุทกภัย โดยมีระดับการเตรียมความพร้อมรับมืออุทกภัยเรียงตามลำดับจากมากไปน้อย ดังนี้ ๑) การติดตามสถานการณ์และการแจ้งเตือนภัย ๒) การอพยพไปที่ปลอดภัย ๓) การเตรียมอาหารน้ำดื่มเสื้อผ้าและยา ๔) การป้องกันและรักษาทรัพย์สิน ๕) การติดต่อสื่อสารและเครือข่ายช่วยเหลืออุทกภัย ๖) การเตรียมอุปกรณ์ที่จำเป็นและอุปกรณ์ช่วยชีวิต และ ๗) การจัดทำแผนและการฝึกซ้อม^{๑๐} ดังนั้น การเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับภัยพิบัติ คือ เป็นการสร้างแผนเพื่อรับมือกับภัยพิบัติล่วงหน้า มีการจัดตั้งศูนย์อำนวยความสะดวก การจัดเตรียมบุคลากรและเครื่องมืออุปกรณ์ ที่เหมาะสมให้เพียงพอ

๓) ด้านการสู้ภัย

การสู้ภัยเป็นการดำเนินการในช่วงขณะเกิดภัยโดยอาศัยแผนที่ได้มีการเตรียมการไว้เป็นเบื้องต้นไม่ว่าจะเป็นการให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ประสบภัยอันจะการลดซึ่งความเสียหายที่จะเกิดขึ้นให้ได้มากที่สุดทั้งในและนอกพื้นที่ และการช่วยเหลือแก่ประชาชนต้องมีความรวดเร็วทันต่อเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น เช่น การติดต่อสื่อสารระหว่างผู้ประสบภัยกับเจ้าหน้าที่ การกันกระสอบทราย การสูบน้ำเพื่อเร่งระบายน้ำ การอพยพประชาชน เป็นต้น การที่สามารถรักษาพื้นที่สำคัญไม่ให้เกิดน้ำท่วมได้เป็นการอาศัยความร่วมมือจากทุกภาคส่วนเพื่อให้สามารถผ่านวิกฤตที่เผชิญอยู่ให้เกิดผลกระทบน้อยที่สุดเท่าที่จะทำได้ ซึ่งจะสอดคล้องกับงานวิจัยของ ขนิษฐา ปาลโมกษ์ ได้ทำการศึกษา “การมีส่วนร่วมของชุมชนในการป้องกันมหาอุทกภัย กรณีศึกษาเทศบาลนครนนทบุรีและเทศบาลนครปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี” ผลการศึกษาพบว่า เรียงตามลำดับ คือ การให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในการวางแผนป้องกันมหาอุทกภัย การร่วมสำรวจพื้นที่ป้องกันมหาอุทกภัย และการตัดสินใจและกำหนดแนวทางหรือวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการเตรียมการป้องกันมหาอุทกภัยในพื้นที่ ด้านการลงทุน ร่วมกิจกรรมและการปฏิบัติ อยู่ในระดับมาก เรียงตามลำดับ คือ การร่วมกิจกรรมกรอกทราย บรรจุถุงเพื่อใช้ป้องกันมหาอุทกภัย การก่อกั้นกั้นน้ำ/กระสอบทรายเพื่อใช้ป้องกันมหาอุทกภัย และการเป็นจิตอาสาประกอบอาหาร / อาหารกล่อง / ส่งเสบียงช่วยเหลือผู้ประสบมหาอุทกภัย และด้านการติดตามและ

^{๑๐} วีรชน นรานุต, สุมาลี สว่าง ,และ กฤษฎา เขียววัฒนสุข, “การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการอุทกภัยโดยการตรวจสอบความพร้อมในระดับครัวเรือนกรณีศึกษาจังหวัดสุราษฎร์ธานี”, วารสาร, ปีที่ ๑๓ ฉบับ ๑ (มิถุนายน ๒๕๖๑): ๕๐ – ๕๒.

ประเมินผล^{๑๑} ดังนั้น การจัดการในภาวะฉุกเฉินหรือการสนองตอบต่อเหตุการณ์ คือ เมื่อเกิดภัยพิบัติหรือสถานการณ์ฉุกเฉินขึ้น จะมีการประกาศข่าวสารหรือการแจ้งเตือน ชูให้ความช่วยเหลือในการรักษาความปลอดภัยในพื้นที่

๔) ด้านการฟื้นฟู

การฟื้นฟูเป็นการจัดการหลังเกิดภัยที่ต้องเร่งดำเนินการให้ทุกอย่างกลับสู่ภาวะปกติโดยเร็วที่สุด ไม่ว่าจะเป็นการออกสำรวจความเสียหายของบ้านเรือน ทรัพย์สิน อาคารสถานที่ที่ต้องทำความสะอาดเพื่อกำจัดขยะและสิ่งปฏิกูลที่มากับอุทกภัยที่อาจทำให้เกิดโรคตามมาได้ รวมทั้งการเยียวยาและการฟื้นฟูจิตใจของประชาชนเป็นอีกสิ่งที่มีความสำคัญอันมีความละเอียดอ่อนที่อาจส่งผลต่อสุขภาพ/ความรู้สึกของประชาชนเป็นอย่างมาก จึงต้องให้ความช่วยเหลืออย่างเต็มที่แก่ผู้ประสบภัย ซึ่งจะสอดคล้องกับงานวิจัยของ **ณัฏยาณี บุญทองคำ** ได้ทำการศึกษา “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการน้ำเพื่อการเกษตรในลุ่มน้ำป่าสัก จังหวัดเพชรบูรณ์” ผลการศึกษาพบว่ารูปแบบการมีส่วนร่วมของประชาชนพบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นเรื่องละเอียดอ่อน จึงต้องมีการพัฒนาความรู้ความเข้าใจในการให้ข้อมูลข่าวสารที่ถูกต้องแก่ประชาชน การรับฟังความคิดเห็น การเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในกระบวนการจัดการน้ำตั้งแต่ขั้นตอนการวางแผน การตัดสินใจการเข้าร่วมกิจกรรม และการตรวจสอบประเมินผล^{๑๒} ดังนั้น การฟื้นฟูหรือเยียวยา คือ เป็นการนำสถานการณ์เข้าสู่ภาวะปกติโดยเร็วที่สุด ซึ่งในระยะสั้นจะมีการสนับสนุนและฟื้นฟูให้สภาพชีวิตจิตใจ การกำจัดขยะและสิ่งปฏิกูล การร่วมกับหน่วยแพทย์หรือสาธารณสุข

๕.๓ ข้อเสนอแนะ

๕.๓.๑ ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

จากการศึกษาวิจัยเรื่อง “การบริหารจัดการปัญหาอุทกภัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสิงห์บุรี” ผู้วิจัยขอเสนอประเด็นที่ควรกำหนดเป็นนโยบายเพื่อให้ผู้ที่เกี่ยวข้องได้นำไปใช้ ดังต่อไปนี้

^{๑๑} ขนิษฐา ปาลโมกษ์, “การมีส่วนร่วมของชุมชนในการป้องกันมหาอุทกภัย กรณีศึกษาเทศบาลนครนนทบุรีและเทศบาลนครปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี”, **วิทยานิพนธ์คณะวิทยาการจัดการ**, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต, ๒๕๕๗).

^{๑๒} ณัฏยาณี บุญทองคำ, “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการน้ำเพื่อการเกษตรในลุ่มน้ำป่าสัก จังหวัดเพชรบูรณ์”, **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์**, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๖๐).

๑. กรมการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ควรสนับสนุนด้านงบประมาณและสิ่งอำนวยความสะดวกที่จะส่งเสริมในการที่จะพัฒนาระบบควบคุม ระบบเตือนภัย อย่างมีประสิทธิภาพ แก่ประชาชนเพื่อเป็นการรับรู้ข่าวสารการป้องกันภัยในเบื้องต้น

๒. กรมการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ควรมีการพัฒนาโครงการขนาดใหญ่ในกลุ่มน้ำตอนบนและโครงการผันน้ำเพื่อเพิ่มปริมาณน้ำในกลุ่มน้ำ เพื่อให้มีการพัฒนาที่เป็นไปตามแผน และควรให้มีการแสดงความคิดเห็นในกลุ่มองค์กรต่าง ๆ ในสังคม

๓. กรมการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ควรมีความพร้อมในการรวมตัวของกลุ่มองค์กรต่าง ๆ เพื่อให้เกิดการสนับสนุนการอนุรักษ์ พื้นฟู และพัฒนาแหล่งน้ำในกลุ่มน้ำอย่างเป็นรูปธรรมมากขึ้น

๕.๓.๒ ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติ

ในการผลักดันให้ใช้แผนรวมการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำในการพัฒนากลุ่มน้ำเจ้าพระยาในเขตจังหวัด สิงห์บุรี ให้เกิดผลสำเร็จ ควรจะมีการสนับสนุนและการดำเนินการแบบมีส่วนร่วมในทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

๑. เสนอแผนรวมการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำในพื้นที่กลุ่มน้ำเจ้าพระยาระยะสั้น ระยะกลาง ระยะยาว เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติ

๒. การกำหนดเขตการใช้ที่ดินให้เหมาะสม (Zoning) ทั้งพื้นที่การเกษตรในเขตและนอกเขตชลประทาน พื้นที่ชุมชนเมืองและอุตสาหกรรม เป็นต้น

๓. เพิ่มขีดความสามารถในองค์กรระดับต่างๆ ทั้งระดับชาติ ระดับกลุ่มน้ำและระดับพื้นที่ และสนับสนุนและดำเนินการให้เอกชนเข้ามาบริหารจัดการน้ำในการส่งน้ำในพื้นที่ชลประทาน เพื่อให้มีการจัดการน้ำอย่างมีประสิทธิภาพ

๕.๓.๓ ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

จากการศึกษาวิจัยเรื่อง “การบริหารจัดการปัญหาอุทกภัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสิงห์บุรี” ผู้วิจัยขอเสนอให้ผู้สนใจได้นำไปศึกษาวิจัยครั้งต่อไปในประเด็นดังต่อไปนี้

๑. ควรมีการศึกษาปัจจัยการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนในการป้องกันมหาอุทกภัย หรือภัยพิบัติอื่นๆ ที่อาจเกิดขึ้นในชุมชนและสังคม จังหวัดสิงห์บุรี

๒. ควรศึกษาเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาแบบยั่งยืนในการบริหารจัดการปัญหาอุทกภัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสิงห์บุรี

๓. ควรศึกษาบูรณาการหลักพุทธธรรมในการบริหารจัดการปัญหาอุทกภัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสิงห์บุรี

บรรณานุกรม

๑. ภาษาไทย

ก. ข้อมูลปฐมภูมิ

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. พระไตรปิฎกภาษาบาลี ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ๒๕๐๐.

กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๓๕.

_____ .พระไตรปิฎกภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๓๙.

ข. ข้อมูลทุติยภูมิ

(๑) หนังสือ :

กรมทรัพยากรน้ำ.แนวคิดการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ.

กรุงเทพมหานคร: กรมทรัพยากรน้ำ, ๒๕๕๘.

กรมชลประทาน. กระบวนการดำเนินงานเพื่อจัดทำแผนยุทธศาสตร์การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ. กรุงเทพมหานคร: กรมชลประทาน, ๒๕๕๘.

กรมชลประทาน. แผนที่แสดงอ่างเก็บน้ำและพื้นที่ชลประทานในกลุ่มน้ำต่างๆ ของประเทศไทย.

กรุงเทพมหานคร: กรมชลประทาน, ๒๕๕๗.

กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย. “สาเหตุของการเกิดอุทกภัย”. กรุงเทพมหานคร: กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย กระทรวงมหาดไทย, ๒๕๕๑.

กรมอุตุนิยมวิทยา. “ความหมายของอุทกภัย”. กรุงเทพมหานคร: กรมอุตุนิยมวิทยา, ๒๕๕๘.

กลม อัญชันภาติ. ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการประกอบธุรกิจ. พิมพ์ครั้งที่ ๓. กรุงเทพมหานคร: ณะการพิมพ์, ๒๕๔๐.

กองพัฒนาการเกษตรพื้นที่เฉพาะ กรมส่งเสริมการเกษตร. การบริหารจัดการน้ำและการพัฒนาการเกษตรในเขตชลประทาน. กรุงเทพมหานคร: กองพัฒนาการเกษตรพื้นที่เฉพาะกรมส่งเสริมการเกษตร, ๒๕๔๘.

กองส่งเสริมธุรกิจเกษตร กรมส่งเสริมการเกษตร. การจัดการน้ำเพื่อการเกษตร. กรุงเทพมหานคร: กองส่งเสริมธุรกิจเกษตร กรมส่งเสริมการเกษตร, ๒๕๓๗.

เกษม จันทรแก้ว. วิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม. กรุงเทพมหานคร: อักษรสยามการพิมพ์, ๒๕๓๐.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- คณาจารย์ภาควิชาบริหารรัฐกิจ. **สรุปเนื้อหาวิชาทฤษฎีองค์การ**. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ๒๕๔๙.
- จันทร์ธานี สงวนนาม. **ทฤษฎีและแนวปฏิบัติในการบริหารสถานศึกษา**. กรุงเทพมหานคร: บุ๊คพ้อยท์ ๒๕๔๕.
- ธงชัย สันติวงษ์. **องค์การและบริหาร**. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช, ๒๕๕๐.
- ธานินทร์ ศิลป์จารุ. **การวิจัยและวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วย SPSS**. กรุงเทพมหานคร: บิสิเนสอาร์ แอสต์ดี, ๒๕๕๒.
- ปธาน สุวรรณมงคล. **การพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ**. โรงพิมพ์กองกลาง: สำนักงานคณะกรรมการพลเรือน, ๒๕๔๐.
- พงศธร โสภำพันธุ์ และคณะ. **โครงการวิจัยเพื่อพัฒนาชุดการเรียนรู้ เรื่องการจัดการน้ำชลประทาน สำหรับเยาวชน**. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย, ๒๕๔๗.
- พระธรรมโกศาจารย์ (ประยูร ธมฺมจิตฺโต). **พุทธวิธีการในการบริหาร**. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๔๙.
- พะยอม วงศ์สารศรี. **องค์การและการจัดการ**. กรุงเทพมหานคร: พรวนนกการพิมพ์, ๒๕๔๙.
- ภิญโญ สาร. **การบริหารการศึกษา**. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช, ๒๕๒๓.
- ศิริวรรณ เสรีรัตน์, สมชาย หิรัญกิตติ และสมศักดิ์ วานิชยาภรณ์. **ทฤษฎีองค์การ**. กรุงเทพมหานคร: ธรรมสาร จำกัด, ๒๕๔๕.
- สถาบันดำรงราชานุภาพ สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย. **คู่มือการจัดการทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมอย่างผสมผสานในพื้นที่ระดับตำบล**. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์เสมอธรรม, ๒๕๕๒.
- สมคิด บางโม. **การบริหาร**. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ ไทยวัฒนาพานิช, ๒๕๕๑.
- สมพงศ์ เกษมสิน. **การบริหาร**. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์เกษมสุวรรณ, ๒๕๔๘.
- สมยศ นาวิการ. **การบริหารเชิงกลยุทธ์**. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์บรรณกิจ, ๒๕๔๔.
- สิน พันธุ์พินิจ. **เทคนิคการวิจัยทางสังคมศาสตร์**. กรุงเทพมหานคร: บริษัทจูนพับลิชชิง จำกัด, ๒๕๔๗.
- สุธี สุทธิสมบูรณ์. **หลักการบริหารเบื้องต้น**. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์สวัสดิการ ก.พ., ๒๕๕๐.
- เสนาะ ตีเยาว์. **หลักการบริหาร**. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ๒๕๕๔.

บรรณานุกรม (ต่อ)

(๒) ดุษฎีนิพนธ์/วิทยานิพนธ์/สารนิพนธ์:

กันยารัตน์ รินศรี. “การจัดการทรัพยากรน้ำเชิงบูรณาการแนวพุทธ : กรณีศึกษากลุ่มอนุรักษ์ลุ่มน้ำปิง จังหวัดเชียงใหม่”. **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๗.

ชนิษฐา ปาลโมกข์. “การมีส่วนร่วมของชุมชนในการป้องกันมหาอุทกภัย กรณีศึกษาเทศบาลนครนนทบุรีและเทศบาลนครปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี”. **วิทยานิพนธ์คณะวิทยาการจัดการ**. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต, ๒๕๕๗.

จันทิมา ตั้งตระกูลทรัพย์. “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารจัดการน้ำในพื้นที่ โครงการศูนย์ศึกษาการพัฒนาภูพานอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดสกลนคร”. **สารนิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขาสังคมสงเคราะห์** บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ๒๕๕๐.

ณัฐยาณี บุญทองคำ. “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการน้ำเพื่อการเกษตรในลุ่มน้ำป่าสัก จังหวัดเพชรบูรณ์”. **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต**. สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๖๐.

วีณา ปารจะมี. “การจัดการเพื่อลดความเสียหายจากปัญหามหาอุทกภัยของเทศบาลนครปากเกร็ด อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี โดยการมีส่วนร่วมของประชาชน”. **วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต**. สำนักบัณฑิตอาสาสมัคร: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ๒๕๕๖.

สุภาวดี เปรมจิตร. “สภาพปัญหา สาเหตุ และแนวทางการป้องกันอุทกภัยของตำบลบางยาง อำเภอบ้านสร้าง จังหวัดปราจีนบุรี”. **งานนิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารทั่วไป**. วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจมหาวิทยาลัยบูรพา, ๒๕๕๙.

สุวัฒน์ อินทรประไพ. “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำลุ่มป่าสัก”. **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขารัฐประศาสนศาสตร์**. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๗.

อำพล ปุณญา. “รูปแบบการบริหารจัดการน้ำตามหลักพุทธวิธีของจังหวัดพิจิตร”. **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขารัฐประศาสนศาสตร์**. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๖๐.

บรรณานุกรม (ต่อ)

(๓) โครงการวิจัย:

ไททัศน์ มาลา, สุนทรชัย ขอบยศ, และพิศาล พรหมพิทักษ์กุล. “แนวทางในการจัดการอุทกภัย: กรณีศึกษาเทศบาลนครนนทบุรี”. **โครงการวิจัย**. ได้รับการสนับสนุนการวิจัยจาก สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.). ประจำปีงบประมาณ, ๒๕๕๕.

สุนทรชัย ขอบยศ. “การศึกษาการมีส่วนร่วมมีต่อการจัดการสาธารณภัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรณีศึกษาเทศบาลเมืองร้อยเอ็ดและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นข้างเคียง ” **โครงการวิจัย**. นี้ได้รับการสนับสนุนจากเงินทุนอุดหนุนและส่งเสริมโครงการวิจัยจาก งบประมาณเงินรายได้ประจำปี ภายใต้ศูนย์ Asean and Local Politics Research Center วิทยาลัยการเมืองการปกครอง สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตรมหาวิทาลัย มหาสารคาม, ๒๕๕๘.

(๔) บทความ:

ชนากานต์ อุดลยพิจิตร. “การบริหารจัดการอุทกภัยขององค์การบริหารส่วนตำบลระแหง อำเภอลาด หลุมแก้ว จังหวัดปทุมธานี”. **วารสารวิทยบริการมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์**. ปีที่ ๒๖ ฉบับที่ ๑ (มกราคม - เมษายน ๒๕๕๘): ๖๕.

ซัชชัย ปะมาคะเต. “การบริหารทรัพยากรน้ำในท้องถิ่นแบบมีส่วนร่วมรูปแบบหนึ่งของการบริหาร กิจการสาธารณะ”. **วารสารการบริหารท้องถิ่น**. ปีที่ ๘ ฉบับที่ ๒ (มิถุนายน - เมษายน ๒๕๕๘): ๕๓.

ประจวบ มณีแก้วโชติ , ศุภวัฒนากร วงศ์นวสุ. “การศึกษาแนวทางการบริหารจัดการอุทกภัยในกลุ่ม น้ำคลองอตะเกาโดยการกำหนดแนวน้ำหลาก”. **วารสารวิทยาการจัดการ**. ปีที่ ๓๑ ฉบับที่ ๑ (มกราคม - มิถุนายน ๒๕๕๗): ๓๒.

วิภาวี กฤษณะภูต และกิตติศักดิ์ ปลาทอง. “การมีส่วนร่วมของชุมชนเทศบาลนครปากเกร็ด จังหวัด นนทบุรีในการจัดการชุมชนในภาวะมหาอุทกภัย ปี ๒๕๕๔”. **วารสารมนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์**. ปีที่ ๓๐ ฉบับ ๒ (พฤษภาคม – สิงหาคม ๒๕๕๖): ๗๒ – ๗๔.

วีรชน นรานุต, สุมาลี สว่าง ,และ กฤษดา เขียววัฒนสุข. “การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการ อุทกภัยโดยการตรวจสอบความพร้อมในระดับครัวเรือนกรณีศึกษาจังหวัดสุราษฎร์ธานี”. **วารสาร**. ปีที่ ๑๓ ฉบับ ๑ (มิถุนายน ๒๕๖๑): ๕๐ – ๕๒.

บรรณานุกรม (ต่อ)

(๕) เอกสารที่ไม่ได้ตีพิมพ์เผยแพร่และเอกสารอื่น ๆ:

วรรัตน์ กรอิสรานุกูล และคณะ. โครงการแนวทางการวางแผนด้านผังเมืองเพื่อรองรับความเสี่ยงจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ.สกอ., ๒๕๕๖. (อัดสำเนา).

ธนากรโลก. “ก้าวพ้นวิกฤต : ยุทธศาสตร์เพื่อสร้างโฉมใหม่แก่การพัฒนาชนบทไทย”. ม.ป.ท., ๒๕๔๒. (อัดสำเนา).

ธีระรัตน์ กิจจารักษ์. เอกสารคำสอนวิชาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย: คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏเพชรบูรณ์, ๒๕๕๐. (อัดสำเนา).

ปราโมทย์ ไม่กล้า. แนวทางการป้องกันปัญหาอุทกภัยตามแนวพระราชดำริ. ม.ป.ท, ๒๕๕๘. (อัดสำเนา).

ปราโมทย์ ไม่กล้า. “คู่มืองานเขื่อนดินขนาดเล็กและฝาย”. นนทบุรี: สมาคมศิษย์เก่าวิศวกรรมชลประทาน, ๒๕๒๕. (ถ่ายเอกสารเย็บเล่ม).

ปราโมทย์ ไม่กล้า.ยุทธศาสตร์การจัดการทรัพยากรน้ำในประเทศไทย เอกสารประกอบการบรรยาย. เชียงใหม่: คณะสังคมศาสตร์.มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, ๒๕๔๘. (อัดสำเนา).

พิมพ์สี นักดนตรี, ฟองฝน ปานจัน, รัตนภรณ์ ขาวเรือง, เสาวนีย์ จินสียง และอรพิน โคจิจุล. “ปัญหาอุทกภัย”. ม.ป.ท., ๒๕๕๖. (ถ่ายเอกสารเย็บเล่ม).

มิ่งสรรพ ขาวสะอาด. แนวนโยบายการจัดการน้ำในประเทศไทย. สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย, ๒๕๔๖. (อัดสำเนา).

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. ฉบับที่ ๑๑. กรุงเทพมหานคร, ๒๕๕๕. (อัดสำเนา).

(๖) สื่ออิเล็กทรอนิกส์ :

ชัยพงษ์ สำเนียง. การจัดการทรัพยากรน้ำขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <http://prachatai.com/journal> [๑๗ พฤษภาคม ๒๕๖๑].

ส่วนกฎหมาย สำนักมาตรการป้องกันสาธารณภัย กระทรวงมหาดไทย. ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการบริหารทรัพยากรน้ำแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๐. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <http://๖๑.๑๙.๕๔.๑๓๗/law/dpmlaw/main> [๑๗ พฤษภาคม ๒๕๖๑].

มูลนิธิสืบ นาคะเสถียร. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <http://www.seub.or.th/libraryindex/dam/dam-๐๒๐.html> [๑๘ พฤษภาคม ๒๕๖๑].

บรรณานุกรม (ต่อ)

(๗) สัมภาษณ์/สนทนากลุ่ม:

- สัมภาษณ์ นายสุพัทธ์ รุ่งโรจน์. ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลชีน้ำร้าย, ๑๕ มกราคม ๒๕๖๒.
- _____ ร.ต.บุญยัง อัมปาน. ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านหมู่ ๔ บ้านอัมพวัน, ๑๗ มกราคม ๒๕๖๒.
- _____ นายแมน ทองสาม. ผู้ใหญ่บ้านหมู่ ๙ บ้านย่านไม้รวก, ๒๒ มกราคม ๒๕๖๒.
- _____ นายสุทัศน์ ใจเที่ยง. ผู้ใหญ่บ้านหมู่ ๒ บ้านพระทราย, ๒๒ มกราคม ๒๕๖๒.
- _____ จ.ส.อ.ประกาศ นนทสกุล. หัวหน้าฝ่ายอำนวยการ, ๒๒ มกราคม ๒๕๖๒.
- _____ นายคมสันต์ เกิดพิทักษ์. นายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลพรหมบุรี, ๒๒ มกราคม ๒๕๖๒.
- _____ นายจิรศักดิ์ ร่มแสง. เลขานุการนายกองค์การบริหารส่วนตำบลต้นโพธิ์, ๒๕ มกราคม ๒๕๖๒.
- _____ นายสุรเชษฐ์ เทียนขอ. ผู้ใหญ่บ้านหมู่ ๑ บ้านบางโฉมศรี, ๒๕ มกราคม ๒๕๖๒.
- _____ นายประเสริฐ เข้มจำง. นายกองค์การบริหารส่วนตำบลชีน้ำร้าย, ๑๗ มกราคม ๒๕๖๒.
- _____ นายสุริโย นุวรรณโณ. นายกองค์การบริหารส่วนตำบลต้นโพธิ์, ๑๗ มกราคม ๒๕๖๒.
- _____ นางพลอยพัชชา สิริพรวุฒิ. ผู้ใหญ่บ้านหมู่ ๓ บ้านเตาอิฐ, ๑๘ มกราคม ๒๕๖๒.
- _____ ร.ต.ชยานันท์ สุขประเสริฐ. ผู้ใหญ่บ้านหมู่ ๖ บ้านระนาม, ๒๗ มกราคม ๒๕๖๒.

๒. ภาษาอังกฤษ

- Barnard Chester I. **The Function of the Executive** Cambridge. Mass: Harvard University Press, 1964.
- Blau, Pter M., & Scott, Richard. **Formal Organization**. Sanfransisco: Charkdler publishing Co, 1962.
- Campball Corbally and Ramseyer. **Introduction to Education Administration**. Fourth ed. Boston: Allyn and Bacon, Inc., 1962.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- GWP-TAC. **Integrtd Water Resources Management**. TAC Background papers, Stockholm: Global Water Partnership, 2000.
- Holt, D.H. **Management principles and practices**. New Jersey: Prentice – Hall, 1993.
- Lewis, Keeling B. & Kallaus Norman F. **Administrative Office Management**. 11th ed. Cincinnati, Ohio: South-Western Education Publishing, 1996.
- Litchfield Edward H. “Notes on a General Theory of Administration”. **Administrative scienceQuarterly**. Vol. No. 1. June, 1956 : 3-29.
- Phillips; Neal and Webb. **Introduction to Emergency Management**. United State of America: CRC Press, 2012.
- Price, Alan. **Human Resource Management**. In a Business Context. 2edition. London: Thomson Learning, 2004.
- Wagner. J.A.. & Hollendeck. J.R. **Management of organization behavior**. New Jersey: Prentice – Hall, 1995.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

หนังสือขอความอนุเคราะห์ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ โทร.โทรสาร ๐๓๕-๒๕๔-๐๐๐ ต่อ ๘๒๐๓

ที่ ศธ ๖๑๐๕.๒/ว ๒๖๔ วันที่ ๒๙ พฤศจิกายน ๒๕๖๑

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการทำสารนิพนธ์

นมัสการ ประปลัดระพีพันธุ์ พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ

เนื่องด้วย นางสาวสุวิมล สังวรรณ รหัสประจำตัวนิสิต ๖๐๐๑๒๐๕๐๓๔ นิสิตหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง "การบริหารจัดการปัญหาอุทกภัยขององค์การบริหารส่วนท้องถิ่น จังหวัดสิงห์บุรี" เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของ การศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

การศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเรื่องนี้ หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต พิจารณาแล้ว เห็นว่าพระคุณท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ มีความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์ สามารถตรวจแก้ไข และให้ข้อเสนอแนะ เครื่องมือที่ใช้ในการทำสารนิพนธ์ในเรื่องนี้ได้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ พระคุณท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญพิจารณาตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการทำสารนิพนธ์ ดังที่ได้แนบมาพร้อมแล้วนี้ หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความอนุเคราะห์จากพระคุณท่านด้วยดี ขอขอบพระคุณในความ เอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงน้อมส่งมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุรพล สุธะพรหม)

ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา

ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์

ตรวจแล้ว

นางประปลัดระพีพันธุ์ พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ

๑๐ / พ.ย. / ๒๕๖๑

ผู้ประสานงาน : นางสาวสุวิมล สังวรรณ

โทร. ๐๓๕-๐๖๔๗๖๒๓

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ โทร.,โทรสาร ๐๓๕-๒๕๔-๐๐๐ ต่อ ๘๒๐๓

ที่ ศธ ๖๑๐๕.๒/ว.๒๖๕ วันที่ ๒๔ พฤศจิกายน ๒๕๖๑

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการทำสารนิพนธ์

เรียน ผศ.ดร.เกียรติศักดิ์ สุขเหลือ

เนื่องด้วย นางสาวสุวิมล สังวรรณ รหัสประจำตัวนิสิต ๖๐๐๑๒๐๕๐๓๔ นิสิตหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง "การบริหารจัดการปัญหาทกภัยขององค์การบริหารส่วนท้องถิ่น จังหวัดสิงห์บุรี" เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของ การศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

การศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเรื่องนี้ หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต พิจารณาแล้วเห็นว่าท่าน เป็นผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ มีความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์ สามารถตรวจแก้ไข และให้ข้อเสนอแนะ เครื่องมือที่ใช้ในการทำสารนิพนธ์ในเรื่องนี้ได้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญ พิจารณาตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการทำสารนิพนธ์ ดังที่ได้แนบมาพร้อมแล้วนี้ หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตร มหาบัณฑิต ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่ง ว่าจักได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี ขอขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุรพล สุธะพรหม)

ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา

ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์

ตรวจ เครื่องมือทวิชัยแล้ว

(ผศ.ดร. ปิยะสิทธิ์ สักดิ์) สุขเหลือ

๑ ธ.ค. ๖๑

ผู้ประสานงาน : นางสาวสุวิมล สังวรรณ
โทร. ๐๓๕-๐๖๔๗๖๒๓

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ โทร.,โทรสาร ๐๓๕-๒๔๘-๐๐๐ ต่อ ๘๒๐๓

ที่ ศธ ๖๑๐๕๒/ว ๒๖๕

วันที่ ๒๔ พฤศจิกายน ๒๕๖๑

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการทำสารนิพนธ์

เรียน อาจารย์ ดร.ประเสริฐ อิลลา

เนื่องด้วย นางสาวสุวิมล สังวรรณ รหัสประจำตัวนิสิต ๖๐๐๑๒๐๕๐๓๔ นิสิตหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง "การบริหารจัดการปัญหาอุทกภัยขององค์การบริหารส่วนท้องถิ่น จังหวัดสิงห์บุรี" เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

การศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเรื่องนี้ หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ มีความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์ สามารถตรวจแก้ไข และให้ข้อเสนอแนะเครื่องมือที่ใช้ในการทำสารนิพนธ์ในเรื่องนี้ได้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญ พิจารณาตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการทำสารนิพนธ์ ดังที่ได้แนบมาพร้อมแล้วนี้ หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี ขอขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุรพล สุขะพรหม)

ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา

ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์

ตรวจแล้ว

พร.ประเสริฐ อิลลา

29 Nov. 2561

ผู้ประสานงาน : นางสาวสุวิมล สังวรรณ
โทร. ๐๙๕-๐๖๔๗๖๒๓

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ โทร.โทรสาร ๐๓๕-๒๔๔-๐๐๐ ต่อ ๘๒๐๓

ที่ ศธ ๖๑๐๕.๒/ว ๒๖๔

วันที่ ๓๔ พฤศจิกายน ๒๕๖๑

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการทำสารนิพนธ์

เรียน รศ.ดร.สุรินทร์ นิยมางกูร

เนื่องด้วย นางสาวสุวิมล สังวรณั รหัสประจำตัวนิสิต ๖๐๐๑๒๐๕๐๓๔ นิสิตหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “การบริหารจัดการปัญหาอุทกภัยขององค์การบริหารส่วนท้องถิ่น จังหวัดสิงห์บุรี” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

การศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเรื่องนี้ หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ มีความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์ สามารถตรวจแก้ไข และให้ข้อเสนอแนะเครื่องมือที่ใช้ในการทำสารนิพนธ์ในเรื่องนี้ได้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญ พิจารณาตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการทำสารนิพนธ์ ดังที่ได้แนบมาพร้อมแล้วนี้ หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี ขอขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุรพล สุธะพรหม)

ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา

ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์

นางสาวสุวิมล สังวรณั
๒๖.๑.๒๕๖๑

ผู้ประสานงาน : นางสาวสุวิมล สังวรณั
โทร. ๐๓๕-๐๖๔๗๖๒๓

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ โทร.,โทรสาร ๐๓๕-๒๔๘-๐๐๐ ต่อ ๘๒๐๓

ที่ ศธ ๖๑๐๕.๒/ว ๒๖๔

วันที่ ๒๔ พฤศจิกายน ๒๕๖๓

เรื่อง ขออนุมัติขอเช่ารถตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการทำสำเนา

เรียน อาจารย์ ดร.กาญจนา คำจตุ

เนื่องด้วย นางสาวสุวิมล สังวรรณ รหัสประจำตัวนิสิต ๖๐๐๑๒๐๕๐๓๔ นิสิตหลักสูตร
รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง
“การบริหารจัดการปัญหาอุทกภัยขององค์การบริหารส่วนท้องถิ่น จังหวัดสิงห์บุรี” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของ
การศึกษาดูงานหลักสูตรดังกล่าว

การศึกษาดูงานเกี่ยวกับเรื่องนี้ หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต พิจารณาแล้วเห็นว่าท่าน
เป็นผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ มีความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์ สามารถตรวจแก้ไข และให้ข้อเสนอแนะ
เครื่องมือที่ใช้ในการทำสำเนาในเรื่องนี้ได้เป็นอย่างดี จึงขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญ
พิจารณาตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการทำสำเนา ดังที่ได้แนบมาพร้อมแล้วนี้ หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตร
มหาบัณฑิต ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่ง
ว่าจักได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี ขอขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุรพล สุขะพรหม)

ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา

ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์

อ.พราน
11/11/2563
[Signature]

ผู้ประสานงาน : นางสาวสุวิมล สังวรรณ
โทร. ๐๙๕-๐๖๔๗๖๒๓

ภาคผนวก ข

ผลการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถาม

ผลการหาค่าดัชนีความสอดคล้องตามวัตถุประสงค์เป็นรายข้อ

(Index of Item Objective Congruence : IOC) ของแบบสอบถาม

เรื่อง การบริหารจัดการปัญหาอุทกภัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสิงห์บุรี

ผู้วิจัย นางสาวสุวิมล สัจวงษ์

หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ที่	การบริหารจัดการปัญหาอุทกภัยของ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัด สิงห์บุรี	ผู้เชี่ยวชาญคนที่					สรุปและแปลผล		
		๑	๒	๓	๔	๕	รวม	ค่า IOC	แปล ผล
	๑.ด้านการบรรเทาปัญหาอุทกภัย								
๑.	องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการจัดทำแผน/ ประชาคมในการบริหารจัดการปัญหาอุทกภัย	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๒.	องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการบูรณาการแผน กับหน่วยงานอื่นในการบริหารจัดการปัญหา อุทกภัย	๐	+๑	+๑	+๑	+๑	๔	๐.๘	ใช้ได้
๓.	เจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นปฏิบัติงาน อย่างรวดเร็วทันต่อเหตุการณ์ปัญหาอุทกภัย	๐	+๑	๐	+๑	+๑	๓	๐.๖	ใช้ได้
๔.	องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการสร้างความรู้ ความเข้าใจเรื่องปัญหาอุทกภัยแก่ประชาชน	๐	+๑	+๑	+๑	+๑	๔	๐.๘	ใช้ได้
๕.	องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการสำรวจพื้นที่ใน การสร้างแนวป้องกันปัญหาอุทกภัย	๐	+๑	+๑	+๑	+๑	๔	๐.๘	ใช้ได้
๖.	การจัดการให้เกิดการใช้ที่ดินที่เหมาะสมในการ บรรเทาปัญหาอุทกภัย เช่น การจัดสรรเป็นที่พัก พิงคน/สัตว์/สิ่งของ	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้

ที่	การบริหารจัดการปัญหาอุทกภัยของ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัด สิงห์บุรี	ผู้เชี่ยวชาญคนที่					สรุปและแปลผล		
		๑	๒	๓	๔	๕	รวม	ค่า IOC	แปล ผล
๗.	เจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการ ความพร้อมในการป้องกันและบรรเทาปัญหา อุทกภัย	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๘.	องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการประเมินความ เสี่ยงในการบริหารจัดการปัญหาอุทกภัย	+๑	+๑	๐	+๑	+๑	๔	๐.๘	ใช้ได้

ที่	การบริหารจัดการปัญหาอุทกภัยของ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัด สิงห์บุรี	ผู้เชี่ยวชาญคนที่					สรุปและแปลผล		
		๑	๒	๓	๔	๕	รวม	ค่า IOC	แปล ผล
	๒.ด้านการเตรียมการปัญหาอุทกภัย								
๑.	องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการจัดตั้งศูนย์ อำนวยการเฉพาะกิจเมื่อประสบปัญหา อุทกภัย	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๒.	องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการจัดเตรียม บุคลากรและเครื่องมือ อุปกรณ์ ที่เหมาะสม และเพียงพอ	๐	+๑	+๑	+๑	+๑	๔	๐.๘	ใช้ได้
๓.	องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการกำจัด วัชพืช ขุดลอก ทางระบายน้ำ	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๔.	องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการมอบหมาย งานให้แต่ละฝ่ายรับผิดชอบปัญหาอุทกภัย อย่างชัดเจน	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๕.	องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการตรวจตรา ดูแลความเรียบร้อยของประชาชน	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๖.	องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีพื้นที่รองรับใน การเคลื่อนย้ายของประชาชน	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๗.	องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการสร้างคันกัน น้ำในพื้นที่เสี่ยงปัญหาอุทกภัย	๐	+๑	+๑	+๑	+๑	๔	๐.๘	ใช้ได้
๘.	องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการประเมิน สถานการณ์ปัญหาอุทกภัย	+๑	+๑	๐	+๑	+๑	๔	๐.๘	ใช้ได้

ที่	การบริหารจัดการปัญหาอุทกภัยของ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัด สิงห์บุรี	ผู้เชี่ยวชาญคนที่					สรุปและแปลผล		
		๑	๒	๓	๔	๕	รวม	ค่า IOC	แปล ผล
	๓. ด้านสู่ภัยปัญหาอุทกภัย								
๑.	องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการประกาศ ข่าวสารและการแจ้งเตือนปัญหาอุทกภัยใน พื้นที่แก่ประชาชน	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๒.	องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการตั้งชุด เคลื่อนที่เร็วคอยช่วยเหลือ/เคลื่อนย้าย ผู้ประสบภัย	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๓.	องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการจัดตั้งศูนย์ พักพิงชั่วคราวในพื้นที่แก่ประชาชน	๐	+๑	+๑	+๑	+๑	๔	๐.๘	ใช้ได้
๔.	องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการสร้างความ ร่วมมือในการประสานงานกับชุมชน	๐	+๑	+๑	+๑	+๑	๔	๐.๘	ใช้ได้
๕.	องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการสนับสนุน และการประสานงานกับหน่วยแพทย์ เคลื่อนที่	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๖.	องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการให้ความรู้ ด้านสุขอนามัยแก่ประชาชน	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๗.	หากมีเหตุฉุกเฉินสามารถแจ้งเจ้าหน้าที่ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแก้ไขได้อย่าง ทันท่วงที	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๘.	องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการกระจาย สิ่งของรับบริจาคและความช่วยเหลือแก่ ประชาชน	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
	๔.ด้านการฟื้นฟูปัญหาอุทกภัย								
๑.	องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการเยียวยา และฟื้นฟูจิตใจในพื้นที่แก่ประชาชนที่ ประสบปัญหาอุทกภัย	๐	+๑	+๑	+๑	+๑	๔	๐.๘	ใช้ได้
๒.	องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการกำจัดขยะ	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้

ที่	การบริหารจัดการปัญหาอุทกภัยของ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัด สิงห์บุรี	ผู้เชี่ยวชาญคนที่					สรุปและแปลผล		
		๑	๒	๓	๔	๕	รวม	ค่า IOC	แปล ผล
	และสิ่งปฏิกูลในพื้นที่หลังประสบปัญหา อุทกภัย								
๓.	องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการร่วมกับ หน่วยแพทย์หรือสาธารณสุขมาให้บริการแก่ ประชาชนในพื้นที่	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๔.	องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการบูรณะ ซ่อมแซมสาธารณประโยชน์ที่ได้รับความ เสียหายจากปัญหาอุทกภัย	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๕.	องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการดูแลเรื่อง โรคระบาดหลังเกิดปัญหาอุทกภัยและ ป้องกันโรคติดต่อ	๐	+๑	+๑	+๑	+๑	๔	๐.๘	ใช้ได้
๖.	องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการจัดสรร เครื่องสูบน้ำให้กับประชาชนในพื้นที่ที่ถูกน้ำ ขัง	๐	+๑	+๑	+๑	+๑	๔	๐.๘	ใช้ได้
๗.	องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการจ่ายเงิน ค่าชดเชยความเสียหายแก่ประชาชนผู้ ประสบปัญหาอุทกภัย	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๘.	องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการประชุม เพื่อการวางแผนก่อสร้างเขื่อนและประตู ระบายน้ำเพิ่มเติม	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้

ภาคผนวก ค

หนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลการวิจัยเพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม

หลักสูตรบัณฑิตศึกษา ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
อาคารเรียนรวม โชนปี ชั้น 5 ห้อง B 504
เลขที่ 79 หมู่ 1 ตำบลโพธิ์ประทับช้าง
จังหวัดพิจิตรนครศรีอยุธยา 33170
โทร. 035 – 248 – 0000 ต่อ 8202, 8203
Fax : 035 – 248 – 0000 ต่อ 8203
Website : gps.mju.ac.th
E-mail : gps@mcu.ac.th

๑๗ ธันวาคม ๒๕๖๑

○การศึกษา ○การประปา ○ท่า

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลการวิจัยเพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม
เรียน นายกเทศบาลตำบลบางน้ำเชี่ยว อำเภอรพรมบุรี จังหวัดสิงห์บุรี
สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล จำนวน ๑ ชุด

เนื่องด้วย นางสาวสุวิมล สังวรณธ์ รหัสประจำตัวนิสิต ๖๐๑๒๐๕๐๓๔ นิสิตหลักสูตร
รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาลาฬจนกรราชวิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวจัยเรื่อง
“การบริหารจัดการปัญหาทอภัยขององค์การบริหารส่วนท้องถิ่น จังหวัดสิงห์บุรี” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของ
การศึกษาดวมหลักสตรดังกล่าว

ในการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเรื่องนี้จำเป็นต้องเก็บข้อมูลจากประชาชนในตำบลของท่าน จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านเพื่อโปรดพิจารณาอนุญาตให้ผลิตดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงของแบบสอบถามในการวิจัยซึ่งจะเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์
เป็นต้นขอแสดงความเคารพ/นายกเทศมนตรี

- เชื้อโปรตีน

- ๑. บทวิเคราะห์กับบทความข่าว ลงวารสารราชสีห์ฉบับ

๑๐๓๖๐ หลหือสารกับขลุ่ย การฉีกม ซึ่ง การประพาส

จัดการประชุมภาคกลางขององค์กรบริหารส่วนท้องถิ่น

งานวัดสิงห์บุรี

५५-१। अक्ष १०, ४७

นิพนธ์โกมลกุล

ขอแสดงความนับถือ

Gene Thomas

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุรพล สุยะพรหม)

ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา

ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์

นางเนาวรัตน์ กระชากร

หัวหน้าฝ่ายอำนวยการ

ผู้ประสานงาน : นางสาวสุวิมล สังวรณ

โทร. ๐๙๕-๐๖๔๗๖๒๓๘

26

—0721520

(นายพงษ์ธร เอกนิรันดร์)

ปลัดเทศบาล ปฏิบัติหน้าที่

นายกเทศมนตรีตำบลบางน้ำเชี่ยว

ภาคผนวก ง

ผลการหาค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือ (Reliability) ของแบบสอบถาม

ผลการหาความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม
เรื่อง การบริหารจัดการปัญหาอุทกภัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสิงห์บุรี
ผู้วิจัย นางสาวสุวิมล สัจวรรณ
หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

Case Processing Summary			
		N	%
Cases	Valid	๓๐	๑๐๐.๐
	Excluded ^a	๐	.๐
	Total	๓๐	๑๐๐.๐
a. Listwise deletion based on all variables in the procedure.			

Reliability Statistics		
Cronbach's Alpha	Cronbach's Alpha Based on Standardized Items	N of Items
.๙๖๒	.๙๖๓	๓๒

Item-Total Statistics

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
a၁	၁၁၁.၈၀	၂၆၆.၈၂၁	.၈၈၆	.၈၁၀
a၂	၁၁၁.၆၈	၂၆၆.၀၆၁	.၈၈၆	.၈၁၀
a၃	၁၁၁.၈၈	၂၁၀.၂၈၈	.၆၈၁	.၈၁၂
a၄	၁၁၁.၆၈	၂၆၆.၂၈၂	.၈၆၈	.၈၁၀
a၅	၁၁၁.၈၀	၂၆၆.၈၈၈	.၈၆၈	.၈၁၀
a၆	၁၁၁.၈၈	၂၆၆.၂၆၈	.၈၆၆	.၈၁၁
a၇	၁၁၁.၂၀	၂၆၈.၁၆၆	.၁၈၁	.၈၁၁
a၈	၁၁၁.၆၈	၂၆၈.၆၁၈	.၈၆၆	.၈၁၀
b၁	၁၁၁.၀၈	၂၆၆.၈၂၀	.၈၈၁	.၈၁၁
b၂	၁၁၁.၀၀	၂၁၂.၁၈၀	.၆၈၁	.၈၁၂
b၃	၁၁၁.၈၈	၂၁၀.၈၂၀	.၆၀၁	.၈၁၂
b၄	၁၁၁.၀၀	၂၆၈.၆၈၂	.၈၈၁	.၈၁၁
b၅	၁၁၁.၆၀	၂၆၈.၁၁၀	.၁၆၁	.၈၁၁
b၆	၁၁၁.၂၈	၂၁၆.၈၀၁	.၆၁၁	.၈၁၂
b၇	၁၁၁.၂၈	၂၆၈.၆၈၈	.၁၁၈	.၈၁၁
b၈	၁၁၁.၈၀	၂၁၀.၈၀၈	.၆၈၂	.၈၁၂
c၁	၁၁၁.၀၈	၂၆၆.၈၁၆	.၁၁၈	.၈၁၁
c၂	၁၁၁.၈၈	၂၆၆.၆၆၈	.၁၈၀	.၈၁၁
c၃	၁၁၁.၀၈	၂၆၈.၈၆၆	.၈၀၆	.၈၁၀
c၄	၁၁၁.၀၀	၂၆၈.၈၈၈	.၁၈၂	.၈၁၁
c၅	၁၁၁.၆၀	၂၁၆.၂၁၆	.၁၆၂	.၈၁၁
c၆	၁၁၁.၂၈	၂၁၆.၆၆၆	.၆၈၁	.၈၁၂
c၇	၁၁၁.၆၈	၂၆၈.၂၆၆	.၁၈၀	.၈၁၁

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
c၄	၁၁၁.၁၈	၂၃၄.၁၀၄	.၁၈၁	.၈၁၁
d၁	၁၁၁.၂၈	၂၁၁.၂၂၀	.၁၃၁	.၈၁၁
d၂	၁၁၁.၂၈	၂၃၄.၈၈၂	.၁၄၁	.၈၁၁
d၈	၁၁၁.၂၀	၂၃၁.၈၈၈	.၈၁၈	.၈၁၁
d၄	၁၁၁.၈၀	၂၃၈.၈၈၄	.၁၄၁	.၈၁၁
d၃	၁၁၁.၁၈	၂၃၁.၀၈၃	.၈၃၁	.၈၁၀
d၁	၁၁၁.၂၀	၂၃၁.၄၃၃	.၁၁၁	.၈၁၁
d၈	၁၁၁.၄၀	၂၃၈.၄၄၀	.၁၀၀	.၈၁၂
d၄	၁၁၁.၂၈	၂၁၂.၄၂၈	.၄၁၈	.၈၁၈

ภาคผนวก จ

หนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

ที่ ศธ ๖๑๐๕.๒/ว๐๓๐

หลักสูตรบัณฑิตศึกษา ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
อาคารเรียนรวม โขนบิ ชั้น 5 ห้อง B 504
เลขที่ 79 หมู่ 1 ตำบลลำไทร อำเภอลำไญ
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา 13170
โทร. 035 - 248 - 000 ต่อ 8202, 8203
Fax : 035 - 248 - 000 ต่อ 8203
Website : gps.mcu.ac.th
E-mail : gps@mcu.ac.th

๘ มกราคม ๒๕๖๒

เรื่อง ขออนุญาตให้บัณฑิตเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย
เรียน นายสุพัทธ์ รุ่งโรจน์ ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลชีน้ำร้าย
สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล จำนวน ๑ ชุด

เนื่องด้วย นางสาวสุวิมล สังวรรณ รหัสประจำตัวนิสิต ๖๐๐๑๒๐๕๐๓๔ นิสิตหลักสูตร
รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง
“การบริหารจัดการปัญหาทุกภัยขององค์การบริหารส่วนท้องถิ่น จังหวัดสิงห์บุรี” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของ
การศึกษาดำเนินการดังกล่าวกว่า

การศึกษานี้มีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ เพื่อการนี้จึงใคร่
ขออนุญาตให้โปรดพิจารณาอนุญาตให้นิสิตดำเนินการสัมภาษณ์ และเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย
ซึ่งจะเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณ
ราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทาง
วิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุรพล สุธะพรหม)

ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา
ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์

นางสาวสุวิมล

นางสาวสุวิมล

ผู้ประสานงาน : นางสาวสุวิมล สังวรรณ

โทร. ๐๙๕-๐๖๔๗๖๒๓

นายสุพัทธ์ รุ่งโรจน์

ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลชีน้ำร้าย

ที่ ศธ ๖๑๐๕.๒/ว๐๓๐

หลักสูตรบัณฑิตศึกษา ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
อาคารเรียนรวม โชนบิ ชั้น 5 ห้อง B 504
เลขที่ 79 หมู่ 1 ตำบลลำไทร อำเภอน้อย
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา 13170
โทร. 035 - 248 - 000 ต่อ 8202, 8203
Fax : 035 - 248 - 000 ต่อ 8203
Website : gps.mcu.ac.th
E-mail : gps@mcu.ac.th

๘ มกราคม ๒๕๖๒

เรื่อง ขออนุญาตให้ผลิตเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย
เรียน นายประเสริฐ เข้มจำง นายกองคการบริหารส่วนตำบลชีน้ำร้าย
สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล จำนวน ๑ ชุด

เนื่องด้วย นางสาวสุวิมล สัจวงรณ์ รหัสประจำตัวนิสิต ๖๐๐๑๒๐๕๐๓๔ นิสิตหลักสูตร
รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง
“การบริหารจัดการปัญหาอุทกภัยขององค์การบริหารส่วนท้องถิ่น จังหวัดสิงห์บุรี” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของ
การศึกษาดังกล่าว

การศึกษานี้มีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ เพื่อการนี้จึงใคร่
ขออนุญาตให้โปรดพิจารณาอนุญาตให้ผลิตดำเนินการสัมภาษณ์ และเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย
ซึ่งจะเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณ
ราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทาง
วิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุรพล สุษะพรหม)

ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา

ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์

ผู้ประสานงาน : นางสาวสุวิมล สัจวงรณ์

โทร. ๐๙๕-๐๖๔๗๖๓

นายประเสริฐ เข้มจำง

นายกองคการบริหารส่วนตำบลชีน้ำร้าย

ที่ ศธ ๖๑๐๕.๒/ว๐๓๐

หลักสูตรบัณฑิตศึกษา ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
อาคารเรียนรวม โชนบิ ชั้น 5 ห้อง B 504
เลขที่ 79 หมู่ 1 ตำบลลำไทร อำเภอลำลูกกา
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา 13170
โทร. 035 - 248 - 000 ต่อ 8202, 8203
Fax : 035 - 248 - 000 ต่อ 8203
Website : gps.mcu.ac.th
E-mail : gps@mcu.ac.th

๘ มกราคม ๒๕๖๒

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์อนุญาตให้นิสิตเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย
เรียน นายสุรเชษฐ์ เทียนขอ ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ ๑ บ้านบางโฉมศรี
สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล จำนวน ๑ ชุด

เนื่องด้วย นางสาวสุวิมล สังวรรณ รหัสประจำตัวนิสิต ๖๐๐๑๒๐๕๐๓๔ นิสิตหลักสูตร
รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง
“การบริหารจัดการปัญหาอุทกภัยขององค์การบริหารส่วนท้องถิ่น จังหวัดสิงห์บุรี” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของ
การศึกษาดำเนินการตามหลักสูตรดังกล่าว

การศึกษานี้มีความจำเป็นที่ต้องเก็บข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ เพื่อการนี้จึงใคร่
ขอความอนุเคราะห์ได้โปรดพิจารณาอนุญาตให้นิสิตดำเนินการสัมภาษณ์ และเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย
ซึ่งจะเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณ
ราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทาง
วิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุพจน์ สุธะพรม)

ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา
ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์

นางสาวสุวิมล สังวรรณ
(๑๙ ธันวาคม ๒๕๖๑)

ผู้ประสานงาน : นางสาวสุวิมล สังวรรณ
โทร. ๐๙๕-๐๖๔๗๖๒๓

ที่ ศธ ๖๑๐๕.๒/ว๐๓๐

หลักสูตรบัณฑิตศึกษา ภาควิชาวิทยาศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
อาคารเรียนรวม โขนบิ ชั้น 5 ห้อง B 504
เลขที่ 79 หมู่ 1 ตำบลลำไทร อำเภอนิคม
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา 13170
โทร. 035 - 248 - 000 ต่อ 8202, 8203
Fax : 035 - 248 - 000 ต่อ 8203
Website : gps.mcu.ac.th
E-mail : gps@mcu.ac.th

๘ มกราคม ๒๕๖๒

เรื่อง ขออนุญาตให้บันทึกข้อมูลเพื่อการวิจัย
เรียน ร.ต.ชยานันท์ สุขประเสริฐ ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ ๖ บ้านระนาม
สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล จำนวน ๑ ชุด

เนื่องด้วย นางสาวสุวิมล สังวรรณ รหัสประจำตัวนิสิต ๖๐๐๑๒๐๕๐๓๔ นิสิตหลักสูตร
รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง
“การบริหารจัดการปัญหาอุทกภัยขององค์การบริหารส่วนท้องถิ่น จังหวัดสิงห์บุรี” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของ
การศึกษาดังกล่าว

การศึกษานี้มีความจำเป็นที่ต้องเก็บข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ เพื่อการนี้จึงใคร่
ขออนุญาตให้โปรดพิจารณาอนุญาตให้บันทึกดำเนินการสัมภาษณ์ และเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย
ซึ่งจะเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณ
ราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทาง
วิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุพจน์ สุขะพรหม)

ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา
ภาควิชาวิทยาศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์

ผู้ประสานงาน : นางสาวสุวิมล สังวรรณ
โทร. ๐๙๕-๐๖๔๗๖๒๓

ร.ต.ชยานันท์ สุขประเสริฐ
ผ.ม.๖ ต.นิคมลำไทร

27 ม.ค.๖๒

ที่ ศธ ๖๑๐๕.๒/ว๓๓๐

หลักสูตรบัณฑิตศึกษา ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
อาคารเรียนรวม โซนบี ชั้น 5 ห้อง B 504
เลขที่ 79 หมู่ 1 ตำบลลำไทร อำเภอน้อย
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา 13170
โทร. 035 - 248 - 000 ต่อ 8202, 8203
Fax : 035 - 248 - 000 ต่อ 8203
Website : gps.mcu.ac.th
E-mail : gps@mcu.ac.th

๘ มกราคม ๒๕๖๒

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์อนุญาตให้นิสิตเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย
เรียน นายจิรศักดิ์ รมแสลง เลขานุการนายกองค์การบริหารส่วนตำบลต้นโพธิ์
สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล จำนวน ๑ ชุด

เนื่องด้วย นางสาวสุวิมล สังวรรณ รหัสประจำตัวนิสิต ๖๐๐๑๒๐๕๐๓๔ นิสิตหลักสูตร
รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง
“การบริหารจัดการปัญหาทุกภัยขององค์การบริหารส่วนท้องถิ่น จังหวัดสิงห์บุรี” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของ
การศึกษาดูตามหลักสูตรดังกล่าว

การศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเรื่องนี้มีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ เพื่อการนี้จึงใคร่
ขอความอนุเคราะห์ได้โปรดพิจารณาอนุญาตให้นิสิตดำเนินการสัมภาษณ์ และเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย
ซึ่งจะเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณ
ราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทาง
วิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุทนต์ สุขะพรหม)

ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา
ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์

ผู้ประสานงาน : นางสาวสุวิมล สังวรรณ
โทร. ๐๙๕-๐๖๔๗๖๒๓

จิรศักดิ์ รมแสลง

ที่ ศธ ๖๑๐๕.๒/ว๓๓๐

หลักสูตรบัณฑิตศึกษา ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
อาคารเรียนรวม โชนบิ ชั้น 5 ห้อง B 504
เลขที่ 79 หมู่ 1 ตำบลลำไทร อำเภอลำไญ
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา 13170
โทร. 035 - 248 - 000 ต่อ 8202, 8203
Fax : 035 - 248 - 000 ต่อ 8203
Website : gps.mcu.ac.th
E-mail : gps@mcu.ac.th

๘ มกราคม ๒๕๖๒

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์อนุญาตให้บันทึกข้อมูลเพื่อการวิจัย
เรียน นายสุริโย ชูวรรณ โฆษกองค์การบริหารส่วนตำบลต้นโพธิ์
สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล จำนวน ๑ ชุด

เนื่องด้วย นางสาวสุวิมล สังวรณ รหัสนประจำตัวนิสิต ๖๐๐๑๒๐๕๐๓๔ นิสิตหลักสูตร
รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง
"การบริหารจัดการปัญหาอุทกภัยขององค์การบริหารส่วนท้องถิ่น จังหวัดสิงห์บุรี" เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการ
ศึกษาค้นคว้าตามหลักสูตรดังกล่าว

การศึกษานี้เกี่ยวกับเรื่องที่มีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ เพื่อการนี้จึงใคร่
ขอความอนุเคราะห์ได้โปรดพิจารณาอนุญาตให้บันทึกดำเนินการสัมภาษณ์ และเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย
ซึ่งจะเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณ
ราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทาง
วิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

เรียน นายกององค์การบริหารส่วนตำบลต้นโพธิ์
เพื่อ ☐ ทราบ ☐ พิจารณา

เรียน หัวหน้าสำนักงาน อบต.ต้นโพธิ์

- เพื่อ ☒ ทราบ ☐ พิจารณา

นางสาวสุวิมล สังวรณ

นิสิตหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุพล สุขะพรหม)

ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา (นางเครือมาศ ตั้งสกุลสุข)

ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

นางสาวสุวิมล สังวรณ

เจ้าพนักงานธุรการ 17 มค. 62

1๕๖๐

ผู้ประสานงาน : นางสาวสุวิมล สังวรณ

โทร. ๐๙๕-๐๖๔๗๖๒๓

องค์การบริหารส่วนตำบลต้นโพธิ์

☒ ทราบ ☒ พิจารณา

(นายสุริโย ชูวรรณ)

นายกองค์การบริหารส่วนตำบลต้นโพธิ์

จ.ส.ท.

(จุฑารัตน์ เจริญสุข)

หัวหน้าสำนักงาน

17 มค 2562 15 09 16

ที่ ศธ ๒๑๐๕๒/ว๑๓๐

หลักสูตรบัณฑิตศึกษา ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
อาคารเรียนรวม โซนบี ชั้น 5 ห้อง B 504
เลขที่ 79 หมู่ 1 ตำบลลำไทร อำเภอน้อย
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา 13170
โทร. 035 - 248 - 000 ต่อ 8202, 8203
Fax : 035 - 248 - 000 ต่อ 8203
Website : gps.mcu.ac.th
E-mail : gps@mcu.ac.th

๘ มกราคม ๒๕๖๒

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์อนุญาตให้นิสิตเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย
เรียน นายแมน ทองสาม ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ ๙ บ้านยานไทร
สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล จำนวน ๑ ชุด

เนื่องด้วย นางสาวสุวิมล สังวรรณ รหัสประจำตัวนิสิต ๖๐๐๑๒๐๕๐๓๔ นิสิตหลักสูตร
รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง
“การบริหารจัดการปัญหาอุทกภัยขององค์การบริหารส่วนท้องถิ่น จังหวัดสิงห์บุรี” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการ
ศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

การศึกษานี้เกี่ยวกับเรื่องที่มีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ เพื่อการนี้จึงใคร่
ขอความอนุเคราะห์ได้โปรดพิจารณาอนุญาตให้นิสิตดำเนินการสัมภาษณ์ และเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย
ซึ่งจะเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณ
ราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทาง
วิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุเทพ สุยะพรหม)

ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา

ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์

ทศ 11/มค ๗๐-๗๑
ผู้ใหญ่บ้าน ๙

ผู้ประสานงาน : นางสาวสุวิมล สังวรรณ

โทร. ๐๙๕-๐๖๔๗๖๒๓

ที่ ศธ ๖๑๐๕.๒/ว๐๓๐

หลักสูตรบัณฑิตศึกษา ภาควิชาวิทยาศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
อาคารเรียนรวม โซนบี ชั้น 5 ห้อง B 504
เลขที่ 79 หมู่ 1 ตำบลลำไทร อำเภอลำลูกกา
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา 13170
โทร. 035 - 248 - 000 ต่อ 8202, 8203
Fax : 035 - 248 - 000 ต่อ 8203
Website : gps.mcu.ac.th
E-mail : gps@mcu.ac.th

๘ มกราคม ๒๕๖๒

เรื่อง ขออนุญาตให้ผลิตเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย
เรียน นายสุทัศน์ ใจเที่ยง ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ ๒ บ้านพระทราย
สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือใช้ในการเก็บข้อมูล จำนวน ๑ ชุด

เนื่องด้วย นางสาวสุวิมล สังวรรณ รหัสประจำตัวนิสิต ๖๐๐๑๒๐๕๐๓๔ นิสิตหลักสูตร
รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง
“การบริหารจัดการปัญหาอุทกภัยขององค์การบริหารส่วนท้องถิ่น จังหวัดสิงห์บุรี” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของ
การศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

การศึกษานี้เกี่ยวกับเรื่องที่มีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ เพื่อการนี้จึงใคร่
ขออนุญาตให้โปรดพิจารณาอนุญาตให้ผลิตดำเนินการสัมภาษณ์ และเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย
ซึ่งจะเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณ
ราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทาง
วิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขอแสดงความนับถือ

(๑๕๕๓๓๓๓ ใจเที่ยง)

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุพจน์ สุยะพรหม)

ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา
ภาควิชาวิทยาศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์

ผู้ประสานงาน : นางสาวสุวิมล สังวรรณ
โทร. ๐๙๕-๐๖๔๗๖๒๓

ที่ สท ๖๔๐๑.๐๑/พเ/๖๕

สำนักงานเทศบาลตำบลพรหมบุรี
ถนนปากบาง - ทรายชู สท ๑๖๑๖๐

๑๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒

เรื่อง ขอส่งข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์

อ้างถึง หนังสือภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
ที่ ศธ ๖๑๐๕.๒/ว ๐๓๐ ลงวันที่ ๘ มกราคม ๒๕๖๒

สิ่งที่ส่งมาด้วย ข้อมูลเพื่อการวิจัย

จำนวน ๑ ชุด

ตามอ้างถึง ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
ขอความอนุเคราะห์ให้นิสิตหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
รายนางสาวสุวิมล สังวร รหัสประจำตัวนิสิต ๖๐๐๑๒๐๕๐๓๔ ที่ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “การบริหารจัดการ
ปัญหาอุทกภัยขององค์การบริหารส่วนท้องถิ่น จังหวัดสิงห์บุรี” โดยขออนุญาตสัมภาษณ์และเก็บรวบรวมข้อมูล
จากนายคมสันต์ เกิดพิทักษ์ ตำแหน่ง นายกเทศมนตรีตำบลพรหมบุรี นั้น

เทศบาลตำบลพรหมบุรี ยินดีให้ความอนุเคราะห์แก่นิสิตรายดังกล่าว และได้ประสานกับ
นายคมสันต์ เกิดพิทักษ์ ในการสัมภาษณ์และตอบข้อมูล ข้อซักถามเกี่ยวกับการศึกษาวิจัยในครั้งนี้
เป็นที่เรียบร้อยแล้ว รายละเอียดตามสิ่งที่ส่งมาด้วยพร้อมหนังสือนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายเสรี เจริญชัยวรรณ)

รองนายกเทศมนตรีตำบลพรหมบุรี รักษาการแทน
นายกเทศมนตรีตำบลพรหมบุรี

งานป้องกัน

สำนักปลัดเทศบาล

โทรศัพท์ ๐ - ๓๖๘๑ - ๐๓๔๓

โทรสาร ๐ - ๓๖๘๑ - ๐๓๑๘

ที่ สท ๖๔๐๑.๐๑/พป๑๖

สำนักงานเทศบาลตำบลพรหมบุรี
ถนนปากบาง - ตราซุ สท ๑๖๑๖๐

๑๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒

เรื่อง ขอส่งข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์

อ้างถึง หนังสือภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
ที่ ศธ ๖๑๐๕.๒/ว ๐๓๐ ลงวันที่ ๘ มกราคม ๒๕๖๒

สิ่งที่ส่งมาด้วย ข้อมูลเพื่อการวิจัย จำนวน ๑ ชุด

ตามอ้างถึง ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ขอความอนุเคราะห์ให้หนังสือหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย รายงานสาวสุวิมล สังวร รหัสประจำตัวนิสิต ๖๐๐๑๒๐๕๐๓๔ ที่ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “การบริหารจัดการ ปัญหาอุทกภัยขององค์การบริหารส่วนท้องถิ่น จังหวัดสิงห์บุรี” โดยขออนุญาตสัมภาษณ์และเก็บรวบรวมข้อมูล จากเจ้าสิบเอกประกาศ นนทสกุล ตำแหน่ง รักษาการแทน หัวหน้างานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย นั้น

เทศบาลตำบลพรหมบุรี ยินดีให้ความอนุเคราะห์แก่นิสิตรายดังกล่าว และได้ประสานกับ เจ้าสิบเอกประกาศ นนทสกุล ในการสัมภาษณ์และตอบข้อมูล ข้อซักถามเกี่ยวกับการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ เป็นที่เรียบร้อย รายละเอียดตามสิ่งที่ส่งมาด้วยพร้อมหนังสือนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายเสรี เจริญชัยวรรณ)

รองนายกเทศมนตรีตำบลพรหมบุรี รักษาการแทน
นายกเทศมนตรีตำบลพรหมบุรี

งานป้องกันฯ

สำนักปลัดเทศบาล

โทรศัพท์ ๐ - ๓๖๘๑ - ๐๓๔๓

โทรสาร ๐ - ๓๖๘๑ - ๐๓๑๘

ที่ ศธ ๖๑๐๕.๒/ว๐๓๐

หลักสูตรบัณฑิตศึกษา ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
อาคารเรียนรวม โชนบิ ชั้น 5 ห้อง B 504
เลขที่ 79 หมู่ 1 ตำบลลำไทร อำเภอน้อย
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา 13170
โทร. 035 - 248 - 000 ต่อ 8202, 8203
Fax : 035 - 248 - 000 ต่อ 8203
Website : gps.mcu.ac.th
E-mail : gps@mcu.ac.th

๘ มกราคม ๒๕๖๒

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์อนุญาตให้บันทึกข้อมูลเพื่อการวิจัย
เรียน ร.ต.บุญยัง อิมปาน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ ๔ บ้านอัมพวัน
สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล จำนวน ๑ ชุด

เนื่องด้วย นางสาวสุวิมล สังวรรณ รหัสประจำตัวนิสิต ๖๐๐๑๒๐๕๐๓๔ นิสิตหลักสูตร
รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง
“การบริหารจัดการปัญหาอุทกภัยขององค์การบริหารส่วนท้องถิ่น จังหวัดสิงห์บุรี” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของ
การศึกษาดำเนินการดังกล่าวกว่า

การศึกษานี้มีความจำเป็นที่ต้องเก็บข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ เพื่อการนี้จึงใคร่
ขอความอนุเคราะห์ได้โปรดพิจารณาอนุญาตให้บันทึกดำเนินการสัมภาษณ์ และเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย
ซึ่งจะเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณ
ราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทาง
วิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุเทพ สุวะพรม)

ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา
ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์

ร.ต. บุญยัง อิมปาน
(ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน)

ผู้ประสานงาน : นางสาวสุวิมล สังวรรณ
โทร. ๐๙๕-๐๖๔๗๖๒๓

ที่ ศธ ๖๑๐๕.๒/ว๐๓๐

หลักสูตรบัณฑิตศึกษา ภาควิชาวิทยาศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
อาคารเรียนรวม โชนบิ ชั้น 5 ห้อง B 504
เลขที่ 79 หมู่ 1 ตำบลลำไทร อำเภอน้อย
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา 13170
โทร. 035 - 248 - 000 ต่อ 8202, 8203
Fax : 035 - 248 - 000 ต่อ 8203
Website : gps.mcu.ac.th
E-mail : gps@mcu.ac.th

๘ มกราคม ๒๕๖๒

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์อนุญาตให้นิสิตเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย
เรียน นางพลอยพัชชา สิริพรภูมิ ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ ๓ บ้านเตาอิฐ
สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล จำนวน ๑ ชุด

เนื่องด้วย นางสาวสุวิมล สังวรรณ รหัสประจำตัวนิสิต ๖๐๐๑๒๐๕๐๓๔ นิสิตหลักสูตร
รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง
“การบริหารจัดการปัญหาอุทกภัยขององค์การบริหารส่วนท้องถิ่น จังหวัดสิงห์บุรี” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของ
การศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

การศึกษานี้เกี่ยวกับเรื่องที่มีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ เพื่อการนี้จึงใคร่
ขอความอนุเคราะห์ได้โปรดพิจารณาอนุญาตให้นิสิตดำเนินการสัมภาษณ์ และเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย
ซึ่งจะเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหจุฬาลงกรณ
ราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทาง
วิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุพจน์ สุธะพรหม)

ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา
ภาควิชาวิทยาศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์

ผู้ประสานงาน : นางสาวสุวิมล สังวรรณ
โทร. ๐๙๕-๐๖๔๗๖๒๓

- ๒๔. ๖๐๐
(นางพลอยพัชชา สิริพรภูมิ)

ที่ ศร ๖๑๐๕.๒/ว๐๒๙

หลักสูตรบัณฑิตศึกษา ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
อาคารเรียนรวม โขนบิ ชั้น 5 ห้อง B 504
เลขที่ 79 หมู่ 1 ตำบลลำไทร อำเภอน้อย
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา 13170
โทร. 035 - 248 - 000 ต่อ 8202, 8203
Fax : 035 - 248 - 000 ต่อ 8203
Website : gps.mcu.ac.th
E-mail : gps@mcu.ac.th

๘ มกราคม ๒๕๖๒

เรื่อง ขออนุญาตให้ผลิตเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน นายสุรเชษฐ์ เทียนซอ ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ ๑ บ้านบางโสมศรี อำเภออินทร์บุรี

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล จำนวน ๑ ชุด

เนื่องด้วย นางสาวสุวิมล สัจวงษ์ รหัสประจำตัวนิสิต ๖๐๐๑๒๐๕๐๓๔ นิสิตหลักสูตร
รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง
“การบริหารจัดการปัญหาอุทกภัยขององค์การบริหารส่วนท้องถิ่น จังหวัดสิงห์บุรี” เพื่อเป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

ในการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเรื่องนี้จำเป็นต้องเก็บข้อมูลจากประชาชนในหมู่บ้านของท่าน
จึงขออนุญาตให้จากท่านเพื่อโปรดพิจารณาอนุญาตให้ผลิตดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย
ซึ่งจะเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลง
กรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณในความ
เอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุรพล สุขะพรหม)

ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา

ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์

อนึ่งขอแจ้งให้ท่านทราบว่า
(นายสุรเชษฐ์ เทียนซอ)

ผู้ประสานงาน : นางสาวสุวิมล สัจวงษ์

โทร. ๐๙๕-๐๖๔๗๖๒๓

ที่ ศร ๖๑๐๕.๒/ว๑๒๔

หลักสูตรบัณฑิตศึกษา ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
อาคารเรียนรวม โชนบี ชั้น 5 ห้อง B 504
เลขที่ 79 หมู่ 1 ตำบลลำไทร อำเภอบางบาล
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา 13170
โทร. 035 - 248 - 000 ต่อ 8202, 8203
Fax : 035 - 248 - 000 ต่อ 8203
Website : gps.mcu.ac.th
E-mail : gps@mcu.ac.th

๘ มกราคม ๒๕๖๒

เรื่อง ขออนุญาตให้นิติกรเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย
เรียน นายสุทัศน์ ใจเที่ยง ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ ๒ บ้านพระทราย อำเภอมือง
สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล จำนวน ๑ ชุด

เนื่องด้วย นางสาวสุวิมล สังวรรณ รหัสประจำตัวนิติ ๖๐๐๑๒๐๕๐๓๔ นิติกรหลักสูตร
รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง
“การบริหารจัดการปัญหาอุทกภัยขององค์การบริหารส่วนท้องถิ่น จังหวัดสิงห์บุรี” เพื่อเป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

ในการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเรื่องนี้จำเป็นต้องเก็บข้อมูลจากประชาชนในหมู่บ้านของท่าน
จึงขออนุญาตจากท่านเพื่อโปรดพิจารณาอนุญาตให้นิติกรดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย
ซึ่งจะเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณในความ
เอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

(นายสุทัศน์ ใจเที่ยง)

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุเทพ สุธะพรหม)

ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา
ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์

ผู้ประสานงาน : นางสาวสุวิมล สังวรรณ
โทร. ๐๙๕-๐๖๔๗๖๒๓

ที่ ศธ ๖๑๐๕.๒/ว๐๒๙

หลักสูตรบัณฑิตศึกษา ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
อาคารเรียนรวม โขนบิ ชั้น 5 ห้อง B 504
เลขที่ 79 หมู่ 1 ตำบลลำไทร อำเภอน้อย
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา 13170
โทร. 035 - 248 - 000 ต่อ 8202, 8203
Fax : 035 - 248 - 000 ต่อ 8203
Website : gps.mcu.ac.th
E-mail : gps@mcu.ac.th

๘ มกราคม ๒๕๖๒

เรื่อง ขออนุญาตให้ผลิตเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย
เรียน นางพลอยพัชชา สิริพรวณ ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ ๓ บ้านเตาอิฐ อำเภอบรมบุรี
สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล จำนวน ๑ ชุด

เนื่องด้วย นางสาวสุวิมล สัจวรรณ รหัสประจำตัวนิสิต ๖๐๐๑๒๐๕๐๓๔ นิสิตหลักสูตร
รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง
“การบริหารจัดการปัญหาทุกภัยขององค์การบริหารส่วนท้องถิ่น จังหวัดสิงห์บุรี” เพื่อเป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

ในการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเรื่องนี้จำเป็นต้องเก็บข้อมูลจากประชาชนในหมู่บ้านของท่าน
จึงขออนุญาตให้จากท่านเพื่อโปรดพิจารณาอนุญาตให้ผลิตดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย
ซึ่งจะเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณในความ
เอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุพจน์ สุธะพรม)

ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา

ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์

ผู้ประสานงาน : นางสาวสุวิมล สัจวรรณ
โทร. ๐๙๕-๐๖๔๗๖๒๓

-๒๙.
(ศาสตราจารย์ ดร.สุพจน์ สุธะพรม)

ภาคผนวก ฉ
แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง การบริหารจัดการปัญหาอุทกภัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสิงห์บุรี
คำชี้แจง

๑. แบบสอบถามนี้แบ่งออกเป็น ๓ ตอน คือ

ตอนที่ ๑ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ ๒ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารจัดการปัญหาอุทกภัยของ
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสิงห์บุรี ทั้ง ๔ ด้าน

๑) ด้านการบรรเทา

๒) ด้านการเตรียมการ

๓) ด้านการสู้ภัย

๔) ด้านการฟื้นฟู

ตอนที่ ๓ เป็นแบบสอบถามปลายเปิด(Open ended)เกี่ยวกับปัญหา
อุปสรรคและข้อเสนอแนะแนวทางในการพัฒนาการบริหารจัดการปัญหาอุทกภัยขององค์กร
ปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสิงห์บุรี

๒. ขอความกรุณาได้โปรดตอบคำถามทุกข้อ

๓. ข้อมูลจากแบบสอบถามของท่าน ผู้วิจัยถือว่าเป็นความลับที่สุด และจะไม่มีการ
กระเทือนต่อท่านแต่อย่างใด

๔. เมื่อท่านตอบแบบสอบถามเสร็จแล้ว กรุณาตรวจดูอีกครั้งว่าท่านได้ตอบ
แบบสอบถามครบทุกข้อแล้วหรือยัง แบบสอบถามที่ตอบทุกข้อเท่านั้นจึงจะเป็นแบบสอบถามที่
สมบูรณ์และนำไปใช้ในการวิจัยได้

ขอขอบคุณในความเมตตาอนุเคราะห์ของท่าน

นางสาวสุวิมล สัจวงษ์

นิสิตปริญญาโท หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ตอนที่ ๒ ความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการปัญหาอุทกภัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสิงห์บุรี

คำชี้แจง : โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านที่สุดเพียงข้อเดียว โดยมีหลักเกณฑ์การพิจารณาดังนี้

- ๕ หมายถึง การบริหารจัดการปัญหาอุทกภัยอยู่ในระดับมากที่สุด
 ๔ หมายถึง การบริหารจัดการปัญหาอุทกภัยอยู่ในระดับมาก
 ๓ หมายถึง การบริหารจัดการปัญหาอุทกภัยอยู่ในระดับปานกลาง
 ๒ หมายถึง การบริหารจัดการปัญหาอุทกภัยอยู่ในระดับน้อย
 ๑ หมายถึง การบริหารจัดการปัญหาอุทกภัยอยู่ในระดับน้อยที่สุด

การบริหารจัดการปัญหาอุทกภัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสิงห์บุรี	ระดับการบริหารจัดการ				
	๕	๔	๓	๒	๑
๑) ด้านการบรรเทาปัญหาอุทกภัย					
๑. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการจัดทำแผน/ประชาคมในการบริหารจัดการปัญหาอุทกภัย					
๒. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการบูรณาการแผนกับหน่วยงานอื่นในการบริหารจัดการปัญหาอุทกภัย					
๓. เจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นปฏิบัติงานในการแก้ปัญหาอุทกภัยอย่างรวดเร็ว					
๔. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการสร้างความรู้ความเข้าใจเรื่องปัญหาอุทกภัยแก่ประชาชน					
๕. องค์กรบริหารส่วนท้องถิ่นมีการสำรวจพื้นที่ในการสร้างแนวป้องกันปัญหาอุทกภัย					
๖. การจัดการให้เกิดการใช้ที่ดินที่เหมาะสมในการบรรเทาปัญหาอุทกภัย เช่น กาจัดสรรเป็นที่พักพิงคน/สัตว์/สิ่งของ					
๗. เจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความพร้อมในการป้องกันและบรรเทาปัญหาอุทกภัย					
๘. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการประเมินความเสี่ยงในการบริหารจัดการปัญหาอุทกภัย					

การบริหารจัดการปัญหาอุทกภัยขององค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสิงห์บุรี	ระดับการบริหารจัดการ				
	๕	๔	๓	๒	๑
๒) ด้านการเตรียมการปัญหาอุทกภัย					
๑. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการจัดตั้งศูนย์อำนวยการเฉพาะกิจเมื่อประสบปัญหาอุทกภัย					
๒. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการจัดเตรียมบุคลากรและเครื่องมือ อุปกรณ์ ที่เหมาะสมและเพียงพอ					
๓. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการกำจัดวัชพืช ขุดลอกทางระบายน้ำ					
๔. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการมอบหมายงานให้แก่ฝ่ายรับผิดชอบปัญหาอุทกภัยอย่างชัดเจน					
๕. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการตรวจตราดูแลความเรียบร้อยของประชาชน					
๖. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีพื้นที่รองรับในการอพยพของประชาชน					
๗. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการสำรวจพื้นที่เสี่ยงในการสร้างคันกันน้ำ					
๘. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการประเมินสถานการณ์ปัญหาอุทกภัย					
๓) ด้านการสู้ภัยปัญหาอุทกภัย					
๑. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการประกาศข่าวสารและการแจ้งเตือนปัญหาอุทกภัยในพื้นที่แก่ประชาชน					
๒. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีชุดให้ความช่วยเหลือหรือชุดเคลื่อนที่เร็วคอยช่วยเหลือ/เคลื่อนย้ายผู้ประสบภัย					
๓. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการจัดตั้งศูนย์พักพิงชั่วคราวในพื้นที่แก่ประชาชน					
๔. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการสร้างความร่วมมือในการประสานงานกับชุมชน					

การบริหารจัดการปัญหาอุทกภัยขององค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสิงห์บุรี	ระดับของบทบาท				
	๕	๔	๓	๒	๑
๕. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการสนับสนุนและการประสานงานกับหน่วยแพทย์เคลื่อนที่					
๖. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการให้ความรู้ด้านสุขอนามัยแก่ประชาชน					
๗. หากมีเหตุฉุกเฉินสามารถแจ้งเจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแก้ไขได้อย่างทันที่					
๘. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการกระจายสิ่งของรับบริจาคและความช่วยเหลือแก่ประชาชน					
๔) ด้านการฟื้นฟูปัญหาอุทกภัย					
๑. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการเยียวยาและฟื้นฟูจิตใจในพื้นที่แก่ประชาชนที่ประสบปัญหาอุทกภัย					
๒. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการกำจัดขยะและสิ่งปฏิกูลในพื้นที่หลังประสบปัญหาอุทกภัย					
๓. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการร่วมกับหน่วยแพทย์หรือสาธารณสุขมาให้บริการแก่ประชาชนในพื้นที่					
๔. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการบูรณะซ่อมแซมสาธารณประโยชน์ที่ได้รับความเสียหายจากปัญหาอุทกภัย					
๕. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการดูแลเรื่องโรคระบาดหลังเกิดปัญหาอุทกภัยและป้องกันโรคติดต่อ					
๖. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการจัดสรรเครื่องสูบน้ำให้กับประชาชนในพื้นที่ที่ถูกน้ำขัง					
๗. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการจ่ายเงินค่าชดเชยความเสียหายแก่ประชาชนผู้ประสบปัญหาอุทกภัย					
๘. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการประชาคมเพื่อการวางแผนก่อสร้างเขื่อนและประตูระบายน้ำเพิ่มเติม					

ตอนที่ ๓ เป็นแบบสอบถามปลายเปิด(Open ended)เกี่ยวกับปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะ
 แนวทางในการพัฒนาการบริหารจัดการปัญหาอุทกภัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัด
 สิงห์บุรี

๑. ด้านการบรรเทา

ปัญหา อุปสรรค

.....

.....

.....

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

๒. ด้านการเตรียมการ

ปัญหา อุปสรรค

.....

.....

.....

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

๓. ด้านการสู้ภัย

ปัญหา อุปสรรค

.....

.....

.....

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

๔.ด้านการฟื้นฟู

ปัญหา อุปสรรค

.....

.....

.....

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

ขอขอบพระคุณทุกท่านที่ตอบแบบสอบถาม

ภาคผนวก ข
แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย

แบบสัมภาษณ์

เรื่อง การบริหารจัดการปัญหาอุกุกฏกภัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสิงห์บุรี

ตอนที่ ๑ ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ให้สัมภาษณ์

ผู้ถูกสัมภาษณ์ ชื่อ.....ตำแหน่ง.....

ตำบล.....อำเภอ.....จังหวัด.....

ผู้สัมภาษณ์.....วันสัมภาษณ์.....

สถานที่สัมภาษณ์.....

ตอนที่ ๒ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับการบริหาร

จัดการปัญหาอุกุกฏกภัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสิงห์บุรี

๑) สภาพพื้นที่ทั่วไปขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสิงห์บุรีเป็นอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

๒) กระบวนการบริหารจัดการปัญหาอุกุกฏกภัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสิงห์บุรี เป็นอย่างไรใน ๔ ด้าน ดังต่อไปนี้

๒.๑ ด้านการบรรเทา

.....

.....

.....

.....

.....

๒.๒ ด้านการเตรียมการ

.....

.....

.....

.....

.....

๒.๓ ด้านการสู้ภัย

.....

.....

.....

.....

.....

๒.๔ ด้านการฟื้นฟู

.....

.....

.....

.....

.....

๓) ข้อเสนอแนะในการบริหารจัดการปัญหาอุทกภัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
จังหวัดสิงห์บุรี มีอะไรบ้างและแนวทางการแก้ไขควรเป็นอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

ขอขอบพระคุณทุกท่านที่ตอบแบบสอบถามสัมภาษณ์

ภาคผนวก ซ
ผู้ให้สัมภาษณ์

นายสุพัทธ์ รุ่งโรจน์ (ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลชีน้ำร้าย)

นายสุรเชษฐ์ เทียนขอ (ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ ๑ บ้านบางโฉมศรี)

ร.ต.บุญยัง อิมปาน (ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ ๔ บ้านอัมพวัน)

นายแมน ทองสาม (ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ ๙ บ้านยานไไร่รวก)

นายสุทัศน์ ใจเที่ยง (ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ ๒ บ้านพระทราย)

นายจิรศักดิ์ ร่มแสง (เลขานุการนายกองค์การบริหารส่วนตำบลต้นโพธิ์)

ร.ต.ชยานันท์ สุขประเสริฐ (ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ ๖ บ้านระนาม)

จำสืบเอกประกาศ นนทสกุล (หัวหน้าฝ่ายอำนวยการ)

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ นามสกุล	: นางสาวสุวิมล สัจวรรณ
วัน/เดือน /ปีเกิด	: ๒๗ เดือนพฤษภาคม พ.ศ.๒๕๓๘
ภูมิลำเนาที่เกิด	: ๙/๕ หมู่ ๒ ตำบลพรหมบุรี อำเภอพรหมบุรี จังหวัดสิงห์บุรี
การศึกษา	: ธรรมศึกษาชั้นเอก พุทธศาสตรบัณฑิต (สาขาพระพุทธศาสนา) มหาวิทยาลัยมหา จุฬาลงกรณราชวิทยาลัย (เกียรตินิยมอันดับหนึ่ง)
ประสบการณ์ทำงาน	: -
ผลงานทางวิชาการ	: บทความทางวิชาการการวินิจฉัยสั่งการในหลักกาลามสูตร
หน้าที่การงาน	: -
วันเข้าศึกษา	: ๒๐ เดือนมิถุนายน พ.ศ.๒๕๖๐
วันจบการศึกษา	: ๑๒ เดือนมีนาคม พ.ศ.๒๕๖๒
ที่อยู่ปัจจุบัน	: ๙/๕ หมู่ ๒ ตำบลพรหมบุรี อำเภอพรหมบุรี จังหวัดสิงห์บุรี